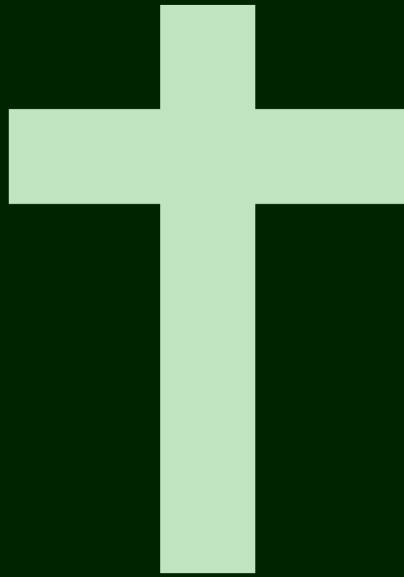

Ajigha NT Portion

Ajiya: Ajigha NT Portion (New Testament)

Ajigha NT Portion
Ajiya: Ajigha NT Portion (New Testament)

copyright © 2025 The Seed Company

Language: (Ajiya)

Contributor: Mission For Scripture Translation And Language Development

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 3 May 2025
43235689-f749-53bc-b3bc-8504ea33daa6

Contents

IMatta	1
IMarkus	41
ILuka	68
IYahaya	112

ILA IDIDUMA KA AVO IMATTA

*Ute iYesu
(ILuk 3.23-38)*

¹ Awọ iwọọ iMusa ute iYesu iKristi, anọ iDauda, anga ute Ibrahim.

² Ibrahim jee Ishaku, Ishaku jee iYakubu, iYakubu jee iYahuza kina anayuru nga,

³ iYahuza ate iFeresa kina iZera ayuru bọ nga shi iTama, iFeresa nga shi ate iHesruna, iHesruna nga shi ate Aram,

⁴ Aram nga shi ate Amminadab, Amminadab nga shi ate iNashon, iNashon nga shi ate iSalmon,

⁵ iSalmon nga shi ate iBo'aza, ayuru jee nga anga shi iRahab, iBowaz nga shi ate Obida, ayuru nga anga shi iRut, Obida nga shi ate iYesse,

⁶ iYesse nga shi ate agom iDauda, iDauda nga shi ate iSulemanu ayuru nga anga sa shi ayiri Uriya,

⁷ iSulemanu nga shi ate iRehobowam,

iRehobowam nga shi ate Abiya, Abiya nga shi ate Asa,

⁸ Asa nga shi ate iYehoshafat, iYehoshafat nga shi ate iYoram, iYoram nga shi ate Azariya,

⁹ Azariya nga shi ate iYotam, iYotam nga shi ate Ahaz,

Ahaz nga shi ate iHezekiya,

¹⁰ iHezekiya nga shi ate iManassa,

iManassa nga shi ate Amon, Amon nga shi ate iYosiya,

¹¹ iYosiya nga shi ate iYekoniya kina anayuru nga akyua mani ayeeri bu ki kya bu aBabila wu.

¹² Aya kya bọ aBabila ni, iYekoniya va jee iSheyaltiyel, iSheyaltiyel nga shi ate iZarubabel,

¹³ iZarubabel nga shi ate Abihudu, Abihudu nga shi ate Eliyakim,

Eliyakim nga shi ate Azuro,

¹⁴ Azuro nga shi ate iSaduku, iSaduku nga shi ate Akimu, Akimu nga shi ate Aliyudu,

¹⁵ Aliyudu nga shi ate Eliyazara, Eliyazara nga shi ate iMatana, iMatana nga shi ate iYakubu,

¹⁶ iYakubu nga shi ate iYusufu agheme iMaryamu aghomani ajee iYesu mani ayoro nga si iKristi.

¹⁷ Ko kpaa kọ ute Ibrahim ki ta ka iDawuda, ite usho na inari yọ, kọ kpaa ka iDauda ki ta kọ uyeri bọ ki kyaa aBabila ite usho ni inari yọ, kọ kpaa ki uyeri bọ ka aBabila ki ta ka iKristi ite usho ni inari yọ.

*Ujee iYesu iKristi
(ILuk 2.1-7)*

¹⁸ Umani ujee iYesu iKristi sa shi, ayuru nga iMaryamu akọ cira nga ki ma iYusufu, ata kọ takwyue ni avasa nu nga na afo anga aghing Onong.

¹⁹ Ni agheme nga iYusufu, aghomani aka ju ima ushi na kikya, ata wang ọsa nga ighong ba, na ava wang usheri nga ya naiker.

²⁰ Ashi kide uwang uju kindo ni, ba irishu, atuma Onong va yeni erekwyue nga kide amogo, ki teri si, "iYusufu, anọ iDauda, ma kong erebata ukpaa iMaryamu sa ayiri ngo ba, ki imu-mani ishi kide afo nga ni iba kukushi aghing Onong ko.

²¹ Aki jee anọ, ni ingo ki ma nga uca si iYesu, ka aki foo ajiya kọ vulu bọ."

²² Uma ri ba kọ ma hwura umu-mani Ate aYaya teri ka anyu Atina nga,

²³ "Uwe ni, anayiri mani aye nga agheme ba ki kpaa afo ka jee anọ anagheme, na aki yoro nga si Im-manuwel." (Uwu shi si, Onong shi ni yi).

²⁴ iYusufu ya shira kọ mor ni, ava ju konọ mani Atuma Onong teri nga ni, A kpaa ayiri nga,

²⁵ ara ye erenoma nga ba ki ta ko jee anọ. Ava ma nga uca si iYesu.

2

Oba Akyeng ki shii Iripiya

¹ Ajee iYesu ki ifong aBaitalami ka aYahudiya, ka akyua agom iHiridus, na ace agho uye eyere ba ki shii iriapiya ki ba Urushelima

² na aba wulu si, “Abi wo ni ano mani ajee ki tee agom aYahudawa shi wo? Iyi nu eyere nga mani ikunu ka iriapiya, ni iyi ba ki ma jojo nga.”

³ Agom iHiridus ya kong kindo ni, ikwyi nga va bra yo, kindo wo no ushe ajiya Urushelima.

⁴ Aba curu nadidu agha kakong afirist kina aghomee umee iMusa ki wulu bo, “Abi wo ni aki jee aghofoo wo?”

⁵ “Ki ifong aBaitalami ki erebong aYahudiya,” Aba yira nga. “Ka umani agho pii ko oto Onong wo wudu.

⁶ “Ni ingo aBaitalami kide erebong aYahudiya, ki ba si ingo shi aghoce njo oji ka eregom aYahuza ba, ka kide ngo yo ni akwyite mani aki kyeng na ajiya Israila ki kunu wo.”

⁷ Ni iHiridus ba yoro akyeng oba ki shii iriapiya ko uyuyi ka kong ka anyu bo agolo mani eyere nyeni wo.

⁸ Aba tuma bo ka aBaitalami kina udi uwaga atong “Okya ko uya wang oka mani ano shi wo nabiboro, insi inu peni ngaa ni, inu ba ki inu ba teri mi, ki ime ya ko jojo nga.”

⁹ Aya kpee okong upii agom ni, ava wolu. Eyere umani anu ki shii iriapiya ra ni shi kite bo, ni ibo so yii yo ki ta ko umani iya tara ko oka mani ano shi wo.

¹⁰ Aya nu eyere ni, ava kong ikwyifu nagigang.

¹¹ Aya ghila ona ni, aba ya nu ano kina ayuru nga iMaryamu, aba ta aghong ki jojo nga. Aba wuli uma bo, utii uyeri, kina ima uta ugha ovong, kina anye ovong ki ma nga.

¹² Na ava vuu bo erebong bo ka uce utra, ka Onong teri bo ka amogo si ama vuu ukushi iHiridus ba.

Uti ki kyaa aMasar

¹³ Aya ko uya ukadu ni, atuma Onong ba kunu kide amogo kushi

iYusufu ki teri si, “iHiridus ki wang ano ka pii wo. Sisang, kpaa ano kina ayuru nga ko ti ko kya no aMasar, ko ya ci ko ukadu si ime teri ngo si ingo sher.”

¹⁴ iYusufu va sisang, ki kpa ano kina ayuru nga, ki kya bu aMasar kina ating,

¹⁵ kiya ci ki ta ko ukpo iHiridus. Aju kindo ka ahura imumani Ate teri ka anyu atina nga, “I yoro ano mi wu ka aMasar.”

iHiridus sa si apili Anano Ofisi ko

¹⁶ iHiridus ya kpele si akyeng ra tee ni nga abo ni, ava sang anang. Ava sa si aya pili ano aniraghem aBaitalami kina irihoo anyi apai ki ta ka ataa ka akyua mani akpili kukushi akyeng eyere kunu.

¹⁷ Owe wu sa ni imumani agho pii ko oto Onong Irimiya teri hwura,

¹⁸ “A kong ice erewyue ka aRama, erewyue ukukas kina ayiri. iRahila nga su nira ayiri kaya ano nga. Ara kong udoru ba, ka aku kpuru bu.”

Aghojee iYesu vuu bo aNazaret

¹⁹ Utumu ukpo iHiridus, atuma Ate kunu iYusufu kide amo ka aMasar

²⁰ ki teri si, “Sisang, kpaa ano kina ayuru nga ku kya nu erebong Israila, ka aghomani awang pii ano so shi bo no okyuo ba.”

²¹ iYusufu va sisang ki kpa ano kina ayuru nga ki vuu bo erebong Israila.

²² Ni iYusufu ya kong si Akilayus tee agom ka utumu ukpo ate nga iHiridus ka aYahudiya, ava kong erebata okyaa. Ako waa iYusufu nga atong ka amo ava geni ki kyaa erebong aGalili,

²³ kiya vra ona nga ki ice ifong si aNazaret, ka ahwura upii agho pii ko oto Onong si, “Aki yoro nga si agha aNazaret.”

3

Umee iYahaya Aghila Iminimini

(IMar 1.1-8; iLuk 3.1-9; iYah 1.19-28)

¹ Ka akyua ra ni iYahaya aghila iminimini ba oko taa ashi ka aYahudiya na ateru upii Onong.

² “Inu lɔkpaa,” atɛri si, “Ka ɛrɛgɔm ayaya ishi ayayo!”

³ IYahaya nga shi ajiya mani Ishaya aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng pii si, “Ace aghɔ sɔ taa akpa kide ɔkɔ taa ashi, ‘Kyeri utra Ate ayaya; nawa nga itra ka kyeng!’ ”

⁴ Uma iYahaya ni aju kina idang ɔrahihi; aloru abugu nga kina edang, imila nga ni agiya yɔ kina ɛrɛtɔng.

⁵ Ajiya Urushelima, kina anga aYahudiya, kina anga ahwo ɛrɛyɛma Urdun, aba ukushi nga.

⁶ A tɛri avulu bɔ, ava ju bɔ imini-mini bu na amusum ɛrɛyɛma Urdun.

⁷ IYahaya ya nu ikir aFarisiyawa kina aSadukiyawa, aba si ama ju bɔ iminimini, aba tɛri bɔ si, “Inu iyɔɔ na kang! inga tɛri nu si ɔki ti anang mani Onɔng ki tuma?”

⁸ Uju uma mani uki nyeni ɔlɔkpaa nu.

⁹ Uma kpaa ka inu tɛri si Ibrahim nga shi ate nu ba. Isɔ tɛri nɔ Onɔng ki bra ukpa atighi ri ka tee anɔ nga!

¹⁰ Akperi nga sha ka a kɛri ashe ka akang; ɔshe mani ura ma wu ikɔlɔ ba ni aki kpa wu ka taa kide ugha.

¹¹ Iju nu iminimini kina amusum ki nyeni si inu lɔkpaa, aghɔmani aki ba ko utumu mi ni aki sumu nu kina aghing Onɔng kina ugha. Aceri mi; ira maa mi ni ikpa akpɔ nga ba.

¹² ɔfɔɔ upɛr nga shi ka avɔ nga, aki pɛr ikir imila. Aki curu alkama nga ka sa ka afɔ, ni ɛrɛwɔɔ ni aki ta ugha wɔ ɔnga mani ɔki kpɛri wɔ ba.”

*Iminimini IYesu
(IMar 1.9-11; ILuk 3.21-22)*

¹³ Akyua ra ni iYesu ba ka aGalili ki ba ukushi iYahaya ka vɔng Urdun ka ju nga iminimini.

¹⁴ Ni iYahaya sheri ka tee ikwyi nga. “Imɛ shi mani uju mi iminimini,” IYahaya tɛri, “Uwe ni ingɔ ba ukushimi ki iba ju nu iminimini!”

¹⁵ Ni iYesu ba yira nga si, “Tara ni ushi kindi ka akyua ri. Kindi wɔ ni iyi ki ju uma ɔdɔdɔma mani Onɔng wang kɔ.” IYahaya va yira.

¹⁶ Aya ju iYesu iminimini ni, aba kunu kide amusum. Ayɛrɛmɔɔ va

yemi nga, ava nu aghing Onɔng na asɔ shulu kina ikhimi ni na uta uyeri kaya nga.

¹⁷ Ni ɛrɛyue va tɛri ka ayaya, “Anɔ mi wɛ, aghɔmani ikwyi mi ka tɔmɔ wɔ.”

4

*Isheɛ Mra IYesu
(IMar 1.12-13; ILuk 4.1-13)*

¹ Aghing kyeng ni iYesu ki kyaa ni nga kɔ ka ɔta shi ki Isheɛ mra nga.

² IYesu la awii ishi nari ating na at-inɔng na asɔ kpɛnɛ anyu, na ba kɔng idafo.

³ Ni Isheɛ va ba ukushi nga ki tɛri nga si, “Insi ingɔ shi Anɔ Onɔng ni, tɛri atii ri ka tee ubiredi.”

⁴ Ni iYesu va yira nga si, “Upii Onɔng si, ‘Ba ɔla imila yɔ kiyuyu na ajiya ki lang kɔ ba, si nu upii mani ukunu ukushi Onɔng.’ ”

⁵ Ni Isheɛ va kpaa iYesu ki kyaa ni nga Urshalima, ifɔng upipar, akyo nga ka yaya ɔna Onɔng,

⁶ ki tɛri nga si, Insi ingɔ shi Anɔ Onɔng ni, funu ɛrɛbɔng, ka upii Onɔng si, ‘Onɔng ki tɛri atuma nga kaya ngɔ; aki go ngɔ ni ivɔ bɔ, ki ifra ngɔ ki kɔng yɔ ɔlɔ kaya atii ba.’ ”

⁷ IYesu va yira nga si, “Upii Onɔng tɛri si, ‘Ma mra Ate Onɔng ngɔ ba.’ ”

⁸ Ni Isheɛ va kpaa nga ki kyaa ayaya ɔpang utitugu ki nyeni nga nadidu ɛrɛgɔm asing kina ujɔɔ bɔ.

⁹ “Nadidu ni iki ma ngɔ,” Isheɛ tɛri nga si, “Insi uta aghong ki jɔɔ mi ni.”

¹⁰ IYesu va tɛri nga si, “Sang ngɔ, Isheɛ! Upii Onɔng si, jɔɔ Ate Onɔng ngɔ ni yii nga kayu nga!”

¹¹ Ni Isheɛ ba ya iYesu; atuma Onɔng ba ki ma she nga wɔ.

*IYesu kpɛnɛ Utina nga ka aGalili
(IMar 1.14-15; 15; ILuk 4.14; 15)*

¹² IYesu kɔng si iYahaya na asa nga kɔ ubɔɔ iting ni, ava sang nga ki kyaa aGalili.

¹³ Aya aNazaret, aya ci ka aKafarnahum, ifɔng uhwo ɛrɛyɛma aGalili, ka ɛrɛbɔng aZabaluna kina aNaftali.

¹⁴ Aju kindi ka a hwura upii Ishaya aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng tɛri,

15 “Ereḅong aZabaluna kina ereḅong aNaftali, kō utra ereyema ka uda ugha Urdun, aGalili ereḅong aghōmani ashi bō aYahudawa ba!

16 Ajiya mani ashi kide iting ki nu uyeri oghoghe. Aghōmani ashi ki ereḅong aghō kpuru uyeri ki taa bō.”

17 Ko kpaa ka kyua ra ni iYesu lite nō tēri upii Onong, “Inu lōkpaa, ka ereḅom ayaya tō ayayo!”

IYesu Kyo Yoro Atina Nga
(IMar 1.16-20; ILuk 5.1-11)

18 IYesu sō kyeng ka anyu ereyema aGalili, ava nu anayuru apai na asō sa isha bō, iSaminu mani ayoro nga si iBitrus kina anayuru nga Andarawus asō fēri isha bō.

19 IYesu va tēri bō si, “Inu yii mi, iki mēē nu uhuri ajiya.”

20 Kide akyua, aba ya isha bō ya ki yii nga.

21 Ava kyeng ki ya nu ace anayuru apai, iYakubu kina iYahaya, anō iZabadi. Ashi kide oḅolō kina ate bō iZabadi, asō kyeri isha bō. IYesu va yoro bō,

22 kide akyua ra, aya oḅolō bō kina ate bō ki yii iYesu.

IYesu Lēni na Adumu
(ILuk 6.17-19)

23 IYesu ghila idē ofōng aGalili, na mēē kide okō takwyue aYahudawa, na tēri ila ididuma uka ereḅom Onong, na lēni ni idumu kina adumu.

24 Ila nga kpa kwabi ki ereḅom aSuriya, ava ba nga kina adumu, asō kōng erenoma ni idumu ighi-gho, kina aghō shi nō Ushēē, ni itehu, ni ushumu avo, iYesu lēni ni bō.

25 Ikir yii nga kō kpaa ka aGalili kina ufōng osho, kō kpaa ka Urushe-lima, aYahudiya, kina ushi bulu ereyema Urdun.

5

Upii Onong kaya opang

1 IYesu ya nu ikir baijiya ni, ava kila nga aya opang, ki cica, atina nga curu ki ghēmē nga,

2 nava tee aghōmēē bō si.

Anyu Adaduma
(ILuk 6.20-23)

3 “Anyu adaduma ka aghōmani aye utaa bō ōnga aghing upipar;

Ka ereḅom ayaya ni inga bō wō!

4 “Anyu adaduma ka aghōmani ashi kide ikwyi ibibi;

Onong ki sa bō amusum ashuu!

5 “Anyu adaduma ka aghō otōong; Aki peni asing!

6 “Anyu adaduma ka aghōmani ikwyi bō shi

Ko ju uma mani Onong wang,

Onong ki ma bō uwang ikwyi bō!

7 “Anyu adaduma ka aghōmani ashi na ahwoo ajiya;

Onong ki kōng ahwoo bō!

8 “Anyu adaduma ka aghōmani ashi na ikwyi upipar;

Aki nu Onong!

9 “Anyu adaduma ka aghōmani awang uci okyuo;

Onong ki yoro bō si anō nga!

10 “Anyu adaduma ka aghōmani asō kōng

Olo kaya ju aipang;

Ereḅom ayaya ni inga bō wō!

11 “Anyu adaduma ka inu aghōmani acira nō ki ma nō olo kiva tēri atēri kaya akwyi nu ka inu yii mi.

12 Inu kōng ikwyifu kina utōmō ikwyi, ka akyo nu oka nō ka ayaya. Kini kō ni aghō pii kō otō Onong mani aba kite kōng olo kō.

Ato kina Uyeri
(IMar 9.50; ILuk 14.34-35)

13 “Inu bō shi atō asing. Insi atō taa ididugō wō ni, ba utra mani aki vuu na ididugō wō ba. Ba ice ima ra aki bra uju ba sa nawu ka ajiya tinga.

14 “Inu bō shi uyeri asing. Ifōng mani avra kaya opang kara shōru wō ba.

15 Ba aghōmani aki ta ugha agbilimō ka fuga ya ni ikōō ba; sa na kyo ka ya ima uting, ka ma uyeri ki ko nga nu kide ona.

16 Kindi wō ni uyeri ngō ta ka ajiya nu, ka nu uma udōdōma mani uju ka jōō Ate ayaya.

Umēē kaya Umēē IMusa

17 “Inu baa kpaa si ime ba ki ba cira umee iMusa wo kina umee agho pii ko oto Onong ba. Ita bami ki ma ucira wo ba, sa ni isa ka umee bo tee aipang.

18 Aipang ni ime so teri nu, ko ni ayaya kina asing ki sang wo ni, ba ighang iyeng ko ezeze inga umee iMusa na ki cira wu ba sa akwike hwura.

19 Ni nadidu aghomani ara yii umee ko ni ima ezeze umee iMusa ka va mee ace agho ka ju ba ni, aki tee agho ji kide eregom ayaya. Ka da vo ni, aghomani ayii umee kiva mee ace agho ka ju ni, aki shi ni eregoro ka eregom ayaya.

20 Iso teri nu, si, uta ko ghila eregom ayaya ni si aipang nu ceri anga aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa uju uma mani Onong wang.

Umee kaya Anang

21 “Inu ko kong si ateri ajiya ada kyua, ‘Inu ba pii okyuo ba; aghomani aju ni aki ju nga ashuwa

22 Ni aikyuari ni ime teri nu, insi ushi kide anang kina anayuru ngo ni aki ju ashuwa, insi ingo yoro anayuru ngo si ‘Imu taa imumani aki ju wo!’ aki kyaa ni ngo oka ashuwa, insi ingo yoro anayuru abo uta ice ima, oki ya ghila ngo ugha.

23 Insi uwang ma Onong ighima kaya agoo ni usa shuni si anayuru ngo go ngo ki kwyi ni,

24 Sheri uma ya ko ya agoo, kya ko ya wang uci okyuo na anayuru ngo, ni ingo to vuu ko uba ma uma.

25 “Insi ace agho yoro ngo ko oka ashuwa ni, inu kpele ace na akyua so shi wo, kini uta fuma uka ashuwa. Insi uku fuma uka ni aki ma agha ashuwa, aghomani aki ma agha la teng, ka ta ngo ko ubo iting.

26 Ukadu wu ni uki ci wu, aipang ni ime so teri nu, so ma imumani ateri si uma nadidu.

Umee kaya Unyeri na Ayiri Ko Aghimi Agho

27 “Inu ko kong na teri si, ‘ma nyeri na ayiri ko aghimi agho ba.’

28 Na aikuari ni teri nu, nadidu aghomani akyogo ayiri na wang peni nga ni ako nyeri ni nga kide ikwyi.

29 Insi ica isighi avo ilang sa ukpaa ni, woyu ko nawu! Uceri nu ta uka erenoma uyeng ngo kini mani nadidu erenoma ngo ghila ugha.

30 Insi avo ila ngo sa ukpaa ni, kyua ko naa wo! Uceri nu taa avo ayeng ni mani erenoma ngo ghila ugha.

Umee kaya Upighi Ubogha

(IMat 19.9; IMar 10.11-12; ILuk 16.18)

31 “Asa va teri si, ‘Aghomani akla ayiri nga ni aso wo ka ma nga.’

32 Ni aikuari ni teri nu, insi aghimi kla ayiri nga ni basi ko nyeri na ace aghimi ba ni, ashi na avulu usa nga uvulu insi akya uce ubogha ni; aghimi mani aya bogha ni aju avulu.

Umee kaya Isuu

33 “Inu ko kong na teri agha ada akyua si, ‘Uma wura usuu nu ba, ni hura uta anyu imumani uteri uki ju Ate ayaya.’

34 Ni aikuari ni teri nu, ma suu kina ayaya ba insi uta anyu, ka uka eregom Onong wu;

35 ko asing, ka uka wuru ifra nga wu; ko Urushelima, ka ukushi ifong agom aghaghe.

36 Ma suu kina erekwe ngo ba, ka uki bra ngo tee ifilikwyi iyeng ki tee ififu ko isisu ba.

37 Teri si ‘A’ ko ‘Kayi’; ushe uma ka hala ukushi Ishet wu.

Umee kaya ju Imumani Aju ngo

(ILuk 6.29-30)

38 “Inu ko kong na teri si, ‘Insi agyo ngo ki ica ni, ica yu nu ki to gyo, insi ayir yu ni, ayir nu ki to gyo.’

39 Na aikuari ni teri nu, ma ju ajiya imumani aju ngo ba. Insi ace agho gyo ngo ka utuma ila ni, ma nga ona ipuruma ka kimi gyo.

40 Insi ace agho kya ashuwa ngo ka yira ngo igbang ko ni, ma nga ima fuga ngo.

41 Insi agho shi ni erekyuo teri ngo ukyeng imil iyeng ni, usok kyeng upai.

⁴² Insi ace agho wang ice ma ukushi ngo ni, ma nga; insi ace agho wang ota ice ma ni, ma nga.

Yoo Agho Toro Ngo
(ILuk 6.27-28; ILuk 6.32-36)

⁴³ “Inu ko kong na teri si, ‘Yoo agho yoo ngo, toro agho toro ngo.’

⁴⁴ Ni aikuari ni teri nu si, yoo agho toro ngo nu shor Onong kaya agho ma ngo olo,

⁴⁵ ki ingo tee ano Ate ayaya. Aka sa onong uta kaya agha ababi na adaduma ima ayeng, ki ma avuga ka aghomani aka ju ima ididuma kina agho ka ju ima ibibi.

⁴⁶ Aki ju na nyi Onong ki ma ngo oka ngo insi yoo agho yoo ngo wu ni? Ko agho yira agonu ka ju kindo!

⁴⁷ Insi ingo ka pii kina aghikyo ngo ko ni, ikembu inu ju ki ceta ace agho ko? Ko aghomani ashi bo aYahudawa ba ka ju kindo!

⁴⁸ Kindo ni inu tee agho kyeng na ki kya, kini mani Ate ayaya shi na kiky.

6

Umee kaya Uma

¹ “Ma ju uma ododoma ngo kayaye ka ajiya nu ima no so ju ba. Insi uju uma ri kayaye ni, ba ngo nu oka kushi Ate ayaya ba.

² “Insi uma agho taa ice ma, ma yemi kayaye, kini agho ju ongo unu ica kide oko takwyue aYahudawa kina aya itra. Aka ju ka ajiya jo bo. Imo so teri nu aipang, ako peni oka bu nadidu wudu.

³ Insi uma agho taa ice ma ni, ju ko tra mani agho avo ila ngo ki no ba.

⁴ Ni uki shi ko uyuyi. Ni Ate ngo, mani aka nu kuyuyi, ki ma ngo oka ngo.

Umee kaya Upii no Onong
(ILuk 11.2-4)

⁵ “Insi upii no Onong, ma ju kini agho ju unu ica ba! Aka sisang upii nu Onong kide oko takwyue aYahudawa kina itra, ka ajiya nu bo. Imo so teri nu aipang, ako ma bo oka bo nadidu.

⁶ Insi uki pii no Onong ni, kya nu ide bo, fuga anyu bo ya, nu pii na Ate nu mani aka nu bo nga ba, Ate aghomani aka nu ima ju nu kuyuyi, aki ma ngo oka ngo.

⁷ “Insi uki pii no Onong ni, ma teri ighang ta erewe nagigang ba, kini mani agho ju ipaa ka ju, A kpa si onong bo ki kong bo ka upii bo nagigang.

⁸ Ma ju kini bo. Ate nu ye imumani inu wang nu so nu to yemi anyu ba.

⁹ Ni, mani, ubu ka pii no Onong we, ‘Ate yi ka ayaya, Ta ni ajo uca ngo;

¹⁰ ta ni ewom ngo ba; ta ni imuwang ngo na ju ka asing ri kini mani ishi ka ayaya.

¹¹ Mayi aidi imila mani iyi wang.

¹² Cira uvulu yi ko, kini mani iyi kpa aghomani avulu ni yi.

¹³ Ma kyaa ni yi oka mani aki mra yi nga shi umo, ni kyo yi oka mani agho shi na aghing ababi shi bo ya ba.’

¹⁴ “Insi ingo yira olokpaa ajiya umani a vulu ngo ni, Ate ngo ka ayaya ki ko yira olokpaa.

¹⁵ Insi uta yira olokpaa ajiya ba ni, ni Ate ngo ki cira ngo uvulu mani uju nga ko ba.

Umee kaya Ugo Anyu

¹⁶ “Insi inu so kpene anyu, ma shigi ibate kini agho ju nga agho ju unu ica ka ba. Aka shigi ibate ka ajiya nu ni abo so kpene anyu. Imo so teri nu aipang, ako yira oka bo nadidu.

¹⁷ Insi inu so kpene anyu ni, hwuru ubate nu ni coo anye ka erewe nu,

¹⁸ ka ajiya ma ye si inu so kpene anyu ba sa Ate kayu nga, aghomani aka nu bu nga ba, ki ye. Ate ngo, agho ka nu uma mani uju kuyuyi, ki ma ngo oka ngo.

Upeni ka Ayaya
(ILuk 12.33-34)

¹⁹ “Ma kyo upeni ngo ka asing ri ba, oka mani iriyi kina iriler ka bra wu, ayi ka giya ki yi.

²⁰ Ni, ucuru ace nu upeni ka ayaya, uka mani iriyi kina iriler ki bra wu

ba, uka mani ba ayi mani aki giya kayi ba.

²¹ Ka ikwyi ngo ki sa shi uka mani upeni ngo shi wu.

*Uyeri Irinuma
(ILuk 11.34-36)*

²² “Ica yọ shi uyeri ẹrenoma. Insi ica ngo shi ikyuọ ni, ẹrenoma ngo nadidu ki shi yeri;

²³ insi ica ngo ishi yu ikyọ ba ni, ẹrenoma ngo ki shi kide iting. Insi uyeri mani ushi kide ngo ni iting yu ni, ikwyi ngo ki shi kide iting nagigang!

*Onong ko Upeni
(ILuk 16.13; 12.22-31)*

²⁴ “Ingo ki shi ngo agira ate ọna apai ba; ingo ki toro ngo ace nu yoo ace; ingo ki yii ace nu tili ace. Ingo ki yii Onong kina ofe ba.

²⁵ “Oko sa ni teri ngo si, ma sa ikwyi kini imumani ingo ki la ko nu sa ko ci akyuọ ba, ko imumani ingo ki somo ki ẹrenoma ngo ba. Ka udu mani, okyuọ ra ẹri wu imila ba? Ẹrenoma ra ẹri wu imumani oki sumu ba?

²⁶ Nu unung ka ayaya, aka ra pila bu igho ba, acuru bo imila aka sa ka afo ba; Ate nu ka ayaya ka ma bo! Inu ra ẹri nu unung ni ẹregoro ba?

²⁷ Inga kide nu ki bra ukhimi awii ayeng kide awii nga ka so duma wu nu umari?

²⁸ “Ni ikembọ sa ni inu so duma wu nu uma osomo? Nu mani ufuru aghumu ka fonu, aka ju bu utina ba ko na akeri uma osomo ba.

²⁹ Ni teri nu ko agom iSulemanu ma nu upeni nga ashi ni ima osomo ididuma kina ufuru iyeng ba.

³⁰ Onong nga ka fuga obong ide aghumu ima sumu obong mani ushi kaidi ni ikyua nu huga bu, na ta ugha ko. Aki bra osomo nu uma ba? Inu agho uma aipang na zee!

³¹ “Uma dama wu ba, ‘Abi wu ni imila mi ki ba wu? ko imu sa mi? Ko imu sumu mi?

³² (Uma mani agho ju ipaa ba ka dama wu nu bu.) Ate nu ka ayaya ye si inu wang uma ri.

³³ Ni, inu wang uma mani ushi ọnga ẹregom Onong ni imumani awang ni nu, aki ma nu ushe nu uma nadidu.

³⁴ Inu ma sa ikwyi ni kyua ba; ishi kini ọnga nga usa ikwyi. Ushi wu mani akhimi ace awii ọnga nga usa ikwyi ba ka shi ni ọnga nga usa ikwyi.

7

*Ba Ju Ace Agho Ashuwa ba
(ILuk 6.37-38; ILuk 6.41-42)*

¹ Ba ju ace agho ashuwa ba, ka aba ju ngo ba,

² ka ashuwa mani oka ju ajiya ni, ako ni aki ju nu. Ima umara mani inu mara wu ni, iyo na aki mara nu ko.

³ Ikembọ sa ni, oka nu anibong mani shi kide ica anayuru ngo ni oka ra nu ngo ukumu oshe mani ushi kide ica ngo ba?

⁴ Ya ni ingo ki teri anayuru ngo si ‘Tara, ni wo ngo anibong mani shi kide ica ngo,’ ingo shi kina ukumu oshe ughoghe kide ica ngo?

⁵ Inu agho ju unu ica! Kpaa ukumu oshe mani ushi kide ica ngo, oso ta nu nabiboro anibong shi kide ica anayuru ngo.

⁶ “Ba ma ava imumani shi na pipar ba aki tee ni ngo. Ba feni ikyong ididuma nu ka alade ba ka aki tinga ka giya ko.

*Inu Wulu, Inu Wang, Inu Hora
(ILuk 11.9-13)*

⁷ “Wulu, ni inu ki yira; wang, inu ki peni; hura, na anyu bo ki yemi.

⁸ Nadidu aghomani awulu ki yira, aghomani awang ki peni, anyu bo ki yemi aghomani ahura.

⁹ Ace agho ngo mani ashi ate ki ma anọ nga utii insi awulu ubiredi?

¹⁰ Ta oki ma nga iyoo insi awulu ngo itagbo?

¹¹ Kini akakiya nu, uye ma anọ nu ima ididuma. Na sa teri si, Ate ayaya ki ma uma udodoma ka aghomani awulu nga!

¹² “Ju ajiya uma mani uwang si aju ngo, udiwu nyeni umeẹ iMusa kina ọnga agho pii ko oto Onong.

Anyu Bọọ Ujii Na Aghaghe
(ILuk 13.24)

¹³ “Ghila ka anyu bọọ azaze, ka anyu kyaa ide ugha shi ayayang utra shi na gbẹẹ, ajiya nagigang ka kyeng ya.

¹⁴ Ni anyu kyaa okyuo shi na jii ukyeng utra lo, ajiya uwang wu shi na jii.

Ushi kini Ikolọ nga
(ILuk 6.43-44)

¹⁵ “Inu ci na zizal ka agho pii ko oto Onong ateri; aki ba nu kini atem bo ni ka sing, kide ni ava aghumu bo.

¹⁶ Inu ki ye bo ka igho umumani aka ju. Akara kara ma yo ikolo inabi ka erenoma nga ba, ko ni uwe ma yo ikolo ka erenoma akara ba.

¹⁷ Ko iligba ushi ododoma ka ma ikolo ididuma, oshẹ ububi ka to ma ikolo ibibi.

¹⁸ Ushi ododoma ki ma wu ikolo ibibi ba, ni oshẹ ububi ki ma wu ikolo ididuma ba.

¹⁹ Oshẹ mani oka ma wo ikolo ididuma ba aki kpa wo ka ta kide ugha.

²⁰ Kindo, inu ki ye agho pii ko oto Onong ateri ko uma uju bo.

IYesu ta ye nu ba
(ILuk 13.25-27)

²¹ “Ba nadidu aghomani ayoro mi si, ‘Ate ona, Ate ona’ ki ghila eredom ayaya ba, sa aghomani aju uma mani Ate ayaya wang bo sa ju.

²² Insi awii ashuwa ya ba ni, ajiya nagigang ki teri mi si, ‘Ate ona, Ate ona! Kide no uca ngo iyi teri upii Onong, kide no uca ngo iyi wuli idir ushe kiva ju idir uma uwuli ica!’

²³ Ni ime ki teri bo si, ‘Ime ta ye nu nga ba. Sang nu ukushi mi, inu ajiya akakiya!’

Agha Amira kina abo uvra
(ILuk 6.47-49)

²⁴ “Ni, aghomani a kong ighang upii mi ki yii yu ni ashi kini agha amara mani avra ona nga kaya opang.

²⁵ Aviya nira ya, avong tiya, uwuru ti ni erkyuo ko ona. Ni ura pulu wu ba, ka avra kaya opang.

²⁶ “Nadidu aghomani a kong ighang upii mi na ra yii ba ni ashi kini abo ajiya mani avra ona nga kaya ikikee.

²⁷ Aviya nira ya, avong ti ya, uwuru ti ni erkyuo ko ona, uva pulu wu. Upulu wo na gbrop!”

Eregoro IYesu

²⁸ IYesu ya kpee uteri uma ri ni, ikir majiya wo ica ki igho umee nga.

²⁹ Ashii kini aghomee umee iMusa ba; ni, amee kini eregoro.

8

IYesu Leni na Ajiya ushi no Ubili
(IMar 1.40-45; ILuk 5.12-16)

¹ IYesu ya shulu kaya opang ni, ikir baijiya yii nga.

² Ni, ace agho shi no ubili ba ukushi nga, ki ta agho kite nga, na teri si, “Ate, insi ingo yira ni, ingo ki bra usa mi ki ime ba na pipar.”

³ IYesu ba nawa avo ki piya nga, ki teri si, “Ime yira, ba na pipar.” Ba ubura akyua udumu ubili leni.

⁴ IYesu ba teri nga si, “Nu! ba teri ace agho ba, nu kya, ko ya yeni erekwe ngo ukushi ifrist ka aya ma uma konon umani umee iMusa yeni ni, ka ajiya kpele si a leni ni nga.”

Uma Aipang ace Agara Aghina Akpo
(ILuk 7.1-10)

⁵ IYesu ya ghila aKafarnahum, ace agha aghaghe aghina akpo peni nga ki shor nga,

⁶ “Agho ona, agira mi yee ka aca no udumu shomo ika, aso kong erenoma nagigang.”

⁷ IYesu va teri nga si, “Ime ki ba ki ma leni ni nga.”

⁸ Ni agha aghaghe aghina akpo nga va yira iYesu si, “Ate ona, Ime ta ma mi ni ingo ba ona mi ba, toro ko teri upii, agira mi ki leni.

⁹ Ka ime ni avo kina eregoro ace agho wu ni ime shi wu, kina aghina akpo kide ivo mi, ime wang teri adi agho si, ‘Kikyang’, Aso kyaa, ace aghoni ime teri nga si, ‘Ba,’ Aso ba, ime teri agira mi si, ‘Aju ima,’ Aso ju.”

¹⁰ IYesu kong kindo ni, ava wo ica ava tɛri aghoyii nga si, “Aipang, ime sɔ tɛri nu, ime sɔnɔ kɔ peni mi igho uma aipang ka Israila kindii ba.

¹¹ Imɛ sɔ tɛri nu, ajiya na pam ki ba kɔ kpaa kɔ ushii uta ɔnɔng ki ta kɔ ushii ukpaa ɔnɔng ka acica ɔla imila kina Ibrahim, ni Ishaku, kina iYakubu ka ɛrɛgom ayaya,

¹² aghomani ashi anɔ ɛrɛgom ni aki fɛni bɔ kidɛ iting. Kukadu wu ni aki ci kɔnɔ ghula ayir.”

¹³ IYesu va tɛri agha aghaghe aghina akpɔ si, “Wor, uki ba kɔnɔ uma aipang ngo ni.” Agira nga va ba okyuo kidɛ ana kyua.

*IYesu Lɛni na Ajiya na pam
(IMar 1.29-34; ILuk 4.38-41)*

¹⁴ IYesu ya ghila ɔna iBitrus ni, ava nu akɛri iBitrus na ayɛɛ, ɛrɛnɔma nga furu wu.

¹⁵ A piya avɔ nga, ufuru ɛrɛnɔma kpɛɛ wu, ava sisang ki ma bɔ imila.

¹⁶ Kɔnɔ ughe ni, aba nga kina ajiya na pam aghɔ shi nɔ ushɛɛ, ava wuli aghing ababi kɔ upii. Kiva lɛni na adumu nadidu.

¹⁷ Uma ri ba ka ahwura upii Ishaya aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔng si, “A kpaa uta okyuo kina idumu bayɔ.”

*Aghɔ Wang Uyii IYesu
(ILuk 9.57-62)*

¹⁸ IYesu ya nu ajiya na pam ukushi nga ni, aba tɛri atina nga si abɔ ba buu udaa ugeɛ ighɔ.

¹⁹ Ni aghomɛɛ umɛɛ iMusa ba ukushi nga ki tɛri nga si, “Aghomɛɛ, ime ki yii ngo kwabi ni ingo kyaa.”

²⁰ IYesu va tɛri nga si, “Ava aghumu shi kina afong, anurununu ayaya shi kina asɔɔ, uwe ni Anɔ Ajiya shi kɔnɔ uka nyɛ ba.”

²¹ Ace aghɔ kidɛ atina nga va tɛri nga si, “Aghɔ ɔna, tara ni ime ya naa ate mi wu.”

²² IYesu va tɛri nga si, “Yii mi, ya aghɔ kpuru ka nira aghɔ kpuru bɔ kɔ.”

*IYesu Gɛr Uwuru
(IMar 4.35-41; ILuk 8.22-25)*

²³ IYesu ya ghila idɛ ɔgbɔlɔ ni, atina va yii nga.

²⁴ Ashi kidɛ ukyeng ni, uyuu avuwa nɔ uwuru na ɛrɛkyuo sang kidɛ ighɔ, amusumu kɔ ghila idɛ ɔgbɔlɔ bɔ ni uwang ghila wu idɛ na amusum, iYesu sɔ umɔɔ.

²⁵ Aba kyaa kiya sang nga, ki tɛri si, “Foo ayɔ, ate ɔna; ayɔ ki kpuru bɔ.”

²⁶ Aba tɛri bɔ si, “Ikɛmbɔ sa ni inu hwiri ɛrɛbata, inu aghɔ uma aipang na jɛɛ” Ava sisang ki gɛr uwuru kina ighɔ, uka va kɔmɔ na kikir.

²⁷ Ajiya nga va wo ica, na tɛri si, “Iligba ighɔ ajiya yɛ, ni uwuru kina ighɔ kong upii nga?”

*IYesu Lɛni na Agha Apai Usheɛ
(IMar 5.1-20; ILuk 8.26-39)*

²⁸ Aya fuma udaa ugeɛ ɛrɛbɔ aGarasinawa ni, agha apai aghɔ shi nɔ usheɛ ba peni nga, akunu kidɛ na alɔr, igigra bɔ sa ni ajiya ka bra bɔ ukyeng kɔ utra ba.

²⁹ Ba irishu, aba gyo akpa, asi, “Ikɛmbɔ duma ngo ni ayɔ, Anɔ ɔnɔng? Ingo ba kɔ ba ma ayɔ ɔlɔ na kyua kɔ ju wu ba?”

³⁰ Kina anikang na ji idir alade sɔ cɛɛ.

³¹ Usheɛ nga va shɔr nga, si, “Insi ingo woo ayɔ ni, sa ayɔ kidɛ idir alade ri.”

³² Ava tɛri bɔ si, “Inu kya nu.” Aba kunu kiya ghila bɔ idɛ idir alade, ni, idir alade va ti ki shulu idɛ ighɔ ki kpuru bɔ kidɛ na amusum.

³³ Aghɔcɛɛ alade va ti bɔ, ki ghila idɛ ifong kiya tɛri kwikɛ imumani iba kina ajiya ushi nɔ usheɛ.

³⁴ Ajiya ifong nadidu va kunu ki ma peni iYesu, aya nu nga ni, aba shɔr nga si aya bɔ ifong bɔ.

9

IYesu kpa Uvulu ki Lɛni na Aghɔ Shomɔ Avo

(IMar 2.1-12; ILuk 5.17-26)

¹ IYesu ghila idɛ ɔgbɔlɔ ki buu kyaa udaa ugeɛ ighɔ ka kyaa ifong nga,

² ukadu ni, ace ajiya ba nga kina aghomani akɔ shomɔ nga, ayɛɛ kaya icuru. IYesu ya nu uma aipang bɔ

ni, aba tɛri agho shomo ika si, “Kpenɛ ikwyi ngo, anɔ mi; A cira uvulu ngo ko.”

³ Ukadu ni, ace aghomeɛ tɛri ace bo si, “Ajiya ri kpaa ɛrɛkwyue nga kini Onong nga ni!”

⁴ Ni iYesu ye imumani ishi kide ikwyi bo, aba tɛri bo si, “Ikembɔ sa ni inu so shuni no uma ububi kide ikwyi nu?”

⁵ Uligba wu cɛɛ no uyuyo, na tɛri si, ‘A cira uvulu ngo ko,’ ta ateri si, ‘Sisang ko kyeng?’

⁶ Ka inu ye si Anɔ Ajiya shi ni ɛrɛgoro ka asing ri ka a cira uvulu ko.” Aba sa tɛri agho shomo ika si, “Sisang, kpaa icuru ngo ko kya ngo aca.”

⁷ Ava sisang ki kpa icuru nga ki kyaa aca.

⁸ Ikir baiya ya nu kindo ni, aba kong ɛrɛbata, aba joɔ Onong, aghomani ama ajiya idi ɛrɛgoro.

IYesu Yorɔ IMatiyu

(IMar 2.13-17; ILuk 5.27-32)

⁹ IYesu ya ukadu ki kyaa ite, aba nu ace ajiya ayoro nga si iMatiyu na ci kide boɔ yira agonu, aba tɛri nga si, “Yii mi.” Aba sisang ki yii nga.

¹⁰ Akyua umani iYesu so la imila ka aca iMatiyu, ukadu ni agho yira agonu kina agho vulu napam ba na aso la imila kini iYesu kina aghoyii nga.

¹¹ AFarisiyawa ya nu kindo ni, aba tɛri atina nga si, “Ikembɔ sa ni aghomeɛ nu so la imila kina agho yira agonu kina agho vulu?”

¹² Aya kong kindo ni, aba tɛri si, “Agha akyuo ka wang bo agho kang ba, sa aghomani ashi adumu.

¹³ Kya ko ya wang imumani udi so yeni, ‘Imɛ wang ahwoo, ba uma ɛrɛkwɛ ba.’ Ka imɛ ba mi kaya agha aipang ba, sa agho vulu.”

Aghulu IYesu kaya Kpenɛ Anyu

(IMar 2.18-22; ILuk 5.33-39)

¹⁴ Aghoyii iYahaya ba ukushi nga, ki tɛri nga si, “Ikembɔ sa ni ayo kina aFarisiyawa ka kpenɛ anyu, na anga ngo atina ka kpenɛ bo anyu ba?”

¹⁵ IYesu va yira bo si, “Ayikyo aghimi asasa ki ju ikwyi ibibi ka awii usra agya uloru ubuwa na aghimi ashi kini bo? Awii ki ba angɔ umani aki kpaa aghimi asasa wu kukushi bo, ukadu wu ni aki kpenɛ anyu ko.

¹⁶ Ba aghomani aki ta igbang ititang kina ugyauto ososa ba, ka uta ki gaya wu, ugaya ughoghe.

¹⁷ Ba aghomani aki sa amusum ikolo na ashi asasa ki ubom ututang. Insi asa ya ni iki siga wu, amusum ikolo na shi ki naa bo ni ubom bira bo. Amusumu ikolo na shi asasa si ubom ososa, nadidu ki ci iduma.”

IYesu Leni na Ayiri mani ashi Adumu ki Shang Anayiri mani Akpoo *(IMar 5.21-43; ILuk 8.40-56)*

¹⁸ IYesu shi kide uteri uma ri ni, na ace akwyite oko takwyue aYahudawa ba ukushi nga ki ta agho kite nga, na tɛri si, “Anɔ mi anayiri ko kpoo, ba ko ma tiya nga avo ngo, ka sisang.”

¹⁹ IYesu va sisang ki yii nga, kina atina nga.

²⁰ Ace ayiri mani ako lo no ushiri ayi anyi osho na pai ba ko tumu nga ki piya anyu igbang nga,

²¹ ateri ɛrɛkwɛ nga si, “Insi imɛ piya igbang nga ni, imɛ ki peni okyuo.”

²² IYesu tee, anu nga ni aba tɛri si, “Kpenɛ ikwyi ngo, anɔ mi! uma aipang ngo ma ngo okyuo.” Kide anakyua ni ayiri ba okyuo.

²³ IYesu ya kyaa ona akwyite ona Onong ni ava nu agho po igberi kina ajiya na aso duma oka wu,

²⁴ ava tɛri bo si, “Usang nu, ka anayiri ta ko kpoo nga ba, aso moo wu.” Aba sira nga unga ujeri amara.

²⁵ Aya kla ajiya nga ni, ava ghila ide ki kpenɛ nga ka avo, anɔ va sisang.

²⁶ Ila ima uju nga kpaa ki ɛrɛbo nadidu.

IYesu Leni na Afoo Apai

²⁷ IYesu ya ukadu ni, ace afoo apai yii nga, aci ni ɛrɛwyue ighighe, “Kong ahwoo yi, Anɔ iDauda.”

²⁸ Aya ghila aca ni, afoo ba ukushi nga, iYesu va tɛri bo si, “Inu ma

aipang si ime ki bra uju udi?" Aba yira nga si, "Ee, ate ɔna."

²⁹ Ava piya ica bɔ ki tɛri si, "Kɔnɔ uma aipang nu ni ɔba nɔ kindɔ."

³⁰ Ica bɔ va yɛmi. IYesu waa bɔ atɔng, "Inu ba tɛri ace aghɔ ba."

³¹ Aba kunu bɔ kiya yɛmi ila iYesu ka udu ugɛɛ ɛrɛbɔ.

³² Asɔ kunu bɔ ni, ace ajiya ba iYesu kina aghɔ shi nɔ ushɛɛ ungo umani ɔsa ni aka pii nga ba.

³³ Aya woo ushɛɛ nga wu ni, ajiya nga va tee aghɔ upii. Ikir baiya wɔ ica, na tɛri si, "Asɔ nɔ kɔ ju bɔ ighɔ ima ri kidɛ Israila ba."

³⁴ AFarisiyawa tɛri si, "Awuli Usheɛ kina ɛrɛkyuɔ agom nɔ usheɛ."

Aghɔ Tina Shi na Jii

³⁵ IYesu ghimi ɔfɔng kina anɔrifɔng ɔka nadidu, na mɛɛ kidɛ uka takwyue aYahudawa na tɛri ila ididuma ɔka ɛrɛgom Onong na leni kina ko iligba ighɔ udumu kina uta ɔkyuɔ.

³⁶ Aya nu ajiya na acuru ni, aba kɔng ahwoo bɔ, ka akɔ kɔng ɔlɔ ba aghɔ shɛ bɔ kɔ ba, kini atɛm bɔ ba aghɔcee ni.

³⁷ Aba tɛri atina nga si, "Ucuru shi nagigang, ni aghɔ utina shi na jii,

³⁸ Inu ushɔr ate ɔna ucuru, ka tuma na aghɔ utina ka aba ucuru."

10

IYesu Hwiya Atina nga Ushɔ na Apai

(IMar 3.13-19; ILuk 6.12-16)

¹ IYesu yɔrɔ atina nga ushɔ na apai ki ma bɔ ɛrɛkyuɔ wuli ushɛɛ ka va leni ni idumu kina aghɔmani ashi bɔ akyuɔ ba.

² Uca atina bɔ shi, Kɔ kpaa ki, iSiman, aghɔmani ayuru nga si iBitrus, kina Andarawus anayuru nga, kina iYakubu anɔ iZabadi, kina iYahaya anayuru nga;

³ kina iFilibus, kina iBartolomi, kina iToma, kina iMatiyu aghɔ yira agonu, iYakubu anɔ iHalfa, kina iTadiyos,

⁴ kina iSiman agha aKan'ana, kina iYahuda Iskariyoti aghɔmani agbɔra iYesu.

IYesu Tuma Atina nga Ushɔ na Apai

(IMar 6.7-13; ILuk 9.1-6)

⁵ Ushɔ na apai ri ni iYesu tuma bɔ, ki waa bɔ atɔng si, "Inu ba ghila ice ifɔng kidɛ ufɔng aghɔmani ashi bɔ aYahudawa ba, ba ghila ifɔng agha aSamariya ba,

⁶ kindɔ ni, inu tee kya nu ɔka ni atɛm vulu bɔ kidɛ ajiya Israila.

⁷ Ukyeng nu sa tɛri upii Onong si, 'Oka ɛrɛgom ayaya ya ba.'

⁸ Leni na adumu, ashang aghɔ kpuru, hwuru aghɔnɔ ubili, uwuli ajiya usheɛ. A mi ma nu basi ɔghɛ ba, inu ma ni uma ba uyira icima.

⁹ Inu ma kpaa utii uyeri ko uguza ko ufɛ kidɛ ipa nu ba,

¹⁰ ba ipa kɔ ukyeng nu, ba ko ugba upai ko akpɔ, ko ashi, ka aghɔ tina shi umani ama nga imila nga.

¹¹ Insi inu ghila ifɔng ko anifɔng ni, inu wang aghɔmani akyeng na bibɔrɔ ko ukadu ni inu ci kini nga sa inu ya sang nɔ.

¹² Insi inu ghila ɔna ni, inu tɛri si ayɔ ba na ikwyifu.

¹³ Insi ɔna maa kɔ ni, ikwyifu shuu kaya akwyi bɔ, insi ata maa bɔ kɔ ba ni, ikwyifu vuwa yɔ ukushi nu.

¹⁴ Aghɔ mani ayira nu nga ma ni, da tɔrɔ bɔ kɔng upii nu ni inu pura aɔ ifra nu kɔ insi inu kunu kɔ ɔna ko ifɔng.

¹⁵ Aipang ime do taa nu, adɔ cɛɛ nɔ kɔng ahwoo ɛrɛbɔ aSodom kina aGomora di cɛɛ bɔ kɔ ka awii utɛri ashuwa.

Ɔlɔ Mani Uta ba

(IMar 13.9-13; ILuk 12.11-12; 21.12-19)

¹⁶ "Uwɛ ni, ime do tuma nu lilɛɛ atɛm kidɛ ma ava aghumu, kindɔ ni inu ba na amara lilɛɛ iyɔɔ, nu daa va shi na aipang lilɛɛ ikhimi.

¹⁷ Inu kyeng na zizal na ajiya, na adɔ kpaa nu na kya kɔ pii aca ashuwa na ca nu kidɛ ɔkɔ takwyue aYahudawa,

¹⁸ aki kyaa ni nu kite agho ko erɛbo kina agom kaya mi, ka inu teri aipang kite bo kina aghomani ashi bo aYahudawa ba.

¹⁹ Akyua mani a kpene nu ni inu ba duma kini imumani inu do taa ma, na ado ma nu ima utaa ka akyua.

²⁰ Ka inu bo do shi agho pii ma, Aghing Ate nu nga do shi aghomee no.

²¹ Anayuru do ma anayuru bo ka apii nga, Ate do ma ano, ano do yeni Ate bo utaa hwiri atong ka asa ka a pili bo ko.

²² Kwinga do toro nu nga kaya no uca mi, aghomani amor ki ta ka amaa ni, ado le.

²³ Insi aso tili ni inu ko ububi ki ice ifong ni, inu ti kya nu ka ice. Ime do taa nu aipang, inu do kpee nu uki keli ifong Israila ma ni, Ano Ajiya do vuwa.

²⁴ "Aghoyii ka cee nga aghomee nga ba, agira ka cee nga ate ona nga ba.

²⁵ Uma umani aghoyii lilee aghomee nga, agira lilee ate ona nga. Insi a yolo ate ona si uBalzabul ni, ikembob na ado taa na ajiya ona?"

Aghomani ado Kong Erɛbata nga (ILuk 12.2-7)

²⁶ Inu ma kong erɛbata bo ma, ki ba imumani a yuru ya ni aki fumu bo ba, ni ba imumani ado ju ko oshisho ni ado ye bo ma.

²⁷ Imumani ime taa nu kide itii ni, inu do taa yo kide uyeri, imumani ateru nu ko otong ni, inu do teri yo ka ayaya ona.

²⁸ Inu ma kong erɛbata aghomani ado pii erenom na aki pii nga aghing ko ba, inu te erɛbata aghomani ado pulu erenom kina aghing ngo ka feni kide ona ugha.

²⁹ Aka gbura bo anuruderi a pai kaya onei uyeng ba? Agha yeng do kpaa nga ki erɛbo ma basi ate nu ye ma.

³⁰ Ko ni ufung erɛkwe nu ni, akopila bo.

³¹ Kindo ni, inu ma kong erɛbata ma. Ni inu cee anuruderi na pam.

Mani Uyii IYesu ki Ba ni Ukau Bajiya

(ILuk 12.8-9)

³² Agho mani a yeni Ajiya si ashi anga me ni, ime ki ko yeni nga kite Ate mi aghomani ashi ka ayaya.

³³ Ni aghomani a shila uye mi ki ite bajiya ni, ime do ko shila uye nga ko ite Ate mi ka ayaya.

³⁴ Inu ma kyoo ni ime ba ni ikwyifu ka asing ma. ikwyifu yo ba ni me ma, ime ba ni ikuma okoro.

³⁵ Ime ba osa Ate irisho kina ano nga, ano anagheme, anayiri kina a yuru nga, ayiri kina akere nga.

³⁶ Agho ona ajiya bo do tee asho nga.

³⁷ Aghomani a yoo ate nga ko ayuru nga, ki cee mi ko ni, agho maa nga umani ataa si a anga me ba, aghomani a yoo ano ko ano nga anayiri ki cee mi ko ni, agho maa nga umani ataa si a anga me ba.

³⁸ Aghomani akpaa nga ukumu ushi nga di yii mi ma ni, agho maa nga mani ataa si anga me ba.

³⁹ Aghomani a wang foo okyuo nga ni, agho do taa wo, aghomani a ataa okyuo nga ni a do peni wo kaya mi.

Utina Upeni Oka ngo (IMar 9.41)

⁴⁰ Aghomani ayira nu ni agho yira mi, aghomani a yira mi ni agho yira aghomani a tuma mi.

⁴¹ Aghomani a yira agho pii ko oto Onong ni ado yira oka nga kukushi agho pii ko oto Onong, aghomani a yira agho shi na pipar ni si ashi na pipar ni agho do yira oka nga kukushi agho pipar.

⁴² In kini ace agho ma agha yeng kide anano li iso na musumu kaya mi si asa aghoyii mi ni, ime do taa nu aipang agho do taa nga oka nga ma.

11

IYesu kini IYahaya Aghono Imini

(ILuk 7.18-35)

¹ IYesu ya kpee uma atina nga usho na apai upii ni, aba sang nga ko

ukadu ki ya mēē na tēri upii Ọnọng ka ufong bọ.

² Akyua ra ni iYahaya shi kide ubọ iting. Aya kọọ uma umani ukristi sọ ju ni, aba tuma atina nga kukushi nga

³ ki ya ju nga si, “Ingọ shi aghọmani aki ba, ta ayo kọ ica na ace aghọ ni?”

⁴ IYesu ba yira bọ si, “Inu kya kọ ya tēri iYahaya imumani inu nu ki ba kọọ,

⁵ afoo peni ukyoo uka, aghọmani aka kyeng bọ ba kyeng, a hwuru aghonọ ubili na ba na pipar, agbatong kọọ atong, ni aghọ ukpo sang, ni aghina amir kọọ ıla ididuma.

⁶ Anyu adaduma ni aghọmani ata kọọ nga ẹrẹbata uma aipang kaya mi ba.”

⁷ Aya sang bọ ni, iYesu ba dẹ aghọ upii ni ikir baiya kaya iYahaya, “Ikembọ ni inu kyaa unu ka aghumu? Ọbong ọbgọlọgbang umani uwuu sọ ca bọ?

⁸ Ikembọ ni inu kyaa unu? Ajiya umani asomọ uma ọdọdọma? Aghọ shi kide ugege agom bọ ka somọ uma ọdọdọma.

⁹ Ikembọ ni inu kyaa unu? Atina Onong? Ee, ime tēri nọ, acege aghọ pii kọ ọtọ Onong.

¹⁰ Aghọmani awọọ kaya nga wẹ si, ‘Uwẹ ni, ime tuma atuma mi ka la ngọ ite wọ, aghọmani aki keru ngọ utra ni ingọ tọ ba.’

¹¹ “Aipang, ime si, ayiri sọ nọ kọ jee bọ ace anọ aghọ mani acege iYahaya aghọ uju iminimini nọ ọghoghe ba. Kindọ ni, aghọ cee nọ ọzọzi ki ẹrẹgom Onong ayaya cee nga.

¹² Kọ kpaa ka akyua iYahaya aghọ uju iminimini ki ba ta ka akyua ri ni, ẹrẹgom Onong ayaya kọ la ite ni agha sing wang yira na akyuo.

¹³ Ka aghọ pii kọ ọtọ Onong kina umee iMusa kọ tēri upii kaya ẹrẹgom ni iYahaya kọ ba nga ba,

¹⁴ ni insi inu yira upii ni, anga shi Iliya umani aki ba ra.

¹⁵ Ta ni aghọ shi na atong kong, kong.

¹⁶ “Ni ikembọ ni ime ki mra ajiya akyua ri kọ? Ushi kini anọ bọ shi

ka uka gheli na gbura ni na sọ yoro ayikyo bọ si,

¹⁷ ‘Ayo peni igbee ni inu ta ya nọ ba! Ayo taa nọ atẹ ukpo, inu ta ci nọ ba!’

¹⁸ “Ka iYahaya ba ni aka bira ngọ la na sa nagigang ba, ‘ni asi ashi na ushee.’

¹⁹ Anọ ajiya ba na sọ la na sa, ni asi, ‘Nu nga! aghọ bira ula konọ usa, aghikyo aghọ yira agonu kina aghọ uvulu!’ Kindọ ni, aka kpẹle uye ukyuu Onong ka uma uju nga.”

Ọlọ Kaya Ufong mani Ara la bọ Uk-paa ba

(ILuk 10.13-15)

²⁰ A dẹ kọ ger ufong umani aju uma usa uwo ica wọ nagigang, ka ata ju bọ ọlọkpaa ba.

²¹ Ọlọ ngọ, aKorasinu!, ọlọ ngọ, aBetsaida! Awasi uma usa uwo ica ri ni aju ka aTaya kina aSidon ni, ata kọ lẹkpaa aiwuu ka somọ agege nọ uma kina uto ki ẹrenoma bọ.

²² Ni ime sọ tēri nọ, aki cee nọ kọ ahwo aTaya kina aSidon kaya nọ ka awii ashuwa.

²³ Ingọ ni aKafarnahum, ingọ kpaa si aki jọọ ngọ ka aya fuma ayaya? Kayi, aki waa ngọ ka akyu bọ uka ci aghọ ukpo wọ. Awasi uma usa uwo ica ri ni aju bọ ka aSodom ni, uta kọ shi wọ kaidii.

²⁴ Ni ime sọ ba tēri nọ si, awii ashuwa ni aki cee nọ kọ ahwo ẹrẹbọ aSodom kaya ngọ.”

Inu Ba Wuru kukushi Mi

(ILuk 10.21-22)

²⁵ Akyua ra ni iYesu tēri si, “Ime sa ngọ iza, Ate, Ate aYaya kina ashi, nọ umani ingọ shọ uma ri ka aghọ uye ukyuu kina aghọ shi nọ ukpili, ni ingọ sa yeni anọ azazi.

²⁶ Kindii wu Ate, imumani ishi ngọ ididuma yidii ni ingọ ju.

²⁷ Ate mi ma mi uma nadidu, ni ba aghọmani aye Anọ sa Ate, ni ba aghọmani aye Ate sa Anọ, kina aghọmani Anọ yoo ni, aka yeni nga.

²⁸ Inu ba ukushi mi aghọmani ako kiya na aba ko akpara ọtoso, ni ime ki ma nu uwuru.

²⁹ Inu kpaa akpara mi, inu mēē kukushi mi, ka ime ni agho suu ni ẹrẹkwe nga, agho taa ẹrẹkwe ẹhwehwo, ka inu ki ko peni uwuu ka ikwyi no.

³⁰ Ka uju mi ẹrẹgera lo wo ba, akpara mi shi na hau.

12

IYesu Nga Shi Ate Awii Uwuru aYahudawa
(IMar 2.23-28; ILuk 6.1-5)

¹ Akyua ra ni, iYesu wor ko oka ija alkama ka Awii uwuru aYahudawa. Atina nga ko idafu, na aba de ko ker akwyi alkama na la.

² aFarisiyawa ya nu kindo ni, aba teri nga si, “Nu, atina ngo su ju imumani umee iMusa kiya wo ka Awii uwuru aYahudawa.”

³ Aba ju bo si, “Inu ta ko pila no imumani iDauda ju ka akyua na akoo idafu, kina aghomani ashi kini nga,

⁴ umani aghila ide ona Onong ki ya la ubiredi na akyo si, ba aghomani aki la ba, inga kina ayikyo ukyeng nga, si ifrist ka yu nga.

⁵ Ta inu ko pila no umee iMusa, umani afrist kide ona onong ka ju uma ijirija ka Awii uwuru aYahudawa ni uta shi wu uvulu kukushi bo ba?

⁶ Ime so teri nu, imumani icee ona onong ye ko kee.

⁷ Inu ta ko ye imumani udii so yeni ni, ‘Ahwoo ko ni iwang, ba uma ẹrẹkwyue ba,’ inu ta ko nu no agho taa uvulu nu vulu ba.

⁸ Ka Anọ Ajiya nga shi Ate Awii uwuru aYahudawa.”

Agho Uwēni Avo
(IMar 3.1-6; ILuk 6.6-11)

⁹ IYesu ba ya ukadu ki kyaa oko takwyue aYahudawa bo.

¹⁰ Ace ajiya shi ya ko ukadu agho uwe ni avo. Aba ghulu nga si, “Ushi odoma mani ama okyuo ka Awii uwuru aYahudawa?” Ibo wang umani apeni nga no uvulu.

¹¹ Aba ju bo si, “Inga kide no nga shi na atem ni akpaa kide uhwo ka Awii

uwuru aYahudawa ni ata ki woo nga ngaa ba?

¹² Utina ajiya ta cece wu unga atem nagigang ba? Kindo ni, oso ododoma na ju ima ididuma ka Awii uwuru aYahudawa.”

¹³ Aba teri ajiya nga si, “Nawa avong.” Aba nawa, ka akyua ra ni avo nga ba okyuo kini adaa avo ni.

¹⁴ Ni aFarisiyawa ba kunu bo ki ya pii umani aki pii iYesu ko.

IYesu Nga shi aghomani Onong Hwiya

¹⁵ IYesu ya kpele kindii ni, aba sang nga ko ukadu. Ajiya na pam ba yii nga, na aba ma bo okyuo nadidu bo.

¹⁶ Aba waa atong bo si aba teri agho ila nga ba.

¹⁷ Aju udii ka ahwura upii na ateri ka anyu agho pii ko oto Onong Ishaya si,

¹⁸ “Agira ni ime hwiya we, aghomani ime yoo ni ime ka ko uhwai nga nagigang. Ime ki sa nga na aghing mi, aki teri aghomani ashi bo aYahudawa ba ashuwa aipang.

¹⁹ Aki la nga inang ba, ko na pii ni ẹrẹkyuo ba, aki ba ko bo ẹrẹwyue nga ka utra ba.

²⁰ Aki wra nga ushi iriguu umani uya sang wra wo ba, ugha ogbelemo ni uya sang ukpo wo ni, aki pii nga ko ba, aso sa aipang ka lite;

²¹ aghomani ashi bo aYahudawa ba ki sa ikwyi kide no uca nga.”

IYesu kina UBalzabul
(IMar 3.20-30; ILuk 11.14-23)

²² Aba nga na afoo umani aka pii nga ba agho shi no ushee, ni aba ma nga okyuo na ajiya nga pii ki ba nu.

²³ Ni ajiya nadidu ba wo ica na asi, “Ano iDauda we ri ba?”

²⁴ Ni aFarisiyawa ya ko kindii ni aba ju si, “Akyuo uBalzabul agom no ushee ko ni ajiya ri si wuli ushee ko.”

²⁵ IYesu ye uma ushi kide ikwyi, na aba ju bo si, “Nadidu ẹrẹgom ni ikau uka upai no so irisho kina ace ni, ita ki tara wu ba. Ba ifong no ona umani ajiya nga kau uka upai no so ju irisho kina ace ni iki tara.

²⁶ Insi isheɛ woo isheɛ, aso koro kina ɛɛkwɛ nga wudu. Nagyi ko ni ɛɛgom nga ki tara wu?

²⁷ Insi ime ka wuli usheɛ na ɛɛgoro uBalzabul ni, aghoyii no ni? ɛɛgoro inga wo na so wuli wo? Aghoyii nu bo ki wa nu ashuwa kaya uma ri.

²⁸ Insi ɛɛgoro Aghing Onong ko ni ime wuli usheɛ ko ni, ɛɛgom Onong ba nu wudu.

²⁹ Ta nagyi wo ni agho ki ghila ona agha ɛɛkyuo kaya yeri uma nga, inbasi azonon lor agha ɛɛkyuo ba? Na to biya yeri uma ona ba.

³⁰ Nadidu aghomani ashi kini me ba ni, ashi asho mi, ni aghomani a curu nga kini me ba ni, aso furu wu.

³¹ Kindii ni ime so teri no, aki cira uvulu nu ko kwiligba igho kina ajiya umani apii ububi, aghomani apii ububi kaya Aghing Onong ni, aki yira bo olokpaa nga ba.

³² Ni aghomani apii ububi kaya Anon Ajiya ni, aki yira olokpaa nga, aghomani apii ububi kaya Aghing Onong ni, aki yira bo olokpaa nga ba, ko akyua ri ko akyua uki ba.”

Ushi kini Ikolo nga (ILuk 6.43-45)

³³ “Ushi ododoma ka ma ikolo ididuma, oshɛ ububi ka ma ikolo ibibi ka aka kpɛlɛ oshɛ ki ikolo nga.

³⁴ Inu iyoo na kang! Nagyi wo ni inu ki biya uteri upii ododoma ni inu si shi agha akakiya? Ima ushii kide ikwyi yo ni anyu ka teri.

³⁵ Ajiya adaduma ni, oka ukyo uma ododoma wo na aka woo ima ididuma wo. Ajiya akakiya ni, uka ukyo uma akakiya wo ni aka woo akakiya wo.

³⁶ Imɛ so teri no, nadidu uma ijirija na ajiya pii ni, aki pila bo ka awii ashuwa,

³⁷ ka uma uteri ngo bo na aki wa ashuwa ngo wo, ni uma uteri ngo bo na aki ma ngo uvulu ngo wo.”

Uwang Amaa (IMar 8.11-12; ILuk 11.29-32)

³⁸ Ni ace aghomeɛ umɛɛ iMusa kina aFarisiyawa ba yira nga si,

“Aghomeɛ, ayɔ wang nu amaa kukushi ngo.”

³⁹ Aba yira bo si, “Agha akakiya kina agho ju uma ɛɛnoma ka wang nu amaa, ni ba amaa umani aki ma inbasi anga agho pii ko oto Onong iYunusa ba ni.

⁴⁰ Konon umani iYunusa la awii atai kina atii atai kide afo itagbo ighighe ni, kindii wu ni Anon Ajiya ki la awii atai wo kina atii atai kide ikwyi asing ri.

⁴¹ Ajiya Anineba ki sang ka awii ashuwa kina agha akyakyua ra ka ama bo uvulu, ka alokpaa no upii Onong iYunusa, kindii ni, imumani cɛɛ iYunusa shi ko kɛɛ.

⁴² Ayiri agom, isheba ki sang ka awii ashuwa kina agha akyakyua ra ka ama agha aikyuari uvulu, ka aba ka usheɛ aya ka aba ko umɛɛ uye ukwu iSulemanu, kindii ni, imumani cɛɛ iSulemanu shi ko kɛɛ.

⁴³ “Insi aghing ababi kunu kide ajiya ni, aka wor kyaa uka umani ba amusumu ya ba ka aya wuru, insi apeni nga ba ni,

⁴⁴ aki ju si, ‘Imɛ ki vuwa mi ona ni ime kunu wo.’ Insi aya ba ni, aki ba peni ona ni ka agho ya ba, ako yer wo ki ker wo,

⁴⁵ aki ba vuwa ka aya ba na aghing atinsara umani acɛɛ nga na akakiya, ni aki ghila ka aci ko ukadu, ni ushii ajiya nga ki cɛɛ unga akyua no ububi. Kindii wu ni uki shii wu ka ajiya kakiya akyua ri.”

Ayuru Iyesu na Anayuru Nga (IMar 3.31-35; ILuk 8.19-21)

⁴⁶ Aso pii kina ajiya nga ni, ayuru nga kina anayuru nga va ba tara ko seshi, awang pii kini nga.

⁴⁷ Ace agho ba teri nga si, “Ayuru ngo kina anayuru shi ko seshi, awang pii kini ngo.”

⁴⁸ Aba yira ajiya na ateri nga si, “Inga shi ayuru mi, inga bo shi anayuru mi?”

⁴⁹ Aba nawa avo ka atina nga ki ju si, “Ayuru mi we kina anayuru mi!

⁵⁰ Nadidu aghomani aju imumani ate mi ka aYaya sa uju ni, anga shi

anayuru mi, kina afọọ mi, kina ayuru mi.”

13

Ighang Upii Agho Wuu (IMat 4.1-9; ILuk 8.4-8)

¹ Ka awii ra ni iYesu kunu nga kide ọna ki cica ka anyu ọghong.

² Ikir baiya ba curu ki ghimi nga, ki sa na ghila nga ide ọgbọlọ ki cica. Ikir baiya nga ba tara ka anyu ọghong.

³ Aba tẹri bọ uma na pam ni ighang upii, si, “Agho wuu kyaa kọ pila.

⁴ Asọ ta igho ni, ice kpaa kọ utra, ni anurunu ba ki ba la yọ kọ.

⁵ Ice igho kpaa kọ ọka atii ni ba ẹrẹbọ ya nagigang, iva mii kaisa ka ẹrẹbọ shiwu ikyuu ba,

⁶ ọnong ya ta ni, aba ghau yọ ki hwiya yọ ka akang bọ shi yọ akyuu ba.

⁷ Ice kpaa ka ọka umani akara shiya, akara ba fono ki la ẹrẹkyuọ bọ.

⁸ Ice igho kpaa ka ẹrẹbọ ididuma ki sa ikii ajilaji, ishishi itin, ishishi itai ki ẹri imumani apila.

⁹ Ta ni agho shi na atọ kọ.”

Imumani Ighang Upii sọ Nyeni (IMar 4.10-12; ILuk 8.9-10)

¹⁰ Atina iYesu va ba ki ba ghulu nga si, “Ikembọ sa ni inga sọ pii ni bọ ni ighang upii?”

¹¹ Aba yira bọ si, “Inu ni, ama nọ uye ẹghẹghẹmẹ inga ẹrẹgọm aYaya, ibo ni, ata ma bọ wọ ba.

¹² Ka agho shi ni ima ni, aka khimi nga kọ, ka apeni na pam, ni aghomani ashi ni yọ ba ni, aki kara anọ imu-mani ashi ni yọ kọ.

¹³ Imumani isa ni ime sọ pii ni bọ ni ighang upii yẹ. “ ‘Aka kọ, na aka kpele bọ ba, aka kyoo, na aka nu bọ ba na akpili bọ ba.’

¹⁴ Kindii ni, amọ aghaghe agho pii kọ ọtọ Ọnong Ishaya hwura kaya akwyue bọ si, “ ‘Inu ki ka kọ, ni inu ta ki kpele nọ ba, inu ki ka kyoo, ni inu ta ki kpele nọ ba.

¹⁵ Ka ajiya nga shi na ikwyi umom, ni atọ bọ ka ta akọọ yọ ba, akọ yuru ica bọ ya, iba kindii ba ni, ata kọ nu

ni ica bọ, ka aba kọ na atọ bọ, ka aba kpele kide ikwyi bọ, ka vuu ba ukushi mi ki ime ma bọ ọkyuọ.’

¹⁶ Ica nu shi na anyu adaduma ki ika nu, kina atọ nu, ka aka kọ.

¹⁷ Aipang ni isọ tẹri nu, agho pii kọ ọtọ Ọnong kina agha uju aipang na pam wang nu imumani inu sọ kyoo, ni ata nu bọ ba, ka aba kọ imumani inu hwiri, ni ata kọ bọ ba.”

Imumani Ighang Upii Agho Wuu sọ Nyeni

(IMar 4.13-20; ILuk 8.11-15)

¹⁸ “Inu kọ imumani ighang upii agho wuu sọ nyeni

¹⁹ Insi ajiya kọ ila ẹrẹgọm na ata kpele nga ba ni, Isheẹ ka ba ki ba kara imumani apila kide ikwyi nga. Igho na apila kọ utra yẹ.

²⁰ Igho ni ikpaa ka ọka atii ni, iyo kọ upii ki yira kide akyua ni ikwyifu,

²¹ ni ishi yọ ni akang ba, ika mọ kide anọ akyua, insi umeni kina ọlọ ba kaya upii ni, kaisa aka waa nọ utumu.

²² Igho ni apila kide akara ni, iyo shi agho ni akọ upii, ni uduma asing kono uyoo upeni tulu nga ki kla nga ọfono wọ ka ama ikolo.

²³ Igho mani ikpaa ka ẹrẹbọ ididuma ni, anga shi aghomani akọ upii ki kpele wu. A ju utina wu ki ma ikolo, ice ajilaji, ice ishi-shitin, ice ishi-shitai.”

Ighang Upii Ọbọ kide Ija Alkama

²⁴ Aba ma bọ ice ighang upii si, “Aki mra ẹrẹgọm ayaya na ajiya umani apila igho ididuma kide ija nga,

²⁵ akyua ni ajiya sọ moo ni asho nga ba ki ba pila ọbọ kide ija alkama na asa sang nga.

²⁶ Imila ya sang na pipar ni, ọbọ ba kọ sang.

²⁷ Ni agira ate ọna ba ki ba tẹri nga si, ‘Agho ọna, ba igho ididuma yọ ni ingo pila kide ija ngo ba?’ A ju na nyi ni ọbọ mii ya kide?”

²⁸ Aba ju bọ si, ‘Agho ju irisho ni ime nga ju udi!’ Agira nga ba ju si, “Ingo wang si ayọ ya yẹ ọbọ kọ?”

²⁹ Ni aba ju si, ‘Kayi, ki inu bọ wang uwuru ọbọ ni inu ki wuru kina alkama.

³⁰ Ya bọ ya ka afọnọ nadidu ka afuma akyua ucuru, akyua ucuru ni, ime ki tẹri aghọ ucuru ka acuru ọbọ ka alolu bọ, ka ta ugha wu, ni asa curu alkama ka asa kide na afọ mi.’ ”

*Ighang Upii Ikir Ikpo
(IMar 4.30-32; ILuk 13.18-19)*

³¹ Aba ma bọ ice ighang upii si, “Ereğom ayaya shi kini ikir ikpo umani ace ajiya pila kide ija nga.

³² Iyọ cẹẹ nọ ọzọzi kide ighọ nadidu, insi ifonu ni, ika cẹẹ uma umani apila kide ija ki ba ọshẹ ọghoghẹ, ni anu-runu ayaya ka ta asọọ bọ ya kaya aga nga.”

³³ Aba tẹri bọ ice ighang upii. “Ereğom ayaya shi kini uyisti umani ace ayiri ki zọọ na ima umra ugo alkama iritai ki ta kọ umani ugo kpene uyisti ni.”

³⁴ Nadidu uma ri ni, iYesu tẹri ikir baijiya ni ighang upii; Ata tẹri bọ ice ima ba ighang upii ba.

³⁵ Udii ni, ka ahwura upii ni agho pii kọ ọtọ Onong tẹri wọ, “Ime ki yemi anyu mi ni ighang upii; Ime ki tẹri imumani ashọ wọ kọ kpaa ka akyua na akeri asing kọ.”

A Nyeni Ighang Upii nọ Ọbọ kide Ija Alkama

³⁶ IYesu ba sang nga kide ikir baijiya ki kyaa aca. Ni atina nga ba ukushi nga, ni asi, “Tẹri ayọ imumani ighang upii ọbọ kide ija sọ nyeni.”

³⁷ Aba yira bọ si, “Aghomani apila ighọ ididuma nga shi Anọ Ajiya.

³⁸ Ija kọ shi asing, ni ighọ ididuma yọ shi ereğom Onong. Ọbọ bọ shi anọ isheẹ,

³⁹ ni asho mani apila nga shi isheẹ. Ucuru imila wọ sọ usang asing, agho ucuru bọ shi atuma Onong.

⁴⁰ Kono umani aka curu ọbọ ki ta ugha wọ ni, kindii wọ ni uki shi wọ kọ usang asing.

⁴¹ Anọ Ajiya ki tuma atuma Onong, ni aki curu nadidu uma umani uka sa uvulu, kina agho ju uma ububi, ka

a woo bọ kini ọbong bọ ni ki ereğom nga,

⁴² ka feni bọ kide ugha ọlọ nagigang. Kọ ukadu wu ni aki ci na ghula ayiri.

⁴³ Ni agha aipang ki ma uyeri kini onong utaa ni kide ereğom Ate bọ. Taani agho shi na atọ kọọ kọ.

Ighang Upii kaya Upeni Mani Ashọ

⁴⁴ “Ereğom Ayaya shi kini upeni na ashọ kide ija ni, unga umani ace ajiya peni ki ba khimi ushọ wọ. Ni ikwyifu na aba ya gbara uma umani ashị ni bọ nadidu ki ya gheẹ ija wọ.”

⁴⁵ “Kakyakyua ri, ereğom ayaya shi kini agho gheli na agbara kina agho wang atii adaduma ni.

⁴⁶ Aya peni utii udodoma uye ni, aba ya gbara nadidu imumani ashị ni yọ ki ya gheẹ wọ.”

Ighang Upii Isha Ohwiri Itagbo

⁴⁷ “Kakyakyua ri, ereğom ayaya shi kini isha ohwiri itagbo na a feni kide ọghong ki hwiri kwiligba igho itagbo ni.

⁴⁸ Iya tii ni, ajiya waa ki shii kaya asing ki hwiya ididuma ki sa kide okọọ na ashị naa ibibi wọ.

⁴⁹ Kindii wu ni uki shi wu kọ usang asing. Atuma Onong ki kunu ka aba kau agha akakiya kide agha aipang.

⁵⁰ Ni asa feni agha akakiya kide ugha ọlọ nagigang umani aki ci na aghula ayiri.

IYesu Tẹri Ighang Upii kaya Akoru Ona

⁵¹ “Inu kpẹlẹ Uma ri nadidu?” Aba yira nga si, “Eẹ.”

⁵² Aba ju bọ si, “Nadidu aghomẹẹ umẹẹ iMusa umani apeni umẹẹ kaya ereğom ayaya ni, ashị kini akor ona nga ni, agho umani aba na upeni ososa nga kina ototang nga ka uka ukyuru uma nga.”

*A Tọrọ bọ IYesu ka ANazaret
(IMar 6.1-6; ILuk 4.16-30)*

⁵³ IYesu ya kpẹẹ nadidu ighang upii ni, aba sang nga kọ ukadu.

⁵⁴ Na aya ba ifon bọ ni aba mẹẹ bọ kide okọ takwyuẹ aYahudawa, aba

wo ica, na tɛri si, “Abi wu ni ajiya ri peni uye ukyuu ri wɔ kina akyuɔ uju uma usa uwo ica?”

⁵⁵ Anɔ ikafinta ra nga ba? Ayuru nga ngaa ni aka yɔrɔ si iMaryamu ba? Anayuru nga bɔ shi iYakubu, kina iYusufu, kina iSiman, kina iYahuda ba?

⁵⁶ Afɔɔ nga nadidu bɔ shi kina ayo ri ba? Abi wɔ ni ajiya ri peni nadidu uma ri kɔ?”

⁵⁷ Aba kɔɔ anaa ni ngaa. IYesu ba ju bɔ si, “Aka tɔrɔ bɔ aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng ba inbasi ki ifɔng nga kina aca nga ba ni.”

⁵⁸ Ata ba ju nga uma usa uwo ica kɔ ukadu ba ka ata ma bɔ aipang ba.

14

Ukpo iYahaya Aghɔ ju Iminimini
(IMar 6.14-29; ILuk 9.7-9)

¹ Akyua ra ni iHiridus Antifas kɔɔ ila iYesu,

² na aba tɛri agira nga si, “iYahaya aghɔ uju iminimini wɛ ri. Akɔ sang kɔ ukpo; uwu sa ni ashi na akyuɔ ju uma usa uwo ica ri.”

³ Ka iHiridus kɔ kpɛnɛ iYahaya ki lor, ki sɔmɔ nga kɔ ubɔɔ itii kaya iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus

⁴ ka iYahaya ka tɛri nga si, “Umɛɛ iMusa ta ma wu ni ingɔ vo nga ba.”

⁵ Akyua ni, iHiridus wang kɔ pii iYahaya kɔ, ni asɔ tɛ ɛrɛbata bajiya, ka a kpaa nga si aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onɔng nga.

⁶ Ni awii na ajee iHiridus ya ba ni, anɔ anayiri iHiridiya ya bɔ ni ate nga iHiridus kɔɔ uhwai nagigang,

⁷ na aba ta anyu kini ngaa, ki ba suu si aki ma nadidu imumani ashɔr.

⁸ Ayuru nga ngaa sa nga kɔ, asi, “Ma mi ɛrɛkwɛ iYahaya aghɔ uju iminimini kide ipɛ ka aikyuari.”

⁹ Agɔm ba duma, usuu nga kina akyeng ra sa ni asa si ama nga.

¹⁰ Atuma na aya kyua iYahaya ɛrɛkwɛ wɔ kide ubɔɔ itii,

¹¹ na aba ni ɛrɛkwɛ kide ipɛ ki ba ma anayiri, ni aya ma ayuru nga.

¹² Aghɔyɛi nga ba kpaa ɔkɔ ki ya naa kɔ, ni aba kyaa kiya tɛri iYesu.

IYesu Cee Ajiya Araji Ushɔ Ato
(IMar 6.30-44; ILuk 9.10-17; iYah 6.1-14)

¹³ IYesu ya kɔɔ kindii ni, aba sang ki ghila nga ide ɔgbɔlɔ kɔ uyuyi ki kyaa ɔka umani ace aghɔ shiya ba. Ni iikir bajiya ya kɔɔ kindɔ ni, aba ki yɛi nga ni ifra kɔ kpaa kɔ ufɔng.

¹⁴ Aya kunu kide ɔgbɔlɔ ni aba nu iikir bajiya, aba kɔɔ ahwoo bɔ, ni aba ma adumu kide bɔ ɔkyuɔ.

¹⁵ ɔka ya ba ughe ni, aghɔyɛi nga ba ki ju si, “Ba aghɔ ya kɔ kɛɛ ba, ni ɔka wɛ ni uya sang ba ughe; shira iikir bajiya nga ka akyaa bɔ anɔrɔfɔng ushi kɔ ukadu kaya gheli akwyi bɔ imila.”

¹⁶ IYesu ba ju bɔ si, “Ba sa bɔ ka kyaa uce ka ba, inu ka kyakwyue nɔ ma bɔ ice ima ka ala.”

¹⁷ Aba yira nga si, “Ayo shina ubiredi utɔ kina itagbo ipai.”

¹⁸ Aba ju si, “Inu ba mi ni yo.”

¹⁹ Aba sa iikir bajiya nga si, acica kaya nɔ ɔbɔ, aba kpaa ubiredi utɔ kina itagbo ipai, aba zɛɛ ibate nga ka ayaya ki sa Onɔng iza. Asa wura ubiredi nga ki ma atina nga, atina nga ba ma iikir bajiya nga.

²⁰ Aba la nadidu bɔ ki shuu. Aba curu awo na ashe ki sa ɔkɔɔ ushɔ nɔ upai.

²¹ Ajiya umani ala ni afuma aghimi araji usɔ atɔ, bam na ayiri kina anɔ.

IYesu Kyeng Kaya na Amusum
(IMar 6.45-52; iYah 6.15-21)

²² Akyua ra ni atina nga ya ghila bɔ ide ɔgbɔlɔ ki lite nga ki kyaa bɔ udaa ugeɛ, na asa laa nga kɔ shira iikir bajiya nga.

²³ Aya kpɛɛ shira iikir bajiya ni, aba kila nga aya ɔpang kayu nga kaya pii nɔ Onɔng. Ashi kayu nga kɔ ukadu ki fuma ughe.

²⁴ akyua ra ni ɔgbɔlɔ nga shi ka abiyatɛ ighɔ kina ɛrɛbɔ, ugya sɔ ca wɔ, ka uwuu sɔ ju irisho kini wɔ.

²⁵ Kini ikwikweting ni ava ba ukushi bɔ na asɔ kyeng kaya na amusum.

²⁶ Ni atina nga ya nu nga na akyeng kaya na amusum ni, aba kɔɔ ɛrɛbata,

ki ju si, “Ahwu nga!” Aba taa kpa ni ẹrẹbata.

²⁷ Kide akyua ni iYesu pii ni bo, si, “Inu ba duma ba! Imee. Ba kọ ẹrẹbata ba.”

²⁸ IBitrus ba yira si, “Ate, insi ingo ni, sa mi ki ime ba ukushi ngo kaya na amusum.”

²⁹ IYesu ba ju si, “Ba.” IBitrus ba kunu kide ogbolọ nga na aso kyeng kaya na amusum na aki ba ukushi iYesu.

³⁰ Ni aya nu uwuu no usang ni ẹrẹkyuo ni, aba kọ ẹrẹbata wo na asa de kọ ghila ide. Aba gyo akpa si, “Ate, foo mi!”

³¹ Kide akyua ni iYesu nawa avo nga ki kpenegha nga, ki ju nga si, “Ingo agha uma aipang na jee, ikembọ sa ni ingo shina ikwyi ipai?”

³² Aya fuma ide ogbolọ ni, uwuu ba tara.

³³ Agho shi kide ogbolọ ba ta agho kite iYesu, ki ju si, “Aipang ni ingo na Ano Onong nga.”

³⁴ Aya buu udoo ugee ni, aba kya bo ẹrẹbo aJanisarat.

³⁵ Ni ajiya ukadu ya kpele nga ni, aba tuma na ajiya ishi oka nadidu ka aba nga na adumu.

³⁶ Aba shor nga ka ibo piya anyu igbang nga. Nadidu agho umani apiya ni apeni okyuo.

15

Uma Umani Oka Sa Irighe ki Ica Onong
(IMat 7.1-13)

¹ AFarisiyawa kina aghomee umee iMusa ba ukushi iYesu ka Urushelima ki ba ghulu nga,

² “Ikembọ sa ni atina ngo wura itale inga anirakpee? Aka hwuru bo ivo bo na ato la imila ba.”

³ IYesu ba yira bo si, “Ikembọ sa ni inu ka wura imumani Onong teri kaya itale no?”

⁴ Ka Onong si, ‘Nu okpotoro ate ngo kina ayuu ngo.’ Ni, ‘Aghomani acira ate nga kina ayuru nga ni, aki kpoo iyiya.’

⁵ Ni inu ka teri si, ‘Imumani aki ma ate no kina ayuru no ni, inu ka ma Onong.’

⁶ Ata maa na ate nga ba.’ Kindo ni inu ta manog upii Onong ba kaya itale no.

⁷ “Inu, agho ju unu ica! Kindii wu ni Ishaya ghila amog aghaghe kaya nu wo, si,

⁸ “Ajiya ri ni ibele bo yo na ka jog mi ko, ni ikwyi bo shi atog kini ime,

⁹ ijirija wo na aso jog mi wo, aka mee umee bajiya ko taa upii Onong.’ ”

¹⁰ IYesu va yoro ajiya nga kukushi nga ki teri bo si, “Inu kong ki inu kpele,

¹¹ Ba imumani ika ghila anyu ajiya yo ka sa nga irighe ba, si imumani ikunu ka anyu nga yo ka sa nga ‘irighe’ ”

¹² Atina nga va ba ki ghulu nga si, “Ingo ye si aFarisiyawa kọ anaa ko no upii ri?”

¹³ IYesu va yira ki ju si, “Nadidu upila mani ba ate mi ka aYaya nga pila ba ni, aki yee ko ka akang.

¹⁴ Ya bo ya; afoo bo agho uyeni afoo itra. Insi afoo kpenegha ace afoo ka ashi ni, nadidu bo ni, aki kpaa kide uhwo.”

¹⁵ Ni iBitrus ba ju nga si, “Nyeneni ayog idi ighang upii.”

¹⁶ IYesu ba ju nga si, “Ki ta ka aikyua ri ni inu ta ko kpele no ba?”

¹⁷ Inu ta nu no ni nadidu imumani ighila ide anyu ka wor kyaa yo ide afo ki va kunu yo kide erenoma ba?

¹⁸ Ni imumani ikunu kide anyu ba kide ikwyi wo, iyog ka sa ajiya irighe.

¹⁹ Ki ide ikwyi yo ni uwang uju akakiya, kina upili ajiya, uwang ayiri ko aghimi bajiya, uju uma erenoma, uyi, uma upii ateriki kaya ace agho konog ubra uca agho.

²⁰ Umumani uka sa ajiya irighe budibi. Ula ni avog umani ahwuru bo ba ka sa wo agho irighe ba.”

Uma Aipang Ayiri AKan'ana
(IMar 7.24-30)

²¹ IYesu va sang nga kukadu ki kyaa ishii aTaya kina aSidon.

²² Ashi kukadu ni, ace ayiri agha aKan'ana ba ukushi nga na aso ci,

“Kong ahwoo mi, Ate, Anọ iDauda; ushẹ ghila anọ mi anayiri na asọ kong ọlọ nagigang.”

²³ IYesu ta pẹni ni ngaa ba. Ni atina nga ba ki ba sọrọ nga si, “Kla nga! Ka asọ ci na duma ayọ kọ.”

²⁴ Aba yira si, “A tọrọ tuma mi si iya wang atẹm na avulu bọ kide ọna Israila kọ.”

²⁵ Ni ava ba ki ba ta agho kite nga, si, “Ate, sẹ mi kọ.”

²⁶ Na ava yira si, “Ushi wọ nọ uyeri na akpaa imila anọ ka ama ava ba.”

²⁷ Ayiri ba ju si, “Eẹ, Ate, ava ma ka la awo umani akpara ki ẹrẹbọ ka imila ate ọna.”

²⁸ IYesu ba yira nga si, “Ayiri, uma aipang ngọ shina ẹrẹkyuọ! Taani uba kọnọ uwang ngọ ni.” Anọ nga anayiri ba akyuọ ka akyua ra.

IYesu Lẹni na Ajiya na Pam

²⁹ IYesu sang nga kukadu ki ko nga abẹni ẹrẹyema aGalili. Aba kila nga aya ọpang kiya cica.

³⁰ Ikir baijiya va ba ukushi nga, aba nga na agunu, afoo, aghọ uwẹni ifra, agbatong na abẹbẹ, kina aghọ shẹ, ki ba kyo bọ kite nga, aba ma bọ ọkyuọ,

³¹ ki ta kọ umani ikir baijiya nga wo ica nọ umani agbatong sọ pii, aghọ uwẹni ifra ni, ika bọ ba na ẹrẹkyuọ, agunu kyeng, afoo sọ kyoo uka. Ni aba jọọ Ọnong Israila.

Ucee Ajiya Araji Usọ Anari (IMar 8.1-10)

³² IYesu ba yọrọ atina nga ki ju bọ si, “Imẹ hwiri ahwoo baijiya ri ka akọ la awii atai kini imẹ, ata kọ la bọ ighima ba. Imẹ wang mi nu vuu kini bọ ni idafo bọ ba, ka abọ ta na ya kpaa kọ utra.”

³³ Atina nga ba ju nga si, “Ọkọ ta ajiya ri, abi wu ni ayọ ki peni ubiredi umani ayọ ki cee ajiya ri wọ?”

³⁴ Ni iYesu ba ju bọ si, “Ubiredi umi wu ni inu sọnọ wu?” Asi, “Utinsara, kina anọ itagbo na zẹ.”

³⁵ Aba sa ajiya nga na acica ki ẹrẹbọ,

³⁶ aba kpaa ubiredi utinsara kina itagbo, aya kpẹẹ usa Ọnong iza ni,

aba wra ki ma atina nga, atina nga ba ma ajiya.

³⁷ Kwinga la ki suu, atina nga ba tira awo mani ashẹ ki sa kọ ọkọ utinsara ki tii wọ.

³⁸ Aghomani ala ni ashi aghimi araji usọ anari ki tọ kpaa ayiri kina ananọ.

³⁹ Aya shira ajiya nga ni, aba ghila ide ọgbọlọ ki kyaa ishẹ aMagadan.

16

Uwang Amaa

(IMar 8.11-13; ILuk 12.54-56)

¹ AFarisiyawa kina aSadukiyawa ba ukushi iYesu ka aba mra nga, aju nga si anyeni bọ amaa ka ayaya.

² Aba yira bọ si, “Insi uka ba ughe ni, inu ka ju si, “Uka ki shi uduma, ka ayẹrẹmọ shi na kyong.”

³ Ni ikyuatii ni, “Aviya ki kpaa kaidii, ka ayẹrẹmọ shina kyong kọnọ uyuu.” Inu ka kpẹlẹ ushii ayẹrẹmọ, ni inu ta ki bọra nọ ukpẹlẹ amaa akyua ba.

⁴ Agha akakiya kini aghọ yẹ na ayiri kọ aghimi mani ashi angọ ba bọ ka wang amaa, ba amaa na aki nyeni nu iba si anga iYunusa ba ni.” Aba ya bọ ya ki sang nga.

Uyisti AFarisiyawa kina aSadukiyawa (IMar 8.14-21)

⁵ Atina iYesu ya fuma udaa ugẹ ọghong ni, aba kpẹlẹ si ibọ yuu ubiredi wọ.

⁶ IYesu ba ju bọ si, “Inu sa ica nu ci nazizal ki inu ye na uyisti aFarisiyawa kina aSadukiyawa.”

⁷ Aba tee aghọ pii kina acee bọ, si, “ta mani ayọ ta ba yi nọ uce ubiredi wọ ba.”

⁸ Ni iYesu, ye imumani asọ pii ni, iYesu va tẹri bọ si, “Inu aghọ uma aipang na zẹ, ikẹmbọ sa ni inu sọ pii kina acee nu kọ ta ubiredi?”

⁹ Inu kọ kpẹlẹ nu ba? Inu ta shuni nu mani imẹ cee ajiya araji usọ atọ kini ubiredi utọ ba, kọnọ umani ọkọ ume tii na acuru?

¹⁰ Kina ubiredi utinsara ka ajiya araji usọ anari, kina ọkọ ume tii na acuru?

¹¹ Ikembọ sa ni inu ta kpele nu si ita pii mi kaya ubiredi ba? Inu sa ica ka uyisti aFarisiyawa kina aSadukiyawa.”

¹² Asa kpele si ata teri bọ si asa ica na uyisti ide ubiredi wọ ba, ni asa ica ka umee aFarisiyawa kina aSadukiyawa wu.

IBitrus Nyeni si IYesu nga shi UKristi

(IMat 8.27-30; ILuk 9.18-21)

¹³ Akyua ni iYesu ya fuma ishii aKaisariya aFilibi ni, aba ghulu atina nga si, “Inga ni ajiya sọ teri si Anọ Ajiya shi?”

¹⁴ Aba ju si, “Ace agho bọ si iYahaya agho uju iminimini, ace agho bọ si, Iliya, ace agho bọ si Irimiya ko agha yeng kide agho pii kọ ọtọ Onong.”

¹⁵ Aba ju bọ si, “Inu ni, inga ni inu si ime ashi?”

¹⁶ IBitrus ba yira si, “Ingo si uKristi, Anọ Onong agha akyuo.”

¹⁷ IYesu ba yira nga si, “Ingo ni agha anyu adaduma ngaa iSiman anọ iYunana! Ki ba ajiya na ayi nga nyeni ngo udii ba, ate mi ka ayaya nga nyeni ngo.

¹⁸ Ime sọ va teri ngo, ingo si iBitrus, ka ya upa ri wọ ni ime ki vura ọna mi kọ, ni akyuo ukpo ki shi wu na akyuo kaya nga ba.

¹⁹ Ime ki ma ngo aca eredom ayaya, nadidu imumani inu lor ka ya asing ni, kindii wu ni alor kọ ka ayaya, nadidu imumani ashii ka ya asing ri ni, aki shii yọ ka ayaya.”

²⁰ Aba waa atina nga atong nagigang si aba teri agho si anga si uKristi ba.

IYesu Teri Igho Ukpo Nga

(IMar 8.38; 9.1; ILuk 9.22-27)

²¹ Kọ kpaa ka akyua ra ni, iYesu tee agho nyeni atina nga si iyiya ni inga ki kyaa Urushelima, ka aya kọ ọlọ kukushi akwite kina afirist akakong kina aghomee umee iMusa, ka aba pii nga kọ, awii itai ni, aki sisang.

²² IBitrus ba kpaa nga ki kyaa uhwo wọ ki ya ger nga si, “Onong kpaa kọ, Ate! Udii ki ba ngo nga ba.”

²³ Ni aba tee ki teri iBitrus si, “Sang ngo kukushi mi, Ishee! Ingo ni ima usa ukpaa yọ kukushi mi. Ingo ka ghulu ikwyi ngo kina ajiya nga ni, basi Onong ba.”

²⁴ IYesu ba teri atina nga si, “Nadidu aghomani awang yii mi ni, sa azono toro nga irikwyi nga ka kpaa ugara ushi nga ka yii mi.

²⁵ Ka aghomani awang foo okyuo nga ki taa wọ, ni aghomani ataa okyuo nga kaya mi ni, aki peni wọ.

²⁶ Ikembọ sọ uduma umani ajiya ki peni ashi nadidu kọ taa okyuo nga? Ta ikembọ ni ajiya ki ma kọ ta okyuo nga?

²⁷ Ka Anọ ajiya ki ba kina atuma nga kide ujoo Ate nga, ukadu wu ni aki piya kwinga utina mani aju kọ.

²⁸ Aipang ni iso teri nu, ace agho bọ ting ya kọ kee ni ata ki kpo bọ nga ba sa anu uba Anọ ajiya kide eredom nga.”

17

Utee Ushi IYesu

(IMar 9.2-13; ILuk 9.28-36)

¹ Awii atin ya wor bọ ni iYesu va kpaa iBitrus kina iYakubu kina iYahaya, anayuru nga, ki kyaa ni bọ kaya opang utitugu kayu bọ.

² Ushi nga ba tee kite bọ, ibate nga sọ ma uyeri kini onong taa ni, ugbang uko nga ba kọ ufufuu na tas.

³ Kide akyua ni iMusa kina Iliya kunu kite bọ na aso pii kini iYesu.

⁴ IBitrus ba teri iYesu si, “Ate, oso uduma nọ umani ayo shi kukadii, insi ingo yira ni, ime ki ta uzoo utai. Iye inga ngo, iye inga iMusa, iye ni, inga Iliya.”

⁵ Ashi kide upii ni ace amọ na pipar ba yuru bọ ya, ni aba kọ ice erewyue kide amọ si, “Anọ mi we angọ umani ime yoo, ika kọ uhwai nga nagigang; inu kong ngaa!”

⁶ Atina ya kọ kindii ni, aba kpaa ki fuga ubate bọ ki erabo ni erabata.

⁷ IYesu va ba ki ba piya bọ si, “Sisang, ba kọ erabata ba.”

⁸ Aya zee ubate bọ ka yaya ni, ata nu bọ ace agho ba si iYesu kayu nga.

⁹ Asọ shulu kaya ọpang ni, iYesu ba waa bọ atọ si, “Ba tẹri ace agho imumani inu nu ba, sa Anọ Ajiya sang kọ ukpo.”

¹⁰ Atina ba ghulu nga si, “Ikẹmbọ sa ni aghomẹẹ iMusa si sa Iliya kyo ba?”

¹¹ IYesu ba yira si, “Iyiya ni sa Iliya ba, aki ba ker kwikẹ.”

¹² Ni ime sọ tẹri nu si Iliya kọ ba, ni ata kpẹlẹ bọ nga ba, aju nga ima uwang bọ. Kindọ wu ni Anọ Ajiya ki kọọ ọlọ wu ki ivọ bọ.”

¹³ Atina sa kpẹlẹ si asọ pii ni bọ kaya iYahaya agho uju iminimini.

IYesu Ma Anọ shi nọ Usheẹ ọkyuo (IMar 9.14-29; ILuk 9.37-43a)

¹⁴ Aya fuma uka ikir baiya ni, ace ajiya va ba ukushi nga ki ba ta agho kite nga,

¹⁵ ki ju si, “Ate, kọ ahwoo anọ mi, asọ kpira itahwu na aka kọọ ọlọ nagigang. Akyua nagigang ni aka kpri kide ugha kina amusum.

¹⁶ Imẹ ba ni nga kukushi atina ngo ni ata bora bọ uma nga ọkyuo ba.”

¹⁷ IYesu ba yira si, “Inu ajiya akyakyua ri, agho umani aka ma bọ aipang ba kina agha akakiya, agba akyua wu ni ime ki ci kini inu wu? Agba akyua ni ime ki mọri ni inu? Ba ni anọ kukushi mi.”

¹⁸ IYesu ba gẹr usheẹ nga, aba kunu ki ẹrẹnoma nga, anọ va ba akyuo kide akyua.

¹⁹ Atina iYesu va ba ukushi nga ku yuyi, ki ba tẹri nga si, “Ikẹmbọ sa ni ayo ta biya bọ uwoo usheẹ ba?”

²⁰ Aba ju bọ si, “Uma aipang nọ shi na zẹ. Aipang, ime sọ tẹri nọ, insi inu shi na uma aipang na zẹ kini ikir ikpo ni, inu ki tẹri upang ri si, ‘Yini kọ kẹ kọ kya ngo ukaa,’ ni uki yini, ba imumani inu ki biya nu ju ba.

²¹ Idi igho ri ka kunu yọ ba sa apii nọ Onong kina ukpene anyu.”

IYesu Khimi Upii kaya Ukpo Nga (IMar 9.30-32; ILuk 9.43b-45)

²² Aghoyii iYesu ya curu ka aGalili ni, aba ju bọ si, “Aya sọ ma Anọ Ajiya kide ivọ baiya,

²³ aki pii nga kọ, awii itai ni, aki sisang.” Ni aghoyii nga ba duma nagigang.

Ubiya Agonu ka Ona Onong

²⁴ Aya ba aKafarnahum ni, agho yira agonu ona Onong ba peni iBitrus ki ju si, “Aghomẹẹ nu ka biya agonu ona Onong?”

²⁵ Aba ju si, “Eẹ.” IBitrus ya ba ide ona ni, iYesu ba kyo pii ni nga, si, “Ikẹmbọ shi unu ngo, iSiman? Kukushi inga wu ni agom asing ka yira agonu wu? Kukushi anọ bọ ta ace agho bọ?”

²⁶ Aya ju si, “Ace agho bọ,” ni, iYesu ba tẹri bọ si, “Unyeni si, anọ bọ ka biya bọ ba.

²⁷ Kindii ni, ka ajiya ri ba kọọ anaa wọ ba ni, kya ngo ẹrẹyema kọ ya feni ima uhwiri itagbo, kọ fumu anyu itagbo nọ ingo kyo kpene, insi ingo fumu anyu ni, ingo ki nu ufe mani ọki maa ubiya, kpaa ufe kọ ya biya agonu mi kini ngo.”

18

Inga Cẹri nọ Ughoghe ki Ẹrẹgom Onong?

(IMar 9.33-37; ILuk 9.46-48)

¹ Ka kyua ra ni Atina Onong ba ukushi iYesu na sọ wulu nga si, “Inga nga gina nọ ughoghe kide ẹrẹgom ayaya?

² Avasa yoro ace anano, ki kyo nga ka biyating bọ,

³ Ateri bọ si, “Iyiya ni iso tẹri nọ, sọ nu tee ki ba kina anano bọ ni, inu ki ghila nọ ẹrẹgom ayaya ba.

⁴ Kindọ ni, agho mani akpaa irikwyi nga na kikya kini anano ri ni, anga cẹri kono ughoghe ki ẹrẹgom ayaya.

⁵ Agho mani ayira Anano kini adi kide nọ ca mi ni, agho yira mi.”

Uma Usra Ukpaa

(IMar 9.42-48; ILuk 17.1-2)

⁶ Kindọ ni aghomani asa agha yeng kide anori na yira mi ukpa afra ni, ọki gina aghomani ata aning kọ umoghọ nga kini utii uhwo, ka feni nga kide oghong ukyukyugu.

⁷ Ɔlɔ nu agha aya asing kɔnɔ umu-
mani ɔki sa nu ukpa! Iyiya yɔ ni uma
usa ukpa ki ba, Ɔlɔ nu aghɔmani anga
ki sa ukpaa.

⁸ Insi avɔng kɔ afrang ki sa ngɔ
ukpaa ni, usɔ waa kɔ nau. Ɔki gina
ngɔ nɔ mani ughila ɔkyuɔ kina afra ta
avɔ ayeng, ta ushi agunu kɔnɔ mani
afeni ngɔ kide ugha mani ɔka kpou ba
kini ivɔ ipai ta ifra ipai.

⁹ Ipeni ica ngɔ ki sa ngɔ ukpaa ni,
nɔsɔ wo yɔ kɔ na kɔ. Ɔki gina ngɔ nɔ
mani upeni ɔkyuɔ taa amaa kini ica
iyeng, nɔ mani afeni kɔ ɔna ugha ni
ica ipai.”

*Aghing Upii Atem umani a Vulu kɔ
(ILuk 15.3-7)*

¹⁰ Unu sa amaa kɔ, unu ma jer ace
aghɔ kide ananɔ ri ba, ka isɔ tɛri nɔ,
Atuma nga ka yaya akyo aghu ibɛtɛ
Ate mi mani ashi ka yaya.

¹¹ Ka anɔ ajiya ba ka ma foru agho
mani avulu bɔ.

¹² Ikɛmbɔ nunu kide ikwyi, ipeni
aghɔcee ashi kina atɛm aji, ayeng kide
bɔ vasa vulu, akiya ushe ishui larɔshɔ
na larɔshɔ kayi itili asha larla asɔ ya
wang ayeng mani avulu ba?.”

¹³ Ipeni apeni nga ni, aipang ni
sɔ ter nɔ, ikwyi fuu mani aju kaya
ɛrɛkwɛ nga ni, ɔgina ngɔ ishui larɔshɔ
na larɔshɔ mani ata vulu ba.

¹⁴ kindi wu ni, bɔ uwang Ate
yi aghɔ mani ashi ka yaya ba na
agheyeng kide ananɔ ri na vulu wu
ba.”

*Ipeni Anayurung ju ngɔ avulu ni
(ILuk 17.3)*

¹⁵ In peni anayuru ngɔ vulu ngɔ ni,
kya ɔkɔ shi nga kɔ ya nye ni nga si
avulu, ngɔ kini inga ka pai nɔ. In peni
akɔng ngɔ ni, ɔva vughu ni ngau du.

¹⁶ Ipeni atɔrɔ ni, usɔ va kya ukushi
nga kina ajiya ayeng ta agha apai ka
ma aipang nɔ upii ka anyu agha apai
ta agha atai.

¹⁷ Ipeni anayuru ngɔ tɔrɔ kɔng bɔ
ni, ɔsɔ tɛri Ajiya ɔnɔng, insi atɔrɔ kɔng
ni asɔ kyɔghu nga kina aghɔ mani
aghɔmani ashi bɔ aYahudawa ba ni,
kɔ aghɔ yira agonu.

¹⁸ “Iyiya ni sɔ ter nɔ, du inga mɔ
mani unu lor kaya sing ni, alor yɔ ka
yaya. Du imumani unu shighi kaya
asing ri ni, a shighi yɔ ka yaya.

¹⁹ Isɔ tɛri nu aipang si, ipeni agha
pai kide nɔ yira si abɔ ki shɔr icima
ni, Ate mi mani ashi ka yaya aki ju nu.

²⁰ Ki du ɔkɔ mani agha apai ta agha
atai acuru kɔ ki dubɔ uca mi, ishi kini
bɔ.

Atuma mani akara yira ɔlɔ kpaa ba

²¹ Ashi kide udu ni iBitrus vasa ba
ki ter IYesu si, “Ate ayaya, iri mɛ kɔ
na anayuru bɔ vulu mi kɔ ni sɔ ya nga
ya? Iri ti ni sara?”

²² IYesu vasa ter nga si, “Ba iri ti ni
sara wu ba, iri ti ni sara si ishuitini
sara.

²³ Kindɔ ni, aki mara ɛrɛgɔm ayaya
kini ace agɔm mani awang pila upeni
nga mani ushi kide vɔ agira nga.

²⁴ Agɔm ya lite nɔ pila ni, avasa ba
nga kina ace ajiya mani ayii nga uta
azurfa asɔ mani aghɔ ki bra ubiya ba
naidu ɔkyɔ ghɔ nga.

²⁵ Ara bra vughu nu ufe ba ni, Agɔm
vasa ju si agbira ngau kina ayiri nga
kina anɔ nga kini imu mani ashi kini
yɔ ka ma nga ufe.

²⁶ Agira nga vasa ta agho kite nga
ki te si, ‘Aju nga akuri, inga ki ma nga
akwiki.’

²⁷ Agɔm vasa kɔng ahwo agira nga,
avasa sheri nga, aya nga uta ya.

²⁸ “Na agira nga ni kɔ kunu nga
kɔ kadu ni, avasa ta ɛrɛkwyue na
ace aghikyo utina nga mani ayii nga
uta adinari naji ni, avasa kpɛnɛ kɔ
umɔghɔ ki ter nga si, ‘Ma mi ufe mi.’

²⁹ Aghikyo utina nga kpikpo ki shɔr
nga si aju nga ahwoo, inga nga ki ma
nga.’

³⁰ Ni agira nga vasa tɔrɔ, avasa ya
hwuru nga kɔ ubɔɔ iting, sa ma nga
uta nga.

³¹ Aghikyo utina nga ya kɔng imu-
mani ibani ni, ara kɔng bɔ ɔduduma
ba. Avasa ya tɛri Agɔm ya naidu imo-
mani iba.

³² Agɔm vasa yɔrɔ agira nga ki tɛri
si, ‘Ingɔ agira ighɔ ibibi yɔ. Iya ngɔ
uta ya ki Ɔshɔr mi.

³³ Ọngọ ki kọng ọgọ ahwo aghikyo utina ọgọ kọnọ mani ikọng ahwo ọgọ ba?”

³⁴ Agom kọng anang naigang, aju si ama nga ọlọ sa biya uta nadidu.

³⁵ Kindi wu ni Ate mani ashi ka ayaya ni aki ju akwinga kọ mani atoro ukpaa avulu anayuru nga kọ kini ikwyi yeng.”

19

Umẹẹ IYesu kaya Upii Ubiya (IMar 10.1-12)

¹ IYesu ya kpẹr tẹri udubi umani, avasa ya ifong aGalili ki ghila ishii aYahudiya, ki ugeẹ ẹrẹyema Urdun.

² Ajiya nagigang vasa yii nga, avasa lẹni na adumu kọ kadu.

³ Ukadu ni, ace aFarisiyawa vasa ba ukushi nga ka mra nga, aghulu si, “Oshi na kikya ni Ajiya shẹri ayiri nga ka kwaligba igho avulu?”

⁴ Avasa yira bọ si, “Unu sọnọ pila nu kide upii Onong si, agho mani aju yi kọ kpa ka kyua ‘aju bu aghimi kini ayiri’ avasa tẹri si,

⁵ ‘Kindo ni, Ajiya kiya ate nga kina ayuru nga ka deẹ ayiri nga, ka pai bọ ni aki tẹẹ agha yeng ra.’

⁶ Aki sọ tẹẹ bọ agha pai ba, sa tẹẹ kini agha yeng ra bọ. Kindo ni, ima mani Onong dara kọka uyeng ni ajiya ma bara ba.”

⁷ Avasa tẹri nga si, “Ikembọ sa ni agho mẹẹ iMusa si aghimi ma ayiri nga awọ upii ubiya, ka va kla ayiri?”

⁸ IYesu vasa tẹri bọ si, iMusa tẹri nu si ukla ayiri nu kindu ki Ikwyi ugboho yọ ni ushi ni yọ. Kọ kpaa ka kyua ni bọ shi wu du ba.

⁹ Imẹ sọ tẹri nọ, nadidu agho mani asher ayiri nga ni, insi ara Peni bọ nga kina avulu nyeri na aghimi ace agho ba ni, insi avo ace ayiri ni aju avulu ayeng ra.”

¹⁰ Atina nga vasa tẹri nga si, “Insi ushi wu du kukushi aghimi kina ayiri nga ni, uci ba uvo ayiri cẹri.”

¹¹ Avasa tẹri bọ si, “Ba kwyi nga-nga ki bora kpaa upii ri ba, sa agho mani Onong ma bọ udu.

¹² Ace agho shiwu ni a jee bọ na ki bora bọ voru ayiri ba. Ace agho ni Ajiya bọ ju bu ududu. Ace agho ni abọ yira si aki voru bu ayiri ba ka yoghu upii ẹrẹgom ayaya. Nadidu aghomani abora ukpa upii ri na kpa.”

IYesu Sa Ananọ Ofisi Anyu Adaduma (IMat 10.13-16; ILuk 18.15-17)

¹³ Ukadu ni avasa ba IYesu na ananọ ofisi ka sa bọ anyu adaduma, kiva shor Onong kaya akwyi bọ, ni aghoyii nga vasa ger aghomani aba na anọ kọ.

¹⁴ IYesu vasa tẹri bọ si, “Inu ya ananọ ka ba ukushi mi. Uma kla bọ ba, ki ẹrẹgom ayaya ni inga igho bọ kọ.”

¹⁵ Avasa sa bọ anyu adaduma, avasa wolu.

Anofonọ nọ Upeni (IMat 10.17-31; ILuk 18.18-30)

¹⁶ Ashi kọ kadu ni ace agho vasa ba ukushi IYesu ki ghulu si, “Agho mẹẹ, igba ima ididuma yọ ni imẹ ki ju ki peni okyuo taa amaa?”

¹⁷ IYesu vasa tẹri nga si, “Ikembọ sa ni ingo wulu mi imumani ishi ididuma. Insi uwang peni okyuo taa amaa, isọ ju uma tẹri mi.”

¹⁸ Avasa ghulu IYesu si, “Iligba itali yọ?” IYesu vasa tẹri si, “Ba pii ajiya ba, ba wang ayiri ajiya ba, ba yi akpara ajiya ba, baa gyo ateri kaya ẹrẹkwyue ajiya ba,

¹⁹ Kọng ate ọgọ kina ayuru ọgọ atong. Osọ yoo aghikyo ucing kọnọ mani yoo irikwyi ọgọ ni.”

²⁰ Anofonọ vasa tẹri nga si, “Imẹ kọ ju umari nadidu, ikembọ shi kọ lara mi kọ?”

²¹ IYesu vasa tẹri si, “Insi uwang tee agho taa avulu ni, usọ ya gbra nadidu upeni nngọ wọ, kọ ma aghila amir, oki peni oka ọgọ ka yaya. Ni osọ ta ba kọ ma yii mi.”

²² Anofonọ ya kọng kindo ni, vasa wolu kinọ bora ikwyi, ka shi nọ upeni nagigang.

²³ IYesu vasa tẹri Atina nga si, “Iyiya ni isọ tẹri nọ, Oki shi nọ lọ mani agholọ upeni ghila ẹrẹgom ayaya.

²⁴ Isọ va tẹri nọ, uki shi uyuyo ni ọrahimi ghila anyu anyura nọ mani a aghọlo upeni ghila ẹrẹgọm Ọnọng.”

²⁵ Atina nga ya kọng kindọ ni, avasa kọng ẹrẹbata, ki ju si, “Inga na aki foo nga?”

²⁶ IYesu vasa kyoo bu na vasa tẹri si, “Ka ajiya ni udi ki ju wu ba, ni ukushi Ọnọng ni kọ iligba ima ọngọ yu yọ.”

²⁷ iBitrus vasa tẹri si, “Uwẹ ni iyi ya akwike ya ki yii ngọ, ikẹmbọ shi ya ni iyi ki peni?”

²⁸ IYesu vasa tẹri bọ si, “Aipang ni ime sọ tẹri nọ, asing ki ba ni, akyua mani anọ ajiya ki cica ki igọ ujọọ nga, inu aghọ mani inu yii mi ni, inu ki cica ki igọ ẹrẹgọm shọ ni iri pai, kọ ju ite shọ nọ upai ra ngọ Israila ashuwa.

²⁹ Ni aghọmani aya ẹrẹna ta anayuru aghẹmẹ, ta anayuru ayiri, ta ate, ta ayuru, ta anọ, ta uja, ka jọọ uca mi, aki peni ka gina kindọ sa aji, ka va peni ọkyuọ ọgbang ọngọ taa amaa.

³⁰ Ka ajiya nagigang aghọ mani ashi kite, aki tee aghọ tumu, aghọ tumu ki tee aghi ite.

20

Ighang Upii Aghọ Tina kọ Ute Inabi

¹ Ẹrẹgọm ayaya shi kina aghọ ọna nga mani akunu ka tee ting, ka ya wang aghọ utina kaya ju nga utina ki ija nga inga ikolọ na shi inabi.

² Aya tẹri izẹ nọ ufẹ kọnọ mani aka ma aghọ ju utina ka awii ni, avasa ya kyo bu ki ija nga.

³ Ọshi a kyua larọshọ avasa kunu, ki nu ace aghọ na sọ ci ijirija ka nyu ọkọ ju izẹ,

⁴ Avasa tẹri bọ si, ‘Inu kya ija mi, iki manọ ima mani ishi ikikya.’ avasa wolu.

⁵ Avasa va kunu kina atinong, kọnọ ọsii a kyua atai, avasa kpa aghọ utina.

⁶ Kọta aikyuari a kyua atong ava kunu ki nu ace aghọ na ci bọ ju icima, avasa tẹri bọ si, ‘Ikẹmbọ sa nọ ci ijirija kọ ghọwa ni?’

⁷ Avasa tẹri nga si, ‘Ace aghọ ta mayi utina ju ba.’

“Avasa tẹri bọ si, ‘Unu ma kya ija mi kọ ya ju utina.’

⁸ “Oghe ya ju ni, aghọ ute vasa tẹri aghọ shẹ ngau si ọsi ica nọ utina ija, ‘Yorọ aghọ utina kọ ma bọ ufẹ bọ, kpa ka aghọ tumu kọ ba ngọ ite kọ.’

⁹ Aghọmani aba akyua atong ọghe vasa ba, kọ inga bọ yira ima mani iju na ma nga kọ wiya ni.

¹⁰ Ni, aghọ mani akyo ba ni ahuri kini aki mani ka gina ushe kọ ni, kọ inga bọ yira kini mani akpa nga utina ni.

¹¹ Aya yira ni, avasa dee kọ tẹri aghọ ọna anọrọma,

¹² Na sọ tẹri si, ‘Aghọ mani ba kọ tutumu, utina akyua ayeng kọ na ju, nọ ma bọ iki-kya kini yi, iyi aghọ mani awiya kọ ju utina kini ọla ọnọng.’

¹³ “Avasa yira agha yeng kide bọ si, ‘Ayikyo mi, ira lami akpara ngọ ba. Iyi ta ju yi si iki ma ngọ ufẹ ka wii ba?’

¹⁴ Yira ima mani ishi nga ngọ nọsọ wolu. Imẹ yoo ma aghọ mani aba kọ tutumu iki-kya kina ima mani ima ngọ.

¹⁵ Ishi mi ni akyuọ ju imumani iwang ju nọ ufẹ mi ba? Tọ ingọ hwiri anang kọ niu mani ika ma ajiya uma nagigang?

¹⁶ “Kindi wo ni aghi utọ tumu ki tẹ aghọ ite, aghọ ite ki tẹ aghọ tumu.”

IYesu va Tẹri Ighọ Ukpo Nga

¹⁷ IYesu ya sọ kya Urushelima ni, avasa yuru atina nga kọ uho ki tẹri bọ si,

¹⁸ “Owe ni, iyi ki kya yi Urushelima. Aki ma anọ Ajiya ki vọ ifirist ighighe kina aghọmẹẹ iMusa, aki va wa nga ashuwa ukpo

¹⁹ akyua rau aki ma nga ki vọ aghọmani ashi bọ aYahudawa ba, kaa kali nga, kaa ca nga, kaa agra nga ka yọ ukumu ọshẹ, awii itai ni aki sang nga ka akyuọ.”

Ọshọ Ayuru IYakubu Kini IYahaya (IMar 10.35-45)

²⁰ Akyua rau ni Ayuru anọ iZabadi vasa ba ukushi IYesu kina anọ nga ki ba ta agho kite nga, ki shọr nga icima.

²¹ Avasa tɛri nga si, “Ikɛmbɔ nɔ wang?” avasa tɛri nga si, “Ngɔ sa anɔ mi ri apai ka cica, ayeng kavɔ ilang, ayeng kavɔ iprɔma ngɔ, ki ɛrɛgɔm ngɔ.”

²² “Uyeng ima mani ɔsɔ ghulu ba,” IYesu tɛri bɔ. “Inu ki bɔra sa kɔ asɔng mani imɛ ki sa kɔ? Ava yira si, “Iyi ki bɔra.”

²³ IYesu tɛri bɔ si, “Inu ki sa kɔ asɔng mi, ni ucica kavɔ ila mi ni kɔ iprɔma mi ni ba imɛ ki ma ba. Ate ayaya kyo ukadu ka aghɔ mani ahwiya.”

²⁴ Ushe atina ɔshɔ ya kɔng kindɔ ni, avasa kɔng anang anayuru apai.

²⁵ IYesu vasa yɔrɔ bɔ nadidu bɔ ki tɛri si, “Inu ye mani agɔm mani ashi bɔ aYahudawa ba ka nyeni ɛrɛgɔm kukushi ajiya bɔ ni, agha kakɔng bɔ ka nyeni ɛrɛgɔrɔ kukushi bɔ.

²⁶ Ɔki shi wu kindɔ ukushi nu ba. Udu ni aghɔ mani tee agha ghaghe kidɛ nɔ ni, iyiya yɔ ni atee agira kidɛ bɔ.

²⁷ Ni aghɔ mani awang tee akwite kidɛ nɔ ni, iyi ya ni aki shi agira nɔ

²⁸ Kindɔ Anɔ Ajiya aki ba ka ma ju nga irigira ba, si nga ki ju Ajiya irigira, Ka va ma ɔkyuɔ nga kaya ajiya napam.”

*Afoo Apai Peni Kyoo Ɔka
(IMar 10.46-52; ILuk 18.35-43)*

²⁹ IYesu kina atina nga ki ya aYeriko ni, ajiya nagigang vasa yighi nga.

³⁰ Ace afo apai na ci ka nyu tira, Aya kɔng ni IYesu wɔlu ni, avasa shang ɛrɛwyue ki tɛri si, Ate ɔna, Anɔ iDauda! kɔng ahwoo yi!”

³¹ Ajiya vasa gɛr bɔ avasa kɔmɔ nai kiri. avasa shang ɛrɛwyue na tɛri si, “Ate ɔna, Anɔ iDauda! Kɔng aho yi!”

³² IYesu vasa titara ki yuru bɔ, ikɛmbɔ nɔ wang si ju nu?”

³³ Avasa tɛri si Ate, iyi peni ukyoo uka.”

³⁴ IYesu va kɔng ahwo bɔ, IYesu vasa piya ica bɔ. Ana kyua ra ni avasa tee aghɔ kyoo, avasa yii nga.

21

*IYesu Ghila Urushelima Kaya Izaki
(IMar 11.1-11; ILuk 19.28-40; IYah 12.12-19)*

¹ Aya ba ayayo kɔnɔ Urushelima ka aBetafaji ka ya izizɛ ashi uZaitun ni, iYesu ba tuma atina nga apai,

² atɛri bɔ si, “Inu kya anɔ ifɔng na ashi kite nu, kɔ kyaa nu ni, uki ya nu na alor izaki kina anɔ nga. Shii bɔ kɔ ba ma mi kɔ ukawɛ.

³ Insi aghɔ ghulu ni, inu tɛri nga si Ate nga wang bɔ, aki vuu ni bɔ kɔ na song.

⁴ Udii ba kɔ hwura upii aghɔ pii kɔ ɔtɔ Ɔnɔng si,

⁵ “Inu tɛri anirayiri aSihiyona, ‘Nu, agɔm nu wɛ na aki ba ukushi nu, nɔ usuu irikwyi kaya izaki, kaya anɔ izaki wu na akyeng kɔ.’ ”

⁶ Atina wor ki ya ju imumani iYesu sa bɔ uju.

⁷ Aba nga na izaki kina anɔ, aba yaa ugbang bɔ kaya, iYesu va kiya ki cica.

⁸ Ajiya na pam yaa ugbang bɔ kɔ utra, ace aghɔ bɔ ni akɛr afa aga ashe ki yaa kɔ utra.

⁹ Ajiya upam na kyeng kite nga kina aghɔmani asɔ yii nga kɔ utumu sang ɛrɛkwyue na asɔ ju si, “Ufoo kukushi Anɔ iDauda! Agha anyu adaduma nga aghɔmani aba kidɛ nɔ uca Ate aYaya! Ufoo kukushi aghɔcɛ nɔ ujɔ!”

¹⁰ Aya ghila Urushelima ni, nadidu ajiya ifɔng zɔɔ bɔ, na asɔ ghulu si, “Inga wudii ri?”

¹¹ Ikir baijiya ba yira si, “IYesu nga, aghɔ pii kɔ ɔtɔ Ɔnɔng ka aNazaret anga aGalili.”

*IYesu kɔ Ɔna Ɔnɔng
(IMar 11.15-19; ILuk 19.45-48; IYah 2.13-22)*

¹² IYesu ya ghila idɛ ɔna Ɔnɔng aba ya kla aghɔ gheli na agbara kidɛ. Aba yiri uma umani aghɔ tee ufe kina ugɔɔ uci aghɔ gbara ukhimi.

¹³ A tɛri bɔ si, “Awɔɔ si, ‘Ɔna mi ki shi ɔna upii nɔ Ɔnɔng, ni inu kɔ tee ni wu ɔka sɔlu ayi.’ ”

¹⁴ Afoo kina aghomani aka bra bọ ukyeng ba va ba ukushi nga kọ ọna Onong na ava ma bọ okyuo.

¹⁵ Ni afirist akakong kina aghomee umee iMusa ya nu uma ododoma umani aju ni anọ kide ọna Onong su ca akpa si, “Ufoo kukushi Anọ iDauda,” Ni ava kọọ anang kọ.

¹⁶ “Ingọ kọọ imumani anọ ri sọ teri?” Aghulu nga. IYesu va yira si “Ee, inu ta kọ pila nu kide upii Onong ba si, ‘Ka anyu ba ananọ kina apali ba anọ ni ingọ sa ubre kunu wu?’”

¹⁷ Aba sang nga ki ya bọ ki kyaa ide ifong aBetani, ki ya nye kukadu.

Oshi Uwe umani oka ma wọ Ikọlọ ba (IMar 11.12-14; 11.20-24)

¹⁸ Kini kikyuating na asọ vuu ni aba kọọ idafọ.

¹⁹ Aya nu uce oshi uwe kọ uhwo utra ni, aba kyaa na ata peni nga ima ya ba bam na ayaa. Aba ju wu si, “Ba sọ ma ikọlọ ba ki ta kọ sang asing!” Kide anakyua ni oshi hwiya kọ.

²⁰ Atina nga ya nu kindii ni, aba wo ica. Asi, “Na nyi wu ni oshi uwe ri hwiya kọ kide akyua?”

²¹ IYesu ba yira si, “Ime sọ teri nu aipang, insi inu ka ma aipang ni, inu ka woo nọ ikwyi wọ ba ni, basi imumani ime ju oshi ri yoo ni inu ki bira uju ki yọ yu ba, ‘Ni inu va bira uju opang ri si kya kọ ya kpaa kide ereyema,’ Ni uki ju kindọ.

²² Insi inu ma aipang ni, inu ki yira kọ iligba imumani inu shor Onong.”

Ajiya ghulu kaya Ereğoro IYesu (IMar 11.27-33; ILuk 20.1-8)

²³ IYesu ya ghila ide ọna Onong, na ashii kide umee ni, afirist akakong kina anirakpee bajiya va ba ukushi nga ki ba ju si, “Iligba ereğoro wu ni ingọ sọ ju uma ri kọ, inga ma ngo ereğoro ri?”

²⁴ Ni iYesu ba yira si, “Ime ki kọ ghulu nu uce ughulu uye. Insi inu yira mi ni, ime ki teri nu ta iligba ereğoro wu ni ime sọ ju uma ri kọ.

²⁵ Abi wọ ni iminimini iYahaya kunu wọ? Ikunu ka ayaya wọ ta ukushi ajiya wọ?” Apii kina ace bọ ki

teri si, “Insi ayọ ju si, ‘Ka ayaya wọ ni,’ aki ju si, ‘Ikembọ sa ni inu ta ma nu aipang ni nga ba?’”

²⁶ Insi ayọ ju si, ‘Kukushi ajiya ni,’ ayọ sọ te erebata ba ajiya, ka kpaa si iYahaya na agho pii kọ ọto Onong nga.”

²⁷ Aba yira iYesu si, “Iyi ta ye yi ba.” Ni ava ju si, “Ime ki kọ teri nu nga ta igba ereğoro wu ni ime sọ ju uma ri kọ ba.”

Ighang Upii kaya Aniraghami Apai

²⁸ “Ikembọ ni inu nu? Ace ajiya shiwu na ashii na aniraghami apai. Akyaa ukushi aghaye ki ju nga si, ‘Anọ mi, kya kọ ya ju utina kide ija.’”

²⁹ Anọ ba yira nga si, ‘Ita ki kya mi ba,’ na song ni aba tee ikwyi nga ki wor.

³⁰ Ni ate ba kyaa ukushi aghi ipai ki ya teri nga imumani ateri adaa agho. Aba yira si, ‘Iki kyaa ate mi,’ ni ava kyaa ba.

³¹ “Kide bọ ka pai bọ ni inga ju imumani ate wang?” Aba yira si, “Agho iye.” IYesu ba ju bọ si, “Iso teri nu aipang, agho yira agonu kina ayiri uwang aghimi ki ghila ereğom Onong ka aya nu.

³² Ka iYahaya ba ukushi nu ka aba nyeni nu utra aipang, ni inu ta yira nọ nga ba, agho yira agonu kina ayiri uwang aghimi ma aipang ni nga. Kọ utumu udu ni inu ta la nọ ukpaa ki ma aipang ni nga ba.

Ighang Upii Agho Yira Uta Ija (IMar 12.1-12; ILuk 20.9-19)

³³ Kong ice ighang upii, Ace ajiya pila ija nga, aghimi kọ na irivii ki tumu uka mee amusumu ikọlọ na ashii kina uka ubo usa. Aba ma ace ajiya uta ija na asisang ukyeng.

³⁴ Akyua ucuru ya ba ni, aba tuma agira nga kukushi aghomani ayira ija nga ka aya yira nga uka nga ki imila.

³⁵ Aghotina ba kpene agira nga; aca aghaye ki pii aghaye na asi taa aghaye na atii.

³⁶ Ni aba tuma ace agira angọ umani acee adaa akyua, ni aghotina ba ju bọ ima iye ra.

³⁷ Kọ tutumu ni, aba tuma anọ nga kukushi bọ, Asi, ‘Aki kọng anọ nga.’

³⁸ Ni aya nu nga ni, aba tẹri ace bọ si, ‘Anọ umani aki la uma nga wẹ. Ayo ba pii nga kọ ka uma tee unga bayo!’

³⁹ Aba kpẹnẹ nga ki fẹni ka utumu ija nga ki pii nga kọ.

⁴⁰ “Insi agho ija ya ba ni, ikembọ na aki ju aghotina ra?”

⁴¹ Aba yira nga si, “Aki pili agha akakiya ra, ka ama ace agho bọ ija nga, aghomani aki ka ma nga uka nga ki imila.”

⁴² IYesu tẹri bọ si, “Inu ta kọ pila nu upii Onong ba, ‘Utii umani agho viya toọ bọ si ushi bọ ododoma ba ni, obọ tee cẹ nọ utina. Udii ni Ate ayaya nga ju, ima uwo ica yọ kukushi mayo.’ ”

⁴³ “Kindo ni iso tẹri nu si aki yira ẹrẹgọm Onong wọ kukushi nu, ka ama ajiya umani aki ju uma ododoma unga ẹrẹgọm.

⁴⁴ Aghomani a kpaa kaya utii ri ni, aki kpoo, aghomani utii kpaa kaya nga ni, aki pulu nga ka awawo.

⁴⁵ Afirist akakong kina aFarisiyawa ya kọ ighang upii ni, aba kpili si aso pii kaya akwyi bọ

⁴⁶ Aba wang utra umani aki kpini nga, ni aso tẹ ẹrẹbata ikir baija ka ajiya kpaa si inga ni, agho pii kọ oto Onong nga.

22

Ighang Upii Usra Agya Ubiya (ILuk 14.15-24)

¹ IYesu va pii ni bọ ni ighang upii si,

² “Amra ẹrẹgọm ayaya na ace agom umani aju anọ nga agya ubiya.

³ A tuma agira nga si aya yoro aghomani asa yoro bọ agya, ni ajiya nga ta ba bọ ba.

⁴ Ava tuma ace agira si, ‘Tẹri aghomani ayoro si, ime kọ ker imila, awaa inaa ni mara, akọ kyo kwiķe. Inu to ba usra agya.’

⁵ Ni ata duma bọ kọ ba, ava wor ila bọ, ace agho wor kyaa ija nga, ace agho wor kyaa oka gheli na gbara.

⁶ Ace agho bọ va kpẹnẹ agira nga ki ca bọ ki pii bọ kọ.

⁷ Agom va kọ anaa kọ, ava tuma na aghonakpo nga na aya pili agho pili ajiya wọ ki ta ugha ni ifong bọ.

⁸ “Ava tẹri agira nga si, ‘Akọ kpẹ ukyo uma usra agya, ni aghomani ayoro ta maa bọ ba.

⁹ Kindo ni inu kya nọ itra ki inu ya tẹri nadidu aghomani inu peni ka aba usra agya.’

¹⁰ Agira ra va kyaa itra ki ya curu nadidu aghomani apeni, agha adad-uma kina agha ababi, ki ta kọ umani oka usra agya tii na akyeng.

¹¹ “Agom ya ba ma nu akyeng ni, ava nu ace ajiya umani ata somo nga uma agya ba.

¹² Aba ghulu ajiya si, ‘Na nyi wọ ni ingo ghila ukawẹ wọ ba uma agya,’ ‘Ayikyo?’ Ajiya ta biya nga upeni ba.

¹³ Agom ba ju agira si, ‘Inu lor nga ivo kina ifra, ka inu feni nga ka sing kide itii, oka umani aki ci na aghula ayiri.’

¹⁴ “Ka ayoro ajiya na pam, ni agho ni ahwiya shi na zẹ.”

Ughulu kaya Ujira Agonu kukushi iKaisar

(IMar 12.13-17; ILuk 20.20-26)

¹⁵ Ashiya kindo ni aFarisiyawa kyaa ki ya pii kina ace bọ umani aki kpẹnẹ iYesu kide upii nga.

¹⁶ Aba tuma aghoyii bọ kina ajiya iHiridus, asi, “Aghomẹ, ayo ye si ingo ni agha aipang nga, ingo ka va mẹ utra Onong kide aipang, ka ajiya nadidu ni agha aye ra bọ kukushi ngo, ingo ka ba nyeni ngo uyo ẹrẹkwẹ ka ajiya ba.

¹⁷ Tẹri ayo, unu ngo shi na nyi? Oso odoma ni ayo ja agonu kukushi iKaisar agom aghaghe ta ayo ba ja ba?”

¹⁸ Ni iYesu, ye akakiya ushi kide ikwyi bọ, aba tẹri si, “Inu agho ju unu ica, ikembọ sa ni inu wang mra mi?”

¹⁹ Nyeni mi ufẹ umani aka ja agonu wọ,” Aba ba nga na udinari,

²⁰ aba ju bọ si, “Iwuu inga yẹ? Kina uca inga bẹ?”

²¹ Aba yira ki tẹri si, “Onga iKaisar.” IYesu ba ju bọ si, “Inu ma iKaisar

imumani ishi inga iKaisar, ni inu ma Onong imumani ishi inga Onong.”

²² Aya kọọ kindii ni, aba kpẹnẹ anyu bọ na asa wo ica, aba ya nga na asa wor.

Ughulu kaya Ubiya ka Awii Usang Ashi

(IMar 12.18-27; ILuk 20.27-40)

²³ Ka awii ra ni, ace aSadukiyawa ba ukushi iYesu. Abọ ka tẹri si ba usang ashi. Aghulu nga si,

²⁴ “Aghomẹẹ, iMusa si, ‘Insi ajiya kpoo na ashi na anọ ba ni, anayuru nga ki vo ayiri ka ajeli anayuru anọ.’

²⁵ Ni ace anayuru atinsara shi kọ kide bayo. Agha iye vo ayiri, akpoo na akọ jee nga ba, asa shee anayuru nga ayiri.

²⁶ Kindii wọ ni uba wọ na agha ipai, kina agha itai, ki ya ta ka agha itinsara.

²⁷ Aya kpẹẹ ni, ayiri va kpoo.

²⁸ Kọ usang ashi ni, ayiri ki tee anga inga kide bọ ka nadidu bọ kọ vo nga?”

²⁹ IYesu ba yira bọ si, “Uma ikwyi nu shi bọ na kikya ba, ka inu ta ye nu nọ upii Onong na awọọ ba, inu ta ba ye nu ẹrẹkyuọ Onong ba.

³⁰ Kọ usang ashi ni, aghimi ki voru bọ ayiri ba, ayiri ni, aki ma bu bọ ubiya ba, aki ba kina atuma Onong bọ ni ka yaya.

³¹ Kọ usang ashi ni, inu ta kọ pila nọ imumani Onong tẹri nu ba? Awọọ si,

³² ‘Imẹ sọ Onong Ibrahim, Onong Ishaku kina Onong iYakubu.’ Ashi Onong agho kpuru ba, anga akyuo nga.”

³³ Ajiya ya kọọ kindii ni, asa wo ica nọ umẹẹ nga.

Imumani Onong Tẹri Ingo cẹẹ nọ Ughoghe

(IMar 12.28-34; ILuk 10.25-28)

³⁴ AFarisiyawa ya kọọ ni iYesu fuga aSadukiyawa anyu ya ni, ava ba curu.

³⁵ Ace aghomẹẹ umẹẹ iMusa kide bọ, ba ghulu iYesu ka amra nga.

³⁶ Asi, “Aghomẹẹ, aligba ima tẹri Onong yọ cẹẹ nọ ughoghe kide uma tẹri nga?

³⁷ IYesu yira nga si, “ ‘Yoo ate Onong ngo kina ikwyi ngo nadidu, kina okyuo ngo nadidu, kina iyee ngo nadidu.’

³⁸ Udii wọ shi ima tẹri Onong iye, angọ cẹẹ nọ ughoghe.

³⁹ Anga ipai shi kindo, ‘Yoo agha ayayo ngo kini ẹrẹkwẹ ngo ni.’

⁴⁰ Nadidu umẹẹ iMusa kina agho pii kọ ọtọ Onong shina uma tẹri Onong apai ri.”

Anọ Inga ngaa shi IKristi?

(IMar 12.35-37; ILuk 20.41-44)

⁴¹ AFarisiyawa ya curu kọ uka uye ni, iYesu ba ghulu bọ si,

⁴² “Ikembọ ni inu nu kaya iKristi? Ashi anọ inga?” Aba ju si, “Anọ iDauda nga.”

⁴³ IYesu ba ju bọ si, “Na nyi wọ ni iDauda na asọ pii na akyuo Aghing sọ yoro nga si, ‘Ate’? Ka iDauda si,

⁴⁴ “ ‘Ate si Ate mi, “Cica kọ ukawẹ ka avo ila mi sa ime sa asho ngo kide ifra ngo,”

⁴⁵ Insi iDauda sọ yoro iKristi si ‘Ate,’ ni, na nyi wu ni iKristi tee anọ nga wọ?”

⁴⁶ Ba aghomani a bra uyira nga ba. Kọ kpaa ka awii ra ni ba aghomani asọ ju ikwyi ki ghulu nga uce upii ba.

23

IYesu Waa Atong Kaya Aghomẹẹ iMusa kina AFarisiyawa

(IMar 12.38-39; ILuk 11.43-46; 20.45-47)

¹ Ni iYesu ba tẹri ikir bajiya kina aghoyii nga si,

² “Aghomẹẹ umẹẹ iMusa kina aFarisiyawa bọ na ama bọ akyuo mее umẹẹ iMusa.

³ Kindii ni inu ju imumani amее nu, ka inu yii yọ nadidu, inu ba ju kono umani ibo ka ju ba, ka aka ju bọ imumani ibo ka mее ba.

⁴ Aka lor ajiya akpara okpotoro, anga ushi na awiya ukpaa, ki tiya bọ kaya avo ni aka duma bọ nọ uta bọ avo wu ba ko anivo.

⁵ * Aka ju kwikẹ ka ajiya nu, aka lor upii Onong ka ubate bọ kina ivọ bọ, aka lor irining igbiligbang ka anyu nọ ugbang bọ.

⁶ Aka yoo okọ ci ododoma kọ okọ usra agya kina okọ ci ododoma ka okọ takwyue aYahudawa;

⁷ ayoo umani aka bili bọ na eregoro ka uka gheli na gbara, aka wang si ajiya yoro bọ si, 'Aghomee.'

⁸ Aki yoro ngo nga si, 'Aghomee ba,' ka inu ni aghomee ayeng nga ni ushi ni nga, ka inu ni anayuru aye ra bọ.

⁹ Ni inu ba yoro ace agho kaya ashi ri si, 'Ate ba,' ka Ate nu ni aye nga ka yaya.

¹⁰ Aba va yoro nọ si, 'aghomee,' ba ka aghomee nu ni ayeng nga, uKristi.

¹¹ Agho cee nọ ughoghe kide nu ki shi agira nọ.

¹² Ka aghomani azee erewe nga ni, aki suu ni nga, aghomani asuu ni erewe nga ni, aki zee nga.

¹³ Olo nu, inu aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa! Inu agho ju unu ica! Inu yuru anyu uboo eredom a yaya ya ka ubate baiya. Inu ka akyakwyi nu ta ghila nu ba, inu ta ba ya nu agho wang ghila ka ghila ba.

¹⁴ Olo nu aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Inu ka la uma bayiri umani agheme bọ kọ kpuru bọ, inu va pii nọ Onong kọ ogbogbang ka anu nu. Kindo ni, aki ju nu ashuwa ucee nọ ububi.†

¹⁵ Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Inu ka buu udaa ugee eremya, inu ka kya nu ice erabo ka atatoo ka inu ya wang agho lokpaa aye. Insi inu peni ni, inu ka tee ni nga agho ide ugha nọ onga cee ongo nu so erapai.

¹⁶ Olo nu, afoo nyeni afoo utra! Inu ka teri si, 'Insi acee agho suu na ona Onong ni, uyenii wọ ighima ba; ni insi acee agho suu na utii uyeri ide ona Onong ni, iyiya yọ ni aju imumani asuu kọ.

¹⁷ Inu abo afoo! Uligba wọ cee

nọ ughoghe, atii uyeri ta ona Onong umani uhuru atii uyeri?

¹⁸ Inu ka ba teri si, 'Insi acee agho suu na oka uyeri agoo ni, unyeni wọ ighima ba, ni insi acee agho suu ni imumani ama ka agoo ni, iyiya yọ na aju imumani asuu wọ kaya.'

¹⁹ Inu afoo! Uligba wọ cee nọ ughoghe, uma wọ ta agoo umani aka huru uma ni?

²⁰ Kindo ni, nadidu aghomani asuu kaya agoo ni, asuu ni wọ kina uma ni ushi kaya nadidu.

²¹ Ni aghomani asuu kaya ona Onong ni, asuu ni wọ kina Onong umani aci kide wọ.

²² Ni aghomani asuu ni ayaya ni, asuu ni igoo eredom Onong kina aghomani aci kaya.

²³ "Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Uwe ni, uka ma Onong ima iye kide usho, okyulo, aya kina uma erenang. Inu ta duma nọ na uju uma ododoma kide umee iMusa ba, aipang, ahwoo kina uju uma uyira. Uma ri bọ si onga umani inu so ju, basi ashee uce ya ba.

²⁴ Inu afoo unyeni utra, inu ka wọ anaijii ki ima osa nu, ni inu si ngono Orahimi!.

²⁵ Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Inu ka huru utumu iso kina ipe, ide ni, ishi na uma uderi ajiya kina uyoo erewe.

²⁶ Afoo aFarisiyawa, zono huru ide iso kina ipe, utumu ki kọ ba na pipar.

²⁷ Olo nu, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa agho ju unu ica! Inu shi kini alor umani a coo bọ anyi afafuu ni, ashi adaduma unu kọ seshi, ide ni, agboho aghokpuru kina ko iligba igho irighe shiya.

²⁸ Kindii wọ ni inu shi wọ, kọ seshi ni, ajiya ka nu nọ kini agha aipang bọ ni, ide nọ ni agha akakiya bọ, agho ju unu ica kina uma ububi.

²⁹ Olo nu, aghomee umee iMusa

* 23:5 Agha Israila ka khimi igbang nọ ugba bọ kọ kpaa ka anyu ka ushi amaa umani abo kyo akwyi bọ kọ uju utina Onong. (IMat 6.1) † 23:14 Ice iwọọ ka akya ra shi yọ na ago ri ba.

kina aFarisiyawa, agho ju unu ica! Ka inu ka vra alor adaduma anga agho pii ko oto Onong, ki va ju alor agha aipang ufono.

³⁰ Inu ka ju si, 'Ayo ta ko shi wo ka akyua anirakpee ba bayo ni, ayo ta ko ta yi bo avo wo ka ashii ayi agho pii ko oto Onong ba.'

³¹ Kindii wo ni inu nyeni si inu bo shi ano aghomani apili agho pii ko oto Onong.

³² Inu ya pra ju imumani anirakpee nu ju!

³³ Inu iyoo, inu iyoo na kang! Nagyi wo ni inu ki te anang ide ugha?

³⁴ Kindii ni ime so tuma nu na agho pii ko oto Onong kina agho uye ukyuu kina aghomee. Inu ki pili ace agho bo, ace agho bo ni, inu so gra bo, inu so ca ace agho bo ko oko takwyue aYahudawa nu, inu so yii bo ufong no ufong ni inu so sa bo olo.

³⁵ Ni kaya nu ni, nadidu ayi agha aipang umani apili ki suu kaya akwyi no ka asing ri, ko kpaa ka Abila ki ta ka ayii iZakariya ano iBerekiya, aghomani inu pii ka abiyate ona Onong kina agoo.

³⁶ Aipang, ime so teri nu, nadidu uma ri ki ba kaya ajiya akyua ri."

³⁷ "Urushelima, Urushelima! Agho upili agho pii ko oto Onong, agho fee aghomani atuma kukushi nu na atii! Ere me wo ni ime ka wang ucuru nu kide ivo mi kina umani anuu ka curu ano nga ka asoo nga, inu toto nu.

³⁸ Uwe ka akyakyua ri ni, aya nu ona nu ide avo!

³⁹ Ka ime so teri nu, inu ta ki so nu mi nga ba, sa awii umani inu teri si, "Agha anyu adaduma ngaa, aghomani aba kide no uca Ate.' "

24

IYesu Pii Kaya Upulu Ona Onong
(IMar 13.1-2; ILuk 21.5-6)

¹ IYesu ya kunu kide ona Onong na akyeng ni, atina nga va yeni nga ivila ona Onong.

² Ava ghulu bo si, "Inu nu ivila ri nadidu? Aipang ni ime so teri nu, aki

ya bo utii uyeng ya kaya uce ba. Aki pulu yo ko nadidu."

Okyo Ukong Olo

(IMar 13.3-13; ILuk 21.7-19)

³ IYesu ci kaya ugbana ni ishi no uzaitun ni atina nga va ba ukushi nga ka yayu bo ki teri si, "Teri yi, aligba awii ko ni udu di ki ba ko? Ni ikembo shi amaa mani iki nu ko ki ba ngo kina usang asing?"

⁴ IYesu va yira bo si, "Inu sa amaa ko, ka ace agho ba gheme no ba.

⁵ Ka ajiya nagigang ki ba kide no uca mi, aki teri si, 'Ime ni anga iKristi ngaa', ka va gheme ajiya nagigang.

⁶ Aki kong ila ikoro kini irishu uma otiteri. Inu ba kong erebata ba, ko udidu uma ki to ba, ka amaa sono baa ba.

⁷ Ifong ki koro kini Ifong, eregom ki koro kini eregom. Aki ju idafu kini uzuru erebong ki ikini ika.

⁸ Udii shi kini okong erenoma ayiri so jee ko ni.

⁹ Kindo ni aso to ma no olo, ka va pili no. Ajiya sing nadidu ki toto no kide no uca mi.

¹⁰ Akyua rau ni Ajiya nagigang ki kpaa no utumu ko pii Onong, aki gbra ace ka va toto bo ace.

¹¹ Atina Onong ateri ki sang na pam ka agheme ajiya na pam.

¹² Uju akakiya nagigang, uyoo umani ajiya nagigang ju ace ki kpaa no utumu.

¹³ Aghomani a bra umor ni aki peni ufoo.

¹⁴ Aki va ma ila ididuma inga eregom Onong ka sa amaa ko shi ma ajiya, na amaa asing so ta ba.

Olo Ububi

(IMar 13.14-23; ILuk 21.20-24)

¹⁵ "Inu ki nu ima ibibi ingo sa ukpaa, ongo mani agho pii ko oto Onong iDaniyel teri ni, ating ko oko uyer. Taa ni agho pila iwoo kpele.

¹⁶ Ni, aghomani ashi kide isighi aYahudiya ti bo ka kya bo ide apang.

¹⁷ Aghomani ashi ka aya oko ufiya ba shulu si inga ki ya kpaa ima mani ishi kide aca ba.

¹⁸ Aghomani ashi ka aghumu ni aba vuu sa anga ki ya kpaa ima ufiya ba.

¹⁹ Olo ayiri ushi na afo, kina agho ko ano kaidu akyua!

²⁰ Inu shor Onong ko uti konon ma ba no ka akyua iriwe ko awii uwuru aYahudawa ba.

²¹ Ka akyua ra ni aki kong olo nagigang, ighomani asonon ju bu ba ko kpaa ko ju asing ki ta ka di akyua ri, aki so ju bo igho ba.

²² Ada wasi awa awii najii ba ni, ace agho ta lang ngaa ba, ni aghomani ahwiya sani aki wo ace na awii ko

²³ “Akyua ra ko ni, aghomani ateri no si, ‘Inu nu, aghofoo we! ta awa ni, inu ma yira ba.

²⁴ Ka atina onong ateri ki kunu, ka ju uma okokong konon uma sa uwo ica ka zo ajiya ko, kina aghomani ahwiya insi uju ni.

²⁵ Ni, iso teri no kide akyua.

²⁶ Kindo ni insi ateri no si, ‘Awudu ka aghumu,’ Inu ba kunu ba. Insi ateri no si, ‘Ashi kide ubo na ashor,’ inu ma yira ba.

²⁷ Konon umani inyigha ka ta uyer ki iripiya ki ma ta ka awura ni, kindo ni obo Ano Ajiya ki shi ko.

²⁸ “Okonon mani okong shi ko ni oka wo na aghavung ka curu ko.

Uvuu Ano Ajiya

(IMar 13.24-27; ILuk 21.25-28)

²⁹ “Kai du akyua ni, ko utumu awii olo ra ni,

“ ‘Oka vasa kpai iting,

Opir uta ta wo uyer ba.

Eyer ki kpia ka yaya,

Ayeremo ki zuru.’ ”

³⁰ “Aidu akyua ra ko ni amaa ba Ano Ajiya ki ta nyeni ko ka ayeremo. Naidu ite asing ri ki ci. Aki nu Ano Ajiya na kyeng ba kide amon kine erogoro na akyo no ujo ogigang.

³¹ Aki toma kina atuma nga ka peni eretoma ngo shini ishimi nagigang, ka ma curu aghomani ahwiya ki ishii ukunu onong konon ukpaa onong kina ushii ata no ushi aya, ko kpaa ka ayeremo kiya ta ka udaa.”

Umee ko Oshe uweng

(IMar 13.28-31; ILuk 21.29-33)

³² Inu mee ice ima kukushi osh uweng. Insi ovong nga soju fonon ni, oka kunu kini afa asasa, inu kpele si erokpere yas ba wudu.

³³ Kindo wu ni insi inu nu ima umani ime teri no ni, inu ye si akyua ya so ba ayayo, ashi ka anyu ubo.

³⁴ Iyiya ni so teri no, ajiya aya sing ri ki kpuru bo ba, so uma ri nadidu ba.

³⁵ Ayaya kina asing ki kperi wo, upii mi ki kper wo ko na zee ba.”

Ba agho ye awii uki ba IYesu ba

(IMar 13.32-37; ILuk 17.26-30; ILuk 17.34-36)

³⁶ Ba agho ye awii ta akyua ni ima ri ki ba ko, kina atuma Onong ka ayaya mani ta ano Onong, Ate nga ka yayu nga.

³⁷ Konon mani aju ka awii iNuhu ni, kindo ni oki ba wo ko uki vuu Ano Ajiya.

³⁸ Ko kpaa ka kyua ra ni ugya na amusum oghoghe, aso la, na sa, agheme so voru ayiri, na amee ayiri ki ibila, ki ta ka awii umani iNuhu ghila nga ogbol.

³⁹ Ata ko to ye ima mani ishi kide ni, ugya oghoghe okonon kpa bo nadidu bo. Kindo ni uvuu Ano Ajiya ki shi ko.

⁴⁰ Akyua ra ni, agha pai ki shi ka aghumu, aki kpaa agha yeng ko na ya agha yeng ya.

⁴¹ Ayiri apai ki shi ko hwonon ko utii uhwo, aki kpaa agha yeng ko, na aya agha yeng ya.

⁴² “Kindo ni inu ci no ye, ko nu ye nu awii mani Onong ki vuu ko ba.

⁴³ Inu ye si, agho ona ta ye si agba akyua ko na ayi ki ba na ating, ara bra umon ba, aki ya ka ghila ona nga ba.

⁴⁴ Kindo ni unu ci no ye, akyua mani ota ye nu ba ni, akonon ni Ano Ajiya ki ba wo.”

Inga shi Agira ushi na aipang ko angonon taa aipang?

⁴⁵ “Inga shi agira aipang, agho shini ukpele, angonon mani agho ona nga sa nga ukyoo ona nga, ki va ma ushe agira nga imila bo kide akyua le?”

⁴⁶ Agha anyu adaduma agira mani agho ɔna nga ki ba ka ma peni nga na so ju utina nga.

⁴⁷ Iyiya ni iso teri no, aki ma adidu agira ka kyoo uma nadidu.

⁴⁸ kindo agho ki ju agira ni agho ibibi yo, aki va teri erekwe nga, 'aghohona mi ki ta ba kai shang ba.'

⁴⁹ oka wudu ni, a vasa tee agho ca aghikyo utina nga, aso la na sa kina agho vura.

⁵⁰ ipeni aju kindo ni, agho ɔna nga ki ba ka awii umani agira ye ba, ka kyua mani aye ba,

⁵¹ Agho ɔna ki ca nga nagigang, ka va wa nga ashuwa kina agho uju unu ica. Okado wu ni aki ci konohwola ayiri.

25

Ighang upii Anirayiri Usho

¹ "Aidu akyua ra ko ni aki mra erenom ayaya kina anirayiri usho aghomani akpaa uma uta ugha bo na akyu bo oko yira agheme asasa ni.

² Atong kide bo ni abo bo, atong ni agho uye ukyuu bo.

³ Akyua umani abo ra ya kpaa uma uta ugha bo ni ara go bo anye ka ma sang ni akimi ko ba.

⁴ Agho uye ukyuu ni ago iribom na anye kina uma uta ugha bo.

⁵ Agheme asasa ta ba kaishang ba, nadidu bo ni ava kong ki ililu, omohwa va kpaa bo wo.

⁶ "Ating nagigang ni, ava kong uyoro na so teri si, 'Agheme asasa wudu! Inu kunu ko yira nga.'

⁷ Anirayiri usho va sisang ki keri uma uta ugha bo.

⁸ Abo ra va teri agho uye ukyuu ra si, 'Inu ma yi anye nu ko najii, uma uta ugha yi so kpo bo.'

⁹ Agho uye ukyuu va teri bo si, Kayi, aki maa bo yi kina inu ba. Inu kya oko shi agho gbra ko ya ghe anga nu.'

¹⁰ Aya walu ki kyabo oko ugha anye ni, ata ko vuu ni agheme asasa ko ba. Anirayiri umani aci na zizal na asha ni ava ghila oka ulor ubiya kini inga, ava yuru anyu ubohwa ya.

¹¹ "Ko tumu ni, ushe anirayiri va ba, ava teri si, 'Agha aghaghe, Agha aghaghe, fomohwa yi anyu ubohwa!'

¹² Agheme asasa va yira bo si, 'Aipang ni so teri nu si, ita ye nu ba.

¹³ "Kindo ni, inu ci no ye si, inu ye nu awii ko ta aligba akyua ko ni ba."

Umeha kaya uju Aipang (ILuk 19.11-27)

¹⁴ Erenom ayaya shi kini ajiya umani aki sang ukyeng nga ni, ava yoro agira nga, ka ma upeni nga ki iyo bo.

¹⁵ Ama agha yeng ipa no ufe itong, ada agho ni ipai, ava ma ada agho uye, kwinga na kikyua ni erekyuwa nga. Ukadu wo ni ava wolu.

¹⁶ Aghomani ayira ipa no ufe itong ra ni, kaishang na akyu kiya tili no ufe, ki peni ipa itong kaya.

¹⁷ Kindi ni aghomani ayira ipa ipai ra, apeni ipai kaya.

¹⁸ Aghomani ayira ipa iye, ni aya tumu ufong ki erobo ki sho ufe agho ɔna nga ko.

¹⁹ "Aya kpaa akyua ni, agho ɔna agira nga va vuu ka aya keri imumani aju no ufe.

²⁰ Aghomani ayira ipa no ufe itong va ba ite ki ba kina ice ipa no ufe itong ava teri si, 'Agho ɔna, ingo ma mi ipa no ufe itong. Uwe ni ime peni itong kaya.'

²¹ "Agho ɔna va teri si, 'Asho no utina, agira adaduma, agho ju aipang! uju aipang ki ma uji. Ime ki ma ngo utina umani ogina udi.' Ba ko uma ju ikwyifu kini ime agho ɔna ngo.

²² "Aghomani ayira ipa no ufe ipai va ba, ki ba teri si, 'Agho ɔna, ingo ma mi ipa no ufe ipai. Uwe ni ime peni ipai kaya.'

²³ Agho ɔna nga va teri si, 'Asho no utina, agira adaduma agho ju aipang! Ingo ju aipang ki ima ujii. Ime ki ma ngo utina umani ogina udii. Ba ko uma ju ikwyifu kini ime agho ɔna ngo.'

²⁴ "Oka wudu ni aghomani ayira ipa no ufe iye ra ni, ava ba ite ki teri

si, 'Agho ɔna, ime ye si ungo shini igigira, ingo ka curu ko oko umani ingo ra pila ngo ko ba kina ucuru ka oko umani inga ra ta ngo igho ba.

²⁵ Owɔ sa ni ime kong erɛbata ni ime ya tumu erɛbo kiya sho ipa no ufe ngo ko. Yira idu ngo.'

²⁶ Agho ɔna va yira nga si, 'Ingo agira igho ibibi aghina agbara! Ita ingo ye si ika curu ko oko umani ira pila mi ba, ika va curu ko oko umani ira ta mi igho wo ba.

²⁷ Ingo ra ko sa ufe mi ko oko kyuru ufe, insi iya vuu ni iso yira udu mi kina eretiya!

²⁸ Kindo ni inu yira ipa no ufe iye kukushi nga ko uma agho shina usho ra.

²⁹ kindo ni nadidu agho shina ima ni, aki khimi nga ko, ka va peni nagigang, aghomani ashi ni ima ba ni, ko na jii mani ashi ni yo ni, aki yira wo kukushi nga.

³⁰ Inu so feni agira ijirija ra kide iting. Ukadu wo ni aki ci kina owola ayiri.

Ashuwa usang Asing

³¹ "Akyua umani Anɔ Ajiya ki ba kina ujoɔ nga kina atuma nga nadidu, akyua ra ko ni aki cicaa ki igɛ erɛgom ayaya nga.

³² Aki curu ajiya asing ri kite nga, aki kau bo ka yila yeng, kina mani agho cɛɛ ka kau atɛm kina anoma.

³³ Aki sa atɛm ka vo ila nga, anoma koma ka avo iproma nga.

³⁴ Akyua ra ko ni agom ki tɛri agho shi kavɔ ila nga si, 'Inu ba, inu aghomani ate mi ta no anyu adaduma! Inu yira erɛgom mani ate mi kyo si inga nu ku ko kpaa ka akyua na akeri asing ko.

³⁵ Ka akyua mani ime hwiri idafɔ ni ingo ma mi imila. Ikong idafɔ na amusum ni uma mi ni sa. Ishi akyeng ni, ingo yira mi.

³⁶ Ishi mi ni igbang ba no umami igbang. Ishi mi akyuo ba, no okong ni ime. Ishi ko uboɔ iting, obo ki ma bili mi.

³⁷ Akyua ra ko ni agho shina aipang aki yira nga si, 'Ate yi, aligba awii ni

iyi nu ngo ko no kong idafɔ ni ima ngo imila? ta ingo kong idafɔ na amusum ni ima ngo amusum sa?

³⁸ Na aligba awii ko ni iyi nu ngo so oshi akyeng ni iyi yira ngo? ta ingo shi ni igbang ba ni ima ngo igbang?

³⁹ Ta aligba awii ko no shina akyuo ba to shi ko uboɔ iting ni ya bili ngo ko?

⁴⁰ Agom ki yira bo ka tɛri si, 'Iyiya ni so tɛri no si, kong umani uju ajiya ayeng kide anayuru mi mani ashi najii ni, ime nu ju mi.'

⁴¹ "Aki tɛri agho shi ka avo iproma nga si, inu sang no kukushi mi agho ijirija, inu ghila no ide ugha umani oki kpo wo nga ba ko ta ka amaa asing, Ongɔ umani akyo isheɛ kina atuma nga.

⁴² Ka akyua mani ihwiri idafɔ ni, ba aghomani ba. Ikong sa amusum, unu ta ma mi amusumu osa ba.

⁴³ Ishi akyeng, inu ta yira mi nga ba. Ime shi mi ni igbang ba, ingo ta ma mi nga igbang ba. Ime shi adumu, ni va shi ko uboɔ iting no ta ba nu mi nga ba.'

⁴⁴ Akyua ra ko ni abo ki tɛri si, 'Ate agba awii ko ni yi nu ngo ko ni uhwiri idafɔ, ko idafɔ na amusum, ko irikyeng, ta ingo shi ngo ni igbang ba, ta ingo shi adumu, ta ingo shi ko uboɔ iting, ni iyi ta sho nu nga ko ba?'

⁴⁵ Akyua ra ko ni aki yira bo si, 'Aipang ni iso tɛri no si, kong umani inu ra ju nu agha ayeng ki da agha ajaji ri ba ni, inu ra ju mi ba wudu.'

⁴⁶ Aidu agho ki ghila bo okong olo ongɔ taa amaa, agha aipang so peni okyuo taa amaa."

26

Aghite Domo Upii IYesu
(IMar 14.12; ILuk 22.12; IYah 11.45-53)

¹ IYesu ya kpɛɛ utɛri uma ri nadidu ni, ava tɛri aghoyii nga si,

² "Kong umani inu ye ni, awii usra agya ubulu ko she awii apai, aki ma Anɔ Ajiya ka gra nga ko ukumu oshɛ."

³ Ni afirist akakong kina aghite bajiya curu kide ɔna ifirist uceɛ no

oghoghē, agho umani aka yoro si iKayafa.

⁴ Asa domo si ibo kpene nga ko uyuyi ka pii nga ko.

⁵ Ava teri si “Ba kide na awii usra agya ri ba, ka ajiya ba tolu kina ace bo ba.”

ACoo IYesu na Anye ovong ka ABetani

(IMar 14.2-9; IYah 12.1-8)

⁶ Ka akyua umani iYesu shi ka aBetani kide ona iSaminu aghono ubili ni,

⁷ ace ayiri sa ba ukushi nga kina anibom eretong ajaji kina anye ovong ushi ni ize nagigang, ki shii nga ko ki erəkwyue, ka ca mani a do la imila.

⁸ Aghoyii nga ya nu kindo ni, ava sa kong anang ki teri ace bo si, “Udii ni, ubra wo.

⁹ Ata ko gbara anye ovong ni ize nagigang ki ma aghina amir ufe.”

¹⁰ IYesu va kpele, asa teri bo si, “Ikembo sa ni inu so doma kina ayiri ri? Ima ididuma yo ni aju mi.

¹¹ Inu shi kina aghina amir ko agba akyua, ime ka shi mi kini inu ko agba akyua ba.

¹² Ushii anye ovong umani ayiri ri shi ki erenoma mi ri ni, akeri mi ona mi wo.

¹³ “Aipang ime so teri nu, oka mani upii Onong ri kya kide asing ri ni aso shuni na ayiri ri.”

IYahuza Yira Uma IYesu

(IMar 14.10-11; ILuk 22.3-6)

¹⁴ Ni agho aye kide agho usho na apai, umani aka yoro si iYahuza Iskariyoti kyaa ukushi afirist akakong

¹⁵ ki teri bo si, “Ikembo ni inu so ma mi insi ime ma nu nga ni? Asa pila atii ayer ishitali ki ma nga.

¹⁶ Ko sang ka akyua ra ko ni aso wang utra umani aso ma nga.

IYesu la imila amaa kina Aghoyii nga

(IMar 14.12-21; ILuk 22.7-13; ILuk 7.21-23; IYah 13.21-30)

¹⁷ Kide awii iye usra agya ubulu umani ishi yo no uyisti ba ya ba

ni, aghoyii iYesu kyaa ukushi nga ki ghulu nga ni, “Abi wo ni ayo so kyeri oka la imila usra agya ubulu ko?”

¹⁸ Ava yira si, “Inu ghila ide ifong inu kyaa ukushi ace gho inu teri nga si,” “Aghomee teri si akyua nga ko ba ayayo, awang la imila usra agya ubulu kina aghoyii nga kide ona ngo.”

¹⁹ Aghoyii nga sa ju konono mani a teri bo ni, asa kyeri usra agya ubulu.

²⁰ Ughē ya ba ni, iYesu sa cica ula imila kina aghoyii nga osho na pai

²¹ Ashi kide ula imila ni ava teri si, “Aipang ni ime so teri no aghaye kide no ki ma mi.”

²² Ava kong ikwyyi ibibi nagigang ki lite no teri nga ka yayi bo ni, “Imee Ate?”

²³ IYesu sa yira si, “Aghomani aso ta avo nga kide iso kini me ri nga ki ma mi.

²⁴ Ano Ajiya so woru konono umani awoo ila nga ni. Olo kukushi aghomani ama Ano ajiya! oda ko cee umani ajee bo nga ba.”

²⁵ Ni iYahuza umani ama nga va teri si, “Aghomee, imee? “IYesu va teri nga si, “Uwe ni ingo teri.”

Ola ujibi na iYesu

(IMar 14.22-26; ILuk 22.15-20)

²⁶ Ashi kide ula imila ni, iYesu va kpaa ubiredi ki sa izaa kukushi Onong, asa zuru ki ma aghoyii nga ki teri si “Inu yira ko ula, erenoma mi ko.”

²⁷ Asa va kpaa ima osa ki va sa izaa, ki va ma bo si “Inu sa nadidu nu.”

²⁸ Uwe ni ayi mi mani aloo ki kyo umani aso na ko na ajiya peni ukpaa avulu bo.

²⁹ Ime so teri no, ime so va sa mi kide na amusumu ikolo na ashe ri ba, sa awii umani agho so sa isisa kide erenom Ate.”

³⁰ Aya ta ate ubre Onong ni, aba kunu ki woru kya bo izize uzaitun.

IBitrus ki la inang uye IYesu

(IMar 14.27-31; ILuk 22.31-34; IYah 13.36-38)

³¹ Ni iYesu va teri bo si, “Na adi ating ri ni inu so sra kaya mi konono umani awoo ni, “Ime so gyo aghocee, Atem so furu bo.

³² Insi ime sisang ni, ime sọ shi ite uworu kya mi ifong aGalili.”

³³ IBitrus va yira nga si, “Insi asang bọ nadidu bọ kaya ngo ni, ime ki sang mi nga ba.

³⁴ IYesu yira nga si, “Aipang ime sọ teri ngo akor ta kọ ta erewyue na ating ri ni ingo so sra uye mi eretai.”

³⁵ IBitrus va yira nga si, “Insi asọ pii mi ni ngo wọ ni, na apii mi, ime ki sra mi uye ngo ba.” Aghoyii nga nadidu teri kindo.

*IYesu pii nọ Onong ka aGetsemani
(IMar 14.32-42; ILuk 22.39-46)*

³⁶ IYesu va sang kya nga ka uce oka aka yoro si aGetsemani, ava teri aghoyii nga si, “Inu cica kọ ukee, ni ime kyaa ki ya pii nọ Onong.”

³⁷ Akpaa iBitrus kina anọ iZabadi apai kina inga, asa deẹ kọ duma kina ikwyi ibibi.

³⁸ Ava teri bọ si, “Ikwyi mi sọ lo nagigang kini isọ kpo mi ni. Inu tara kọ ukee ka inu kra mi,”

³⁹ Aya woru na zee ni, aba kpaa ki erabo kina ibate ki pii nọ Onong si, “Ate mi, insi uki ju ni, kpaa mi idi isọ olo ri kọ. Basi uyoo mi ba, uyoo ngo wọ ni asọ ju.”

⁴⁰ Aya vuu kyaa nga ukushi aghoyii nga ni, aya peni bọ na asọ moo. Aba ghulu iBitrus si inu ta bra nọ ukra mi ba kide ana akyua na aye ba?”

⁴¹ Inu kra ka inu upii nọ Onong ka inu ba kpaa kide umra ba. Aghing wang ni erenoma shi wọ ni erkyuo ba.

⁴² Ava vuu kyaa nga kọ unga ipai ki ya pii nọ Onong si, “Ate mi, insi idi isọ olo ki woru wọ ba sa ime sa wọ ni, taa ni aju konọ uwang ngo ni.”

⁴³ Aya ba vuu ki ba peni bọ na asọ moo, ka omoo sọ lo bọ nagigang.

⁴⁴ Ava vuu kyaa ki ya bọ ya ki ya va pii nọ Onong unga itai, ki va teri bọ ima iyiye ra.

⁴⁵ Aya vuu kyaa ukushi aghoyii nga ni asa teri bọ si “Inu sọ shi kọ moo ni inu uwuru? Inu nu akyua ya foma umani asọ ma Anọ Ajiya kide ivo agho uvulu.

⁴⁶ Inu sisang ka ayo ba kyai. Agho ki ma mi we na aki ba!”

*Akpenē IYesu
(IMar 14.43-50; ILuk 22.47-53;
IYah 18.3-12)*

⁴⁷ Asọ shi kọ upii ni, iYahuza aghaye kide usho na pai, ghila kina ajiya na pam kina ukuma okoro kina ashe. Afirist akakong kina aghite bọ tuma bọ.

⁴⁸ Agho umani ama nga kọ ma bọ amaa si, “Aghomani ime keni nga ni, agho ngaa, inu kpenē ngaa.”

⁴⁹ Kọ ukyaa ni, aba wor kyaa ukushi iYesu ki ya ju si, Isọ bili ngo, aghomee!” Aba keni nga.

⁵⁰ IYesu teri nga si, “Ayikyo, ju imu-mani ingo ba uju.” Ajiya va ba ki ba kpenē iYesu.

⁵¹ Aghaye kide agho shi kina iYesu nawa avo ki woo ikuma okoro nga, ki kpa otong agira ifirist ighighe wọ.

⁵² IYesu va teri nga si “Vuu ni ikuma ngo, “Aghomani awoo ikuma ni ikuma kọ ki pii nga.

⁵³ Inu kyoo kini ni ime ta ki bra mi ushor Ate mi na ashe mi kọ ba, kide ana akyua na jii ni ata tuma na atuma nga napam ba?

⁵⁴ Asọ hwura iworo umani aworo kide awo na nyi unga umani uteri si uki ba kindi?”

⁵⁵ Kide akyua ni iYesu teri ajiya si, “Inu kunu kina ukuma kina ashe inu wang kpenē mi kina agho upili ajiya ni? Kọ agba awii ime shi kide ona Onong kọ umee, inu ta kpenē mi nga ba.

⁵⁶ Ni udii ba kọ uhwura imumani aworo kide awo agho pii kọ oto Onong.” Aya kọo kindi ni, aghoyii nga va ya nga ki te bọ.

*IYesu kite agho teri Ashuwa
(IMar 14.53-65; ILuk 22.54-55;
IYah 18.13-14; IYah 18.19-24)*

⁵⁷ Aghomani akpenē iYesu kya bọ kina nga kukushi iKayafa ifirist ucee nọ oghoghe, oka umani aghomee umee iMusa kina aghite curu wọ.

⁵⁸ IBitrus va ki yii nga ka atatoo, ki ghila ide ona ifirist ucee nọ oghoghe.

Asa ghila ki cica kina agho sha irisha, awang nu imumani iso ba.

⁵⁹ Afirist akakong kina agho uteri ashuwa apai wang kpene iYesu no uvulu na ato peni imumani aso pii nga wo.

⁶⁰ Ata peni bo ba ni, ace agho ta ater va kunu. Aya kpee ni ace agha apai ba kunu.

⁶¹ Asi, "Adii ajiya ri si inga ki bra upulu ona Onong ko ka avra kide awii atai."

⁶² Ifirist ucee no oghoghe sa sisang ki teri iYesu si "Ingo ki gee ngo ba? Upii umani aso teri ka aya ri ni?"

⁶³ Ni iYesu shu nga na kikir. Ifirist ucee no oghoghe ba teri nga si, "Ime dra ngo no Onong agho akyuo, teri ayo ta ingo shi iKristi, Ano Onong."

⁶⁴ IYesu yira si ingo teri, ime so teri nu kite ni Ano ajiya so cicaa ka avo ila agho shi na erekyuo, aki ba ka ayeremoo."

⁶⁵ Ni ifirist ucee no oghoghe sa gaa igba nga ki teri si, "Aso pii agbagbara no Onong! Agba amaa nga ni awang. Inu kong umani aso pii agbagbara no Onong."

⁶⁶ Ikembu ni inu nu? "Asa yira si amaa ukpo!"

⁶⁷ Asa taa nga akpe ki ibate, ki ca nga, ace agho bo sa sra nga avo.

⁶⁸ Ki teri nga si "Teri ayo, inga gyo ngo aghofoo."

IBitrus La Inang uye iYesu
(IMar 14.66-72; ILuk 22.56-62; IYah 18.15-19; IYah 18.25-27)

⁶⁹ Akyua ni iBitrus sa ya cicaa ka ayaye ona ni, ace agira anayiri ba ukushi nga ki teri nga si. "Ingo ko shi kide aghoyii iYesu agha aGalili."

⁷⁰ Asa va la inang ko kite bo si. "Ime ta ye mi imumani inu so teri ba."

⁷¹ Aya kunu anyu ugee ni ace agira anayiri va sa nu nga ki teri ajiya oka si, "Adii agho ri shi kina iYesu anga aNazaret!"

⁷² Asa va sra kina usuu si "Ime ta ye mi nga ba!"

⁷³ Anakyua na zee ni agho umani atara kina iBitrus va teri si "Aipang,

ingo shi aghaye kide bo, ingo upii ngo yeni ngo."

⁷⁴ Asa kpene usra erekwyue nga anyu ababi kina usuu si, "Ime ta ye mi nga ba!" kide ana akyua ni akor va ta erekwyue.

⁷⁵ IBitrus va shuni upii iYesu umani asa teri nga, "Akor ta ko ta erekwyue ni ingo so la inang uye mi eretai." Asa kunu nga ki ya ta akpa uci nagigang.

27

IYahuda ta Ajee
(IMar 15.1; ILuk 23.1-2; IYah 18.28-32)

¹ Ikyua ya yee ni, nadidu afirist akakong kina aghite bajiya va teri ace bo si abo ba pii iYesu wo.

² Ava lor nga, ki wolu ni nga, ki ma nga kukushi iBilatus agho ko erebo.

³ IYahuda umani agbra iYesu nu ni awa iYesu ashuwa ukpo ni, ikwyi nga va bra yo, ava vuu ukushi afirist akakong, kina aghite, ki ma bo ufe aguza ishi itai ra.

⁴ Ava teri si, "Ime ju avulu no umani ime ma ayi agho utaa avulu ka apii nga ko." Aba yira nga si, "Ikembu so unga yi? Udii ni, odoma ngo ko."

⁵ Ava naa ufe aguza ra ko kide ona Onong, akunu ki ya ta ajee ki kpoo.

⁶ Kindo ni afirist akakong va yeri ufe ko ki teri si, "Ushi wo ikikya na akyo ufe ko oko ukyuru ufe ona Onong ba, ko ufe na ayi bo."

⁷ Ava pii ki kyo si, aghoe oka nira ajiya umani abiba, insi akpuru bo ni, oka wo shi ayaye agho uvra uwoo.

⁸ Kindo ki ta kaidii ni ayoro oka si, ayaye na ayi.

⁹ Kindo ni ahwura imumani agho pii ko oto Onong Irimiya teri si, "Akpa ufe aguza ishi itai, ufe umani ajiya Israila yira si ama ki erekwyue nga wudu.

¹⁰ Ava ghee ayaye agho uvra uwoo no ufe, konu umani Ate teri mi ni."

IYesu kite iBilatus
(IMar 15.2-5; ILuk 23.3-5; IYah 18.33-38)

¹¹ IYesu titara kite agho ko erabo, ava ghulu nga si, “Ingoo shi Agom aYahudawa?” IYesu va teri nga si,

“Ingoo teri kindoo.”

¹² Afirist akakong kina aghite keli nga, ata teri nga ice ima ba.

¹³ IBilatus va ghulu nga si, “Ingoo ta kong ngo uma umani aso teri kaya erekwyue ngo ba?”

¹⁴ Ni iYesu ta teri nga ice ima ba, ki ta ko umani agho uko erabo wo ica nagigang.

Awa IYesu Ashuwa ukpo

(IMar 15.6-15; ILuk 23.13-25; IYah 18.39; IYah 19.16)

¹⁵ Ko agba akyua usra agya ubulu ni, agho ko erabo ka sa ni awo ajiya ayeng agho shina na avulu umani awang.

¹⁶ Akyua ni ace agho umom shi ko uboo iting na ayoro nga si iBarabas.

¹⁷ AYahudawa ya curu ni, iBilatus va teri bo si, “Ingaa no wang si isher nu?” iBarabas ta iYesu mani ayoro iKristi ni?”

¹⁸ Ka aye si irisho ko sa na agbra iYesu ko.

¹⁹ Akyua umani iBilatus ci koka uboo uteri ashuwa ni, ayiri nga va tuma sa ateri nga si, “Woo avo ngo wo ko upii agho taa avulu ra, ka aidi ni ikong olo nagigang ka amo kaya erekwyue nga.”

²⁰ Ni, afirist akakong va ser ajiya si ashoo ka asher iBarabas, na so pii iYesu ko.

²¹ Agho ko erabo va kimi uteri bo si, “Ingaa kide agha pai ri no wang si isher nu?” Ava teri si, “iBarabas.”

²² IBilatus va teri bo si, “Ni ikembo ni iki ju ni iYesu umani ayoro si iKristi?” Nadidu bo va ju si, “Agra nga!”

²³ IBilatus va ju si ki ike? Iligba ima ibibi yo na ju?” ni ajiya va shang ayue bo ki teri si, “Agra nga!”

²⁴ IBilatus ya nu ni aki bra nga uju ima ba ni, na ajiya nga wang sang ikwyi baiya ni, ava vo amusumu ki hwuru ivo nga ko kite ba ajiya, ki teri si, “Ime ni, ba imine mi na ayi agho taa avulu ri. Udi ni imine no yoo.”

²⁵ Ajiya nadidu va yira ki teri si, “Taa ni ayi nga ki lara kaya akwyue yi, iyi kina ano yi!”

²⁶ Ukadu ni ava sher bo iBarabas ko umani azono sa na ju iYesu aiwili, ava ma nga si agra nga.

Aghina akpo Kali IYesu

(IMar 15.16-20; IYah 19.2-3)

²⁷ Ukadu ni aghina akpo agho ko erabo va kyaa ni iYesu ka ide ugunu nga, acuru ikir aghina akpo ki erabo,

²⁸ Ava wuli nga uma ko, ava fiya nga ice igbang isiseng.

²⁹ Ava tii ifarkwyue erogom inga akara, ki somo nga ki erekwyue, ki sa nga uko ashi kavoo ila nga, ava ta aghong kite nga na so kali nga na teri si, “Okuyo ngo tere ko, Agom aYahudawa!”

³⁰ Ava taa nga na akpe, ava yira ashi ki ca nga ko ki erekwyue.

³¹ Aya kper ukali nga ni, ava woo nga igbang isiseng ko, ki somo nga inga ngaa, ni asi woru ni nga kaya gra nga ka ya ukumu osho.

Agra IYesu kaya Ukumu osho

(IMar 15.21-32; ILuk 23.26-43; IYah 19.17-27)

³² Aso kyeng wudu ni, ava ta erekwyue na ace ajiya aSayirin, ayoro nga si iSiman, ava meni nga sa akpaa ukumu osho.

³³ Aya foma oko umani ayoro si aGolgota ni, oko umani aka va ayoro si oka agboho erekwyue.

³⁴ Ava ma nga amusumu ikolo na ashe kini ice ma okokasi si asa, aya gheli ni ava too nga usa.

³⁵ Aya gra nga ni, ava kau ugba nga ko uwuru itoo.

³⁶ Aya kper ni ava cica na so sha nga.

³⁷ Ka aya erekwyue nga ni awoo avulu nga si, ANGA SHI IYESU, AGOM AYAHUDAWA.

³⁸ Agra ace ayi agho dara itra agha apai kini inga, adaa kavoo ila adaa kavoo iproma nga.

³⁹ Ajiya mani awolu ni aso jer nga amira na sha zuru akwyue bo,

⁴⁰ Na sha teri si, “Ingoo agho umani ingoo teri si ingoo ki pulu Ona onong, ko

vra ki da awii atai ni, foo ɛrɛkwɛyue ngo ni! Insi ingo ni Anɔ Ɔnɔng nga ni, shulu kaya ukumu oshɛ ni!”

⁴¹ Kindo ni afirist akakong, kina aghomɛɛ umɛɛ iMusa, kina akwyite sha sra nga, na tɛri si,

⁴² Afoo ace agho bo, ata bra nga ufoo ɛrɛkwɛyue nga ba, inga ni Agom Israila nga, tara na shulu ka ya ukumu oshɛ, akyua ra ko ni iyi ki ma aipang ni ngaa wo.

⁴³ Atoro no Ɔnɔng. Tara na Ɔnɔng kara nga ka kyuakyuari, ipeni awang ni, ka atɛri si inga ni anɔ Ɔnɔng ngaa.”

⁴⁴ Kindo ni agho dara itra mani agra bo ko, abo to tɛr nga upii ububi.

Ukpo iYesu
(IMar 15.33-41; ILuk 23.44-49; IYah 19.28-30)

⁴⁵ Ko kpaa na atinong, iting yuru ɛrɛbong ya naidu, ki ta ka karfe atai angɔ oghɛ.

⁴⁶ Akarfe atai ni iYesu va shang ɛrɛwyue naigang ki tɛri si, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” si, “Ɔnɔng mi, Ɔnɔng mi, Ikembɔ sa no ota mi utumu?”

⁴⁷ Akyua umani ace agho uting ko kadu ya kong kindo ni, ava tɛri si, “Ajiya ri so yoro Iliya ko.”

⁴⁸ Kaishang ace agho va titi ki ya kpaa asoso, ki so ka amusum ukpokpam ki ikolo na ashe, ki somo kashi, ki nawa nga sa asa.

⁴⁹ Ni ushe agho bo va tɛri si, “Inu ya yaa ki inu, ta Iliya ki ba ka ba foo nga ni.”

⁵⁰ IYesu va ci naigang, ava shee aghing nga.

⁵¹ Ugyauto umani ushi ko ona Ɔnɔng giya wo ika ipai, ko kpaa kaya ki ba wo ata. Ɛrɛbong zuru, atii va sara yo.

⁵² Ava yeri alor, anoma agho shi ayer naigang mani ako kpuru bo sang ka akyuo.

⁵³ Asang ka alor bo, iYesu ya sisang ka lor ni, ava ghila bo ifong agho upipar, ajiya napam nu bo.

⁵⁴ Akyua umani agha aghaghe aghina akpo aRoma kina oshɛ aghomani ashi ko ona iYesu na nu zur

ɛrɛbong kini imumani ibani, ava kong ɛrɛbata nagigang, ava tɛri si, “Aipang na ajiya ri ni Anɔ Ɔnɔng nga!”

⁵⁵ Ace ayiri shiwu napam mani ayii iYesu ko kpaa ka aGalili aso she nga ni itina. Ati tara ka atoro na so kyoo imumani iso ba.

⁵⁶ kide bo ni iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu kina iYusufu, kina ayuru anɔ iZabadi.

Onaa IYesu ka Alor
(IMar 15.42-47; ILuk 23.50-56; IYah 19.38-42)

⁵⁷ Ughe ya ju ni, ace agholo upeni, agha ifong Arimatiya, aghono uca si iYusufu ba, inga ni aghoyii iYesu ngaa.

⁵⁸ Akyaa ukushi iBilatus kiya shor si ama nga okong iYesu. IBilatus va ma anyu si ama nga.

⁵⁹ IYusufu va kpaa okong iYesu ki wuru ko ugyauto alilin ongo upipar.

⁶⁰ Ata nga kide alor asasa nga, angɔ mani atumu kide upang. Ava yini utii oghoghe ka anyu alor, ava woru.

⁶¹ IMaryamu iMagadaliya, kini idaa iMaryamu ci ki ta ibate na alor nga.

Agho usha ka Alor

⁶² Awini ikyua ni, awii uloru ki kyo, afirist akakong kina aFarisiyawa curu kite iBilatus,

⁶³ Na tɛri si, “Agho ona! Imɛ shuni kini imumani agho ghemi ajiya ra tɛri na so shi akyuo, si kide awii atai ni aki sisang ka alor.

⁶⁴ Kindo ni sa ka asha alor nagigang kaya ta awii atai, ka aghoyii iYesu konɔ maya yi okong ngau ba, na so yi ngau na tɛri ajiya si, asisang ka alor. oghemi ti tɛ ki gina ongo tumu ubibi.”

⁶⁵ IBilatus va tɛri bo si, “Inu nu aghina akpo, inu kya ko ya sha nga no mani oki bra.”

⁶⁶ Ava kya kiya sha alor, ki gyo ɛrɛkwɛyue agom ya ko utii alor, ava sa aghina akpo ko okaa.

28

Usisang iYesu ko ukpo
(IMar 16.1-8; ILuk 24.1-12; iYah 20.1-10)

¹ Awii uwuru aYahudawa ya woru kọ, awii iLadi, na abidikyua ni, iMaryamu iMagadaliya kyeng na daa iMaryamu, ki kyaa ukra alọọ.

² Erebọ ukaa ba zuru ni erekyuo, atuma Onong kunu ka ayaya, ki yini utii umani a fiya alọọ kọ, ki cicaa ya ka yaa.

³ Ukunu nga shi kina osoma aviya wọ ni, uma nga si ufufuu na tas.

⁴ Aghọ sha ereshā sa kọng erẹbata nagigang, na asọ titaa, ki kpaa ki erẹbọ kina akpuru bọ ni.

⁵ Ni atuma Onong tẹri ayiri si, “Inu ba kọng erẹbata ba, ime ye ni inu sọ kra iYesu, aghomani agra nga ka ukumu oshẹ ra.

⁶ Ashi nga ya ba, akọ sisang kono umani atẹri ni. Inu ba ka inu ba nu okọ umani ayaa nga kọ.

⁷ Inu wemọọ uvuu kọ uya tẹri aghoyii nga si, ‘Akọ sisang kide aghọ ni akọ kpuru bọ na akọ lite ki kyaa aGalili. Ukadu wọ ni inu ki ya nu nga kọ.’ Uwọ ni ime utẹri nu.”

⁸ Ayiri ba wemọọ usang bọ ka alọọ ni erẹbata kina ikwyifu, ki wor nọ uti ki ya tẹri aghoyii nga.

⁹ Ka akyua ra ni iYesu kunu ki peni bọ ki tẹri bọ si “Ime sọ bili nu.” Asa yini kya ayayo nga ki kpene afra nga ki jọọ nga.

¹⁰ Ni iYesu va tẹri bọ si, “Inu ba kọng erẹbata ba. Inu kya kọ ya tẹri anayuru mi si akya bọ aGalili, ukadu wọ ni aki nu mi ko.

Ila aghọ sha ereshā alọọ

¹¹ Ayiri shi kọ utra ni, ace aghọ sha ereshā ki wor kya bọ ide ifong ka aya tẹri afirist akakong ta imumani iba.

¹² Afirist akakong takwyue kina aghite ki domo, ava ma aghina akpọ ufe napam,

¹³ ki tẹri bọ si, “Inu tẹri si aghoyii nga bọ ba yi nga kọ na ating akyua umani ayọ sọ moo kọ.

¹⁴ Insi ila kyaa atọ aghọ ko erẹbọ ni, ayọ ki peni ni nga inu ba ghila nu ọlọ la.

¹⁵ Aghina akpọ ba kpaa ufe ki ju kono umani atẹri bọ ni. Ni ila ri sa kpaa kide aYahudawa ki ta kaidii.

Utina ni iYesu ma Aghoyii nga
(IMar 16.14-18; ILuk 24.36-49; iYah 20.19-23)

¹⁶ Aghoyii nga oshọ na aye sa wor kya bọ ka aGalili, kọ opang umani iYesu tẹri bọ si aya takwyue kọ.

¹⁷ Aya nu nga ni asa jọọ nga, ace aghọ bọ ta yira bọ ba.

¹⁸ iYesu sa yini kyaa ayayo bọ ki tẹri bọ si, “Ama mi eregoro ayaya kina ashi ri nadidu.

¹⁹ Kindo ni inu kya kọ uya tẹri ajiya ashi ka ayii mi, usa bọ ka aba aghoyii mi, nu ju bọ iminimini kide nọ uca Ate kini ugna Anọ kini unga Aghing Onong.

²⁰ Inu mее bọ ka aju imumani ime sa nu uju. Ime wẹ ni ishi kini inu ko aligba akyua ki ya ta kọ usang ashi.

ILA IDIDUMA KA AVO IMARKUS Unyeni

Ila ididuma ka vọ iMarkus ukyo ba no upii si “Ila ididuma kaya iYesu iKristi, Anọ Ọnọng.” IYesu anyeni nga ko tọ ajiya uju utina ni ẹrẹgọrọ. Ẹrẹgọrọ nga nyeni ko mẹẹ nga, ki ẹrẹkyuọ kaya ọshei, kunu ukpa ajiya uvulu bu. IYesu pii ka ya ẹrẹkwẹ nga ko tọ Anọ Ajiya ka ba ka ma ẹrẹkwẹ nga ka fo ajiya ka vulu bu.

IMarkus nyeni ila iYesu na ki kya, itra imogo, ki sa vulo ka uma ju iYesu, ki gina ighang upii kina umẹẹ nga wu. Akperi uce unyeni ila iYahaya agho na aBaptisma kina aBaptisma kina umara iYesu, agho wọọ kishang A kpa utina uju iYesu ọnga leni na adumu kina umẹẹ nga. Idẹ ukyeng akyua ni, aghoyii nga ava kpele nga naiburu, ni agho tọrọ bu nga ba tọrọ bu nga nagigang. Irisop inga maa nyeni umumani iYesu ju ọnga awii atinsara utili nga ka sing, naiburu mani agira nga kaya ukumu shi kina usang nga ka lor.

Ika ipai amaa awọ ni, ingo mani ataa ago ko, nadidu na ayira si ace agho nga wo ba aghu mani awo awoo iMarkus ba.

Umumani ushi kide

Irekpā ila ididuma 1.1-13

Utina iYesu ga aGalili 1.14-9; 50

Ko kpa ka aGalili kiya ta ka aUrshe-
lima 10.1-52

Awii itinsara amaa kide aUrshe-
lima kina uhọ nga wu 11.1-15; 47

Usisang iYesu ka alor 16.1-8

Ukunu kina ukyeng Ate mani
asang ka lor ki kyaa ayaya 16.9-
20

*IYahaya ghila iminimini akeri utra
(IMat 3.1-12; ILuk 3.1-9; ILuk 3.15-
17; IYah 1.19-28)*

¹ Udiwu shi ila ididuma na kyo ju
kaya ẹrẹkwẹ iYesu iKristi, Anọ Ọnọng.

² Aju kindo kono mani awọ kide
awo agho pii ko oto Onong Ishaya ni
si,

“Uwe ni, iki tuma atuma mi ka aba la
ngo ite ko,

Agho umani aki ker ngo utra.”

³ Erewyue yoro ka aghumu so teri si,

“Inu ker Ate ona utra,

Inu nawa itra nga.”

⁴ IYahaya agho uju iminimini vasa
yeni ẹrẹkwẹ nga ka ghumu na aso teri
upii Onong na teri si ajiya lokpaa na ju
bo iminimini ka cira bo avulu bo ko.

⁵ Nadidu ajiya osii anorofong
aYahudiya, kina ajiya Urushelima
asha keng oko shi nga na asha teri
avulu bo na asha lokpaa. Asa ju bo
iminimini ka Ereyema Urdun.

⁶ Igbang iYahaya ni aju wu na
ufung orahimi ko. Avasa lor abuu nga
kini idang. Imila nga ni agiya yo kini
iritong.

⁷ Ateri upii Onong, na ateri si, “Ace
aghо ki ba ko tumu mi agho umani
agana mi no ughoghe, agho umani ita
ma mi ni kpogho ki yemi aning akpo
nga ba.

⁸ Imẹ ju nu iminimini na
amusumu, inga ni Aghing Onong nga
ni aki ju nu ko.

Aju iYesu iminimini

(IMat 3.13-17; ILuk 3.21-22)

⁹ Akyua ra ni, iYesu ba ka aNazaret
ki ẹrẹbong aGalili, iYahaya vasa ju
nga iminimini ka Ereyema Urdun.

¹⁰ IYesu so kunu kide na amusumu
ni, avasa nu ayaya na yemi, Agh-
ing Onong so shulu kaya nga ko to
ikhimi.

¹¹ Avasa kong iriywi ka ayaya ni
teri si, “Ingo shi Anọ mi angọ umani
ime yoo. Ika peni ikwyi tomọ ni ngo
nagigang.”

Isheẹ mra iYesu

(IMat 4.1-11; ILuk 4.1-13)

¹² Kaidu akyua ni Aghing Onong
vasa kpaa iYesu ki kyaa ide aghumu
ko,

¹³ ukadu wu na ci ko ki ta ka awii
ishi nari. Isheẹ so mra nga. IYesu
shi kini inoma aghumu, kindi wu ni

Atuma Onong sha shi ni nga na aju nga utina.

*IYesu kyo uju utina nga ka aGalili
(IMat 4.12-17; ILuk 4.14-15)*

¹⁴ Aya ta iYahaya ko ubo iting ni, iYesu vasa ghila ifong aGalili na so teri ila ididuma umani ikunu kukushi Onong.

¹⁵ Aso teri si, "Akyua ya ju! Eregom Onong ya ba ayayo! Olokpaa, ko uma aipang ni ila ididuma."

*IYesu yoro agho hwiri itagbo anari
(IMat 4.18-22; ILuk 5.1-11)*

¹⁶ IYesu so wolu ka abeni ighong aGalili ni, avasa nu iSiman kina anayuru nga Andrawus, na so feri isha anga hwiri itagbo ka ighong nga ka bo ni agho hwiri itagbo bo.

¹⁷ IYesu vasa teri bo si, "Inu yii mi, Ime ki tee ni nu agho hwiri ajiya ko ba no ukushi mi ko."

¹⁸ Kaishang ni avasa ya isha bo ungo hwiri itagbo, ki yii nga.

¹⁹ Aya fuma ite naji ni, avasa nu iYakubu ang iZabadi, kina anayuru nga iYahaya, ashi kide ogbolo bo, aso ker isha anga hwiri itagbo.

²⁰ Kaishang ni ava yoro bo, avasa ya ate bo iZabadi ya kide ogbolo nga kina agho ju utina umani akpaa, avasa yii nga.

*IYesu wuli aghing ababi
(ILuk 4.31-37)*

²¹ IYesu kina aghoyii nga ya ghila aKafarnahum ni. Awii Uwuru aYahudawa ya ju ni avasa ghila oko takwyue aYahudawa na so mee.

²² Asa wo ica konomee nga, ka amee bo kini agho shi ni eregoro nga ni, ashi kini aghomee umee iMusa ni ba.

²³ Ba irishu na ace ajiya ashi kina aghing ababi ashi kide oko takwyue aYahudawa bo aso ca kpa na sha teri si,

²⁴ "Ikembo no wang kini yi, iYesu anga aNazaret? Ingo ba ko ma pili yi ko? Iye to ngo shi nga ni, ingo shi agho upipar anga Onong!"

²⁵ IYesu vasa ger ushee nga, ki teri si, "Komona kikir! Kunu kide ajiya ri!"

²⁶ Aghing ababi vasa zuru ajiya nga nagigang, ata kpa, avasa kunu kide nga.

²⁷ Ajiya nadidu vasa wo ica, na asha ghulu ace bo na asha teri si, "Ikembo shi kindi ni? Tabijam! Aidi ni umee ososa we kina eregoro! Ajiya ri shi kini eregoro umani aki gawa na aghing ababi ka kong nga le!"

²⁸ Kaishang ila vasa kpaa kwabi ki erebong aGalili.

*IYesu leni kini akere iBitrus
(IMat 8.14-15; ILuk 4.38-39)*

²⁹ Aya kunu ko oko takwyue aYahuda ni, avasa ghila ona iBitrus kina Andrawus kina iYakubu ni iYahaya.

³⁰ Akere iBitrus yee ni erenoma nga furu wu ashi akyuo ba. IYesu ya ghila ni, avasa teri nga ila wu.

³¹ Avasa kyaa ukushi nga kiya kpene nga avo ki shang nga. Avasa leni no udumu nga, avasa sisang ki ju utina ker bo imila.

*IYesu leni na ajiya nagigang
(IMat 8.16-17; ILuk 4.40-41)*

³² Konomee onoghe, no ukpaa onong, avasa ba iYesu nadidu adumu, kina ajiya shi no ushee.

³³ Ajiya ifong nadidu vasa ta ikuu ka anyu ona.

³⁴ A leni na adumu na pam, kina agho shi ni idumu ighi-gho, avasa wuli ajiya ushee na pam. Ata va ma agolo no ushee peni ba, ka aye ta anga shi inga.

*IYesu kyaa oko pii no Onong oko
umani ba ace agho ya ba
(ILuk 4.42-44)*

³⁵ Konomee oti ikyua, itii su shi ko, iYesu sisang ki kunu ki kyaa uce uka umani ba ace agho ya ba, kiya pii no Onong koka du.

³⁶ ISiman kini aghomani ashi kini nga vasa kunu wang nga.

³⁷ Aya peni nga ni avasa teri nga si, "Ajiya nadidu so wang ngo."

³⁸ IYesu vasa yira bọ si, “Ayo ma kẹẹ kọ ufong shi kite, ki ime ya tẹri upii Onong kọ kadu ki imumani iba ni me yidu.”

³⁹ Agheme ufong aGalili nadidu na aso tẹri upii Onong ka oko takwyue aYahudawa bọ, na sha wuli ajiya ushe kọ.

*IYesu leni kini aghono ubili
(IMat 8.1-4; ILuk 5.12-16)*

⁴⁰ Ace aghono ubili ba oko shi iYesu, ata aghong na so shor na tẹri si, “Ipeni uyira ushor mi ni, leni ni ime ki ba na pipar.”

⁴¹ Ahwoo vasa kpenẹ iYesu kọ, avasa nawa avo nga ki piya nga kọ, ki tẹri nga si, “Ime yira, ba na pipar!”

⁴² Ki iripe ukadu ni ubili nga vasa kperi bọ, avasa ba na pipar.

⁴³ Ki iripe ukadu ni iYesu vasa shira nga kiva waa nga atong si,

⁴⁴ “Ingọ ba ya tẹri ace agho ba. Noso ya yeni ẹrẹkwe ngo kukushi ifrist, oso ya domo konọ umani umeẹ iMusa tẹri ni, kọ hwuru ẹrẹkwe ngo ka ajiya kpele si oko leni.”

⁴⁵ Kọ taa udu ni, ajiya nga vasa kunu na sha tẹri upii Onong kwabi. Udu sani iYesu ta bra ughila ice ifong ka ayaye ba, a lite nọ ci ka sing ẹko mani ba ace agho ya ba. Kindi ni ajiya lite nọ keng ukushi nga ki ẹka na pam.

2

*IYesu leni na agho shomo avo
(IMat 9.1-8; ILuk 5.17-26)*

¹ Ala nira awii ni, iYesu vasa kimi vuwa nga aKafarnahum, ajiya vasa kong ila si ashi ka aca.

² Ajiya nagigang vasa curu, ba kọ she ki ta ka anyu bọ. IYesu so tẹri bọ upii Onong.

³ Agha nari vasa ba na kpaa ajiya mani avo nga kọ shomo wu.

⁴ Na ra bra bọ ghila ni nga ukushi iYesu ba ka ajiya fo nagigang, avasa yemi oko ufiya iripe oko mani iYesu shi kọ. Akulu uka ni, avasa shulu kini ajiya nga kini ishor nga.

Okọ fiya mani a yemi

⁵ IYesu ya nu uma aipang bọ ni avasa tẹri agho shomo avo si, “Ano mi, a cira avulu ngo kọ.”

⁶ Kindo ni ace aghomeẹ umeẹ iMusa shi kọ kadu, aso sha ghulu kide ikwyi bọ,

⁷ asha tẹri si, “Ikembọ ba ni ajiya ri so pii kindo? Aso pii nọ Onong kagbagbara kindi ni! Ingaa shini udu ẹrẹgoro cira avulu ace agho basi Onong ba ni kayu nga?”

⁸ Kaishang iYesu vasa kpele imu-mani aso pii kide ikwyi bọ, avasa tẹri bọ si, “Ikembọ ba ni oso pii kide ikwyi nọ kindo?”

⁹ Uligba kọ gina nọ yuyo, na tẹri adumu nga si, ‘A cira avulu ngo kọ,’ Kọta atẹri si, ‘Sisang kọ kpaa ishor ngo kọ keng?’

¹⁰ kindo ni iwang so nu ye si Ano Ajiya shina ẹrẹgoro cira avulu kaya asing ri.” Avasa tẹri agho shomo avo si,

¹¹ “Ime tẹri ngo si, sisang, kọ kpaa ishor ngo kọ kyang aca.”

¹² Avasa sisang kaishang, ki kpaa ishor nga, ki kunu nga. Nadidu ajiya nga so kyoo nga, na sa wo ica, na jojo Onong na tẹri si, “Iyi sonọ nu yi igho ima ushii kindi ba.”

*IYesu yoro iLawi
(IMat 9.9-13; ILuk 5.27-32)*

¹³ IYesu vasa khimi kunu ku ki kyaa anyu Ighong aGalili. Ajiya nagigang ti kuu ki ghimi nga, avasa meẹ bọ.

¹⁴ Aso wolu ni, avasa nu iLawi ano iHalfa na ci kọ bọ yira agonu. iYesu vasa ju nga si, “Yii mi.” Avasa sisang ki yii nga.

¹⁵ Ace awii ni, iYesu so la imila kọ ona ilawi. Ace agho yira agonu kina ace agho vulu nagigang so la imila kina aghoyii nga ka ajiya nagigang kide bọ yii nga.

¹⁶ Ace aghomeẹ umeẹ iMusa na aFarisiyawa bọ, anu na so la imila kina agho vulu ra kina agho yira agonu. Avasa wulu atina nga si, “Ikembọ sa na so la imila kina agho yira agonu kina aghila avulu?”

¹⁷ Akoo kindi ni, iYesu vasa tẹri bọ si, “Agha akyuo kara wang bọ avaa

ba, sa adumu. Ita bami ki ma yoro agho shina aipang ba, sa agho vulu.”

*Uwulu upii ka ukpenye anyu
(IMat 9.14-17; ILuk 5.33-39)*

¹⁸ Kindo ni atina iYahaya aghila iminimini kina anga aFarisiyawa so kpenye anyu, ace ajiya vasa ba oko shi iYesu na so wulu nga si, “Ikembob ba ni atina iYahaya kina nga aFarisiyawa aka kpenye anyu bo, ni anga ngo ka ju bo ba?”

¹⁹ IYesu vasa yira bo si, “Ayikyo aghimi ubiya ka kpenye anyu ka kyua mani ashi kini bo le? Ai, na akyua mani aghimi ubiya shi kini bo ni, aki kpenye bo anyu ba.

²⁰ Akyua ki ba mani aki kpa aghimi ubiya kaya bo. Akyua ra ko na aki kpenye anyu ko.

²¹ “Ba agho ki ta igbang ititang kina ugyauto asasa. Insi aju kindo ni, uta ososa so yuru igbang ititang ya, ko giya gina konong ubibi.

²² Ba aghomani aki shiri amusumu ikolo na shi asasa kide uwo ototang. Ipeni aju kindo ni amusumu ikolo na shi ki sara uwo ko ka ava taa uwo kina amusumu ikolo na shi, amusumu ikolo na shi asasa sa uwo ososa.”

*IYesu nga shi Ate Awii uwuru aYahudawa
(IMat 12.1-8; ILuk 6.1-5)*

²³ Ace Awii uwuru aYahudawa ni iYesu kina atina nga aso walu ki ija alkama. Ashi kide ukeng ni atina nga vasa wura akwyi alkama.

²⁴ AFarisiyawa vasa teri nga si, “Nu imumani atina ngo su ju. Ikembob sani inu ju imumani umee iMusa kla ko si aju ka Awii uwuru aYahudawa?”

²⁵ IYesu vasa yira si, “Inu sonong pila imumani iDauda ju ka akyua umani inga kina ayikyo ukeng nga koo idafob?”

²⁶ Akyua Abiyata ifirist ighighe ni, iDauda vasa ghila ide ona Onong, kila ubiredi mani akyo, ungo umani umee iMusa ni, awang bo si ace agho la ba, se ifirist ka yayu nga, kiva ma ayikyo ukeng nga ko!”

²⁷ Avasa teri bo si, “Aju Awii uwuru aYahudawa kaya ajiya ko, basi ajiya nga ni aju kaya awii wuru aYahudawa ba.

²⁸ Kindi ni Anong Ajiya nga shi Ate ona kina Awii uwuru aYahudawa.”

3

*IYesu leni na aghoni avo nga shomowu
(IMat 12.9-14; ILuk 6.6-11)*

¹ Ace awii ni, iYesu ghila ide oko takwyue aYahudawa, ace ajiya shiya ni avo ila nga ko shomowu.

² Ace ajiya sa nga ica, ka anu ta iYesu ki leni ni nga ka Awii uwuru aYahudawa ni, kibob peni nga na uvulu.

³ IYesu ba teri ajiya aghomani avo nga shomowu si, “Sisang koba titara kite bajiya.”

⁴ IYesu ba ghulu bo si, “Ikembob shi ododoma na ju ka Awii uwuru aYahudawa? Aju ima ididoma ta akakiya? Afoo okyuo ta apii wu ni?” Ni aba komo na kikir.

⁵ Aba kyoo bo nadidu bo na anang, kini ikwyi ibibi no mani aka hwiri bo atong ba, aba ju ajiya shomowu avo si, “Nawa avo ngo.” Asa nawa, avo nga ba akyuo.

⁶ AFarisiyawa ba kunu bo na aba deob ko wang utra kina ajiya iHiridus umani aki pii iYesu ko.

Ikir bajiya yii iYesu ki ya fuma ighong aGalili

⁷ IYesu sang nga kina aghoyii nga ki kya bo anyu ighong, ni ikir bajiya ka aGalili yii nga. Ajiya na pam ba ka aGalili yii nga kina ajiya aYahudiya,

⁸ kina Urushelima, kina agho ishee Edom, kina agho ubuu ereyema Urdun, kina ajiya ishee aTaya kina aSidon. Nadidu ajiya ri ba ukushi iYesu ka akoo nadidu umumani ashi ko ju.

⁹ Ikir bajiya sa ni, ater i aghoyii nga si awang nga anong ogbolob, ka ajiya ba meni nga ko ba.

¹⁰ Aju kindo ka akob ma ajiya na pam leni, ki ta ko mani adumu su yiri kya bo na awang ya piya nga.

¹¹ Nadidu akyua umani aghing ababi nu nga kọ ni, aka kpaa kite nga ki ci na tẹri si, “Ingo ni anọ Onong nga.”

¹² Ni, aba waa atong bọ si, aba yeni ace agho ta anga ni inga ba.

IFesu hwiya Atina nga usho na apai

(IMat 10.1-4; ILuk 6.12-16)

¹³ IFesu ya Kila nga Aya ugbana, ni aba ba yoro aghomani awang, ni aba ba ukushi nga.

¹⁴ Aba hwiya agho usho na apai kide bọ, ace agho bọ ni ayoro bọ si atina nga. Aki ka shi kina nga, aki ka tuma ka aya tẹri upii Onong,

¹⁵ ka aba shi na eregoro uwuru ushe.

¹⁶ Agho usho na apai na hwiya be, iSiman, aghomani IFesu ma nga uca si iBitrus,

¹⁷ iYakubu anọ iZabadi kina anayuru nga iYahaya aghomani ama bọ uca si iBuwarnajis, anọ iriviya.

¹⁸ Andarawus, iFilibus, iBartolomi, iMatiyu, iToma, iYakubu anọ iHalfa, iTadiyos, iSiman, agha aKan'ana,

¹⁹ iYahuda Iskariyoti aghomani agbara IFesu.

IFesu kina uBalzabul

(IMat 12.22-32; ILuk 11.14-23)

²⁰ IFesu ba ghila uce ona, ikir bajiya ba curu ki sa ni inga kina aghoyii nga ta peni bọ akyua ula imila ba.

²¹ Agho ona nga ya koro kindi ni, aba kyaa si ibo ya kpene nga, ka ajiya su tẹri si azo nga.

²² Aghomee iMusa na aba ka Urushelima ba ju si, “uBalzabul agom ushe nga ghila nga! Akyuo nga wu na asu wuru ushe wu.”

²³ IFesu ba yoro bọ ki pii kina ibo na ighang upii, “Na nyi wu ni ishe ki woo ishe kọ?”

²⁴ Insi eredom kau ni, ni iso ju irisho na ace ni, ita ki tara wu ba.

²⁵ Kindi wu ni insi ona kau ni, ni iso ju irisho na ace ni, uta ki tara wu ba.

²⁶ Ni insi Ishe ghila ki kau erewe nga ika ipai ni, aki tara nga ba.

²⁷ Aipang ni, ba aghomani aki ghila ide ona agha erkyuo kaya kpaa uma nga ba inbasi azon lo agha erkyuo ba ni, aki to bira uyi ka ona.

²⁸ Ime tẹri nu aipang, aki kpaa ajiya ko iligba igho avulu kọ kina upii agbagbara mani apii nu Onong.

²⁹ Ni, aghomani apii agbagbara na aghing Onong ni, aki cira bọ avulu nga kọ ba; Avulu nga shi na amra ba.”

³⁰ Ateri kindi ka abo so tẹri si “Ashi na aghing ababi.”

Ayuru iFesu kina anayuru nga

(IMat 12.46-50; ILuk 8.19-21)

³¹ Ayuru IFesu kina anayuru nga ba ukushi nga, a tara kọ seshi na asa tuma si ayoro nga.

³² Ikir bajiya ci ki ghimi nga, ni aba tẹri nga si, “Ayuru ngo kina anayuru ngo kina afọ ngo si ka useshi ni awang nu ngo.”

³³ Aba ghulu si, “Inga bu bọ si ayuru mi kina anayuru mi?”

³⁴ Aba kra aghomani aci ki ghimi nga ki ju si, “Ayuru mi we kina anayuru mi!”

³⁵ Aghomani aju imumani Onong wang, anga si anayuru mi kina afọ mi kina ayuru mi.”

4

Ighang upii agho upila

(IMat 13.1-9; ILuk 8.4-8)

¹ IFesu kpaa umee ka anyu Ighong aGalili. Ikir bajiya na acuru ni asi na pam nagigang ki ta kọ umani aghila ide ogbolọ ki cica ki ighong, ni ajiya nga shi ka ya ugbana ka anyu ighong.

² A mee bọ uma na pam ni ighang upii, kide umee nga ni asi,

³ Inu kọ! Agho uwuu kyaa upila igho nga.

⁴ Ashi kide uta igho ni, ice kpaa ka utra, anurunu la yọ kọ.

⁵ Ice kpaa ka uka mani atii shiya, uka umani ba erabo nagigang. Amii kaisa ka erabo ta shiwu ikyuu ba.

⁶ Onong utaa ya ba uci ni, oba for bọ na ghau bọ ka ataa shi bọ na akang ba.

⁷ Idaa igho kpaa kide akara, iya fonon ni, isa tulu imila, na ataa sa bo ikii ba.

⁸ Ice kpaa ki erabo ididuma. Amii ki fonon ki sa ikir, ishi-shitai, ishi-shitin kina ara-raji."

⁹ Asa ju si, "Nadidu agho shi na atong ni, ako."

Ima ri ighang upii agho upila yeni
(IMat 13.10-17; ILuk 8.9-10)

¹⁰ Akyua ni iYesu shi kayu nga ni, aghoyii nga kina atina nga usho na pai ghulu nga imumani ighang upii yeni.

¹¹ Aba teri bo si, "Aku yeni nu ushi eredom Onong. Aghomani ashi bo kide nu ba ni, aka teri bo uma nadidu ni ighang upii.

¹² Uwu sa ni,
'Aki nu ni ataa ki kpele bo ba,
Aki koo ni ataa ki kpele bo ba,
Iba kindi ba ni, ata ko vuwa na cira
uvulu bo ko'!"

IYesu yeni ighang upii agho upila
(IMat 13.18-23; ILuk 8.11-15)

¹³ IYesu ba teri bo si, "Inu ta kpele nu ighang upii ri ba? Na nyi wu ni inu ki kpele ighang ushe wu?

¹⁴ Agho upila pila upii Onong.

¹⁵ Ace ajiya shi kini igho mani ikpaa ko utra ni, uka umani apila upii Onong ko ni. Akyua na akoo ni, Isher ki ba ka aba kpaa upii na akoo wu.

¹⁶ Ace agho bo ni, ashi kina igho na apila kide atii ni, akoo upii ni, ayira ni ikwyifu.

¹⁷ Ashi bo na akang ba ni, a tara anakyua wu. Aso koo ububi kini umeni upii ni, kide anakyua ni aka vuwa no utumu.

¹⁸ Igho ni ikpaa kide akara ni, abo si aghomani akoo upii,

¹⁹ ni uduma asing nu ci kide, kina ahwula uce no uma sa ni upii ta ci wu kide ikwyi ki ju utina ba.

²⁰ Inga ni ikpaa ki erabo ididuma ni, abo si aghomani akoo upii, ki yira, ki ju utina wu ki jee kaya, ace agho bo ni ishi-shitai, ace agho bo ni ishi-shitin, ace agho bo ni ara-raji."

Ighang upii agbilimo ni ima uting
(ILuk 8.16-18)

²¹ IYesu ju bo si, "Inu ka ta ugha ogbelemo ki kyo kide ikoo ko ata icuru? Ba inu ka kyo kaya uka ukyo ogbelemo ba?

²² Nadidu imumani aso ni, aki nu yo, nadidu imumani isi ko yuyi ni, aki ta yo ka yaye.

²³ Nadidu agho shi na ato ni, ako."

²⁴ Aba ju bo si, "Inu ka ghla atong no koo na biribo! Imumani inu mira ko ni, iyo na aki mira nu ko, ka aba khimi ko.

²⁵ Aghomani ashi ni ima ni, aki khimi nga ko; aghomani ashi ni ima ba ni, ano imumani ashi ni yo ni, aki ya yira wu kukushi nga."

Ighang upii igho umani imii

²⁶ Aba teri si, "Umani eredom Onong shi we. Shi kini ajiya na ata igho ki erabo ni.

²⁷ Ating kina atonoo, ko ni amoo, ko ni ata moo nga ba ni, igho ki mii ki fonu, ni ata ye nga ba.

²⁸ Erabo ka ma imila ki kirkwyi wu, aka zonoo wo ushii, ni ato wo akwyi alkama, erekwe ba ma ikir.

²⁹ Imila yo ba ula ni, aki wa ni ikuma waa imila, ka akyua ucuru imila ya ba."

Ighang upii ikii ikpo
(IMat 13.31; ILuk 13.18-19)

³⁰ IYesu ba ju si, "Ayo ki teri si eredom Onong shi na nyi, ta iligba ighang upii yo ni ayo ki yeni wu?

³¹ Ishi kini ikir ikpo ni, inga ni iyo cece no ozoozi ikir kide uma umani apila ki erabo.

³² Kindi ni, insi apila ni, aka fonu ki cece uma umani apila kide uwiya, kina aga akako, anurunu ayaya ka shulu ki ta asoo ki ci ki iwuu nga.

³³ Ighang upii yo na pam ni iYesu teri bo upii wu, ko mani aki kpele.

³⁴ Ata teri bo ice ima ba ighang upii ba. Ni akyua umani ashi kina aghoyii nga ka ayu bo ni, aka yeni kwike ka yaye.

IYesu dara ugya ereyema
(IMat 8.23-27; ILuk 8.22-25)

³⁵ Awii ra nọ ughe ni, iYesu tẹri atina nga si, “Ayo ba kyai kọ uda ugeẹ ẹrẹyema.”

³⁶ Asang bọ ki ya ikir baiya kọ kaa, asang bọ kini inga kono umani ashi kide ogbọlo ni. Ace agbọlo shiya kini nga.

³⁷ Uyuu afiya kina uwuu ni ẹrẹkyuo sang, ni ugya sọ ghila idẹ ogbọlo nga, ni uya sọ utii na amusum.

³⁸ IYesu shi kọ utumu ogbọlo nga ni asọ moo, a tiya ẹrẹkwẹ nga ka ya ima utiya ẹrẹkwẹ. Atina nga shiya nga ki ju nga si, “Aghomẹẹ, ingo ta duma ngo ko ni ayo kpuru yi ba?”

³⁹ Aba sisang ki gẹr uwuu ki tẹri ugya si, “Komo! Na kikir!” Uwu ba kpẹẹ wu, uka ba kọmọ nakikir.

⁴⁰ Aba tẹri atina nga si, “Ikembọ sa ni inu sọ tẹ ẹrẹbata? Ki ta ka kyuari inu ta shi nu nọ uma aipang ba?”

⁴¹ Aba kọọ ẹrẹbata nagigang ni asọ ghulu ace bọ si, “Inga wudi ri? Uwu kina ugya sọ kọọ nga atong!”

5

IYesu leni na aghomani aghing Ababi ghila

(IMat 8.28-34; ILuk 8.26-39)

¹ IYesu kina aghoyii nga ya bulu ushii ighong mani ishi ka ẹlẹbọ aGarasinawa.

² IYesu ya kunu nga ka ogbọlo ni, ace ajiya umani asọ kina aghing ababi ba shi kunu ka uka na alor ki ma peni nga.

³ Ajiya ri ni, aci ka uka na alor, ba agho umani aki bra lo nga, ko na asara.

⁴ Aku ke loru nga ka na asara ka avo na afra, ni ava kara asara ki wura ima upowu ki ifra nga. Ba aghomani ashi ni ẹrẹkyuo ude mi nga ba.

⁵ Ating na atono kide na alor kina aya apa na asọ taa akpa na asa waa ẹlenoma nga na atii.

⁶ Aya nu iYesu adọ shi ka atatọ ni, asang nọ utite ki ya kpaa na agho ka sice nga.

⁷ Ata akpa nagigang, “Ikembọ duma ngo na ayo, iYesu, Anọ Onong, Agho

uceẹ nọ Ughoghe? Suu nọ Onong ni ungo dọ ma mi nga olo ma!”

⁸ Ki iYesu kọ taa nga, “Kunu kide nga ungo aghing ababi!”

⁹ IYesu ba ghulu nga si, “Ikembọ sọ uca ngo?” A ya yila di taa nga,

“Uca mi bọ sọ Napam, ka ayo shi na pam.”

¹⁰ Ala kọ shor iYesu ama kara bọ kọ uka ẹlẹbọ ma.

¹¹ Atumu alade dogo pee ka ayayo upa.

¹² Aghing ababi shor IYesu, di taa ni, “Ta ma ayo kukushi alade li na ayo ghina kide bọ.”

¹³ IYesu yila bọ, aghing ababi kunu di ghila idir alade, idir bọ la aji usho upai, ado kya bọ anyu ighong, di kpaa ya kide di kpuru bọ kide amusum.

¹⁴ Kadu wu agho pee alade sang nọ utite di ya taa kide ifong kina ẹlẹbọ. Ajiya da ba ni ibọ ba nu imumani iba.

¹⁵ Aya ba ukushi iYesu ni, ada nu ajiya umani ashi nọ usheẹ na pam na akhii ni nga na igbang kana okyuo nga, ada kong ẹrẹbata.

¹⁶ Agho umani aju ima kaya ica bọ ada taa ajiya umani aba na agho shi nọ usheẹ vasa ta bọ ukikile alade.

¹⁷ Ada deẹ ko shor iYesu aya bọ ẹlẹbọ bọ.

¹⁸ Aya sang ghila nga kide ogbọlo ni, ajiya umani ada shi nọ usheẹ da shor ni nga ki yii nga.

¹⁹ IYesu yila nga ma, ada tẹri nga, “Kya ngo idẹ ona kọ ya pini ate ona ngo nọ tẹri bọ ima li umani Onong ju ngo, kina umani akọọ ahwo kaya ngo.”

²⁰ Ajiya nga da ki kyaa nga di ya tee agho tẹri upii Onong ka aDikafolis imumani IYesu ju nga. Nadidu ajiya wo ica.

IYesu sang anayiri mani akọ kpoo ki ba leni na ayiri mani ashi adumu

(IMat 9.18-26; ILuk 8.40-56)

²¹ IYesu ya bulu kide ogbọlo di kyaa nga udaa uviya ighong ni, ikir majiya culu kukushi nga na shi ka ikyorọ ighong.

²² Ace agha aghaghe uka takwyue aYahudawa aghono uca si iYayirus

ada ba, aya nu nga, ada kpaa ka sici nga,

²³ di sholọ nga nagigang ataa ni “Ananọ mi anayiri wang kpo nga; ime do shor ngo ba ma tiya avo ngo kaya nga umani a pini ufoo le.”

²⁴ Ni iYesu da kyaa ni nga.

Ajiya na pam da kiyii nga ado di meni nga.

²⁵ Ace ayiri shi kadu umani ala anyi usho na pai adu shiri ayi.

²⁶ Ako koo olo ka avo aghomee ikang nagigang. Ako kpe na imumani aso ni yo nadidu, no umani apeni okyuo, ima pala ubira yo.

²⁷ Aya kong ila iYesu ni, ada ba ka utumu nga kide idir ma ajiya di piya igbang nga,

²⁸ ka a kpaa ka ikwyi nga si, “Ime ma piya igbang nga ni ime ki leni.”

²⁹ Kide na akyua ni ushiri ayi nga da tra, akoo kide erenoma nga umani apeni okyuo ka diji olo umani aso kide.

³⁰ Ka adidu akyua ni iYesu kpele kide nga ice erekyuo kunu ka erenoma nga, atee kide ikir majiya di ghulu “Inga piya igbang mi?”

³¹ Aghoyii nga si, “Ingo nu idir majiya ado go meni ngo, ungo do va ghulu inga piya ngo?”

³² Ala ku va ghulu ado go ki kala ukaa awang nu agho umani aju nedo.

³³ Ayiri ye imumani iba kini nga, ada kunu di kpaa ka sici nga ado titaa na erabata, ataa nga nadidu aipang.

³⁴ Ada taa nga, “Ano mi, uma aipang ngo ma ngo okyuo; ki kya ngo ni ikwyifu ko ungo leni ko olo umani ngo so kide.”

³⁵ Ashi ko upii ni, ace ajiya na aghala ko ona agha aghaghe uka takwyue aYahudawa iYariyus, ataa si “Ano ngo anayiri ko kpo nga, Ikembo sa ngo do dama aghomee wu?”

³⁶ Ni iYesu dama nga na imumani ataa ma, ada taa agha aghaghe uka takwyue aYahudawa, “Ama koo erabata ma; uma aipang.”

³⁷ Aya nga ace agho na yii nga ma sai iBitrus, na iYakubu, na iYahaya anayuru iYakubu.

³⁸ Aya ba ko ona agha aghaghe uka takwyue aYahudawa ni, iYesu nu ni ajiya ado go zoo bo, na ci na uwaa kpa nagigang.

³⁹ Aya ghina kide ni, ataa bo, “Ikembo sa unu do ci nu taa akpa nagigang nido? Ano ko kpo nga ma, ado go moo wu.”

⁴⁰ Ada tee agho sala nga unga akakiya.

Aya woo ajiya nadidu na akya bo useshi, a kpaa ate ano na ayuru ano na atina nga mani aso kini nga, aghina uka mani ano so.

⁴¹ A kpena avo ano, ataa nga, “Italita kumi!” umani odo go yen, “Ananọ anayiri, mi do ta ngo sisang.”

⁴² Ano anayiri da sang ka didu akyua da tee agho keng, aso anyi usho na pai no ujee. Ka didu akyua ni awo ica.

⁴³ Ada waa atong bo ama taa ace agho ma, ada taa bo ama ano imila na la.

6

Ayira bo iYesu ka aNazaret ba (IMat 13.53-58; ILuk 4.16-30)

¹ Asang kadu ki vuwa kya nga ifong nga, atina nga yii nga.

² Awii uwuru aYahudawa ya ba ni, ada tee aghomee kide oko takwyue aYahudawa, ajiya na pam umani ah-wiri nga wo ica na asu taa si,

“Ka abi ko aghimi li peni diji uma? Ugba uye ukyuu wu na ama nga na do ju uma usa uwo ica?”

³ Awe ba anga shi ano aghoshora ba? Ano iMaryamu, anayuru iYakubu na iYusufu na iYahuda, kini iSiman? Afoo nga shi bo ka ji na ayo ma?” Aba koo anang ni nga.

⁴ iYesu taa bo, agho pii ko oto Onong ka peni nga okpotoro ka ajiya ona nga kina anayuru nga ma.”

⁵ Ado bra nga ju ima usa uwo ica kadu ma, asa do ciya avo nga kaya ace adumu na ji ki ma bo leni.

⁶ Awo ica no umani ama bo aipang ba.

iYesu tuma atina nga (IMat 10.5-15; ILuk 9.1-6)

IFesu ba ghina nga anorofong ado mee.

⁷ Aya yolo usho na pai de tuma bo agha pila pai, ada ma bo eregoro kaya aghing ababi.

⁸ Ataa bo ama kpaa ice ima ma sa ashi ukyeng bo, ama kpaa imila ma, ko ipa, ko ufe ma.

⁹ Inu somo akpo, inu ma kpaa ice igbang ma si inga shi ki irinuma nu.

¹⁰ Ona umani inu ghina ni, inu ci ya sa akyua ni inu ya ifong.

¹¹ Inkini inu ghina ifong ada yila no ma ta atoro bo koo nu, inu ya ukadu, nu zuru aco ifra no ka uyen ukpele amaa ka aya bo.

¹² Akunni di de agho teri upii Onong si ajiya lokpaa.

¹³ Aba wuli ushee na pam, ki ba coo adumu na pam anyi, na aba peni uleni.

*Ukpo iYahaya aghono abaptisma
(IMat 14.1-12; ILuk 9.7-9)*

¹⁴ Agom iHiridus ya kong diji ni, uca iYesu kpaa kwabi. Ace agho bo su ju si, "iYahaya agho uju iminimini nga sang ko ukpo, uwu sa ni ashi ni eregoro ju uma usa uwo ica ri."

¹⁵ Ace agho bo su ju si, "Atina Onong Iliya nga."

Ace agho bo su ju si, "Kayi, ace agho pii ko oto Onong nga anga adaa akyua."

¹⁶ iHiridus ya kong diji ni, asi, "iYahaya aghomani imi ko kyua nga erekwe wu, anga sang ko ukpo!"

¹⁷ iHiridus kirekwyue nga sa si a kpene iYahaya ki taa nga ko bo iting. iHiridus ju diji kaya iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus aghomani iHiridus vo.

¹⁸ iYahaya la ko taa iHiridus si, "Umee iMusa yeni si, ushi wu uduma ma ni ingo vo ayiri anayuru ngo ma."

¹⁹ iHiridiya ko iYahaya ka ikwyi nga na awang pii nga wu, ni ado peni utra ma,

²⁰ ka iHiridus ka kong erabata iYahaya, aye mani aso agha aipang kina agho upipar nga ado kala okyuo nga. iHiridus ka duma nagigang ka kyua

mani iYahaya do pii, nido ni aka koo ododoma hwiri nga.

²¹ Ko utumu ni, akyua ba. Awii agya ujee iHiridus ni, a sra aghakakong kina agom osii aGalili agya.

²² Ano iHiridiya ya ba ki ma ya ni, ikwyi iHiridus kina aghakakong tomo.

Agom ba taa anayiri si, "Ikembo ni ingo wang? Kwike ingo shor ni ime ki ma ngo yo."

²³ Ada va suu nga, di taa si, "Imu-mani ingo sholo ni, ime do ma ngo ko na abiyate eredom mi wu."

²⁴ Akunni di kyaa nga kushi ayuru nga di taa nga si, "Ikembo ni ime do sholo?"

Aba taa nga si, "Erekwyue iYahaya agho uju iminimini."

²⁵ Anayiri da sang kadu di womo di kyaa ukushi agom na di ya sholo, "Ime wang ingo ma mi ka kyuaryari erekwe iYahaya agho uju iminimini kide ipe.

²⁶ Agom da kong ikwyi ibibi nagigang, umani ako suu kina aghakakong nga ni, ata bra nga toro nga ma.

²⁷ Kide anakyua ni, agom atuma agho sa nga si aya ba ni erekwe iYahaya. Ajiya ba kya ki ya kyua erekwe iYahaya kide uboo iting,

²⁸ ada ba ni erekwe kide ipe. Ama anayiri, inga da ya ma ayuru nga.

²⁹ Atina iYahaya ya kong diji ni, aba di ma kpaa oko nga di ya naa ko kide alor.

*IFesu cee ajiya aji usho ato
(IMat 14.13-21; ILuk 9.10-17; iYah 6.1-14)*

³⁰ Atina iYesu curu kukushi nga di taa nga imumani ibo ju ki ba mee.

³¹ Ni ajiya na pam so sa ba na asa sang bo ni ashi bo ni imumani aki la ba, adi taa bo, Inu ba ki ba kya oka umani agho shiya ba ka inu ya wuru."

³² Ada kya bo ide ogbolo ka yayu bo ki kya bo oka umani ajiya shi bo ma.

³³ Ughe aghomani anu bo ni, akpili bo na ada te ni ifra bo, ko ufong na-didu di la bo ite wu.

³⁴ IYesu ya shulu oka di nu idir majiya ni, ada ko ahwoo bo, ka aso lile atem umani ashi bo na aghocee ma. Ada de aghomee bo uma na pam.

³⁵ Adidu akyua ni ughe ko kpaa, atina nga da ba di ma taa nga, "Agho shinga kawe ma, ating we ni ako kpaa.

³⁶ Shila ajiya na ki kya bo ufong na anila ufong naya ghe erekwe bo imila."

³⁷ Ada yira bo si, "Inu ma bo ice ima ka ala."

Ava ghulu nga, "Ayo ya ghe imila inga mani iki la utina awii aji apai onga agho utina na yo maa bo na la?"

³⁸ Ataa bo, "Inu so na ubiredi a mii? Inu kya nu ya ker!"

Ada ya peni, ataa, ubiredi atong na itagbo apai."

³⁹ IYesu ya taa bo aya cica aga gimika ya no obong.

⁴⁰ Ada cica aga gimiajilaji kini isho itili itong.

⁴¹ A kpaa ubiredi atong na itagbo apai ahang ibace nga ayaya, asa Onong iza ada wula ubiredi dima atina nga na ama ajiya. Ada va kau itagbo upai kide bo nadidu.

⁴² Nadidu bo da la di suu,

⁴³ ni atina nga da culu okoo usho no upai unga awo ubiredi na itagbo.

⁴⁴ Aghimi umani ada la shi agha aji osho atong.

IYesu kyeng ka aya amusumu Ighong

(IMat 14.22-27; IYah 6.16-21)

⁴⁵ Kide akyua, iYesu sa atina nga na aghila ide ogbolo ka la ite nga ka akya bo aBetsaida ni inga sa shira ikir baiya.

⁴⁶ Aya shira bo ni, ada kya nga aya ugbana ka aya upii no Onong.

⁴⁷ Oka ya ba ughe na ogbolo nga shi ka abiyate ighong ni inga shi ka yayu nga ka ya ugbana.

⁴⁸ Anu atina nga na ado koro no ogbolo nga ka uwuru sang. Ishii

akyua atai anga ating wu na a kyeng ka aya na amusumu ighong ka ya peni bo. Awang wolu ka acee bo,

⁴⁹ aya nu nga adogo kyeng ka aya na amusumu ni, a kpaa sa ahwu nga. Aba ca akpa,

⁵⁰ no umani anu nga ni elebata kpena bo ko.

Kide akyua ni aba peni kini bo di taa, "Ba duma ba! Imee. Inu ma ko erebata ma."

⁵¹ Kadu ni ada kila kide ogbolo ni bo, uwuru da tara. Nadidu bo wo ica,

⁵² ada kpele bo ekekele ubiredi ma; ikwyi bo ko ba na gbigbong.

IYesu leni na adumu ka aJanisarat (IMat 14.34-36)

⁵³ Aya kpe ubuu udaa ushii ni, aya suu ka erebo aJanisarat, a ya lor ogbolo ka sice kadu.

⁵⁴ Aya kunu kide ogbolo ajiya da kpele iYesu.

⁵⁵ Ati ki kperi ifong ko ki yeri adumu ni ishor ko ka mani a kong si aso

⁵⁶ Nadidu oka mani akya kide anorofong, ufong kina erebong ava kyuru adumu ko ka ju ize. Asa shor nga si aya bo ka piya ifila igbang nga, nadidu aghomani a piya nga ni apeni okyuo.

7

Umee itali (IMat 15.1-9)

¹ Ace Afarisiyawa kina aghomee iMusa na aba kisighi Urushelima ata ikuu kite iYesu.

² Avasa nu ni ace aghoyii iYesu aso la imila bo ni ivo irigbeli, uwu shi si ara hwuru bo ivo bo ba konu umani itali umee nyeni.

³ Ka Afarisiyawa, na ushe aYahudawa, ayii umee mani ayira kukushi akwyite bo, aka la bo ba sa hwuru ivo bo kini mani itali nyeni.

⁴ Insi aya vuwa ka oka ta akwyi agho gheli no gbura aka la bo imila ba sa hwuru ivo bo. Ni aka va yii ace idir umee mani ako yira, kini utra ododoma uhwuru asong, iwoo, usong, kina awuu.

⁵ Ni Afarisiyawa kina aghom̄eē iMusa aghulu iYesu, “Ikembō sa ni aghoyii ngō ashi bō yii umēē anirakpēē ba, ni sō sa la na avō irigbēli?”

⁶ IYesu va yira bō si, “Aipang Ishaya tēri imumani iki ba kaya akwyi nu! Inu aghō ju unu ica bō, kunu mani awōō ni,

‘Ajiya ri ni, anyu kō na sō jōō mi ko,
Ni ikwyi bō shi atatōō kini imē.

⁷ Ijirija wu ni aka jōō mi wu,
Ka abō ka mēē umēē baijiya
Kōnō ōnga mē wu ni!’

⁸ “Inu kyo ōwōō Ōnōng no vasa yii umēē baijiya.”

⁹ Ni iYesu va tēri bō si, “Inu shi kini itra na mira ingō tōrō nō umēē Ōnōng ki inu yii unga nu umēē.

¹⁰ Ki iMusa tēri si, Jōō ate ngō kina ayuru ngō, ni, ‘Insi ingō cira ate ngō kina ayuru ngō, iyiya asō pii nga wu.’

¹¹ Ni inu ka ya ajiya na aya aghō jēē nga ka kyua mani ashi kini imēni, asi nadidu imumani inu ki peni ukushi mi ni imē ko ma Ōnōng.

¹² Ama bō ayaye anga taa sa ate ko ayuru bō avō wu.

¹³ Kindi wu ni oka pulu upii Ōnōng ko, ki itali mani inu ka mēē anō nu. Kindi wu ni uka ju uce nu uma nagi-gang.”

Uma mani oka sa ajiya ni irighe (IMar 15.10-20)

¹⁴ NI iYesu vasa yōrō ikir majiya nga kukushi nga kiva tēri bō si, “Ōkōng mi, nadidu nu, nu va kpēlē na kikya.

¹⁵ Ba imumani ika ghila idē ajiya kō kpaa ka sing ni ki sa nga irighe ba. Si, ingō mani ikunu ki idē iyu ki sa nu irighe.”

¹⁶ Aghō shina atōng kōng na kōng.

¹⁷ Aya sheri ikir majiya kiya ghila nga idē ōna ni, atina nga vasa ghulu nga si atēri bō uyeri ighan upii ri.

¹⁸ “Inu shi kina ukpēlē ki cēri ushē majiya wu,” IYesu tēri bō si. “Inu ma ra kpēlē nu ba? Inu ta kpēlē nu si ba imumani ighila idē ajiya kō kpaa ka sing iyu ka sa irighe ba?

¹⁹ Ki ika ra kyaa yō idē ikwyi ngō ba si idē afo ngō kiva kunu yō kide ērēnōma?” Uterī udu ni, iYesu yeni si imila nadidu shi na pipar.

²⁰ Avasa la ite nō tēri si, “Imumani ikunu kide nyu iyō ka sa ngō irighe.

²¹ Ko kpaa kide ikwyi ajiya yō ni, uju uma ubibi ka kunu wu, uju uma ērēnōma, uyi, upili ajiya, ōfifōng,

²² Aghula, akakiya, udoru, uwang ōkōō ōdōdōma, upii agbagbara, anang aghō, ubira aghō uca, usang ērēkwē kina iribo.

²³ Nadidu uma ubibi ri ni uka kunu kide ikwyi ki sa nō ba ni irighe.”

Uma aipang ace ayiri (IMat 15.21-28)

²⁴ Ni IYesu va sang nga ki kyaa isii ērēbōng aTaya kina aSidon. Aghila uce ōna na ara wang ace aghō ye sa ashi ku kadu ba, na ara bra ushoru ba.

²⁵ Kide akyua ni ace ayiri, aghōmani ananō nga anayiri shi kina aghing ababi, kōng ila iYesu nava ba ukushi nga ki kpaa kite ifra nga.

²⁶ Ayiri ni aBaheleniya nga, ajee nga ka aBasurofinikiya ka ērēbōng aSuriya. Aghulu iYesu ka awō ushēē mani ushi kide anō nga.

²⁷ Ni IYesu va yira nga si, “Aya ananō ka kyo la ka suu. Ushi wu nu uyeri ba na A kpa imila anō ka fēni ava ba.”

²⁸ Ayiri va tēri nga si “Ate ōna, ko ava ka tata igō ka la imumani ishi inga anō wu mani upra ki ērēbōng!”

²⁹ IYesu va tēri nga si, “Kini mani uyira ri ni, kyang aca, uki ya nu ni ushēē nga ko ya anō!”

³⁰ Akya aca kiya nu anō nga na ayēē kaya curu, ushēē nga ko ya nga.

IYesu lēni na agbatōng

³¹ IYesu ya isii aTaya ki wor ka aSidon ki kyaa Ighōng aGalili, ki kyeng ki ērēbōng ufōng aDikafolis.

³² Ukadu wu ni aba nga na ace ajiya agbatōng na akara bra nga upii ba, nava shōr iYesu sa atiya avō nga kaya ajiya nga ka lēni ni nga.

³³ IYesu kpa nga kayu nga, oka mani ba ajiya, ki sumu anivọ kide ọtong nga, ki ta akpe ki piya irighimi ajiya nga wu.

³⁴ IYesu va sang ẹrẹkwẹ ka ayaya, ki sho ufeni nagigang, ki ẹri ajiya nga si, “Iffata,” Uwu shi, “Yemi!”

³⁵ Kide agolo ayeng ajiya nga va bra upii, irigbatong nga va kpẹ wu, ava bra upii na biboro.

³⁶ Ni iYesu va ẹri bo si ama ẹri ace agho ba, insi ateri bo si ama ẹri ba ni, aka ẹri upii Onong.

³⁷ Nadidu aghomani a kong ni awo ica. “Aju umari na biboro!” Asọ pii. “Asa agbatong na kong upii kina izii na pii!”

8

IYesu ma ajiya aji usho anari imila (IMat 15.32-39)

¹ Awii ra ni, ikir majiya ba oka uyeng. Ashi bo ni mara aki la ba, iYesu va yoro atina nga ki ẹri bo si,

² “Imẹ kong ahwoo ajiya ri, ka ashii ni ime awii atai na aikyuari ni ashii bo ni ima ri aki la ba.

³ Insi isa bo sa akya bo aca ba uma bo imila ba ni, aki kpaa ko utra, ka ace agho bo ba ka atatọ.”

⁴ Aghoyii nga ghulu nga si, “Abi wu kide aghumu ri ace agho ki peni imila mani aki ma ajiya ri?”

⁵ IYesu ghulu bo si “Ubiredi umi wu nu ushi ni wu?”

Ava yira si, “Ikolo itinsara,”

⁶ IYesu ẹri ajiya sa acica ki ẹrẹbo. Ava kpaa ikolo itinsara ki sa iza, ava wura ki ma atina nga ka akau ajiya, atina nga va ju kindu.

⁷ Ashi kina itagbo na zẹ. IYesu sa iza kaya bo ava ẹri atina nga si ava kau bo.

⁸ Ajiya nga la, ki suu, ki she awo ki tii oko utinsara.

⁹ Ajiya nga la agha aji usho anari. IYesu va shira bo.

¹⁰ Kide akyua ni iYesu va ghila ide ogbolo kina atina nga ki kyaa ifong aDalmanuta.

Uwang amaa

(IMat 12.38-42; 16.1-4; ILuk 12.54-56)

¹¹ Ace Afarisiyawa ba oka shi iYesu na so la inang kini nga. Awang mra nga, ava shor nga si ayeni bo amaa ka ayaya mani aki nyeni ẹrẹgoro nga.

¹² Ni iYesu va sho ufeni nagigang nava ẹri si, “Ikembọ sa ni ajiya akyua ri wang amaa? kai, Iso ẹri nu aipang! Kai ba amaa mani aki yeni agha akyua ri ba!”

¹³ A ya bo, ki ghila nga ide ogbolo, bulu udaa ogha.

Uyisti aFarisiyawa kina iHiridus (IMat 16.5-12)

¹⁴ Aghoyii nga yuu ukpa ubiredi ughe wu ni uyeng wu na ago kide ogbolo nga.

¹⁵ IYesu waa bo atong, “Inu sha kara, inu ci na zizal kina uyisti aFarisiyawa no nga iHiridus.”

¹⁶ Ava kpene upii na ace bo, “Ateri udi ka iyi shi yi kina ubiredi ba.”

¹⁷ IYesu ye imumani aso ẹri, ava ghulu bo si, “Ikembọ sa ni inu so pii ko taa ubiredi? Ko taa ka aikyuari inu ta ye nu ba nu va kpẹ ba? Ikwyi nu ko kiri yu?”

¹⁸ Inu shini ica nu ka no nu ba? Inu shini atong, nu kara kong nu ba? Nu uta shuni nu ba?

¹⁹ Imẹ ya wura ki ma agho aji osho atong abiredi atong, okoro umi bo ni inu kpaa awo na titọ mani ashe wu?”

Avasa yira nga si, “Okoo usho no upai.”

²⁰ “Ni, abiredi atinsara mani ime wura ki ma agho aji osho anari ni? Okoro okokong umi bo tii kina awo?”

Avasa ẹri nga si, “Okoo utinsara.”

²¹ Avasa ẹri bo si, “Ni, ki ta ka akyua ri ni inu sono ko kpẹ no upii mi ba?”

Uleni ni afoo ka aBetsaida

²² Aya fuma aBetsaida ni, ava ba nga na ace afoo, ava shor nga ka piya nga.

²³ Ava kpene avo afoo, ki kya ni nga utumu ifong. Aya ta nga na akpe ki ica nga, ki tiya nga avo, avasa ghulu nga si, “Ingo bra unu ice ma?”

²⁴ Ni afoo va sang ɛrɛkwɛ, ki tɛri si, “Imɛ kyoo ajiya, ashi kini ashe bɔ ni imɛ kyoo bɔ, asɔ goru.”

²⁵ Avasa ba tiya nga avɔ ki ica nga. Afoo va wo ica, ava lɛni, ava nu kwikɛ na bibɔrɔ.

²⁶ Ni iYesu va shira nga na vuwa nga aca, ki tɛri nga si, “Ko anifɔng ni uma ghila ba.”

IBitrus nyeni si iYesu nga shi iKristi (IMat 16.13-20; ILuk 9.18-21)

²⁷ IYesu sang, kina atina nga, ki ghila anɔrɔfɔng aKaisariya aFilibi. Kɔ utra ni ava ghulu atina nga, “Inga ni ajiya tɛri si imɛ shi?”

²⁸ Avasa tɛri nga si, “IYahaya aghɔ uju iminimini, ace aghɔ bɔ ni, Iliya, ace aghɔ bɔ ni, ace aghɔ kide aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔng adaa akyua.”

²⁹ Avasa ghulu bɔ si, “Ni inu ni, inga ni inu ka tɛri si imɛ shi?”

IBitrus va yira nga si, “Ingɔ shi iKristi.”

³⁰ Avasa waa atɔng bɔ si ama tɛri ace aghɔ ila nga ba.

IYesu tɛri ighɔ ukpo nga (IMat 16.21-28; ILuk 9.22-27)

³¹ Ava kpɛnɛ umɛɛ bɔ, si iyiya yɔ ni Anɔ Ajiya kɔng ɔlɔ atataki, akwyite, kina ifirist ighighe, kina aghɔmɛɛ umɛɛ iMusa ki tɔrɔ bɔ nga. Iyiya ni aki pii nga wu, utumu awii atai ni aki sisang ni ɔkyuɔ.

³² Ateri upii ka ayaye. Ni iBitrus waa nga ushii uyeng, ki sa nɔ gɛr nga.

³³ Ni iYesu ya tee ki kyo atina nga ni, ava gɛr iBitrus ki tɛri si, “Kyang atatɔ nɔ ukushi mi, Ishɛɛ! Ingɔ ka pii kide ikwyi ngɔ kina ajiya ni ba si ɔnɔng ba.”

³⁴ Ava yɔrɔ ajiya kina atina nga, ki tɛri bɔ si, “Nadidu aghɔmani awang yii mi ni, sa atɔrɔ ɛrɛkwɛ nga, na a kpaa ukumu ushi nga, ka yii mi.

³⁵ Nadidu aghɔmani awang ɔkyuɔ nga ni, sa ataa wu. Nadidu aghɔmani ataa ɔkyuɔ nga kaya ɛrɛkwɛ mi, kaya utɛri ila ididuma mi ni, uwang ufoo wu na aju.

³⁶ Ikɛmbɔ na ajiya peni inkansi apeni asing nadidu kɔ taa ɔkyuɔ nga?

³⁷ Ikɛmbɔ na ajiya ko taa ɔkyuɔ nga?

³⁸ Nadidu aghɔmani akɔng ighong uyeni mi kina upii mi akyua ri aghɔ taa upipar kina aghila avulu, Anɔ Ajiya ma ki kɔng ighong uyeni nga, inkansi aya ba ni ujɔɔ Ate nga, kina atuma ɔnɔng utaa avulu.”

9

¹ Avasa terbɔ si, “Isɔ tɛri nɔ aipang, ace aghɔ bɔ shiwu na ting kɔ ke, na ki kpuru bu ba, sa nu ɛrɛgɔm ɔnɔng ni ba ni ɛrɛgɔrɔ.”

Ushi iYesu tee (IMat 17.1-13; ILuk 9.28-36)

² Aju awii atin ni, iYesu vasa kpa iBitrus, kini iYakubu, kini iYahaya, ki kya ni bɔ ka yɔɔ ice ikur ighighe ingɔ shi igbang na shi kayu bu. Ashi kɔ kadu ni ushi nga vasa tee ki te bu,

³ ɔgbang nga vasa ba na kpasi, nɔsɔ taa ɔnɔng, mani ba aghɔ uhulu mani aki bra ju kindɔ ka asing.

⁴ Sa aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔng Iliya kina aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔng iMusa na akunu ukushi bɔ, na sɔ pii ni iYesu.

⁵ IBitrus vasa tɛri iYesu si, Aghɔmɛɛ, ushi uduma ushii yi kɔ kɛɛ, taa ni ta ɔzɔghɔ ɔtai, iyeng shi inga ngɔ, iyeng ni nga aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔng iMusa, iyeng ni nga aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔng Iliya.”

⁶ Adaa ye nga imumani aki tɛri ba ka kɔng ɛrɛbata nagigang.

⁷ Ace amɔ vasa ba ki ma yuru bɔ ya, avasa kɔng ice ɛrɛwyue kide amɔ nga, isɔ tɛri si, “A ngaa shi Anɔ mi, angɔ mani imɛ yoo nagigang. Inu kɔng nga.

⁸ Ba irishu, atee ni ara nu bɔ ace aghɔ ba, si iYesu kaya yu nga kini bɔ.

⁹ Asɔ shulu ki tili ni, iYesu vasa waa bɔ atɔng sa ma tɛri ace aghɔ ima mani anu ba, sa Anɔ Ajiya sisang ka lɔr.

¹⁰ Kindɔ ni avasa ko upii kide bɔ, na sɔ pii na ace bɔ ka ara kpɛlɛ bu ɛrɛkwɛ upii ba, usang ka lɔr ni.

¹¹ Avasa wulu nga si, “Ikɛmbɔ sani aghɔmɛɛ iMusa tɛri si Iliya kyɔ ba sɔ mani iKristi sɔ ra ba ni?”

¹² IYesu vasa tɛri si, aipang nga Iliya ki kyɔ ba, ka ma kyɛr akɔ ike. Ni

awoƣo kide upii ƣnong si, Ano Ajiya ki kong olo nagigang, aki va toro bo nga. Ba ushi wudu ba?

¹³ Ni iso teri no si, Iliya ko ba, ako ju nga ako ike mani awang ju nga, konoman awoƣo mani uki ba ka ya erewe nga.

IYesu leni na ano ushii na aghing ababi

(IMat 17.14-21; ILuk 9.37-43a)

¹⁴ Aya vuwa bu ukushi osho aghoyii nga ni, avasa nu ikir ma ajiya na aghimi bo. Aghomee umee iMusa so la amuwa ni bo.

¹⁵ Aya nu iYesu ni ikir ma ajiya nga vasa wo ica, avasa sang no utii kiya bili nga.

¹⁶ Avasa wulu si, ikembo no so la amuwa kini bo?"

¹⁷ Ace ajiya kide ikir ma ajiya vasa yira nga, ki teri si, "Aghomee, ime we ni ba ngo kina ano mi, shi na ace aghing kila nga upii.

¹⁸ Uka mani aghing ababi sang yo ko ni, aka ta nga ki erobong. Uka sa nga na wuli ofo ka nyu nga, aka wula ayiri nga, erenoma sa nawa na gbigbong. Ipeni na aghoyii ngo si awo bo ko ni, ata bra bo ba."

¹⁹ IYesu vasa terbo si, unu ajiya aikyua ri agho ta aipang, kaya ta ka aligba akyua ni iki ci kini nu? Kaya ta ka gba akyua ni ime ki mor kini inu? Obami kini ano."

²⁰ Avasa ba kini ano. Aghing ababi ya nu iYesu ni, bo bra akyua avasa gyo ano, erenoma nga so tagha, a kpaa ki erobo na so vula, anyu ni aso wuli ofo.

²¹ IYesu vasa wulu ate ano, "Ko kpa ka aligba wii ko ni ima ri ba nga ko?"

Ate no vasa teri nga si, "Aso shi anano.

²² Udumu nga ka feni nga ki do ugha kini ide na amusumu ka pii nga. Insi oki bra ju icima ni kong ahwoo yi no she yi ko."

²³ IYesu ba teri nga si, "Ikembo sa ni oso wulu mi iki bra ni? ko ike ni ima bra yo ka aghomani ama aipang."

²⁴ Ate ano vasa shang iri wii ki teri si, "Ime ma aipang, she mi ki ime sher utaa aipang ya!"

²⁵ IYesu ya nu ajiya na kyeng ba no tii ni, ava ger aghing ababi ki teri si, "Ingoo aghing kla Anori upii ko, igering si kunu ki erenoma anori, ma so ghila erenoma nga ba."

²⁶ Aghing ababi vasa ta kpaa, kiva zoƣo ano nagigang, avasa kunu. Ano vasa nyeri konoo okong wu ni, ajiya nagigang vasa teri si, "Ako kpoo."

²⁷ Ni iYesu vasa kpeno nga kavoo kishang nga, avasa sisang ki titara.

²⁸ IYesu ya ghila ide ca ni, aghoyii nga vasa wulu nga ko yuyi si, "Ikembo sa ni iyi ra bra yi uwuli aghing ababi ba?"

²⁹ IYesu vasa yira bo si, "Adibi aghing ta yo kunu bo ba sai no upii no Onong.*"

IYesu va peni ko kpo nga

(IMat 17.22-23; ILuk 9.43-45)

³⁰ IYesu kini atina nga vasa yo ka, ki lite no kyeng, vasa wulu kide aGalili. IYesu wang si aca agho ye oko mani ashi wu ba,

³¹ ka so mee aghoyii nga si, "Aki ma Ano Ajiya kide vo ajiya, aki pighi nga ko. kide awii atai aki sisang."

³² Kindo ni ara kpele bo ima mani aso teri bo ba, ahwiri erobata uwulu nga.

Inga gina ni ughoghe?

(IMat 18.1-5; ILuk 9.46-48)

³³ Afuma aKafarnahum ni. IYesu ya ghila aca na vasa wulu aghoyii nga si, "Ikembo no so linang ko tra ko ni?"

³⁴ Avasa komo na ikir, ka ala inang ko tra ka aghomani aki shi agha aghaghe kide bo.

³⁵ IYesu vasa cica, avasa yoro osho na pai ki teri bo si, "Nadidu aghomani awang tee akwyi te ni sa tee agho tumu nadidu, ka va tee agira majiya nadidu."

³⁶ A kpa ana no jii ki sa nga na tara ka biyating bo ki keni nga, ki teri bo si,

³⁷ nadidu ajiya mani ayira anano jii, kide no uca mi ni, imee na yira,

* 9:29 Okpini anyu

aghōmani ayira mi ni, ba imee na yira ba, aghōmani atuma mi nga na yira.”

Aghōmani ashi asho yi ba ni anga yi nga

(ILuk 9.49-50)

³⁸ IYahaya vasa tēri nga si, “Aghōmee, iyi nu ace agho na so wuli ushee kide no uca ngo, iyi vasa kila nga ko, ka shi kide yi ba.”

³⁹ IYesu vasa tēri bo si, unu ma kila nga ko ba. Ki ba agho ki ju uce uma usa uwo ica kide no uca mi, na pii ighang ibibi ka yiri kwyi mi ka kyua ba.

⁴⁰ Aghōmani ashi ko ju iri sho ni yi ba ni, anga yi nga.

⁴¹ Iso tēri no aipang, nadidu aghōmani ama no asong amusumu osa kide no uca mi, ka inu anga iKristi bo, aipang ni so tēri no, aki taa oka nga ba”

Uma usa kpa afra

(IMat 18.6-9; ILuk 17.1-2)

⁴² “Ipeni aca agho sa ukpaa agha yeng kide anano ri mani ama aipang ni me ni, oki gina mani alor nga utighi oghoghe ko omo o ka feni nga kide avong.

⁴³ Ipeni avo ngo ka sa ngo uvulu ni, oso kpa wu ko. Oki gina ngo no mani ingo ghila nu okyuo na avo ayeng, konono mani uya ghila ide ugha kini ivo ngo ki pai, ugha mani uka kpo wu nga ba.

⁴⁴ Uka ni, igbii na aka la bo ka kpuru bo nga ba, ugha ka bra wu kpele bo ba.[†]

⁴⁵ Ipeni afra ngo ka sa ngo uvulu ni, noso kyua ko. Oki gina no mani oghila ona Onong na afra ayeng no okyuo no mani aki feni ngo kide ugha ni ifra ngo ki pai.

⁴⁶ Uka ni, igbii na aka la bo ka kpuru bo nga ba, ugha ka bra wu kpele bo ba.[‡]

⁴⁷ Ipeni ica ngo ka sa ngo nu uvulu ni, no so wo yo ko. Oki gina ngo no mani oghila ide eregom Onong ni ica iyeng, no mani oghila ide ugha ni ica ipai.

[†] 9:44 Ice iwọ inga ada akyua shi bo nu wu ba.

[‡] 9:48 Ice iwọ inga ada akyua shi bo nu wu ba.

⁴⁸ Uka ni,

Igbii na aka la bo ka kpuru bo nga ba,

Ugha ka bra wu kpele bo ba.[§]

⁴⁹ Aki hwuru akwi nga no ogha, konono mani aka cira udumu kina ato ni.

⁵⁰ “Ato ni ima ididuma yoo, ipeni ato ya odidowu nga ya ni, ikembō no inu ki keri ko? iwang si inu shina ato kukushi nu, ko ci okyuo na acee nu.”

10

Umee iYesu kaya upii ubogha

(IMat 19.1-12; ILuk 16.18)

¹ IYesu ya ukadu, ki kya erebo aYahudiya, kiya bulu ereyema Urdun. Ajiya nagigang ba ukushi nga, nava sa mee bo konono umani ako gheli ko ni.

² Ace aFarisiyawa ba ukushi iYesu ka mra nga si, “Oso odoma na Ajiya bara ubogha na ayiri nga le?”

³ Avasa yira bo si, “Ikembō ni iMusa tēri no?”

⁴ “iMusa ta anyu ki tēri si aghimi wo awo pighi ubogha, ka shira ayiri.”

⁵ IYesu vasa yira bo si, “Ikwyi ugboho no yo sa ni iMusa woo no ki tēri nu udu ko.

⁶ Ko kpaa ko keri asing ni, Onong ju bu aghimi kini ayiri.

⁷ Udu ki sa ni aghimi kiya Ate nga kina ayuru nga, ka deri ayiri nga,

⁸ ka pai bo ki tee erenoma Iyeng. Aki so shibo agha pai ba, sa agha ayeng.

⁹ Kindo ni nadidu ima mani Onong dara ki iripe iyeng ni, agho konono ma bara ba.”

¹⁰ Ashi kide ona ni, aghoyi nga vasa va wulu iYesu ka yo du upii.

¹¹ Avasa yira bo si, “Aghōmani a bara ubogha na ayiri nga ki vo ace ayiri ni avulu ingo ofifong.

¹² Ipeni ayiri nga ya aghimi nga ki puga ace aghimi ni, avulu ofifong na ju.”

IYesu kina ano ofisi

(IMat 19.13-15; ILuk 18.15-17)

[§] 9:46 Ice iwọ inga ada akyua shi bo nu wu ba.

¹³ Ajiya ba kina anano ofisi ukushi iYesu ka piya bo, kindo aghoyii iYesu vasa ger bo.

¹⁴ IYesu ya nu kindo ni, avasa kong anang, ava teri bo si, "Unu ya anano ofisi ka ba ukushi mi, unu ma kla bo ba, ka eredom Onong ni inga igho bo ko.

¹⁵ Ime so teri no aipang si agho mani ata yira eredom Onong kina umani anano jii shi ba ni, aki ghila ide eredom ba."

¹⁶ Avasa kpaa ano ki keni bo, na so pra bo, aso sira bo anyu adaduma.

*Ana ghimi shino upeni
(IMat 19.16-30; ILuk 18.18-30)*

¹⁷ IYesu aya so ya oka ni, ace ajiya vasa ba no otiti, ki kpaa kpogho kite nga, avasa wulu nga si, "Aghomee adaduma, iki bo niki ju ki peni okyuo mani ushi wu na amra ba?"

¹⁸ IYesu vasa teri nga si ikembu sani uyoro mi si agha adaduma? ki ba agha aipang so Onong kayu nga

¹⁹ Ingo ye imumani Onong teri, 'Ingo ma pighi agho ba. Ingo ma nyeri na ayiri agho ba. Ingo mayi ba. Ingo ma lor ateri abugu ba. Kono mala akpara ace agho ba. Kong upighi ate ngo kina nga ayuru ngo.'

²⁰ Ana ghimi vasa teri nga si, "Aghomee, nadidu umari ni ikou ju bu ni so shi anano."

²¹ IYesu vasa kyoghu nga ongo yoo. "Avasa teri nga si, imi yeng yo she ngo," Avasa teri si ya gbira upeni ngo ko, ko ma aghila amiri, oki shino upeni nagigang ka ayaya. Oso ba koma yii mi."

²² A kong kindo ni avasa shighi ibete nga ko, asang no bra ikwyi, ki inga na agholo ufe nga nagigang.

²³ IYesu vasa kyoghu aghoyii nga, vasa teri bo si, "Oki lo nagigang na agholo ufe ghila eredom Onong!"

²⁴ Aghoyii nga vasa woo ica no upii nga. IYesu vasa teri bo si, "Inu ano mi, oki lo nagigang, na ghila eredom Onong!"

²⁵ Oki gina Orahimi no yuyo na ghila iwiri anyura, kono mani agholo ufe ghila eredom Onong."

²⁶ Aghoyii nga va woo ica na so teri ace bo na si, "Ipeni ashi wudu ni inga ki peni ufoo?"

²⁷ IYesu kyoghu bu avasa teri si, "Ukushi Ajiya ni, aki bra ba, ni ukushi Onong ni aki bra. Ka kwiligba ima ukushi onong ni, aki bra."

²⁸ Ni IBitrus vasa shang iriywi ki teri si, "Iyi be ni, iya akwike ya ki yii ngo!"

²⁹ IYesu teri si, aipang nga ni so teri no, Aghomani aya ona nga, ko Anayuru kina afou nga, ko Ayuru nga, ko Ate nga, ko Ano nga, ko irite nga, ko ayirikwi me ko ila ididuma,

³⁰ Aki peni ka di asing ri, iki gina kota ka aji, ni irina, kina Anayuru na afou, kina Ate, kina Ano, kina Iriteh, ni oki dara kono olo. Asing ki ba ni, aki peni okyuo mani Ushi wu na amra ba.

³¹ Ajiya nagigang ngo shite, aki tee agho tumu, na agho tumu kite agho shite.

*IYesu kimi upeni ko ukpo nga
(IMat 20.17-19; ILuk 18.31-34)*

³² A kyeng ghila bo Urushelima ni, IYesu shi ki ite, atina nga so kyeng ni nga, na sa woo ica. Aghomani ayii nga ko tumu ni, a huri erabata. IYesu vasa yoro agho osho na pai uho kiva teri bo imumani iki ba ni nga. Ateri si,

³³ "Iyi be ni iki kya yi Urushelima." Aki ta Ano Ajiya utumu kidi avo ifrist ighighe kina Aghomee iMusa. Aki wa nga ashu'a ukpo, ka ma nga kidi avo aghomani ashi bo aYahudawa ba.

³⁴ Aki kali nga, ka ta nga akpe, ka ca nga na aiwiri, ka pighi nga. Kide awii atai ni, aki sang ka kyo"

*Ushor iYakubu kini iYahaya
(IMat 20.20-28)*

³⁵ Ashi kide udu ni, Ano iZabadi, iYakubu kini iYahaya, aba ukushi iYesu, avasa teri si, "Aghomee, iyi wang si uma yi, nadidu imumani iyi shor ngo"

³⁶ Avasa wulu si, Ikembu no wang si ju nu?"

³⁷ Avasa yira si, “Ta ni agha yeng yi cicaa kavọ ila ngo ada ghọ kavọ iprọma ngo ka awii ujọọ ngo.”

³⁸ “Inu ye nu imumani uwulu ba,” IYesu wulu kindọ. “Inu ki bra ọsa ka asong mani iki sa wu? Ta inu ki bra mani, aju nu abaptisma kina iminimini mani aki ju mi kọ?”

³⁹ Avasa yira nga si, “Ibọ ki bra.”

IYesu vasa tẹri bọ si, “Inu ki sa kọ ko mani iki sa kọ, aki ju nu iminimini kina abaptisma mani aki jumi kọ.

⁴⁰ Ni ọci kavọ ila mi, ni iprọma mi, ba ọnga me kọ ba. udu ka ni, inga aghọmani akọ kyer bọ wu.”

⁴¹ Ushe atina ọshọ ya kọng kindọ ni, avasa teghi aghọ huri anang iYakubu kini iYahaya.

⁴² IYesu sa yọrọ bọ ki tẹri bọ si “Inu ye si, aghọmani aye bọ ni ẹrẹgọm kide ajiya ri na ashi bọ aYahudawa ba, Aghakakọng bọ ka nyeni bọ ẹrẹgọrọ.

⁴³ Ni bọ mani uki shiwudu kide nọ ba. Kindọ ni, aghọmani awang tee agha ghaghẹ kide nọ ni, sa tee agira,

⁴⁴ Aghọmani awang tee akyote ni, sa tee agira akọ inga.

⁴⁵ Ka Anọ Ajiya ra ba ka ma ju nga irigara ba, si ni ka tee aghọ ju ajiya utina, ka va ma bọ ọkyuọ nga ka fo ajiya wu.”

*IBartimawus afoo peni ọkyo uka
(IMat 20.29-34; ILuk 18.35-43)*

⁴⁶ Aya ba aYeriko. Aya sang kunu bọ ka aYeriko ni, iYesu kina atina nga, kina ajiya nagigang, ava nu ace afoo aci ka nyu ọtra asọ shọlọ. Ayọrọ nga si IBartimawus, anọ iTimawus.

⁴⁷ Aya kọng si IYesu agha aNazaret nga ni, avasa shang iriywi nga, na tẹri si “IYesu Anọ iDauda kọng ahomi!”

⁴⁸ Aceghọ bọ vasa gẹr ki tẹri si akọmu nai kikir. Kindọ ni avasa shang ẹrẹwyue nga nagigang na sha tẹri si, “Ngo Anọ iDauda, kọng ahomi!”

⁴⁹ IYesu vasa titara ki tẹri si, “Ọyọr mi nga wu.” Aba yọrọ afoo ki ju si, “Kpẹnẹ ikwyi nọ, sisang kaa ayọrọ ngo.”

* 11:9 Ujọọ

⁵⁰ Ava naa imu fiya nga kọ ka uyeng, ki ka ma! ki sisang ki kya ukushi iYesu.

⁵¹ IYesu va wulu nga si, “Ikẹmbọ nọ wang si iju ngo?”

Afoo vasa yira si, “Aghọmẹẹ, ime wang peni ukyo ọka.”

⁵² IYesu va tẹri nga si, “wolu, uma aipang ngo leni ni ngo.” Ki iripe ukadu ni avasa peni ukyo ọka, avasa yii iYesu, avasa wulu.

11

*IYesu ghila nga urushelima
(IMat 21.1-11; ILuk 19.28-40; IYah 12.12-19)*

¹ Aya ba ayayo kina Urushelima ni, aba ba aBetafaji kina aBetani, ugbana umani ushi uzaitun shi wu, iYesu ba tuma atina nga apai,

² aba tẹri bọ si, “Inu kyaa anọ ifong na ashi kite nu, inu ba ghila ni, inu ki ya nu anọ izaki na alor, inga umani ba aghọ ni akọ kila wu ba. Inu shii ka inu ba wu kọ kawẹ.

³ Insi ace aghọ ghulu nu si, “Ikẹmbọ sa ni inu su ju kindi?” Inu tẹri nga si, ‘Aghọ ọna nga wang wu ni aki vuwa ni kọ kide akyua.’ ”

⁴ Aba wor ki ya peni anọ izaki kọ seshi anyu utra alor ka anyu ọna. Asu shii wu ni,

⁵ ace ajiya na ateng kọ kaa ba tẹri bọ si, “Ikẹmbọ ni inu su ju, inu su shii anọ izaki?”

⁶ Aba yira bọ kọnọ mani iYesu tẹri bọ ni, ajiya nga ba ya na awor ni kọ.

⁷ Aya ba iYesu ni anọ izaki ni, aba yaa nga ugbang bọ ku tumu izaki, ni aba kila ki cicaa ka ayaa.

⁸ Ajiya na pam yaa ugbang bọ kọ utra, ace aghọ bọ ni, ayaa aniraga ashi afa umani akẹr.

⁹ Aghọmani ashi kite nga kina utumu nga taa akpa na ju si,

“Hosanna*!

Anyu adaduma ka aghọmani aba kide nọ uca aghọ ọna!”

¹⁰ “Anyu adaduma na ẹrẹgọm uki ba inga ate bayọ iDauda!

Hosanna ka Onong aghocee no ughoghe”!

¹¹ IYesu ghila Urushelima ki kya ide ona Onong. A kra uka nadidu, aya nu ni ughē ya ba ni, aba kunu nga kina agho usho na pai ra ki kya bo aBetani.

IYesu ma ushi uwe anyu ababi
(IMat 21.18-19)

¹² Uka ya ye na aya sang ushee aBetani ni, iYesu ba koo idafu.

¹³ Anu uce oshē uwe ka tatoo ni oshē ni ayaa, aba ka ya nu ta ushi shini ikolo ni. Aya fuma ni aba nu ni ayaa yo shiya, ka akyua ula uwe ko ba wu ba.

¹⁴ Aba tēri uwe si, “Ace agho taaki ba la nga ikolo ngo ba ka ta ko sang asing.” Atina nga koo imumani ateri.

IYesu ghila ona Onong
(IMat 21.12-17; ILuk 19.45-48; IYah 2.13-22)

¹⁵ Asu fuma Urushelima ni, iYesu ghila nga kide ona Onong ki kila aghomani asu gheli na agbira uma kide. A yiri ugo uka umani agho ser ufe shi wu kina uka ni agho gbara ukhimi shi wu,

¹⁶ Ki ba kila na a kpaa ice ima ka awor ni yo ko ukaa ona Onong.

¹⁷ Aba mee bo si, “Awoo si, “Aki yoro ona mi si ona upii no Onong ajiya nadidu ba”? Uwe inu tee ni wu uka solu ayi akakong.”

¹⁸ Afirist akakong kina aghomee umee iMusa ya koo udi upii ni, aba wang utra ni aso pii nga wu, ka aso hwiri erebata nga, ikir baiya ni icuru nadidu woo ica no umee nga.

¹⁹ Uka ya ba ughē ni, aba kunu bo kide ifong.

Ushii uwe mani uhwiya wu
(IMat 21.20-22)

²⁰ Aso wor ni ikyuating ni, aba nu oshē uwe ra no uhwiya wu ku kpaa ka akang.

²¹ IBitrus ba shuni, aba ju iYesu si, “Aghomee, nu! oshē uwe mani inga ma wu anyu ababi ra ni uhwiya wu!”

²² IYesu ba ju si, “Inu uma aipang ko Onong!”

²³ “Ime tēri nu aipang, insi ace agho ju upang ri si, ‘Wor, ya kpaa kide ereyema,’ insi ama aipang kide ikwyi ni, ki ba yira si ima uteri nga ki ba ni, aki ju konō uteri nga ni.

²⁴ Kindo ni, ime so tēri ngo, nadidu imumani inu shoro ki pii no Onong ni, uma aipang si ingo ki yira yo, ni iki shi inga ngo.

²⁵ Insi ingo tara upii no Onong ni ingo ko ace agho ki ikwyi ni, yira olo kpaa nga, ka Ate nu ka ayaya ko cira uvulu nu ko.

²⁶ Insi inu ta yira no ula ukpaa ba ni, Ate nu ka yaya ki kpaa nu nga nu uvulu ko ba.”

Ayira bo akyuo iYesu ba
(IMat 21.23-27; ILuk 20.1-8)

²⁷ Aya ba fuma Urushelima, ni iYesu so kyeng kide ona Onong, afirist akakong, aghomee umee iMusa kina agho ite ba ukushi nga.

²⁸ “Ereyuo inga nga wu ni ungo su ju umari ko? Inga ma ngo eregoro ri?”

²⁹ IYesu ba yira si, Iki ghulu nu upii uyeng. Inu yira mi, ime ki ko tēri nu ta eregoro nga wu ni ime su ju umari ko.

³⁰ Iminimini iYahaya ni, ka ayaya ko ta unga ajiya ko? Inu tēri mi!”

³¹ Apii kina ace bo ka aya na aba ju si, “Insi ayo ju si ‘Ka ayaya’ ni, aki ghulu ayo si, ‘Ikembō sa ni inu ta uma aipang ba?”

³² Insi ayo ju si unga ‘Ajiya wu’ ni (aso hwiri erebata baiya ka kwinga ye si iYahaya ni agho pii ko oto Onong nga.)

³³ Aba yira iYesu si, “Ayo ye yi ba.”

IYesu ba ju bu si, Ime ki ko tēri nu nga ta eregoro inga wu ni ime so ju umari ko ba.

12

Ighang upii ka aya agho yira ija inabi
(IMat 21.33-46; ILuk 20.9-19)

¹ IYesu ba pii kini ibo na ighang upii, Asi, “Ace ajiya pila ija inabi nga. Asa viya uwiya ki ghimi wu, na aba tumu uhwo umee inabi nga wu ki

ba viya ubo usha. Aba ma ace agho uwuu ija uta na asisang ukyeng.

² Akyua ucuru imila ya ju ni aba tuma ace agira nga ka ija ka aya yira ice ikolo inabi ka aba ma nga.

³ Aba kpene nga ki ca nga, ki ya nga na vuwa nga na avo ahwo.

⁴ Aba tuma ace agira nga kukushi bo; aba kyo ajiya nga ka erewe ki kong nga olo ki ju nga ububi.

⁵ Aba khimi utuma ace agho wo, aba pii nga wu. Aba tuma ace agho bo; aca ace agho bo ni asa pili ace agho bo wu.

⁶ Ashe na aghaye na atuma, ano nga, aghomani anga yoo. Aba tuma nga ko tutumu, si, 'Aki ma ano erewo.'

⁷ Aghotina ija ba ju ace bo si, 'Agho ki lara ni ija nga we. Ayo ba pii nga ka ija tee inga yi.'

⁸ Aba kpene nga ki pii wu, ki feni nga ko seshi ija.

⁹ Ikembo ni agho ona ki ju ajiya nga? Aki ba ka aba pili aghotina ra ka ma ace agho bo ija.

¹⁰ Inu ko pila no upii Onong ri ba, 'Utii ni agho uviya to bo ni,

Obo tee unga utina ko uviya;

¹¹ Agho ona nga ju udii,

Ima ididuma yo ka ica ma ajiya?' "

¹² Agha ite aYahudawa wang utira ni aki kpene nga ko ka aye si akwyi bo yo ni ighang upii ri shiwu. Ni aso te erewata ikir baiya; aba ya nga ya na sa wor.

Ughulu ka aya uma uKaisar agonu (IMat 22.15-22; ILuk 20.20-26)

¹³ Ko tumu ni aba tuma ace aFarisiyawa kina ajiya iHiridus kukushi iYesu ka aya peni nga na wulu ko upii nga.

¹⁴ Aba ukushi nga ki ba ju si, "Aghomee, ayo ye si ingo ni agha aipang nga. Agho ka biya nga utee ngo ba, ka ingo shi ngo nu uyoo erewyue ba; ingo ka mee utira Onong na aipang. Osu odoma na ayo ja

iKaisar nga agonu ta ushi wu uduma ba?

¹⁵ Ayo ja ta ayo ba ja ba?"

IYesu ye ima ushi kide ikwyi bo. "Ikembo sa ni inu wang mra mi?" Aba ju bo si, "Inu ma mi ufe* ka ime kra."

¹⁶ Aba ma nga, na aba wulu bo si, "Iwuu kini uca inga bo shiya?

Aba yira si, "iKaisar."

¹⁷ IYesu ba ju bo si, "Ma iKaisar imumani ishi inga iKaisar ni inu ma Onong imumani ishi inga Onong."

Aba woo ica nagigang.

Ughulu ka aya usang aghokpo (IMat 22.23-33; ILuk 20.27-40)

¹⁸ Ni aSadukiyawa mani asi ba usang ko kpo ba ukushi iYesu ki ghulu nga si,

¹⁹ "Aghomee, iMusa woo ayo si, insi anayuru ajiya kpoo ki shee ayiri nga ba ano ba, iyiya yo ni ajiya nga ki vo ayiri aghokpo ka apeni anayuru nga ano.

²⁰ Ka kyuakyuari ni aju ace anayuru atinsara. Aghite vo ayiri ki kpoo ba ano.

²¹ Aghi ipai ba vo ayiri aghokpo, aba ko kpoo ba ano. Kindo wu na aghi itai.

²² Nadidu bo ka atinsara bo ni ba agho ni apeni ano. Kutumu ni, ayiri kpoo.

²³ Awii usang agho kpuru ni, aki shi ayiri inga, ka agha atinsara ko vo nga?"

²⁴ IYesu yira bo si, "Inu ta wulu nu ba ka inu ta ye nu upii Onong kina erewuo nga ba?

²⁵ Akyua usang aghokporu ni, aki ju bo obiye ba na ama bo obiye ba. Aki shi kini atuma Onong bo ni ka ayaya.

²⁶ Kaya awii usang agho kpuru ni, inu ta ko pila no awo iMusa, ama ila umani ugha la kide aghumu, ni Onong ju nga si, 'Ime si Onong Ibrahim, kina Ishaku kina iYakubu?'

²⁷ Ashi Onong aghokpo ba, anga agha akyuo bu. Inu wulu nagigang!"

Ima uteri ighighe

(IMat 22.34-40; ILuk 10.25-28)

* **12:15** Dinari uwu shi ufe akyua bo

²⁸ Agha yeng kide aghomee umee iMusa ba ki ba koo ni aso linang. Aya kpele si iYesu so yira bo upii na birbo ni, aba ghulu nga si, “Nadidu uma umani Onong sa uju ni, uligba wu ce no ughoghe?”

²⁹ IYesu ba yira nga ki ju si, “Onga ni ucee no ughoghe ni, Inu ko, Israila, Ate Onong bayo, Ate ni ayeng nga.

³⁰ Yoo Agho ona Onong ngo kini ikwyi nu nadidu kina okyuo nu nadidu, kini ikwyi ngo nadidu kini erekuyo ngo nadidu!

³¹ Onga ipai ce no ughoghe umani Onong sa uju ko shi, Yoo agha ayayo ngo kini erekwe ngo ni. Ba ona mani ucee adii ri ba.”

³² Ajiya nga ba yira si, “Ingo teri aipang, aghomee umee iMusa. Ingo teri aipang no umani ingo si Onong shi uyeng ba ace agho ba sa anga.

³³ Yoo nga kini ikwyi ngo nadidu kini ukpili ngo nadidu kini erekuyo ngo nadidu, ko ba yoo agha a yayo ngo kini erekwe ngo ni ucee no umani ingo ya ta ugha olorkpa kunu uwa ifuu.”

³⁴ IYesu ya nu na a yira upii na uye ni, aba ju nga si, Ingo shi ngo atoo kini erogom Onong ba.” Ko kpaa ka akyua ra ni, ba aghomani aso ghulu nga ima ba.

Ughulu kaya iKristi (IMat 22.41-46; ILuk 20.41-44)

³⁵ IYesu so mee kide ona Onong ni, aba ghulu si, “Ikembob sa ni, aghomee umee iMusa si, iKristi ni Anoo iDauda nga?”

³⁶ IDauda ki kirkwyi nga pii kide aghing Onong si,

“Ate teri Agho ona mi si,

“Cica ka avo ila mi

Sa ime sa asho ngo

Ka ifra ngo.

³⁷ IDauda ki kirkwyi nga yoro nga si ‘Ate ona,’ Na nyi wu ni aki ba yoro nga si anoo nga?”

Ikir bajiya na ashi ko ukaa koo ikwyifu.

IYesu Ta Aghomee IMusa ka Ayaye (IMat 23.1-36; ILuk 11.37-54; 20.45-47)

³⁸ Ashi kide umee ni, iYesu ba ju si, “Inu ju na birbo na aghomee umee iMusa agho wang soru uma okokong na aso goru. Awang si a bili bo ko ka ju ize

³⁹ ka aba ma bo uka uce okokong ko oko takwyue aYahudawa konoo uka usra agya.

⁴⁰ Aka yira ayiri mani aghimi bo ko kpurubu ona bu na aka ba upii no Onong ogbobbang ka anu bo. Aki ju bo ashuwa nagigang.”

Uma aghomani aghimi ko kpoo (ILuk 21.1-4)

⁴¹ IYesu ce kide ona Onong ko uka uta uma na aso kyoo umani ikir bajiya su ma uma bo. Aghono upeni na pam ma na pam.

⁴² Ni aghina amir mani aghimi nga ko kpoo ba ki ba ta anini apai ya anga umani ata fuma yo ukobo ba.

⁴³ IYesu ba yoro atina nga ki ju bo si, “Ime so teri no aipang, aghina amir mani aghimi nga ko kpoo ri ma ki ce agho bo nadidu kide uka uta uma.

⁴⁴ Nadidu bo ma kide no upeni bo; inga ni, kide na amir nga ni ama nadidu imumani ashi ni yo ko ce nga.

13

IYesu pii kaya pulu ona Onong (IMat 24.1-2; ILuk 21.5-6)

¹ Ashi ko kunu ka ona Onong ni, agha yeng kide atina nga taa nga si, “Aghomee! Kala, igho apang li kini igho ivra li ododoma!”

² IYesu yira nga si “Ingo nu ivra ighighe li? Ba utii ko uyeng umani aki ya kaya uce. Aki pulu kwiligba wu!

Amaa asing (IMat 24.3-14; ILuk 21.7-19)

³ IYesu shi ci kaya ugbana ishi uza-itun mani do kyo ona Onong, iBitrus, na iYakubu, na iYohana, na Andarawus ada ghulu nga ko yuyi di taa si.

⁴ “Taa ayo, awii mani ima li ki ba ko? “Ikembob wu ki shi amaa iyi do nu na yo kpele ni ima li ki ba?”

⁵ IYesu taa bọ, “Inu kala na ki kya nu ma yaya na ace agho dolu nu ma.

⁶ Ajiya na pam ki ba no uca mi, na taa. ‘Ime si Inga,’ ado dolu ajiya na pam.

⁷ Inkini nu ko irishu ikoro kini ila ikoro ni, inu ma duma ma. Iyiya ni uma li ki ba, ni usang ashi ko ta ko ba ma.

⁸ Ajiya ki ju irisho kina ajiya, eredom kina eredom. Aki peni uzee elebo ka ika na pam, idafodo shi. Ado sang koro olo wuji.

⁹ Inu ci nu ye. Aki kyaa na nu ka sice agho eleshuwa ka aca no ko oko takwyue aYahudawa. Aki kyaa ni nu kushi agho kakong na agom kaya no uca mi, inu kite agho ko elebo na agom ka inu ma ila ididuma.

¹⁰ Ni sa inu zono teri si ama ila ididuma ka ajiya nadidu.

¹¹ Akyua umani A kpene nu ki ba ni nu ka eleshuwa ni, inu ma duma ni imumani inu do taa ma. Taa imumani ama no ka akyua la, ka inu bo do pii ma, aghing Onong nga.

¹² Anayuru do gbala anayuru ka aya ta ko ukpo, ate kina ano nga. Anano ki ju irisho na ate bo ka aya ta ko ukpo.

¹³ Nadidu ajiya ki toro nu kaya uca mi, ni agho umani bra tra di fuma amara ni aki ufoo bo.

Olo ububi

(IMat 24.15-28; ILuk 21.20-24)

¹⁴ “Insi inu nu irighe ni ika sa ukpo ko oka umani oshiwu do ba, (ta ni agho pila kpele), ni agho shi ka aYahudiya atii bo ka akya bo aya apang.

¹⁵ Agho umani aso ka ayaya ona ama shuu ma ko na ghina kide na awang ice ima ma.

¹⁶ Agho umani aso kaya ibiya ama vura ni nga wang ya kpa igbang.

¹⁷ Olo ka ayiri mani ashi na afo kina agho ko ano ji kide na awii la!

¹⁸ Inu pii no Onong ka ima li ma ba na elekpelle ma.

¹⁹ Ka adidu akyua ni ado ghina olo ububi mani ako ju wu ma ko kpaa ka akyua umani Onong kyeli ashi dima

ta ka diji akyua. Aki ba ju bu igho ma ta ka amaa asing.

²⁰ Kpaa si Ate ona kyua nga igbang na awii la ma ni, ba aghomani ada ko lang ma. Ni kaya aghomani ahwiya, owo sa na akyua igbang la wi ko ki ufoo bo.

²¹ Ka akyua la ni in kini ace agho taa si, “Nu, iKristi we, ko ni awa!” Inu ba ma aipang ba.

²² Ka iYesu ateri kina agho pii ko oto Onong ateri do ba da ama ju amaa na uma osa wo ica ka dolu nu kina agho umani ahwiya insi oki yini.

²³ Ni inu nu do ci na zizal; Ime yo titaa nu kwike kide akyua.”

Oki vuwa Ano Ajiya

(IMat 24.29-31; ILuk 21.25-28)

²⁴ Ni kide la awii la ni, bam ni olo mani aki kong ni,

“ ‘Onong uta do ba ni iting.

Opri do ma wu uyeri ma,

²⁵ Eyere do ka kpala yo ka ayaya,

Ado zuru uma okokong umani oso ka yaya.’

²⁶ Ka didu akyua ni ajiya do nu Ano Ajiya ado ki ba kide amo, kina erekwu na ujo.

²⁷ Ni aki tuma atuma Onong da ama culu agho umani Ahwiya ka ushii onari mani uwuu ka sang ko, ko kpaa ka amara ashi kiya ta amara ayaya.”

Umee kaya ushi uweng

(IMat 24.32-35; ILuk 21.29-33)

²⁸ Inu mee ighang upii nu oshu uwe Insi aga nga de ko shuu ni, adogo wo ayaa asasa, inu ye si elekpelle ko ya sang ba wudu.

²⁹ Ushi wu du onga mani inu nu ima le do ba, inu ye ako ba yayo, ado shi ka anyu bo.

³⁰ Ime do taa nu aipang, ajiya akyua li ki wolu bo ma sa ima li ba.

³¹ Ayaya na erebo ki wolu wu ni upii mi ki wolu wu ma.”

Ba agho ye awii uvuwa iYesu ma

(IMat 24.36-44; ILuk 17.26-30; ILuk 17.34-36)

³² Ni awii la ni, ko akyua la ni, ba agho ye, ko atuma Onong mani aso ka

ayaya, ko Anọ Ọnọng ma sai Ate kayu Nga.

³³ Inu kala! Inu ci nu ye! Inu ye nu akyua mani aki ba ma.

³⁴ Uso lile ajiya umani asang ukyeng di teri agira nga na kala nga ọna, kwinga sọ nọ utina nga, adi taa agho sha anyu bọ sa aci na ye.

³⁵ Inu ci nu ye, ka inu ye nu akyua mani ate ọna ki vuwa ma, ta no ughe, tanaa biyateng ating kọ, ta nọ uki ta erewyue akoro wu, ta ni ikyuating yọ ni.

³⁶ Peni aba ba agho ye ni, ama peni nu ni inu do moo ma.

³⁷ Ima ni ime do taa nu ni, mi do ta kwinga wu, uwu ni inu ci nu uye!”

14

Aghakakong aYahudawa pii kina ace bo umani aki pii iYesu

(IMat 26.1-5; ILuk 22.1-2; IYah 11.45-53)

¹ Ushę awii apai na aju Agya Ubulu na agya imila mani shi yọ nọ uyisti ma, ni ifirist ighighe na aghomee umee iMusa wang utra kpenę iYesu kọ yuyi, ka apii nga wu.

² “Bam na akyua agya ma,” Abọ do taa, “Ka ajiya ma kpenę okoro ma.”

Ashii iYesu na anyi uvong ka aBetani

(IMat 26.6-13; IYah 12.1-8)

³ IYesu sọ ka aBetani ko ọna iSaminu aghono ubili. Ado la imila ni, ace ayiri ya ba na ni iwoo anga la anyi uvong ododoma ungo ayaa unardi*, ada tsiga anọ iwoo, di shi anyi kaya erękwe iYesu.

⁴ Ace aghomani ashi kọ okaa ada kọ anang kọ. Ada do taa ace bọ, “Ikembo sa ni adọ biya anyi uvong wu kini?”

⁵ Ada kọ do gbala anyi uvong ododoma kọ kaya udinari aji atai, adi ma agho lamiri!” Ada kong anang nga di ger ayiri nagigang.

⁶ IYesu taa, “Inu ya nga ya. Ikembo sa inu do dama nga? Ima ididuma yọ na aju mi.

⁷ Ko aligba awii ni inu sọ na agho lamiri, nu do bra nọ ju bọ ima ididuma ma, ime shimi kini nu ko aligba wii ma.

⁸ Aju imumani aki bra ju. A shii mi na anyi uvong ka erenoma sọ mani akyua ukpo mi ya ba.

⁹ Imę do taa nu aipang, nadidu oka mani aki teri ila ididuma ka asing, adọ ka taa ima ni ayiri li ju, nọ mani aka shuni ni nga.”

IYahuda Iskariyoti yira si inga do gbala iYesu ko

(IMat 26.14-16; ILuk 22.3-6)

¹⁰ IYahuda Iskariyoti, agha aye kide agho usho na pai la, akyaa kukushi ifirist ighighe inga do gbala iYesu ku shi bọ.

¹¹ Aya kong nido ni ada kọ ododoma, ada ta nga anyu si abọ do ma nga ufe. Inga la kọ wang utra ubgala bọ nga.

IYesu la imila Agya Ubulu kina atina nga

(IMat 26.17-25; ILuk 22.7-14; 22.21-23; IYah 13.21-30)

¹² Awii iyeng agya ubulu mani ishi yọ nu uyisti ma, awii mani aka wa itimi inga Agya Ubulu, atina iYesu ba ghulu nga si, “Abi kọ nọ wang si iya ker ngọ imila Agya Ubulu kọ?”

¹³ Ada tuma atina nga agha pai, ataa bọ, “Inu ghina kide ifong. Kadu nọ oki takwyue na ace agho ako iwoo la amusum, nu kiyii nga.

¹⁴ Nadidu ọna mani aghina, nu taa agho ọna, “Aghomee ghulu, ki obọ mani ime do la Agya Ubulu na atina nga?”

¹⁵ Anga ki yeni nu obọ ughoghe kọ obọ ayaya, akọ keli yọ. Kadu wu nu do keli ayọ imila wu.”

¹⁶ Atina sang de ghina bọ kide ifong aya peni kwike kini mani ataa bọ ni, ada kyeli Agya Ubulu.

¹⁷ Uka ya ba ughe ni, ada ba kina agha usho na pai la.

¹⁸ Ashi kọ la imila ni, iYesu da taa, Imę do taa nu aipang, ayayi kide nu ado gbala mi, aghomani ayọ do la ni nga.”

* 14:3 Unardi Udi ni ayaa yọ mani aka keri anye ovong ko.

19 Ada kɔng ikwɔyɔ ibibi, ka yayi ado taa nga, “Ta imeɛ?”

20 Ada taa bɔ, “Agha aye kidɛ ushɔ na pai li, aghɔmani ayɔ sɔ la kidɛ iso iye.

21 Anɔ Ajiya kpoo kɔnɔ umani awɔɔ kaya nga ni. Ɔlɔ kukushi aghɔmani ado gbala Anɔ Ajiya! Ada kɔ do jee bɔ nga ma.”

Ola imila amaa

(IMat 26.26-30; ILuk 22.14-23; 1AKor 11.23-25)

22 Ada shi kɔ la imila, iYesu kpaa ubiredi, di sa Ɔnɔng iza, ada wura wu, di ma bɔ ada taa, nu yila, diji ɛrɛnɔma mi wu.”

23 Ada kpaa iso, aya kpee sa Ɔnɔng iza ni, ama bɔ. Nadidu bɔ da sa kidɛ.

24 Ada taa bɔ, “Diji ayi mi bɔ. Anɔ dɔmɔ mani anawu kaya ajiya na pam.

25 Imɛ do taa nu aipang, imɛ ki va sa mi amusumu ikɔlɔ na ashi ma, sa awii umani mi ki sa asasa ka ɛrɛgɔm Ɔnɔng.”

26 Aya kpɛ ɔta atɛ ni, avasa sang ki kyabɔ ka yɔ ugbana ishi uzaitun shi wu.

IBitrus ki nɛrɛ uye iYesu

(IMat 26.31-35; ILuk 22.31-34; IYah 13.36-38)

27 IYesu tɛri bɔ si, “Naidu nu ki ti nɔ kɔ yami yaa, “Ka woo kidɛ awɔɔ ɔnɔng si,

‘Iki pili aghɔ cɛɛ kɔ,

Na atɛm ki furu bu.’

28 Ipeni iya sang ka lor ni, Iki lite nu ki kyami aGalili.”

29 IBitrus vasa tɛri nga si, “Ko na ti bɔ naidu bɔ, imɛ ki ya ngɔ ba.”

30 IYesu vasa tɛri nga, “Aipang, imɛ so tɛri ngɔ, kaidi ating ri, akɔr ta kɔ ta iriywi iri pai ni ngɔ, ki linang uyemi iri tai.”

31 Kindɔ ni IBitrus vasa lite nɔ vɔlɔ upii na kyo si, “Ko ni ikpo mi, iki lami inang uyeng ba.” Naidu bu vasa tɛri kindɔ.

IYesu pii nu Ɔnɔng ka aGatsemani

(IMat 26.36-46; ILuk 22.39-46)

32 Ada ya fuma upye uka, ni uca si aGetsemani. IYesu do ta, atina nga “Nu cica kɔkɛ ni imɛ ya pii nɔ Ɔnɔng.”

33 Ada kpa iBitrus ni iYakubu, ni iYahaya, akyɔ kɔng ɔlɔ kɔnɔ bira ikwɔyɔ nga wu nagigang.

34 Ada ta bɔ si, “Ikwɔyɔ mi dogo kɔ ɔlɔ nagigang, lɛlɛ mi ukpomi ni. Nu tra ka ji, nu ka sha ka ji.”

35 Aya kya ite naji ni, avasa kpa ki ɛrɛbɔng, ki pii nɔ Ɔnɔng ki tɛri si, in pɛni uyira ushɔr mi ni, kpa mi udi ɔlɔ wu.

36 “Ate, † kɔligba ima ki bra ba, ukɔ shi ngɔ. Kindɔ ni, kpa mi asɔng ɔlɔ ri wu. Ni ba uyo mi ba sa imumani ingɔ wang.”

37 Avura dima pini bu ado moo, ada ta IBitrus, “IBitrus, ngɔ dogo moo? Ngɔ do bra ngɔ sha elesha ngɔ akyua ayayi ma?

38 Inu ci sha elesha nu sa va pii nɔ Ɔnɔng mani nu ma ghina kidɛ umra ma. Ni aghing wang, ni ɛrɛnɔma tɔrɔ wu.”

39 Ada va vura, di pii nɔ Ɔnɔng, asa va vɔlɔ upii aiwu.

40 Ada va vura, dima pini bu adoko moo, ɔmɔɔ ku fuwa bu ica. Ada yebu ima mani aki ta nga ma.

41 Ava vura ngɔ itai, ata bu, unu do shi kɔ moo nu wuru? Ɔmaa nedo! akyua ya ba, nu aki ma Anɔ Ajiya ka vɔ ma aghɔ vulu.

42 Inu sisang na yo ma ke, aghɔ gbala mi we ata ba!”

A kpɛnɛ IYesu

(IMat 26.47-56; ILuk 22.47-53; IYah 18.3-12)

43 IYesu so kɔ pii ni, iYahuda, agha aye ki de aya ɔshɔ na pai la, kunu. Kini inga ni ikir ma juwa kɔnɔ ukuma gbugbang na ashi. Agha afirst akakɔng na aghɔmɛɛ iwoo iMusa na aghɔ ite bɔ tuma bu.

44 Aghɔ gbala nga kɔ nyeni amaa si, “Aghɔmani mi ki kɛni nga, adu aghɔ nga; nudo kpɛni nga nu kya ne nga na ace aghɔ kɔ nga ni ɛrɛkyuɔ.”

† 14:36 Abba uwo shi Ate

⁴⁵ Nu ba anga iYahuda uko shi iYesu, di ta nga, “Aghomē!” ava keni nga.

⁴⁶ Ada kpeni iYesu, ki wulu ni nga.

⁴⁷ Ayi kide aghomani ating, da woo ikoma igbigbang nga, ada kpa ayi kide agira ifirist ighighe, acuwa nga otong.

⁴⁸ IYesu da wulu bu, “Ukunu nọ okoma okokong na ashi kunu ma kpeni mi lilai agho yi?”

⁴⁹ Kwaligba wii ni iso ni nu, isha mee kide ona Onong nu, nu da bra nu kpeni mi ma. Aju diji kọ upii Onong kaya erēkwē nga hwura.

⁵⁰ Ni kwinga ya nga ki tii.

⁵¹ Ace anọ anagheme, akọ nga ice ma ba si ima fuwa alili, ada kiyi iYesu. Aju ta aki kpenē nga,

⁵² inga da ya bu ima fuwa, ada tii ba ighima.

IYesu ki ite aghakakong

(IMat 26.57-68; ILuk 22.54-55; 22.63-71; IYah 18.13-14; 18.19-24)

⁵³ Ada pka iYesu di kya ni nga ukushi afirist akakong, na agho ite na aghomē umē iMusa a culu ka ukushi nga.

⁵⁴ IBitrus da ki yii nga ka tatọ, ada ya ghila ide ona ifirist ighighe la, aya ki ka na agho sha irisha ado kong oco ci ugha.

⁵⁵ Afirist akakong na aghogunu nadidu da wang avulu mani aki yeni kaya iYesu, mani apeni na pighi nga ada peni bu ma.

⁵⁶ Ajiya na pam yeni di ta ateri kaya nga, ni anyu bu da ba bọ uka yeng ma.

⁵⁷ Ace agho kutumu da va sang di ma taa ateri ka ya nga, dita si,

⁵⁸ Iyi kong ateri si anga ki pulu diji ona Onong mani ajiya avura na avo, kide aweē atai mi ki vura uce mani aki vura bu na avo ma.

⁵⁹ Nedu nadidu anyu bọ yeni da ba wo ko yi ma.

⁶⁰ Kadu kọ ni ifirist ighighe da sang di tara ka buga ting bu di wulu iYesu dita ni, “Ingọ shi ngọ na ice ma mani Ingọ ki tēri ma? Uma mani ado ta ka ya ngọ ni?”

⁶¹ Ni iYesu la na kikari a ghari nga ma,

ifirist ighighe da va wulu nga, “Ushi wu du Ingọ so iKristi Anọ Onong agho shina anyu adaduma?”

⁶² IYesu ta, “Imē.” Nudo nu Anọ Ajiya cica avo ila aghomani ace na erēkyuọ ado va suu kide elemọ ayaya.”

⁶³ Ifirist ighighe da giya igbang nga, ata agba upii iyi do va wang?

⁶⁴ “Nu kong ado pii agbagbara mani ata! Inu nu na nyi?”

Nedo bu da wa nga ashuwa mani ama ukpo.

⁶⁵ Ace agho bu ba tanga akpe, ada yuru nga ica ya, ada ca nga asa va ta nga si, “Nu tēri yi imumani iki ba kite!” Agho sha irisha da kpa nga di ca nga.

IBitrus anere uye iYesu

(IMat 26.69-75; ILuk 22.56-62; IYah 18.15-18; IYah 18.25-27)

⁶⁶ IBitrus shi ka ta ayaye ona odona, ace agira ayiri angọ ifirist ighighe ada ba,

⁶⁷ Aya no iBitrus do whee ugha, asa nga ica, dita,

“ingọ doshi na agho agha aNazaret li iYesu!”

⁶⁸ Ava nere dita, ime da do yemi imumani ingo do pii ma, ada kunu ba nga anyu utra, akor data erewyue.

⁶⁹ Ana agira ayiri la ya va nu nga ada va ta aghomani ating kadu ajiya so ayi kide bu.”

⁷⁰ Ada va nere.

Ada tēri bu ma aghomani ki ting ni nga data iBitrus, “Ingọ aipang ingo so ayayi kide bu ni ingo so agho aGalili”

⁷¹ Ada vasa ma erēkwē nga anyu, na vasa suu ado ta bu “Imē dado yemi ajiya li mani nu pii ma,”

⁷² Kide anakyua ni akor da ta erewyue ọnga ipai. IBitrus ya shuni no upii mani IYesu tēri si, “Anakro da ko ta erēkwē ọnga ipai ingo do nere ngo yimi nga ma iri tai.” Ada kpaa kya nga nu uci.

15

Iyesu ki ite iBilatus

(IMat 27.1-2; IMat 27.11-14; ILuk 23.1-5; IYah 18.28-38)

¹ Kini ikwyi kwyetin, afirist akakong, kina akwite, kina aghomee umee iMusa kina agha eregom nadidu ataa anyu si. Alor iYesu, ava kpa nga kiya ma iBilatus.

² “Ingō shi agom aYahudawa?” iBilatus wulu nga.

“Mani uteri ni,” iYesu yira nga.

³ Afirist akakong teri nga uma ikir.

⁴ IBilatus va kimi uwulu nga si, “Ushi ngo nu ice iri yara ba? Nu idir nu ma mani ajiya ri su cira ngo nu bo?”

⁵ Ni ko ta aikyuari ni iYesu ra teri ice ma ba, ni iBilatus va wo ica.

Awa iYesu ashuwa ukpo

(IMat 27.15-26; ILuk 2.13-25; IYah 18.39)

⁶ Akuari ni aku gheli nu ka sheri bu agha asara ayeng ka agolu usra agya aghu mani ajiya wang.

⁷ Ace ajiya ayuru nga si iBarabas ashi ka asara, kina ace aghula igigra na pighi ukyo ka golo igigra bo.

⁸ Ikir majiya nga va ba ukushi iBilatus sa aju bu kini mani ako gheli ko.

⁹ IBilatus ghulu si, “Uwang si ime sheri nu agom aYahudawa?”

¹⁰ A kpele si uyo ikwyi kini irisho wu ni agha afirist akakong ma nga iYesu.

¹¹ Ni afirist akakong ava ser ajiya si iBilatus sheribo iBarabas.

¹² IBilatus va wulu bu si, “Ikembō ni ime ki ju, kina aghu mani inu yuru nga si agom aYahudawa?”

¹³ Avasa gyo anyu si “Gra nga ko ukumu ushi!”

¹⁴ IBilatus wulu bu si, “Kike? Ikembō na aju?”

Ni ava yemi erewyue nagigang, “A gara nga ku ukumu ushi!”

¹⁵ Uwang ju imumani ajiya wang, iBilatus sheri bu iBarabas. Asa na aca iYesu na ajiwuru, ava ma bu na a gara nga.

Aghula ukpo a sira iYesu

(IMat 27.27-31; IYah 19.2-3)

¹⁶ Aghina akpo kpaa nga ki kya bo ona bo ide ugunu ava yoro nadidu ikir aghina akpo.

¹⁷ Avasa fuga nga nu ugee ugyauto onga amusum ulilere ubula, avasa ju nga ifa erekwe inga akara ki somo nga.

¹⁸ Avasa tee aghu yuru nga si, “Pemi nga, agom aYahudawa!”

¹⁹ Asa tanga ashi kaya erekwe na tanga na akpe. Na ata aghong, ki kpoo sa asu bili nga onga ujeri amiya.

²⁰ Aya kperi usra nga ni, ava wo nga igbang amusum ulilere ubula wu, ava sumu nga unga nga, ava wo nga ki kyabo asing ko kaya gara nga kaya ukumu ushi.

A Gara iYesu

(IMat 27.32-44; ILuk 23.26-43; IYah 19.17-27)

²¹ Ace agho wolu ayuru nga si, iSiman ajiya iSayirin, ate Alekzanda kina iRufas, aso ki vuwa ka anifong. Avasa sa nga na kpa ukumu ushi.

²² Avasa kya ni iYesu uce uka mani ayoro si aGolgota, (uko shi “uka igbahu erekwe”).

²³ Avasa ma nga amusum ikolo ashi mani azogo kina okang, ava toro sa.

²⁴ Na vasa gara nga kaya ukumu ushi. Ava ko ugbang uko nga, ava feni itii ka nu ta ume bu ni ko inga ki peni.

²⁵ Kina agolo a laroshō anga ikwet-ing nga na a gara nga kaya ukumu ushi.

²⁶ Avasa woo avulu nga si, AGOM AYAHUDAWA.

²⁷ Avasa gara nga kina ace agha pai aghu pili ajiya kina inga, agha ayeng ka vo ila na agha ayeng kavō ipuruma.

²⁸ Udiwu shi utighi upii mani ateri si “Apila nga kide aghila avulu”

²⁹ Aghu sa wolu sha teri nga upii bra ikwyi agbagbara, asa zuru akwyi bu na teri si, “Ni! Ingō ki pulu ona Onong ko va vura wu kide awii atai,

³⁰ Shulu kaya ukumu ushi ko ufoo erekwe ngo wu!”

³¹ Kindiwu ni agha afirist akakong kina aghomee umee iMusa a cira nga kide bu. “Afoo ace agho bu,” Ava teri si, “Ni uwe ni ata ki bra nga ufoo erekwe nga ba!”

³² Tara ni aghofoo, agom Israila, ashulu kaya ukumu ushi, kiyi nu ki ma aipang.” Aghu mani agira bu kini inga ni abu ma acira nga.

Ukpo iYesu
(IMat 27.45-56; ILuk 23.44-49; IYah 19.28-30)

³³ Kina atinong, iting ba ki ma fuga erobong ya nadidu ki fuma agolo atai atinong.

³⁴ Kina agolo atai atinong iYesu va ta a kpaa, “Eloi, Eloi, lama sabaktana?” Uwu shi si “Onong mi, Onong mi, ikembö sa ni ingo nami wu?”.

³⁵ Aghomani ating kaya yo nga a kong ni, ava teri si, “Ukong, aso yuru Iliya.”

³⁶ Ace agho va titi kiya so asoso kina amusumu ikolo na shi ukpokpam, ki sumu ka ashi, ki ma iYesu si asa. “Aikuari ni uya nga kaya yu nga. Ima nu ta Iliya ki ba ka ma shulu ni nga ni.”

³⁷ Kina uci nagigang, iYesu waga ufeni unga amaa.

³⁸ Ugyauto anyu bö ona Onong va gaa iri ipai ko kpa ka yaya ki ta ka taa.

³⁹ Agho la kpo mani ating na kyu iYesu ya nu mani akpoo ni, ava teri si, “Aipang na ajiya ri ni Anö Onong nga!”

⁴⁰ Ace ayiri asu kyu ka atatoo. Kide bu ni iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu aghu utumu kina iYusuf, kina iSalomi,

⁴¹ Ka aGalili ayiri ri yii nga na sa ju nga utina. Ayiri nagigang mani akyeng ni nga ka Urushelima shiya ko kaa.

Onaa okong iYesu
(IMat 27.57-61; ILuk 23.50-56; IYah 19.38-42)

⁴² Awii ucuru akpara (akö shi, awii lara awii uhuru aYahudawa). Ughe ya kpaa ni,

⁴³ iYusufu agha Arimatiya, aghu aghaghe kide ugunu, aghu mani anga ma su sha eregom Onong, alor ikwyi nga ki kya ukushi iBilatus kiya shor ukong iYesu.

⁴⁴ iBilatus wo ica nu mani a kong si iYesu ko kpo. Ava yoro agho la kpo erekyuö ta iYesu ko kpo ni.

⁴⁵ Aya kong ka anyu agho la kpo erekyuö si ushiwudu ni, ava ma iYusufu ukong.

⁴⁶ iYusufu va ghe ugyauto ufufugu, ki shulu nu ukong, ki fuga ni ugyauto, ki ta nga kide alor anga ughe upang. Ava fuga kina ubule otighi ka anyu alor.

⁴⁷ iMaryamu iMagadaliya kina iMaryamu ayuru iYusuf anu uka mani anaa nga wu.

16

IYesu sisang ka alor
(IMat 28.1-10; ILuk 24.1-12; IYah 20.1-10)

¹ Awii uwuru aYahudawa ya wolu wo ni, iMaryamu iMagadaliya, kina iMaryamu ayuru iYakubu, kina iSalomi, aghe uma uvong kaya coo erenoma iYesu wu.

² Kina iki kywating awii aye kide awii atinsara ni, onong ta, ava kpene utra alor nga

³ ava wulu ace bö, “Inga ki yini utighi wu ka anyu alor?”

⁴ Na aba sang ica ka yaya ni, ava nu ni utii, mani ushi ughoghe, akö yini bö.

⁵ Aya ghila alor ni, ava nu ace anö ajiya ago uma ufufugu acii ka vo ila, ayi vasa kpa bu.

⁶ “Ayi ma kpano kö ba,” Ateri bö. “Inu so wang iYesu anga agha aNazaret, aghu mani a gra nga kaya ukumu usho. Akö sisang! Ashi koke ba. Nu oka mani aya nga wu.

⁷ Ukyä, uya teri atina nga kina iBilatus, Aki shi ki te nu ka kya aGalili. Uka duwu ni inu ki nu nga kö, kini mani ateri nu.”

⁸ Aipang ni ava kunu kina uti nö titaa ika, ki ya alor iYesu ya. Ara teri bö ace agho ighima ba, ka a kong erobata.

IYesu yeni erekwyue nga ukushi
iMaryamu iMagadaliya
(IYah 20.11-18)

⁹ IYesu ya sisang ko kpo ka awii ayeng ka awii ating sara ni, ava yeni ẹrẹkwyue nga ukushi iMaryamu iMagadaliya, aghomani awo nga ushee utinsara wu.

¹⁰ Ava kya kiya ẹri aghu mani ashi ni iYesu na aso ju ikwyi ibibi na sa ci.

¹¹ Aya kong si iYesu sha akyo ayiri si anga nu nga, ara ma bo aipang ba.

IYesu yeni ẹrẹkwyue nga ukushi atina nga apai

(ILuk 24.13-35)

¹² Kusang kindi ni, iYesu vasa yeni ẹrẹkwe nga ukushi atina nga apai na aghing mani ashi ayeng ba mani a kyeng kide anifong.

¹³ Kindo agha pai Avughu kiya ẹri ushe; kindo ni, ara ma bo aipang ba.

IYesu yeni ẹrẹkwyue nga ka atina nga osho na ayeng

(IMat 28.16-20; ILuk 24.36-49; IYah 20.19-23)

¹⁴ Ata ricuru ni iYesu va yeni ẹrẹkwyue nga ukushi osho na ayeng mani aso la imila. Ava ger bo ko taa aipang bo, kina mani atoro bo uma aipang na aghomani anu nga mani asisang.

¹⁵ Ava ẹri bo, si “Ukya ide asing ko ya ẹri ila ididuma ko shi ajiya nadidu.

¹⁶ Aghomani ama aipang, na aju nga iminimini ni, aki peni foo. Aghomani ata ma aipang ba ni aki wa nga ashuwa.

¹⁷ Aki nu uma uwo ica ukushi agho ma aipang, Kide nu uca mi ni oki wuli ushee; aki pii ni irighimi mani aye buba;

¹⁸ aki kpeni iyoo kina ivo bo; insi asa akang ni, aki jubo icima ba; aki tila ivo bo kaya adumu, na ki leni.”

A kpa iYesu ki kya bu ayaya

(ILuk 24.50-53)

¹⁹ Utumu mani Ate ona iYesu pii ni bo ni, ava kpa nga ki kyabo ayaya ko, na va cica kavoo ila Onong.

²⁰ Atina nga va kunu kiya ẹri ila ididuma kwabi, Ate ona sha she bo ko na sha sa imumani ateri unga uwo ica nu shi kindo.

ILA IDIDUMA KA AVỌ ILUKA Uyeni

Ila ididuma ka avọ iLuka shi kini iYesu nga ni, aghomani asi aki ba ka aba fo agha Israila kina ajiya nadidu. ILuka wọọ si ayọọ iYesu na Aghing Onong ka “aba aghila amir ni ila ididuma,” ingo umani iki shi na utina ka ajiya na shi kini kọ iligba igho imumani a awang. Oko ikwyifu shiya kide awọ iLuka, asop ite yeni uki ba iYesu. Asop utumu yeni umani iYesu kyaa ayaya. Aghaye ra nga wọọ ila ulite aghoyii iYesu kọ mani aku kyaa ayaya kide awọ Utina Aghotina (Acts). Uka 2 kina 6 (nu ka taata) ushi ni uma umani aki peni kide awọ ri, ila atẹ atuma Onong kina aghocee, umani akyaa uka ujee iYesu, iYesu anano kide ona Onong, kina ighang upii kaya agha aSamariya adaduma kina ano mani a vulu nga. Nadidu awọ ni, ama erękyuo kọ shor Onong (upii kini Onong), Aghing Onong, utina bayiri kide uka uju utina iYesu, kina ukpaa uvulu kukushi Onong. Uma ushi kide.

Uyeni 1.1-4

Ujee kini irinanọ iYahaya agho uju iminimini kina iYesu 1.5-2; 52

Utina iYahaya agho uju iminimini 3.1-20

Ubaftisma kina umra iYesu 3.21-4; 13

Utina iYesu ka aGalili 4.14-9; 50 Kọ kpaa ka aGalili kiya ta ka Urushelima 9.51-19; 27

Awii ayayo kina Urushelima 19.28-23; 56

Usang, uyeni kono ukyaa ayaya iYesu 24.1-53

Uyeni.

¹ Kono mani Ajiya nagigang kọ sher si ebọ ki wọọ ila imumani akọ ju kide mayo ni,

² awọ kono mani aghi ite ma ayo umumani ibọ nu na aju ungo mani oba.

³ Imẹ nu ni osọ duma, ka imẹ kọ kra uma ri nadidu na sisong kọ kpaa ka kyua na aju bu kọ, ni imẹ wọọ ngo agha aghaghe iTiyofolos,

⁴ ka inu ye imumani amẹẹ nọ na aipang nga.

Atuma Onong Teri umani aki Jee IYahaya agho Ubaftisma

⁵ Akyua umani agom iHiridus ko aYahudiya ni, ace ifrist shi kọ ayoro nga si uZakariya, asi kide ona mani aka ma bọ agho pii kọ oto Onong ka ona Abija; ayoro ayiri nga si Alisabatu kide ute Aruna.

⁶ Ka pai bọ na kyai na birbọ kishite Onong, aka ju imumani Onong sa uju.

⁷ Ashi bọ na ano ba ka Alisabatu sa akuu; anyi bọ kọ kyaa atọ.

⁸ Ace awii ni uZakariya sọ ju utina ifrist ka kyua mani akyo si ajiya nga bọ shina utina kide ona Onong.

⁹ Ahwiya nga kọ wuru ituu kono mani agho ifrist yira si ibọ ki ka ju utina ni, anga ki ka ghila ide ona Ate ayaya, ka ya ta ugha ovong,

¹⁰ ajiya nadidu sọ upii nọ Onong kọ seshi ka kyua uta ugha ovong nga.

¹¹ Ba irishu, ace atuma Ate ayaya kunu ki ma tara kọ uhwo ila kọ oka ni ata ugha kọ.

¹² UZakariya ya nu nga ni, erẹbata kpene nga kọ.

¹³ Atuma Onong ba teri nga si, “Ba kono erẹbata ba uZakariya, Onong yira ushor ngo, ayiri ngo Alisabatu ki jee ngo ano, ingo ki ma nga uca si iYahaya.

¹⁴ Ingo ki kọ uhwai kini ikwyifu nagigang, ajiya na pam ki ju ikwyifu nọ ujee nga,

¹⁵ ano ki tee agha aghaghe kukushi Ate Ayaya. Aki sa nga akuma ko ima usa uvra ba. Aki sa nga na aghing Onong na aku jee bọ nga ba.

¹⁶ Aki vuwa na agha Israila na pam kukushi Ate Ayaya Onong bọ.

¹⁷ Aki lite kide aghing uyeri kini erękyuo nga kini Iliya ni. Aki ba nọ uci okyuo ka aghojee kina ano bọ, ka ba tee na agho na aka hwiri bọ atong ba ka tee agha aipang, ka wang Ate

ayaya ajiya nga, ka peni bọ na so ci sha.”

¹⁸ UZakariya ba tẹri atuma Ọnong si, “Imẹ ki ju nanyi ki mẹ ye kindo? Imẹ wẹ ni ito anakpii agho bọ mi kọ la awii apai.”

¹⁹ Atuma Ọnong ba yira nga si, “Imẹ si iJibrilu na ating ki shite Ọnong. Atuma mi si iba tẹri ngo upii, ki ba tẹri ngo idi ila ididuma.

²⁰ Ingo wẹ ni ingo ki komo, ingo ki biya ngo upii ba, sa awii mani uma ri ki ba kọ, ka ingo ta ma ngo aipang kọ upii ba, aki ju wu ka akyua nga.”

²¹ Ajiya sọ sa ukunu uZakariya, awo ica nọ umani ata kunu nga kaisa kide ọna Ọnong ba.

²² Aya kunu ni, ata biya nga upeni kini bọ ba. Asa kpele si anu amo aghaghe kide ọna Ọnong wọ, asa sọ yeni bọ na ivo ka ata biya nga upii ba.

²³ Akyua uju utina ifirist ya kpe wu ni, aba suwa nga aca.

²⁴ Awii ra ya wor bọ ni, ayiri nga Alisabatu kpaa afo. Asa shoro nga ki la ipiri ito, aso tẹri si,

²⁵ “Imumani Agho ọna ju mi yidi kide na awii umani a kra mi na ahwo kọ, awo mi ighong kọ kide baiya.”

Ateri Ujee IYesu

²⁶ Kide upiri itin ni, Ọnong tuma atuma nga iJibrilu ki ice ifong kide erebo aGalili, aka yoro si aNazaret,

²⁷ kukushi ace anayiri mani ata ye nga agheme ba, na ako cira ace ajiya na aka yoro nga si uYusufu, kide ute uDauda, uca anayiri bọ si uMaryamu.

²⁸ Atuma Ọnong ba kyaa ukushi nga ki ya ju si “Isu bili ngo, agho na hwiya, Ọnong si ki ni ngo!”

²⁹ Aba duma nagigang nọ upii, na sa ghulu ikwyi nga si iligba igho ubili yidi ni,

³⁰ atuma Ọnong ba tẹri nga si, “Ba kong erebata ba, uMaryamu ka Ọnong hwiya ngo.

³¹ Ingo wẹ ni ngo ki kpaa afo, kọ jee anọ anagheme, ingo ki ma nga uca si iYesu.

³² Aki tee agha ghaghe, aki yoro nga si Anọ agho cee nọ ughoghe. Ate aYaya Ọnong ki ma nga eregom ate nga uDauda.

³³ Aki ko ute uYakubu sọ usang asing. Eregom nga ki shi wu na amara ba.”

³⁴ UMaryamu ba tẹri atuma Ọnong si, “Na nyi kọ ni udi ki ba kọ, ni imẹ ta ye mi agheme ba?”

³⁵ Atuma Ọnong yira nga si, “Aghing Ọnong ki ba ngo, erekyuo agho cee nọ ughoghe ki yuru ngo ya. Agha Uyeri na aki jee ni, aki yoro nga si Anọ Ọnong.

³⁶ Uwẹ ni, anayuru ngo Alisabatu, aghomani asi aki jee nga ba, ka kyuaryuari ni, ashina afo ipiri itin, kide irihua nga.

³⁷ Ki ba imumani Ọnong ta ki bira nga uju ba.”

³⁸ UMaryamu ba ju si, “Imẹ ni agira Ọnong nga, ta ni obami konọ mani ingo tẹri ni.” Atuma Ọnong ba sang nga kukushi nga.

UMaryamu Kyaa Ila Kukushi Alisabatu

³⁹ Awii ra ni uMaryamu sang kaisa, ki wor kyaa ice erebo mani ishi na ako, ka anọ ifong erebo aYahudiya.

⁴⁰ Aghila ide ọna uZakariya ki ya bili Alisabatu.

⁴¹ Alisabatu kong ubili uMaryamu ni, anọ ide afo nga tee. Aba ma Alisabatu nga Aghing Ọnong.

⁴² Aba gyo anyu nagigang, ki tẹri si, “Ingo shi na ayi afafu kide ba yiri. Anọ ide afo ngo shi na anyu adaduma!

⁴³ Na nyi kọ ni udi uyoo ba mi kọ, na ayuru Ate aYaya mi ki ba ukushi mi?

⁴⁴ Ka imẹ kong ereyue ubili ni, anọ tee kide afo mi na ikwyifu.

⁴⁵ Ama anyu adaduma na aghomani ama aipang na utuma mani Ate aYaya ba nga kọ ki hwura.”

Ate UMaryamu

⁴⁶ UMaryamu ba ju si, “ikwyi mi sọ bre Ate aYaya.

⁴⁷ Aghing mi kong ikwyifu na Ọnong aghofoo mi,

⁴⁸ ka sa mi ka ikwyi nga na ime kina umani agira ngo nga! Kọ kpaa ka kyuari ni ajiya nadidu ju si ime ni ata mi anyu adaduma.

⁴⁹ Ka agho shina akyuo kọ jumi uma kọkọng. Uca nga ni agho uyer nga!

⁵⁰ Kọ kpaa ka ace akyua ki ma ta ace akyua, ahwoo nga si ka aghomani aka kọng ẹrẹbata nga,

⁵¹ uma okokong na ju, aghomani aka hwiri bọ atong ba, ibọ kina amara bọ ni, afu bọ kọ.

⁵² A wuru agom wu ki ẹrẹgom bọ, asa zẹẹ aghomani aka ra sang bọ akwyi bọ ba,

⁵³ ama agho idafu uma udodoma, na sa shira aghono upeni na avo ahwoo.

⁵⁴ Ashe agira nga Israila, ka ashuni na ahwoo nga,

⁵⁵ kono mani ateri anarakpii mayo, kushi Ibrahim kina ute nga ki ta kọ sang asing."

⁵⁶ UMaryamu lara nga kina Alisabatu ki la ipiri tai, na sa to vuwa nga aca.

Ujee IYahaya aghono Ubaptisma

⁵⁷ Akyua na Alisabatu ki jee wu ya ju ni, ajee anọ anagheme.

⁵⁸ Agha yayo kina anayuru ya kono umani Onong kono ahwoo nga ni, ashe nga nọ kono uhwai wu.

⁵⁹ Awii inanari na asho aghumu na anọ ni, awang ma nga uca ate nga uZakariya,

⁶⁰ ayuru ba ju si, "Kaayi, aki yoro nga si iYahaya."

⁶¹ Aba teri nga si, ayọ shibọ na ace anayuru umani ashi nọ uca kindo ba.

⁶² Asa ghulu ate na avo, uca na wang sa ama anọ.

⁶³ Aba ju si ama nga ima uworo, aba woro si, "Uca nga bọ si iYahaya." Awo ica nadidu bọ.

⁶⁴ Anyu nga ba bọ yemi na ẹrẹgheme nga ba sheri, na ade kọ pii, na bre Onong.

⁶⁵ Ẹrẹbata ba kpene agha yayo bọ nadidu. Ajiya de kọ ma ila imumani iba nadidu ẹrẹbọ na isi na akọ ka aYahudiya.

⁶⁶ Aghomani a kono ni, ako kide ikwyi bọ, asu teri si, "Ikembọ na ananori ke tee kọ?" Ka avo Ate aYaya shi kini nga.

Ate uZakariya

⁶⁷ Aba sa ate nga uZakariya na Aghing Onong, aba nu amo aghaghe, asi,

⁶⁸ ubre kukushi Ate aYaya, Onong Israila, ka aba ki ba foo ajiya nga.

⁶⁹ Ashang ayọ agho ufoo, agho ẹrẹkyuo, Kide ute agira nga, uDauda.

⁷⁰ Kono mani ateri ka anyu atina nga agho upipar aiwuu.

⁷¹ Afoo ayọ kide ivọ ayikyo okoro bayo, kina aghomani awang bọ nu ayọ ba.

⁷² Kono mani ayeni anarakpii bayo ahwoo, ashuni na odomo upipar na sa ju.

⁷³ Usuu na ju ate mayo Ibrahim kọ.

⁷⁴ Ka kara ayọ kide ivọ ayikyo okoro bayo. Ka ayọ ju nga utina ba ẹrẹbata.

⁷⁵ Sa yọ shina uyeri ki shite nga, nadidu awii bayo.

⁷⁶ Ingo anọ mi, aki yoro ngo si agho pii kọ oto Onong agho ucee nọ ughoghe. Ingo ki lite Ate na oyo ba, ka ingo ya ker nga utra,

⁷⁷ Ki ngo teri ajiya si agho ufoo bọ we kono ucira bọ avulu bọ wọ,

⁷⁸ ka ahwoo Onong ba ayọ, ka yaya ni uyeri abidikyua ki kunu yi wọ, ki ba ka yaya kukushi bayo,

⁷⁹ Ka ta agho kyeng kide iting uyeri, kina agho kyeng ka iwuliwu ukpo, ka kyeng kina ayọ kọ utra ikwyifu."

⁸⁰ Anọ fonu, ki ba ni ẹrẹkyuo kide aghing. Aghila nga ide aghumu sa awii mani ayeni ẹrẹkwe nga ki Israila.

2

Ujee IYesu (IMat 1.18-25)

¹ Awii ra ni iKaisar Augustus sa si agyo anyu, si aworo uca aghomani asi ki ẹrẹbọ nga.

² Udi wu si upila ite na aju ka kyua Ukiriniyas, agho ko ẹrẹbọ Asuriya,

³ kwinga na akyaa ifong bọ ka aya woro uca nga.

⁴ IYusufu ma na aya ifong aNazaret, kide ɛɛɛɛ aGalili ki kyaa aBaitalami kide ɛɛɛɛ aYahudiya, uwu shi ifong mani ajee agomo uDauda wo. IYusufu kyaa ukadu ka anga ni aghote uDauda nga.

⁵ Akyaa konɔ uMaryamu anayiri na cira nga ka aya woɔ uca bo, aghomani asi na afo.

⁶ Ashi ka aBaitalami ni, akyua ujee nga ba ju.

⁷ Aba jee ɛɛɛɛɛɛ nga, ki yuru nga na ugyauto uworo, ayaa nga kide utakpo ka ata peni bo uboɔ koka ushulu akyeng ba.

Aghocee kina Atuma Onong

⁸ Ki ididu ɛɛɛɛɛɛ ni, ace aghocee ka nye ko sɛsing, na aso sha atɛm bo na atii.

⁹ Ace atuma Onong ba irishu va kunu kite bo, ujoɔ Agha aYaya ta uy-eri ki gheme bo, nava kong ɛɛɛɛɛɛ nagigang,

¹⁰ atuma Onong ba tɛɛɛɛ bo si, “Inu ba kong ɛɛɛɛɛɛ ba, uwe ni ime banɔ ni ila ididuma, mani ki sa ikwyifu ka ajiya nadidu.

¹¹ Aidi ni, ajee no aghofoo kide ifong uDauda, aghomani anga shi uKristi, Ate.

¹² Amaa ni inu ki nu we, inu ki ya nu ɛɛɛɛɛɛ anɔ na ayuru na ugyauto uworo, na yee kide utakpo.”

¹³ Ba irishu, na ikir atuma Onong ba ka ayaya ki ba ta akwyue kina atuma Onong ra, na bre uca Onong, na asu ju si,

¹⁴ “Ujoɔ kushi Onong ka ayaya!

Taani ikwyifu shi ko ka asing kina ajiya ni Onong kakong odoɔɔma bo!”

¹⁵ Atuma Onong ya sang bo ko ukushi bo ni, asa vuwa bo ayaya, aghocee ba tɛɛɛɛ ace bo si, “Ayo bakye ka aBaitalami ka kyuari ka ayo ya nu ima ra mani iba, inga ni Onong tɛɛɛɛ yi.”

¹⁶ Asa wor kaisa, ki ya peni uMaryamu kina IYusufu, kina ɛɛɛɛɛɛ anɔ ni yii kide utakpo.

¹⁷ Aghocee ya nu nga ni aba tɛɛɛɛ ajiya ila umani atuma Onong sa tɛɛɛɛ bo ka ya anɔ ri.

¹⁸ Nadidu aghomani a kong imu-mani aghocee ra sa tɛɛɛɛ bo, na asa wo ica.

¹⁹ UMaryamu ba ko imumani atɛɛɛɛ nadidu, nasosa ghulu ikwyi nga ka aya.

²⁰ Aghocee vuwa bo oka mani atɛm bo shiwu, na so bre na joɔ Onong, imumani a kong ki ba nu konɔ mani atuma Onong tɛɛɛɛ bo ni.

Uma Uca IYesu

²¹ Awii inanari ya ju, naya sho aghumu ni nga ni, * aba ma nga uca si iYesu, uca mani atuma Onong ma na ko kpaa bo afo nga ba.

Akyaa ni IYesu ka Ona Onong

²² Akyua ya ju ni uMaryamu kina uYusufu ki ju imumani umee iMusa tɛɛɛɛ saju ka hwuru irighe ni, avasa kpaa iYesu ki kya bo Urushelima kaya ma Onong.

²³ Kini mani Awɔɔ kide umee Ate aYaya ni, “Ko iligba ɛɛɛɛɛɛ anagheme umani ajee ni, aki hwuru nga irighe wo.”

²⁴ Ki ba ju wa ifuu konɔ mani atɛɛɛɛ kide umee Ate aYaya si, “Ukhimi upai, kina atattabara† ayoro apai na ki wa.”

²⁵ Adakyua ra ni ace ajiya shiwu ko Urushelima. Aghono uca si iSaminu, agho ju aipang nga, agho ju utina Onong, aso sa awii mani aki foo Is-raila. Aghing Onong shi kini nga.

²⁶ Aghing Onong ko yeni nga si, aki kpoo nga ba sa nu Ate yi uKristi umani Onong tɛɛɛɛ si aki tuma.

²⁷ Aghing ya ser nga, na ba ghila ide ona Onong ka kyua mani aghocee iYesu ya ba ni nga kide ona Onong ka ju konɔ mani umee iMusa yeni saju,

²⁸ iSaminu ba yira anɔ ki ko na avo, ki sa Onong iza, si,

²⁹ “Ka kyuari, Ate Yaya,
Shira agira ngo ni ikwyifu, konɔ mani utɛɛɛɛ,

* **2:21** Sho aghumu Uwu shi ukyeri oka aghimi. aka cee ka ca.

† **2:24** Atattabara Aninu mani ilileɛɛ ikhimi mani

³⁰ Ki mē nu ufoo ngo.

³¹ Uwo mani ingo ju ki shite ajiya nadidu,

³² Uyeri nō sō yeni aghōmani ashi bō aYahudawa ba itra ngo,
Kō ba na ujoō ka ajiya ngo Is-
raila.”

³³ Aghojee iYesu wo ica ni umumani atēri kaya ẹrẹkwẹ nga,

³⁴ uSaminu sa bō anyu adaduma. Ki tēri uMaryamu ayuru iYesu si, “Onōng hwiya anō ri ka asa ace aghō bō ukpaa, na ace aghō bō nagigang ka sisang kide Israila. Aki shi amaa ukushi Onōng mani ajiya nagigang ki wang bō ba.

³⁵ Kindiwu ni imumani ishi kide ikwyi na pam ki yeni. Ima ri ki ta ngo ulo kōnō atuu ikwyi ngo ni ikuma okorō.”

³⁶ Ace anahua aghō nu, kide ọna Onōng ayorō nga si Anatu, anō iFanuwel ki ijiya Asher. Aci obuwa anyi atinsara wu,

³⁷ aghēmẹ nga ya kpo ni, anyi, kina uci nga ba aghēmẹ ashi anyi Ishōnanari na nari. Ata ya nga ọna Onōng ba, asō ju Onōng utina atii kina atonō, na asō shōr Onōng kina ukpene anyu.

³⁸ Inga va ba Ka kyua ra, ki sa Onōng nga iza, kiva pii kaya ẹrẹkwẹ anō kō shi aghōmani asō sha ka ama wo Urushelima.

Uvuwa ANazaret

³⁹ UYusufu Kōnō uMaryamu ya kpẹ kpẹ kwi kōnō mani umẹ Ate aYaya tēri ni, aba vuwa bō ẹrẹbō aGalili ki kyabō ifong bō aNazaret.

⁴⁰ Anō ya fonu, ki ba ni ẹrẹkyuō, asi na uye nagigang. Onōng ta nga anyu adaduma.

IYesu, Ananō kide Ọna Onōng

⁴¹ Aghojee nga ka kyaa Urushelima kō aligba anyi ka kyua usra agya ubulu,

⁴² Aya la anyi ushonapai ni, aba kyaa usra ipara kini nga kōnō mani akō gheli wu ni.

⁴³ Aya kpẹ usra ipara ni, asa kpene utra uvuwa bō, na anō, iYesu, aba laa

nga kō Urushelima ba si aghojee nga ye ba.

⁴⁴ Ibō ni, awiya kō kyeng, akpaa si ashi ki dẹ bajiya. Asa dẹ kō uwang nga kide anayuru kina ayikyo bō,

⁴⁵ Aya peni bō nga ba ni, aba vuwa bō Urushelima, kiya wang nga.

⁴⁶ Awii itai ni aya peni nga na ci kide ọna Onōng kina aghōmẹ, na asō hwiri bō, na sa ghulu bō uma.

⁴⁷ Nadidu aghōmani a kōng nga ni, asa wo ica nu ukpẹlẹ nga kōnō uyira upii nga.

⁴⁸ Awo ica nu mani anu nga kō kawẹ, ayuru nga va ju si, “Anō mi kōng, ikembō wu nu ju ayō kindō? Imẹ kina ate ngo duma nu mani ayō ta nu ngo nga ba.”

⁴⁹ Aba tēri bō si, “Ikembō sa ni inu so wang mi? Inu ta ye nu si iyiya ni imẹ ki shi kide ọna ate mi ba?”

⁵⁰ Na ata kpẹlẹ bō upii na atēri bō ba.

⁵¹ Aba sisang ki yii bō ki vuwa bō aNazaret, na su kōng ima utēri aghojee nga. Ayuru nga kyo uma kide ikwyi nga.

⁵² IYesu lite nu ukyimi nu uye, nu fonu, kina uyoo ko ukushi Onōng kina ajiya.

3

Utēri Upii Onōng IYahaya aghōnō Ubaptisma.

(IMat 3.1-12; IMar 1.1-8; IYah 1.19-28)

¹ Kide anyi uso na ito na ẹrẹgōm ighighe iKaisar iTibariyas ni, iBuntus iBilatus so ko aYahudiya, iHiridus nga so ko ẹrẹgōm aGalili, anayuru nga iFilibus nga ko ẹrẹgōm Ituriya kina aTarakunitas, aLisaniya ko ẹrẹgōm Abiliya,

² akyua ni Hanana kini iKayafa sa afrist akakōng, Upii Onōng va ba iYahaya anō uZakariya kide aghumu.

³ Aba ghēmẹ nadidu ẹshẹ ẹrẹyema Urdun, na sō tēri upii Onōng si, ajiya lōkpaa na ju bō iminimini, ka acira bō uvulu bō kō,

⁴ kōnō mani awō kide awō aghō pii kō ọtō Onōng, Ishaya si, “Ẹrẹwyue

uyorọ ka aghumu si, 'Inu ker Onong utra, ka inu nawa itra nga.

⁵ Aki hwura kologba uhwo, aki yaa kologba utii nọ ugbana ughoghe. Aki nawa utra umani ugomu wu, ka ak-eri itra ibibi ki ba iduma.

⁶ Nadidu ajiya ka ya sing ki nu ufoo Onong!"

⁷ IYahaya tẹri ikir baiya na aba sa aju bu iminimini si, "Inu iyoo na kang! Inga waa nọ atọ si inu tẹ anang Onong uki ba?"

⁸ Inu ju utina mani uki yeni olokpa nọ, kono umani ashe ka ma ikolo ni, inu ba sa ka ikwyi nu si, 'Ibrahim nga sa ate bayo ba.' Imẹ so tẹri nu si Onong ki bira ukeri Ibrahim anọ ka atii ri.

⁹ Ka kyuari ni anyu akperi she ki erapiya oshẹ. Kindu ni nadidu ushe mani uta ma wu ikolo ididuma ba ni, aki kpa wu kọ, ka feni kide ugha."

¹⁰ Ajiya ba ghulu nga si, "Ikembọ na ayọ ki ju?"

¹¹ Aba yira bọ si, Aghomani ashi ni ugba upai, na kau kina aghomani ashi nga ni koba, agho shii ni imila ju kindo."

¹² Agho yira agonu ba sa aju bu iminimini, "Aghomee, ikembọ na yọ ki ju?"

¹³ Ateri bọ si, "Inu ba yira ki nu cee imumani asa nu uyira ba."

¹⁴ Ace aghila akpo ghulu nga si, "Ayọ ni, ikembọ na ayọ ki ju?" Aba tẹri bọ si, "Inu ba kara ajiya efe basi uyo bọ ba, inu ma ta ateri kaya akwyi bọ ka ataa manọ nga efe ba. Inu sa iza ni imumani aka ja nu."

¹⁵ Umani ajiya so sha agho ufo ni, na didubu kpaa kide ikwyi bọ si iYahaya nga sa aghofoo ra.

¹⁶ IYahaya ba tẹri bọ na didubu si, "Imẹ ni, ika ju nu iminimini na amusum, kindo ni ace agho na acee mi na erogoro ki ba, ungani iki biya mi ushii anii akpo nga ba. Anga ki ju nu iminimini na Aghing Onong, kina ugha.

¹⁷ Akọ ofo nga kavọ nga, aki per erewo ka nau, na sa cur alkama ka sa kide afo nga. Na sa foru erewo na ugha mani uka kpo wu nga ba"

¹⁸ Kino uwaa atong nagigang, iYahaya ma ajiya ila ididuma.

¹⁹ IYahaya ger iHiridus na umani avo iHiridiya, ayiri anayuru nga iFilibus, ki ba ju uce nu uma ububi.

²⁰ iHiridus kimi kaya uma ri, aba sa na ta iYahaya kide ubo itii.

Aju IYesu Ubaptisma

(IMat 3.13-17; IMar 1.9-11)

²¹ Asọ ju ajiya iminimini nadidu ni, asa kọ ju iYesu. Asọ pii nọ Onong ni, a yaya ba fẹmẹ,

²² aghing Onong na alile ikhimi ba ka ayaya ki ba shulu kaya erẹkwe nga. Na sa kọ ọ ice erewyue ka yaya si, "Ingo sha anọ mi, ango mani imẹ yoo. Imẹ ka kọ uhwai ngo nagigang."

Iripiya IYesu

(IMat 1.1-17)

²³ Akyua ni iYesu kyoju utina umee nga ni, ashina anyii ishi tai wu ka sing ri. Ajiya kpaa si inga ni anọ uYusufu nga,

IYusufu anọ iHeli,

²⁴ iHeli anọ iMattat, iMattat anọ iLawi,

iLawi anọ iMalki, iMalki anọ iYanna,

IYanna anọ uYusufu,

²⁵ uYusufu anọ iMattatiya,

iMattatiya anọ Amos, Amos anọ iNahum,

iNahum anọ Azaliya, Azaliya anọ iNajaya,

²⁶ iNajaya anọ iMata, iMata anọ iMattatiya,

iMattatiya anọ iShimeya, iShimeya anọ uYusufu,

IYusufu anọ iYahuza,

²⁷ iYahuza anọ iYowana,

iYowana anọ iRefaya, iRefaya anọ iZerubabel,

iZerubabel anọ iSheyaltiyel, iSheyaltiyel anọ iNiri,

²⁸ iNiri anọ iMalki, iMalki anọ Addi, Addi anọ iKosama, iKosama anọ Elmadama,

Elmadama anọ Er,

²⁹ Er anọ iYosi,

iYosi anọ Eliyezar, Eliyezar anọ iYorimi,

iYorimi anọ iMattat,

IMattat anọ iLawi,
³⁰ iLawi anọ iSaminu,
 ISaminu anọ iYahuza, iYahuza anọ
 uYusufu,
 IYusufu anọ iYonana, iYonana
 Eliyakim,
³¹ Eliyakim anọ iMalaya, iMalaya
 anọ iMainana,
 IMainana anọ iMattata, iMattata
 anọ iNatan,
 iNatan anọ uDauda,
³² uDauda anọ iYesse,
 iYesse anọ Obida, Obida anọ
 iBowaz,
 iBowaz anọ iSalmōn, iSalmōn anọ
 iNashon.
³³ iNashon anọ Amminadab, Am-
 minadab anọ Aram,
 Aram anọ iHesruna, iHesruna anọ
 iFeresa,
 iFeresa anọ iYahuza,
³⁴ iYahuza anọ iYakubu,
 iYakubu anọ Ishaku, Ishaku anọ
 Ibrahim,
 Ibrahim anọ iTera, iTera anọ iNa-
 hor,
³⁵ iNahor anọ iSerug, iSerug anọ
 iReyu,
 iReyu anọ iFeleg, iFeleg anọ Eber,
 Eber anọ iShela,
³⁶ iShela anọ iKenan,
 iKenan anọ Arfakshad, Arfakshad
 anọ iShem,
 iShem anọ iNuhu, iNuhu anọ iL-
 amek,
³⁷ iLamek anọ iMetusela, iMe-
 tusela anọ Anuhu,
 Anuhu anọ iYared, iYared anọ iMa-
 halalel,
 iMahalalel anọ iKenan,
³⁸ iKenan anọ Enosh,
 Enosh anọ iShitu, iShitu anọ
 Adamu,
 Adamu ni anọ Ọnọng.

4

Isheẹ Mra IYesu
(IMat 4.1-11; IMar 1.12-13)

¹ IYesu ya vuwa ki ẹrẹyema Urdun
 kina Aghing Ọnọng, Aghing ba kyeng
 ni nga ki kyaa aghumu kọ,

² uka umani Isheẹ mra nga ki la
 awii isinar. Awii ra ni ata la nga
 ighima ba. Aya kpẹ ni asa kọng idafo.

³ Isheẹ ba ẹri nga si, “In kini ingo
 ni Anọ Ọnọng nga ni, sa atii ri ka tee
 ubiredi.”

⁴ IYesu ba ger nga si, “Awọọ kide ila
 Ọnọng si, ‘Ba Imila yọ kiyu yọ na ajiya
 ki lang kọ ba.’ ”

⁵ Aya sang kọ kadu ni, Isheẹ ba
 kpaa nga ki kya uce uka ka yaya
 nagigang, ayeni nga ẹrẹgọm asing ri
 nadidu kide anakyua.

⁶ Isheẹ ba ẹri nga si, “Imẹ ki ma ngo
 uma ọdọdọma ri nadidu kinọ ujoọ bọ,
 kọ uma ri ni ama mi bọ, ika va ma
 aghọmani ime yoo.

⁷ Nadidu uma ri ki tee unga ngo in
 kini ingo ki joọ mi ni.”

⁸ IYesu ẹri nga si, “Awọọ si, ‘Ọnọng
 ngo nga ni ingo ki joọ nga kina utina
 kayu nga.’ ”

⁹ Isheẹ ba kpaa nga ki kyaa Urushe-
 lima, aya kyo nga ka amaa yaya ọna
 Ọnọng, ateri nga si, “In kini ingo na
 anọ Ọnọng nga ni, funu kọ kpaa ki
 ẹrẹbọ.

¹⁰ Ka awọọ kide ila Ọnọng si, ‘Aki
 sa atuma Ọnọng ka dara ngo ka
 ẹgẹrẹgọm,

¹¹ aki dara ngo ni ivọ bọ kọ ba gyo
 ifra ngo kọ utii ba.’ ”

¹² IYesu ba ẹri nga si, “Awọọ si, ‘Ba
 mra Ọnọng ngo ba.’ ”

¹³ Isheẹ ya kpẹ kọ iligba umra nga
 ni, asa zọnọ ya nga ya unga nagọlọ.

IYesu Kpaa Utina nga ka AGalili
(IMat 4.12-17; IMar 1.14-15)

¹⁴ IYesu vuwa nga aGalili kide
 ẹrẹkyuo Aghing Ọnọng, ila nga kpaa
 ko abi ki ẹrẹbọ.

¹⁵ Alite nọ umẹẹ kide ọkọ takwyue
 aYahudawa, kwinga so brẹ nga.

Atọrọ bọ IYesu ka ANazaret
(IMat 13.53-58; IMar 6.1-6)

¹⁶ Ukadu ni iYesu ba aNazaret, ukọ
 mani afonọ kọ. Aghila nga ọkọ tak-
 wyue aYahudawa ka Awii uwuru
 aYahudawa kono mani aku ghẹli kọ
 ni. Aba sisang ka pila iwọọ,

¹⁷ Aba ma nga awọ aghọ pii kọ ọtọ
 Ọnọng Ishaya, aba fẹmẹ ki peni ukọ
 mani awọọ si,

18 “Aghing Ate aYaya shi kini ime, ka kyo mi ka ime ba aghina amir ni ila ididuma. Atuma mi si ime teri no si aki shee aghomani alor bo, afoo ki peni ukyoo uka, aghomani ademi bo ki sisang.

19 Iki ba gyo anyu si akyua ya ju ni Ate aYaya ki foo ajiya nga.”

20 Aya kpee upila ni, aba wuru awo ki ma agho ju itina oko takwyue aYahudawa ya, na sa cica. Nadidu aghomani ashi kide oko takwyue aYahudawa sa nga ica.

21 Aba teri bo si, “Imumani awo kide ila Onong hwura ka ayat o no kaidii.”

22 Nadidu aghomani ashiya ko uka ni, a kong uhwai na asa wo ica ni ighang upii ididuma ni ikunu ka anyu nga, asu sa ghulu si, “Ni, ba ano uYusufu we ri ba?”

23 IYesu teri bo si, “Imi yeni inu ki bami ni idi ighang upii, ‘Aghomee ikang, ma erekwe ngo okyuo.’ Inu ki ba teri mi si, ‘Ju uma umani ayo kong ni ingo ju ka aKafarnahum ki ifong nu ni.’”

24 Aba teri bo si, “Aipang ni, ime so teri no si, ba agho pii ko oto Onong mani aka yira nga ki ifong nga.

25 Aipang ni ime so teri no, akyua agho pii ko oto Onong Iliya ni, ace ayiri shi ko aghomani agheme bo ko kpurubu na pam ki Israila, akyua mani aviya kpaa wu ba ki la anyi atai ni ipiri itin, idaf o lo nagigang nadidu ki erebo.

26 Nadidu kindo ni ata tuma bo agho pii ko oto Onong Iliya nga kukushi agha yayi kide bo ba, nava tuma kukushi ace ayiri kayu nga ka aZarafat ki erebo aSidon aghomani agheme nga ko kpoo.

27 Akyua agho pii ko oto Onong Iliya ni, ace aghono ubili shi ko na pam ki Israila, ba agha yeng mani a hwuru nga ugunu wu ba, iNa’aman nga kayu nga, agha aSuriya.”

28 Ajiya mani ashi kide ya ko kindo ni asa kong anaa wu na didu bu.

29 Asa sang ki woo iYesu ki kyabo

usutumu ifong ko, kiya kyo nga ka ya ugbana mani aviya ifong bo kib o ya kuma nga ka feni ki erebo,

30 Nava ghila nga ide bo ki sang nga.

*Aghono Ushee Ususu
(IMar 1.21-28)*

31 Asa wor ki kya aKafarnahum, ice ifong ki erebo aGalili, na so mee bo ka Awii uwuru aYahudawa.

32 Awo ica ni umee nga, ka upii shina erekyuo.

33 Kide oko shor Onong ni ace ajiya shiya na ashina ushee, aghing ababi. Asa sang anyu ni erekyuo ki ju si’

34 “Sang ngo kokee! Ikembo ni ingo wang kukushi bayo, iYesu anga aNazaret? Ingo wang ba pii ayo ko? Imi ye ti ingo ni inga ni, ingo sa agha uyer Onong ra!”

35 “Komo!” IYesu gawa ni nga. “Kunu kide erenoma nga!” Ushee nga ba kuma nga ki feni ki erebo na si kunu nga bu sa nga ugunu.

36 Ajiya nadidu wo ica, nasu teri ace bo si, “Iligba igho upii yidi? Ni erekyuo kini eregoro ajiya ri sa ushee ususu so ukunu bu, usa kunu bo!”

37 Ila nga kpaa ko abi ki erebo.

*IYesu Leni na ajiya na pam
(IMat 8.14-17; IMar 1.29-34)*

38 IYesu kunu nga kide oko shor Onong, ki kyaa ona iBitrus. Akeri iBitrus shi akyuo ba, Erenoma nga furu wu nagigang, aba shor iYesu sa ama nga okyuo.

39 Aya tara ka yayo icuru nga, asa sa ufuru erenoma si isher nga, aba sisang ki ju bo utina.

40 Onong ta ya ghila wu ni, ajiya ba iYesu na aghomani asini ko iligba igho udumu, atiya bo avo ka ya ikwyi, ki ma bo okyuo.

41 Ushee ba kunu kide anoma bajiya na pam, nasu taa akpa na teri si, “Ingo ni ano Onong nga!” Aba gawa kini bo, akrabo upii ko, ka aye si anga sa aghofoo.

*IYesu Kyaa oka Uteri Upii Onong
(IMar 1.35-39)*

42 Ikyua ya yee ni aba kunu nga, ki kyaa uce uka mani agho shi ya

ba. Ajiya na pam sɔ wang nga, akyaa ukushi nga. Uwang bɔ ni ibɔ dara nga, ka aba sang nga kukushi bɔ ba,

⁴³ aba tɛri bɔ si, “Iyiya yɔ ni imi ma ufɔng ushɛ ila ididuma inga ɛrɛgɔm Ɔnɔng, ka imumani isa ni atuma mi yidii.”

⁴⁴ Asa lite nɔ utɛri upii Ɔnɔng kide ɔkɔ shɔr Ɔnɔng ɛrɛbɔ aYahudiya.

5

IYesu Yɔrɔ Atina Nga

(IMat 4.18-22; IMar 1.16-20)

¹ Ace awii ni iYesu tɛng ki kyɔr ighɔng aJanisarat. Ajiya sɔ yiri kyabɔ ayayo nga kibɔ kɔng ila Ɔnɔng.

² Anu agbɔlɔ apai ka nyu ighɔng, aghɔ hwiri itagbo kunu bɔ kide, na asɔ hwuru isha bɔ.

³ Aba ghila ɔgbɔlɔ uyeng, unga iBitrus, a shɔr nga sa ayini ɔgbɔlɔ ki ɛrɛbɔ ka ghila nga idɛ wu. Aba cica kide ɔgbɔlɔ kɔ mɛɛ ajiya mani acur.

⁴ Aya kpɛɛ upii ni, aba tɛri iBitrus si, “Khimu uyini ɔgbɔlɔ kɔ kya ngɔ uka ukyukyu wu, inu shee isha nu, kunu waa itagbo.”

⁵ IBitrus yira ki ju nga si, “Aghɔ ɔna mi, ayɔ kɔ ju utina kɔ kpaa na atii, ayɔ ta kpɛnɛ yi ighima ba, kɔnɔ ingɔ pɛni ni isu ba shee isha.”

⁶ Aya ju kindu ni, asa hwiri itagbo na pam, ki ta kɔmani isha bɔ dɛkɔ kɛr yɔ.

⁷ Asa yɔrɔ ayikyo bɔ kɔ daa ɔgbɔlɔ ka ba sɛbɔ kɔ. Aba kɔ ba, ki sa itagbo ka agbɔlɔ ki tii wu ki wang ghila wu.

⁸ IBitrus ya nu kindu ni, aba kpaa ki isite iYesu ki ju si. “Sang ngɔ ɔkɔ shi mi Ate, ki imɛ na aghɔ vulu nga.”

⁹ Ki inga kina aghɔmani ashi kina nga nadidu bɔ ni, awo ica ni itagbo na ahwiri,

¹⁰ kindɔ wu ni iYakubu kina iYahaya anɔ iZabadi, ayikyo utina iBitrus. IYesu ba tɛri iBitrus si, “Ba kɔɔ ɛrɛbata ba. Ite ni ajiya bɔ ni ungɔ ki hwiri.”

¹¹ Aya yini ɔgbɔlɔ bɔ ki fuma uviya ni, aba sheri kwikɛ ya na si kiyii nga.

IYesu Lɛni na aghɔnɔ ubili
(IMat 8.14; IMar 1.40-45)

¹² Ace awii ni iYesu shi ki ice ifɔng, na ba nu ace ajiya mani ubili kɔ la ɛrɛkyuɔ nga. Aya nu iYesu ni aba kpaa ki shite nga, ki shɔr nga si, “Ate, inkini ingɔ yira ni, ingɔ ki bira sa mi ki ba na pipar.”

¹³ IYesu ba nawa avɔ nga, ki piya nga, ki ju si, “Imɛ yira, ba na pipar.” Kide akyua ni ubili shee nga.

¹⁴ IYesu ba waa nga atɔ si aba tɛri aghɔ ba, asi, “Ɔsɔ kya ngɔ ukushi ifirist kaya nu ngɔ, kɔ ya ma ifuu ki ngɔ ba na pipar ki ibɔ ye, kɔnɔ umani iMusa tɛri ni.”

¹⁵ Ni kindu ni ila lite nu ghimi na ajiya na pam dɛ kɔ kyeng ukushi nga ki ibɔ ya kɔɔ upii nga, ace aghɔ bɔ ni ka lɛni ni idumu ni ɔsɔ lɔ bɔ ko.

¹⁶ Ni iYesu ka kyaa ukɔ mani aghɔ shiya ba, ki ya pii nɔ Ɔnɔng.

IYesu Lɛni na aghɔmani Akɔ Hwiya nga

(IMat 9.1-8; IMar 2.1-12)

¹⁷ Ace awii ni, iYesu sɔ mɛɛ na ace aFarisiyawa kina aghɔmɛɛ umɛɛ iMusa akunu ki kwiligba ifɔng ki ɛrɛbɔ aGalili, kini ɛrɛbɔ aYahudiya, kɔ Urushelima kuma, na aci ya kɔ kaa. Ɛrɛkyuɔ Ɔnɔng ingɔ sa ɔlɛni shi ni nga.

¹⁸ Ace ajiya ba na ko aghɔmani akɔ hwiya nga ka ya ishɔr, asu shɛri ni ɛrɛkyuɔ na wang ghila kaya kyo nga ki ishite iYesu.

¹⁹ Ara bira bɔ ɔghila idɛ ba ka ajiya shiya na pam, aba kiya bɔ aya ufiya ubɔɔ, kiya yɛmi ufiya wu ki suu ni nga kini ishɔr na ayɛɛ kɔ, asa kyo nga ka biyating baiya ki shite iYesu.

²⁰ IYesu ya nu uma aipang bɔ ni aba ju si, “Ayikyo, a cira uvulu ngɔ wɔ.”

²¹ Aghɔmɛɛ umɛɛ iMusa kina aFarisiyawa va ghulu ace bɔ si, “Inga sɔ pii upii Ɔnɔng ka agbagbara kindɔ ni? Inga ka bira cira uvulu inbasi Ɔnɔng kayu nga ba ni?”

²² IYesu ya kpɛlɛ uma ushi kide ikwyi bɔ ni, asa jubɔ si, “Ikɛmbɔ sa ni inu sɔ ghulu ikwyi nu ka aya ni nu uma ri?”

²³ Uligba wọ cẹẹ nọ yuyo, ataa si, 'A kpaa uvulu ngọ wọ,' Ko na aju si, 'Sisang, kọ kyeng?'

²⁴ Ka ime wang si inu ye si anọ Ajiya sini ẹrẹkyuọ kpaa uvulu ka asing ri." Ava ẹri adumu nga si "Ime ẹri ngọ si, sisang, kpaa ishọr ngọ kọ kyang aca."

²⁵ Kide akyua ni asang ka ya ica kwinga, ki kpaa ishọr na ayii kọ, ki kya aca, na asọ bre Ọnong.

²⁶ Nadidu bọ kpene anyu bọ na sa wo ica! Na aba kọng ẹrebata, na bre Ọnong, na asọ ju si, "Aidi ni ayu nu ima usa uwo ica!"

IYesu Yoro ILawi

(IMat 9.9-13; IMar 2.13-17)

²⁷ Aya kpẹẹ ni, iYesu kunu nga, anu ace agho yira agonu aghono uca si, iLawi, aci ko oka yira agonu, iYesu ba ju nga si, "Yii mi!"

²⁸ ILawi ba shee kwikeya, asisang ki yii nga.

²⁹ ILawi ba yoro nga ula imila kọ ona nga, ace agho yira agonu kina ajiya na acur shiya na pam na so la imila kini bọ.

³⁰ AFarisiyawa kina aghomee umeẹ iMusa deẹ kọ ẹri ipii ni asọ ẹri aghoyii nga si, "Ikembọ sa ni inu sọ la, ni inu sa kina agho yira agonu kina agho uvulu?"

³¹ IYesu yira bọ si, "Agho shi akyuo wang bọ aghomee ikang ba, sa adumu."

³² Ime bami kaya agho uju na biboro ba, sa agho uvulu, ka a lokpaa."

Ughulu kaya Ukpene Anyu

(IMat 9.14-17; IMar 2.18-22)

³³ Aba ju nga si, "Atina iYahaya aka kpene anyu kwaligba kyua, aka ba pii nọ Ọnong, kindiwu kina atina aFarisiyawa, uwe ni angọ so la na sa."

³⁴ IYesu ba ju bọ si, "Inu ki bira sa ayikyo agheme asasa ukpene anyu, na agheme asasa shi kini bọ?"

³⁵ Akyua ki ba ni aki kpaa agheme asasa kọ na sa shee bọ ya, to, akyua ra kọ ni ibo ki kpene anyu kọ.

³⁶ IYesu ba ma bọ ighang upii, "Ba agho na aki gaa ugii ugyauto ki gbang isisa ka ya ta igbang ititang kọ ba. In

kini aju kindo ni, aki gaa igbang isisa wọ, kọ umani, uta taki ju wọ igbang ititang uduma ba.

³⁷ Ba aghomani aki shii amusumu ikolo na shi asasa ki ubom ututang. In kini aju kindu ni, amusumu ikolo na shi asasa ki shiya ubom nga wu, kina ayo, ubom nga kuma ki bira bọ.

³⁸ Amusumu ikolo na shi asasa ni, aki sa bọ kọ ubom ususa.

³⁹ Ba agho na aki wang usa amusumu ikolo na shi asasa, in kini asa atatang ni, aki ju si, 'Atatang cee nọ ododoma.'

6

Ughulu kaya Awii Uwuru AYahudawa

(IMat 12.1-8; IMar 2.23-28)

¹ Ace Awii uwuru aYahudawa ni, iYesu kina atina nga yii bọ isii ija alkama, atina nga ba kpene ace akwyue alkama na asọ wuli na coo na sa la.

² Ace aFarisiyawa ba ju si, "Ikembọ sa ni inu su ju imumani umeẹ iMusa kila ujuwu ka Awii uwuru aYahudawa kọ?"

³ IYesu ba yira si, "Inu ta kọ pila nọ imumani uDauda ju ka kyua umani inga kina ajiya nga kọng idafọ wọ ba?"

⁴ Umani uDauda ghila ide ona Ọnong, kiya woo, ubiredi ki la, ki va ma ayikyo ukyeng nga imumani ace agho taki la ba si iFirist kayu nga?"

⁵ Aba ẹri bọ si, "Anọ Ajiya nga shi Ate Awii uwuru aYahudawa."

Aghoni Avọ nga Shomọ wu

(IMat 12.9-14; IMar 3.1-6)

⁶ Ace Awii uwuru aYahudawa ni, iYesu ghila ide okọ takwyue aYahudawa na asọ mee. Ace ajiya shiya ni avo ila nga kọ shomọ wọ.

⁷ Aghomee umeẹ iMusa kina aFarisiyawa sa ica, ka anu ta iYesu ki leni ni nga ka Awii uwuru aYahudawa ni, kibọ peni nga na uvulu.

⁸ Ni iYesu ye imumani ishi ki ikwyi bọ. Aba ẹri ajiya ra mani avo nga shomọ wọ si, "Sisang koba titara kọ kawẹ." Ajiya nga ba sisang ki ya titara kọ kaa.

⁹ IYesu ba ju bọ si, “Imẹ sọ ghulu nu, ikembọ shi iduma na ju ka Awii uwuru aYahudawa ni, aju ima ididuma ta akakiya? Afoo okyuo ta apii wọ ni?”

¹⁰ Aba kyoo bọ nadidu bọ, ki ju si, “Nawa avong.” Asa nawa, avo nga ba akyyuo.

¹¹ Aba kọng anang nagigang, aba lite nọ upii kina ace bọ imumani ibo ki ju iYesu.

IYesu Hwiya Atina Nga Usho na Apai

(IMat 10.1-4; IMar 3.13-19)

¹² Awii ra ni, iYesu ya kila nga aya ugbana ka ya shor Onong. Anye na so pii nọ Onong.

¹³ Ikyua ya yer ni, aba yoro aghoyii nga, Ahwiya agho usho na apai kide bọ, ace agho bọ ni ayoro bọ si atina nga.

¹⁴ Abọ shi iSiman aghomani iYesu yoro si, iBitrus, kina anayuru nga Andrawus, kina iYakubu, kina iYahaya, kina iFilibus, kina iBartalamawas,

¹⁵ kina iMatiyu, kina iToma, kina iYakubu anọ iHalfa, kina iSaminu, aghomani aka yoro si iZaloti,

¹⁶ kina iYahuza anọ iYakubu, kina iYahuza Iskariyoti, aghomana agbara nga.

IYesu Mee Ajiya, ki ba Leni ni bọ
(IMat 4.23-25)

¹⁷ IYesu shulu kina bọ, ki titara kọ uce uka ayaye na tes, kina ajiya na pam aghomani ashi aghoyii nga. Ukadu wọ ni ajiya na pam ba ko abi ki erabo aYahudiya, kina Urushe-lima, kina erabo aTaya kina aSi-don aghomani ashi ka anyu ereyema ighighe.

¹⁸ Aghomani aba ka ma kọng upii nga, ka peni uleni kọ ki idumu bọ nadidu bọ. Agho shina aghing ishee a leni ni bọ.

¹⁹ Kwinga wang piya nga, kaa erokyuo sọ hwuru kọ ukushi nga, aba leni kini bọ nadidu.

Anyu Adaduma olo
(IMat 5.1-12)

²⁰ IYesu kyoo aghoyii nga ni aba teri bọ si, “Inu ni agha anyu adaduma bọ, inu aghila amiri, eregom Onong ni anga nu wọ!”

²¹ Inu ni agha anyu adaduma bọ, inu agha idafọ ka akyyua ri, aki manọ ushuu! Inu ni agha anyu adaduma bọ, inu agho uci ka akyyua ri, inu ki sra!

²² Inu ni agha anyu adaduma bọ peni ajiya toro nọ ni, ki woo nu kọ, na aso cira nọ, si inu ni agho akakiya bọ, kaya Anọ Ajiya!

²³ Inkini udibi uma ba ni, inu ju ikwyifu! Inu sọ ya ni ikwyifu, uka nọ shina pam ka ayaya. Kindu wọ ni anirakpee bọ ju agho pii kọ oto Onong wọ.”

²⁴ Ni olo nọ, inu aghomani ashi ni upeni ka kyuari, ka inu kọ kọng ododoma nọ!

²⁵ Olo nọ, inu aghomani ashi nu ushuu kakyuari, inu ki kọng idafọ! Olo nọ, inu aghomani aso sra kakyuari, inu ki kọng ubira ikwyi, nu sha ci!

²⁶ “Olo nọ, inu aghomani ajiya nadidu sọ bre nọ, kindu wọ ni anirakpee nọ ta agho pii kọ oto Onong ateri kọ.”

Inu Yoo aghomani Asọ Ju Irisho kini Inu

(IMat 5.38-48; 7.12)

²⁷ “Iso teri nọ, inu aghomani inu hwiri mi, inu yoo asho nu, ka inu ju aghomani atoro nu ododoma.

²⁸ Inu sa aghomani aso cira nọ anyu adaduma, nọ shor Onong kaya aghomani aso deri nu.

²⁹ In kini agho gyo ngo na avo kudii utuma ni, tee nga udāa. In kini agho yira ngo igbang kọ ni, woo inga ide kọ ma nga.

³⁰ Nadidu aghomani ashor ngo ice ima ni, ma nga. Aghomani ayira ngo umani, ba wang nga ba.

³¹ Inu ju ajiya imumani inu wang sa aju nu.

³² “In peni inu yoo aghomani aka yoo nu wu ni, ikembọ ni inu ki peni? Ko aghila avulu ni ayoo aghomani ayoo bọ.

³³ In peni inu ju ɔdɔdɔma ka aghɔmani aju nu udɔdɔma ni, ikɛmbɔ ni inu ki peni? Ko aghila avulu ma ka aju kindɔ.

³⁴ In peni aghɔmani aki bira biya nɔ bɔ ni uka ma bɔ ita ni, na ikɛmbɔ ni inu ki peni? Ko aghila avulu mani aka mɛɛ ita ka ace bɔ na asa biya na ki kya.

³⁵ Inu yoo aghɔmani atɔrɔ nɔ, ki nu ju bɔ ɔdɔdɔma, inu ma bɔ uta basi sa atɔ biya nu ba, uju kindiwu inu ki peni uka nɔ nagigang, inu ki tee anɔ ɔnɔng aghɔ uceɛ nɔ ughɔghɛ. Inga ni aghɔ ju uma ɔdɔdɔma nga ka aghɔmani aka sa bɔ iza ba kina agha aikiya.

³⁶ Inu kɔng ahwoo, kɔnɔ umani Ate nu shi aghɔ kɔng ahwoo ni.

Inu ba Ma ace nu Avulu ba (IMat 7.1-5)

³⁷ “Inu ma ju ace aghɔ ashuwa ba, ki inu ma ni, aki ju nu ba. Inu ba bra ace aghɔ ba, inu ma ni aki ju nu ba, inu yira ɔlɔkpaa, ka aki yira ɔlɔkpaa nu.

³⁸ Inu ma, ki inu mani aki manɔ ka tii umumara na titɔ, atighi na zezɔgɔ kɔ ninira wu, ka sira nɔ kide avɔ igbang. Kɔnɔ mani imumani inu ka mara Ajiya kɔ ni, iyɔɔ na ki mara nu wɔ.”

³⁹ IYesu ba ma bɔ ice ighang upii si, “Afoo ki biya ugo afoo kashi lee? In kini aju kindu ni, nadidu bɔ ki kpaa bɔ kide uhwo ba?

⁴⁰ Ba anɔmɛɛ mani a gina aghɔmɛɛ nga ba. Anɔmɛɛ mani akpɛɛ upila iwɔɔ nga ni, aki ba kini aghɔmɛɛ nga ni.

⁴¹ “Ikɛmbɔ sa ni ingɔ sɔ kra ani anɔ ibɔng mani ashi kide ica anayuru ngɔ, ingɔ ta ma ngɔ ni ukumu ɔshɛ nɔ ushi kide ica ngɔ ba?

⁴² Na nyi wu ni ingɔ ki bira utɛri anayuru ngɔ si, ‘Anayuru, ta ni imɛ woo ngɔ anɔ ibɔng mani ashi kide ica ngɔ,’ Ni ingɔ ta nu ngɔ ukumu ɔshɛ nu shi kide ica ngɔ ba? Ingɔ ishɔɔ ajiya! Kyɔ uwoo ukumu ɔshɛ nu shi kide ica ngɔ, nɔ ta bra unu naiburu mani uki

tɔ woo anayuru ngɔ anibɔng mani ashi kide ica nga.

Aka Ye ɔshɛ ki Ighɔ Ikɔlɔ nga (IMat 7.16-20; 12.33-35)

⁴³ “ɔshɛ ɔdɔdɔma ka ma wɔ ikɔlɔ ibibi ba, kindi wɔ ni ɔshɛ ubibi ka ma wɔ ikɔlɔ ididuma ba.

⁴⁴ Aka ye kɔligba ɔshɛ ki Ighɔ ikɔlɔ nga. Aki kara bɔ uweng ki ɛrɛnɔma ukara ba, ko inabi kɔ ɔshɛ ukara ba.

⁴⁵ Ajiya ukikilɛ ka woo uma ɔdɔdɔma kide uma ɔdɔdɔma mani akyo kide ikwyi nga. Ni agha aikiya ka woo uma ububi kide ikwyi nga. Imumani isi kide ikwyi ni, iyu ka kunu ka nyu nga.”

Aghɔ Vura Apai (IMat 7.24-27)

⁴⁶ “Ikɛmbɔ sa ni inu sɔ yɔrɔ mi si ‘Ate, Ate,’ ni nu tɔrɔ nu ju imumani imɛ sa saju?

⁴⁷ Ka aghɔmani aka ba ukushi mi, ki ba kɔng mi ni, ki ba ju imumani imɛ tɛri sa ju ni, imɛ ki yeni nu mani ajiya nga shi.

⁴⁸ Inga shi kini ajiya nga ni, aya sang uvra ɔna nga ni, asa tumu ɛrɛbɔ ikikyughu, ki ta ɛrɛkpa uvra nga kaya utii. Ugya ya ba ni, uta bra bɔ ukpaa ɔna kɔ ba, ka vra uvra nga na bibɔrɔ.

⁴⁹ Insi ni aghɔmani a kɔng upii mi na ta ju nga imumani imi tɛri sa aju ba ni, ashi na ki kyaa kina ajiya mani a vra ɔna nga bɔ uta ɛrɛkpa na bibɔrɔ. Ugya ya ba ni uba pulu ɔna wɔ. Ukpaa ɔna so ububi!”

7

Uma Aipang Aghina Akpɔ (IMat 8.5-13)

¹ IYesu ya kpɛɛ utɛri upii nga kite bajiya ni asa ghila nga Akafarnahum.

² Ni ace agira agha aghaghe aghina akpɔ, aghɔmani Ate ɔna nga ka kɔɔ ɔdɔdɔma nga naigang, ashi nga akyuo ba kina asu kpoo ni.

³ Aghinakpɔ ya kɔng ila IYesu ni, aba tuma ace agha akakɔng aYahudawa kɔ ukushi nga, ka ya shɔr nga sa aba lɛni na agira nga.

⁴ Aya fuma ukushi IYesu ni, ava shor nga nagigang ava teri si, 'Ushi umani aju nga kindi,

⁵ ka ayoo Ajiya yi, anga vra ayọ oko takwyue aYahudawa."

⁶ IYesu ba kyaa kini bọ. Aya kya ayayo kono ona ni, agha aghaghe aghina akpo ba tuma aghikyo nga kukushi nga ka ya teri nga si, "Ate ona, ba ma erewe ngo utina ba. Ita maami ni ingo ba ona mi ba.

⁷ Uwu sa ni ita nu mi ni ima ni ba ukushi ngo ba, toro peni ka agira mi ki leni.

⁸ Ki me mani avo ace agho wo ni ishi wu, kina aghinakpo kide ivo mi, ime wang teri adi agho si, 'Kikyang', Asọ kyaa, ace aghoni ime teri nga si, 'Ba,' Asu ba, ime teri agira mi si, 'Aju ima,' Asọ ju."

⁹ IYesu ya kong kindi ni, aba wo ica ni nga, aba tee ki teri Ajiya mani so yii nga si, "Imeso teri no si, ime sono ko nu mi uma aipang na erewu kindi ko ki Israila ba."

¹⁰ Ajiya na atuma bọ ya vuwa bọ aca ni, aya peni ni agira nga to akwu.

IYesu Shang Ano Ayiri mani Agheme Nga ko Kpoo

¹¹ Aya kpee ni IYesu ba wor ki kyaa ice Ifong na aka yoro si Anayin, atina nga kina ikir baiya ba kyaa kini nga.

¹² IYesu ya sang fuma anyu uka ughila ifong ni, aba nu ni a kpaa okong ace anagheme na ki kyabo ko naa ko. Ano ayeng ayiri mani agheme nga ko kpoo. Ikir baiya ki ifong kyeng kina inga.

¹³ Ate ona ya nu nga ni, aba kong ahwoo nga. IYesu teri nga si aba ci ba.

¹⁴ Aba kyaa ki ya piya imumani ago okong ko. Ajiya na go okong ba titara. IYesu ba ju si, "Ano, sisang!"

¹⁵ Aghokpo va sisang ke cica, Ki tee agho upii!. IYesu ba kpena nga ka avo ki ma ayuru nga.

¹⁶ Erabata kpena bọ ko nadidu bọ, aba joo Onong na teri si, "Atina Onong aghaghe ba ukushi bayo." Aba ju si "Onong ba ukushi bayo ka ba she Ajiya nga."

¹⁷ Upii IYesu ghila nadidu aYahudiya kina ufong shi ka ayayo bọ.

IYesu kina IYahaya Aghono imini mini (IMat 11.2-19)

¹⁸ Aghoyii iYahaya ba teri nga omari nadidu, na ba woo agha pai kide bọ,

¹⁹ ki tuma bọ ko kushi Ate ona ka ya ghulu nga, "Ingoo shi aghomani aki ba, ko ta ayọ sha ace agho ni?"

²⁰ Aya fuma ukushi iYesu ni, aba ju si, iYahaya agho uju iminimini tuma ayọ sa aba ghulu ngo si, "Ingoo shi aghomani aki ba, ko ta ayọ sha ace agho ni?"

²¹ Ka kyua ra ni, iYesu ma ajiya ni asa adumu okwu, ki ba kiya aghono ushee uduma ajiya wo. Ki ba sa afoo na kyoo.

²² Aba yira aghomani iYahaya tuma si, "Inu vuwa no ko ya teri iYahaya imumani inu kong ki ba nu. Afoo so kyoo uka, agunu so kyeng, aghono ubili ba na pipar, agbatong hwiri atong, asang aghomani a kpuru bọ, asu ma ila ididuma kukushi aghila amir.

²³ Anyu adaduma kukushi aghomani ata vulu bọ ni umumani isu ju ba."

²⁴ Agho tuma iYahaya ya sang bọ ni, IYesu ba teri bọ upii iYahaya, asi, "Ikembọ ni inu kyaa unu ka ghumu? Inu kyaa ki inu ya nu obong mani uwuu so ca?"

²⁵ Iba kindi ba ni, ikembọ ni inu kyaa unu? Ace aghomani asomo uma ododoma? Kayi, agho osomo ugbang ododoma ni, agho ci kide ugee agom bọ.

²⁶ Ni, ikembọ ni inu kyaa ukyoo? Atina Onong? Iso teri no, aceri agho pii ko oto Onong nagigang.

²⁷ Anga shi aghomani awo pii kaya erewe nga si, 'Ime ki tuma atuma mi ka ghila ite ni ngo, Aghomani aki kyer utra na sha uba ngo.'

²⁸ Iso teri no, ba Ajiya ujee ayiri na aceri iYahaya kini ughoghe. Kindi ni aghomani ashi naji ko oka erenom Onong aceri nga."

²⁹ Ajiya nadidu kina agho yira agonu ya kong kindi ni, aba yira si Onong ni agha aipang nga, IYahaya ba ju bo iminimini.

³⁰ Ni AFarisiyawa kina aghomee umee iMusa ba toro bo imumani Onong wang bo si aju, ka ata yira bo ni IYahaya ju bo iminimini ba.

³¹ Ikembo ni ki mara Ajiya akuakuari wo? Ashi na nyi?

³² Kini ano bo ni aci ka anyu oko la ize, asu yoro ace bo, nasu teri si, 'Iyi peni igbee, inu ta ya no ba, ayoo taa ate ukpo, inu ta ci nu ba.'

³³ Uwe ni, IYahaya agho uju iminimini ba ni, aka ra la ubiredi ba, akarasa amusumu ikolo na ashe ba, ni inu se teri si, 'Ashi kina ushee.'

³⁴ Ano Ajiya we naya ba, asu la na sa, inu so teri si, 'Agho bra ula, agho usa ikolo na ashi, aghikyo agho yira agonu kina agho uvulu.'

³⁵ Kindi ni uye ukyuu, yeni si utra Onong na Aipang nga kukushi ano nga."

IYesu ko ona iSaminu aBafarisiye

³⁶ Ace aBafarisiye yoro nga ula imila. Aba ghila ona aBafarisiye, ki ya cica koka imila.

³⁷ Ace ayiri ki ifong, aghila vulu, a kong ni iYesu so la imila ko ona aBafarisiye ni, ava ba ni ace anibom na anyi uvong.

³⁸ Aba titara ko tumu ko oka ifra nga, nasu ci. Ayiri nga ba gheli nga ifra ko. Aba cra nga ko ni ufilikwe nga, ki keni nga, ni asa ba shii anyi uvong nga ki coo nga ki ifra.

³⁹ aBafarisiye na ayoro ula imila ya nu kindo ni, aba kpaa kide ikwyi nga si, Ata wasi Ajiya ri ni agho pii ko oto Onong nga ni, ata ko ye aghomani asu cira nga, kina igho ayiri. Si asa aghila avulu."

⁴⁰ IYesu ba yira si, "ISaminu, iwang yeni ngo upii." Aghomee, ime so hwiri ngo."

⁴¹ IYesu ju si, "Ace Ajiya apai na ayii bo uta no ufe. Agha aye ni, ayii nga adinari araji ato, ada aghoni ishito.

⁴² Aya bira bo obiya ba ni, aba shee bo ya ka apai bo. Kide bo ka apai bo ni, inga ki cee no uyoo nga?"

⁴³ ISaminu ba yira nga si, "Ku nu mi ni, aghomani aya nga ughē." Aba ju si, "Ingo teri na biboro."

⁴⁴ Aya tee kukushi ayiri ni, aba ghulu iSaminu si, "Unu ayiri ri? Ighila ona ngo, ingo taa ma mi nga amusumu uhuru ifra ba, inga shiri mi na ayiri nga ki ifra ki cira mi na ufilikwe nga.

⁴⁵ Ingo ta keni mi nga ba, anga ni, ko ghila mi ni ata ya nga keni mi ifra ba.

⁴⁶ Ingo ta coo mi nga anyi ka erekwe ba, inga coo mi anyi uvong ki ifra.

⁴⁷ Kindi ni, ime so teri ngo, avulu nga nagigang ra ni a kpaa nga ko, ka ayeni uyoo nagigang. Aghomani a kpaa nga ko nazii ni, uyoo naziwu ni ayeni."

⁴⁸ Aba teri nga si, "a kpaa ngo avulu ngo wu."

⁴⁹ Agho la kini nga ba teri ace bo, "Inga shi nga na aso kpaa avulu?"

⁵⁰ IYesu ba teri ayiri si, "Uma aipang ngo foo ngo. Kyaikyang ni ikwyifu."

8

Ace Ayiri Wolu kini IYesu

¹ Aya Kpee ni iYesu va ghila ide ufong kina anorifong nasu teri upii ila ididuma eredom Onong. Agho usho na apai ni ashi kini nga,

² ace ayiri mani awuli bo ushee usulusu kina idumu. Kide bo ni, uMaryamu (aghomani ace agho bo yoro nga si iMagadaliya), aghomani awoo nga ushee utinsara wo,

³ IYuwana ayiri iKuza, aghotina aghaghe ona iHiridus, kina iSuzanatu, kina ace agho bo nagigang mani ashe bo ni ugo uma bo.

Ighang Upii Agho Pila (IMat 13.1-9; IMar 4.1-9)

⁴ Umani ajiya nagigang adugo curu, aba ka ufong ukushi IYesu, avasa ma bo ighang upii si.

⁵ "Ace agho wuu kya oka upila igho. Ashi kide uta ni, ice igho va kpaa ko

utra, ava tina yọ, anurunu ayaya va tara yọ kọ’

⁶ Ice va kpaa ka atii. Iya ta ikumu ni iva hwiya yọ, ba ọlọlor.

⁷ Ice va kpaa kide akara, iva mighi kukuyeng, akara va meni yọ.

⁸ Ice va kpaa ki ẹrẹbọ ididuma, ava fọnọ, ki sa ikir ajilaji.” Aya tẹri kindi ni, ava sang ẹrẹwyue ki tẹri si, “Aghomani ashina atong kọng ni, a kọng.”

Ima ri Ighang Upii agho Pila Yeni
(IMat 13.10-17; IMar 4.10-12)

⁹ Aghoyii nga va ghulu nga ikembo ni ighang upii yeni.

¹⁰ Ava tẹri si, “Inu ni, ama nu si inu ye ẹgheregheme ọka ẹrẹgom Onong. Uwe ni aghoshe ni sai ni ighang upii, unu ni anu, na aki kpele bọ ba. Okong ni, na ki kọng na ki kpele bọ ba.

IYesu Yeni Ighang Upii Agho Pila
(IMat 13.18-23; IMar 4.13-20)

¹¹ “Ni, ighang upii yọ shi, igho yọ shi upii Onong.

¹² Igho mani ikpaa kọ utra iyọ shi aghomani a kọng upii Onong, ni Ishẹ ba ki ma kpaa upii wu ka ikwyi bọ, ka ba ma aipang na peni ufoo bọ ba.

¹³ Unga ayọ utii ni iyọ shi aghomani atoro kọng upii Onong ni, aka yira ni ikwyifu. Abọ ni, ashii bọ ni akang ba. Aka ma aipang anirawi naji ni, akyua umra ni, na ka kpaa.

¹⁴ Igho mani ikpaa ka akara ni iyọ shi aghomani a kọng upii, ana golo ni, iger asing, kina uyoo ufe, na uyoo okong ododoma asing la ẹrẹkyuo bọ uwọ sa ni ara ma bọ ikolo ba.

¹⁵ Igho mani apila ka ẹrẹbọ ididuma ni iyọ shi aghomani a kọng upii, na yira kini ikwyi iye ididuma, amor ki ma ikolo.

Ighang Upii Agbilimo
(IMar 4.21-25)

¹⁶ “Ba aghomani aki ta agbolimo ka fogha ya ni ublikyo, kọ na akyo yọ ka tata icuru. Kayi, sai na tiya kọ ka mani aka tighau, ka agho ghila nu uyeri.

¹⁷ Ba imumani afuwa ya mani aki fomọ bọ ba. Ba imumani atẹri kide tii mani aki kọng bọ ba.

¹⁸ Kindo ni inu sa atong kọ kọng, ka aghomani ashii ni yọ na aka va kimi ngau. Aghomani ashii ni yọ ba ni, ko ani mara asu sa ikwyi ni yọ ni, aka va yira wọ.”

Ayuru IYesu kina ‘Anayuru nga
(IMat 12.46-50; IMar 3.31-35)

¹⁹ Ayuru nga kina anayuru nga aba ukushi nga, na ara bira bọ ufuma ukushi nga ba ka Ajiya fo aghe.

²⁰ Ace agho va tẹri nga si, “Ayuru ngo kina anayuru ngo ting ka sing, awang nu ngo.”

²¹ Na va tẹri bọ si, “Agho kọng upii Onong, kiva ju, na abọ shi ayuru mi, kina anayuru mi.”

IYesu Dara Ugya Ighong
(IMat 8.23-27; IMar 4.35-41)

²² Ace awii ni aghila ide ogbolọ kina atina nga. Ava tẹri bọ si, “Ima bulu Uda ugeẹ ighong.” Ava sisang ki wolu.

²³ Ashi kide ukyeng ni omọọ va kpaa iYesu wọ. Ba irishu ni uwuru va sang ka ighong, ogbolọ va deri koghilawu ide na amusum, aghila bọ ubura ikwyi.

²⁴ Avasa ya shang nga, ki tẹri nga si, “Agho ọna, Agho ọna, ayọ ki kpuru yi.” Ashira, ki ger uwuru kina iyagha amusum. Ava nyenyeri, uka va komo na kikir.

²⁵ Ava tẹri bọ si, “Kyu uma aipang nu wu?” A kọng ẹrẹbata ava woo ica, asu tẹri ace bọ, “I nga shi kọ kawẹ ni, uwuru na amusum na so ma bọ upii, nasu yii ima tẹri nga?”

IYesu Leni na Agho Shi no Usheẹ ka
Agarasinawa

(IMat 8.28-34; IMar 5.1-20)

²⁶ Aya fuma ẹrẹbọ Agarasinawa ingo mani ishi na avo igbang kina ifong aGalili.

²⁷ No ufuma iYesu ni, ace aghomani ashii ni usheẹ kunu kide ifong ki sa nga ashọ. Aka somo uma ba, ashii nu ọna ba, aci kide na alor.

²⁸ Aya nu iYesu ni ava gyo a kpa, ava kpaa kite nga ki sang ẹrẹwyue ki

teri si, “Ikembo lo ngo kini ime, iYesu Anọ Onong agho cee no ughoghe? Ime so shor ngo, ba ju mi ubibi ba.”

²⁹ Ateri kindi ki iYesu ko teri ushee usulusu sa aya ajiya nga yaa. Agolo nagigang ushee nga ka gyo nga, na aka dara nga, Alor nga na asara nu uca, na aka kara uloru wo, ushee nga ka kela nga na kyaa aghumu.

³⁰ Ni iYesu va ghulu nga, “Ikembo shi uca ngo?” Ava teri si, “Na pam,” ko ushee ko ghila nga na pam ide erenoma nga.

³¹ Avasa shor nga ka ma sa bo ka kpaa kide uhwo okong olo ba.

³² Ni oka ni ace idir alade aso cee ka ta noo upang, avasa shor nga si aya bo ka ghila ide bo. Avasa ya bo ya.

³³ Ni ushee nga va sher Ajiya nga, ki ghila bo ide alade. Idir vasa vula kaya ugbana ki kpaa kide ughong, ava kpurubu kide na amusum.

³⁴ Aghocee alade nga nu ima ri eba ni, ava ti bo, ava ya teri ima ri ebani ki ide ifong kina anorofong.

³⁵ Ajiya vasa kunu, ki ma nu ima ri ba. Ava ba oko shi iYesu, avasa nu aghomani ushee nga ya nga, aci kite iYesu, kina uma ugo, ashi ni ijiya nga. Avasa kong erabata.

³⁶ Aghomani aju ima kaya ica bo ni, ava teri bo mani asa ni agho shi no ushee nga peni okyuo.

³⁷ Ajiya nadidu ki erabo aGarasinawa vasa shor iYesu na sheri bo ya, ki erabata nagigang kpeno bo wu. Avasa ghila ogbolo ki vuwa nga.

³⁸ Aghomani ushee nga ya nga ni, ava shor nga ka kyeng ni nga. Ava shira nga si,

³⁹ “Vuwa ngo aca, ya teri igho uma okokong mani Onong ju ngo.” Ava ghimi ifong nadidu kiya teri uma okokong mani iYesu ju nga.

Ashang Anayiri mani Akpoo kina Ayiri mani a Piya Igbang IYesu (IMat 9.18-26; IMar 5.21-43)

⁴⁰ Ni, iYesu ya vuwa ni, agho bo ma sa nga asho nadidu bo na so sha nga.

⁴¹ Na ace Ajiya we na yoro nga si iYayirus, ace aghotina aghaghe oko

takwyue aYahudawa, aba ki ma kpaa kite IYesu, ki shor nga ka kyaa ona nga.

⁴² Ashi na anọ anayiri ayeng, ashi kina anyi osho na pai, ashi ka anyu ukpo. Akyeng ni, Ajiya nagigang sha dara nga,

⁴³ Na ace ayiri mani ako la anyi osho na pai na aso nira ayi, ako pii imumani ashi ni yo ko kang, ba aghomani abra ma nga okyuo ba.

⁴⁴ Aba utumu nga, ki piya ifila igbang nga. Ko kadu unira ayi nga va tara wo.

⁴⁵ Ni iYesu va ghulu si, “inga piya mi?” Ni kwinga ya la inang wo ni, iBitrus va teri si, “Agho ona, Ajiya bo nagigang yii ngo, aso meni ngo.”

⁴⁶ Ni iYesu va teri si, “Ace agho piya mi, ki ime kong ni erkyuo kunu kide erenoma mi.”

⁴⁷ Ayiri nu ni ba oko shor ba ni, avasa yini ki ba kina utagha eka, ava kpaa kite nga, ki yeni kite majiya ima usa mani anga piya nga, ni ma anga leni ki iripe.

⁴⁸ Avasa teri nga si, “Ano mi, uma aipang ngo wu uleni ni ngo. Kyeng ni ikwyifu.”

⁴⁹ Ashi kide upii ni, ace agho vasa ba ko ona iJarus agho atina aghaghe oko takwyue aYahudawa, ki teri si, “Anong ko kpoo. Ma so ma aghomee utina obo ona ngo ba.”

⁵⁰ Ni iYesu ya kong kindi ni, avasa yira ki teri si agho utina aghaghe oka ta akwyi aYahudawa, “Uma kong erabata ba. Kpaa ki ikwyi, aki ba akyuo.”

⁵¹ Aya fuma ide ona ni ara ya nga na ace agho ghila ni nga ba, sai iBitrus, kina iYahaya, kina iYakubu, kina ate ano na a yuru,

⁵² Ajiya nadidu so ci konọ ukpo anọ. Ni iYesu va teri si, “Inu ma ciba. Ara kpo ba, aso moru wu.”

⁵³ Avasa sra nga ungo jer amra, ka abo ye sa akokpo.

⁵⁴ Ava kpeno avo nga, ki yoro nga si, “Anayiri, sisang.”

⁵⁵ Aghing nga va vuwa, ki iripe ukadu ni ava sisang. Ava teri si ama

nga imila.

⁵⁶ Aghojee nga va woo ica. Ava tɛri bɔ si ama tɛri ace aghɔ ima ri iba ba.

9

*IYesu tuma ɔshɔ na pai ra
(IMat 10.5-15; IMar 6.7-13)*

¹ Avasa curu ɔshɔ na pai ra ki ma bɔ ɛrɛkyuɔ kina uloru abugu kaya ushɛɛ, asɔ va wuli idumu,

² Ava tuma bɔ si aya tɛri upii ɛrɛgom Onong, asɔ sa aghɔ shi bɔ akyuɔ ba ka lɛni.

³ Avasa tɛri bɔ si, “Ama kpaa icima ka go kɔ kyeng bɔ ba, ko ashi, ko ipa, ko imila, ko ufe. Ama kpaa uma ugo pai ba.

⁴ Nadidu ɔna mani uya shulu wɔ ni, uci kukadu sa agɔlɔ usang nɔ ya ju.

⁵ Nadidu aghɔmani ara yira nɔ ba ni, insi ɔki ya ɔna ni, ɔsi zuru acɔ ifra nɔ kɔ yeni amaa uwo ivɔ nɔ ka ya akwyi bɔ,”

⁶ Ava sisang ki ghila anɔrɔfong asɔ tɛri ila ididuma, na sa lɛni na dumu kwabi.

*Ukpo IYahaya Aghɔnɔ UBaptisma
(IMat 14.1-12; IMar 6.14-29)*

⁷ Ni, agom iHiridus aghɔ go ɔgyɛ ɛrɛgom a kɔng imumani asɔ ju nadidu, ava bra ikwyi nga nagigang, ka ace aghɔ sɔ tɛri si iYahaya aghɔ uju iminimini nga na ashang kɔ ukpo.

⁸ Ace aghɔ bɔ ni ava tɛri si iLiya nga kunu. Ace aghɔ bɔ ni ava tɛri si ayayeng kide Atina Onong adaa akyua nga sisang.

⁹ Ni iHiridus va tɛri si, “IYahaya ni Imɛ kyua nga ɛrɛkwɛ wɔ. Inga shi kɔ kaa ni ihwiri uma kaya ɛrɛkwɛ nga?” Ava wang unu nga.

*IYesu ma Ajiya Aji Ushɔ Itɔng Imila
(IMat 14.13-21; IMar 6.30-44; IYah 6.1-14)*

¹⁰ Atina iYesu ya vuwa ni, ava tɛri iYesu ima ra abɔ ju. Ava kpaa bɔ ka yayu bɔ ki kyabɔ ice ifong si aBetsaida.

¹¹ Ni, aya nu kindi ni ikir baiya nga va yii nga. Ava sa bɔ ashɔ nɔ uba,

ki tɛri bɔ upii ɛrɛgom Onong, ki wuli idumu aghɔmani ashi bɔ akyuɔ ba.

¹² Onong uta ya kpa wɔ ni, ɔshɔ na pai va ba ayayo, ki tɛri nga si, “Shira ajiya, ka aghila ide ifong ayayo, ashulu ka wang ɔka nyɛ kina imila, ka ɔka mani iyi shiwu ni ɔshiwu ayayo na ca ba.”

¹³ Ni ava tɛri bɔ si, “Inu ma bɔ imila.” Ava tɛri nga si, “Ima ra iyi shi kini yɔ ni ira wolu yɔ ubiredi ɔtɔng kina itagbo ipai ba, si iyi kyaa ki ya ghɛ ajiya ri imila nadidu bɔ.”

¹⁴ Aghɛmɛ fɔma aji ushɔ atɔng. Ava tɛri atuma nga, “Uteri bɔ si acica kaga gimi kaga gimi, kɔgba ugimi aghɔ ishitilitong.”

¹⁵ Kindi wu na avasa ju, avasa bɔ na cica nadidu bɔ.

¹⁶ Aya kpaa ubiredi ɔtɔng kina itagbo ipai, ava sang ica ka yaya, ki sa Onong iza, ava wraa, ki meri atuma nga, na sha meri ajiya.

¹⁷ Nadidu bɔ la ki shuu, na sa yeri akumu umani ashe wu ɔkɔrɔ ɔshɔ nɔ pai.

*IBitrus Yeni umani IYesu na Anɔ Onong nga
(IMat 6.18-26; IMar 5.21-43)*

¹⁸ Ace awii na asɔ shɔr Onong kaya yu nga, atina nga va ba ɔkɔ shi nga. Ava ghulu bɔ, si, “Inga na ajiya tɛri si imɛ shi?”

¹⁹ Ava yira si, “IYahaya aghila iminimini, ace aghɔ bɔ ni, Iliya, ace aghɔ bɔ ni, ayayeng kide aghɔ pii kɔ ɔtɔ Onong adaa akyua nga sisang.”

²⁰ Ava tɛri bɔ si, “Ni inu ni, inga ni ɔka tɛri si imɛ shi?” Ni iBitrus va yira si, “IKristi anga Onong.”

*IYesu tɛri Ighɔ Ukpo mani aki Ju Kunu Sang nga
(IMat 16.20-28; IMar 8.30-9.1)*

²¹ Ava gɛr bɔ sa ama tɛri ace aghɔ upii ba.

²² Ateri si, “Iyiya yɔ Anɔ ajiya kɔng ɔlɔ atataki, aghɔ go ɛrɛgom kina agha akakɔng afirist kina aghɔmɛɛ umɛɛ iMusa atɔrɔ bɔ nga, ki ta kɔ umani aki pii nga wɔ, awii itai na va sisang.”

²³ Ava t̄eri b̄o nadidu b̄o, “Nadidu agh̄omani awang yii mi ni, sa a t̄or̄o ̄er̄ekw̄e nga, na akpaa ukumu ̄os̄he kwagba awii, ka yii mi.

²⁴ Nadidu agh̄omani awang ̄okyuo nga ni, aki taa w̄o. Nadidu agh̄omani a taa ̄okyuo nga ka ya ̄er̄ekw̄e mi ni, as̄o wang w̄o ka peni ba maa.

²⁵ Ik̄emb̄o shi ̄od̄od̄oma ajiya apeni asing na taa ̄okyuo nga, k̄o ka anyu ̄okyuo nga?

²⁶ Nadidu agh̄omani a k̄ong ighong uyeni mi kina upii mi, An̄o ajiya ma ki k̄ong ighong uyeni nga insi aya ba kina ūj̄o nga, kina nga Ate, kina nga aghing uyer atuma nga.

²⁷ Iso t̄eri n̄o aipang, ace agh̄o ting k̄o ke na ki kpo b̄o ba sa anu ̄er̄eḡom On̄ong.”

Utee Ushii nga

(IMat 17.1-8; IMar 9.2-8)

²⁸ Awii ananari ya wolu b̄o ni, iYesu kpaa iBitrus, kina iYahaya, ni iYakubu, a va kila upang kaya sh̄or̄ On̄ong.

²⁹ Ashi kid̄e upii n̄o On̄ong ni, ibate nga tee, uma ugo nga va ba ufufugu, n̄os̄o kpaa ica.

³⁰ Ba irishu na agha pai s̄o pii ni nga, iMusa kina Iliya.

³¹ Ayeni ūj̄o nga, na s̄o t̄eri uki hwura ukyaa ayaya nga, mani aki kpoo ka Urushelima k̄on̄o umani On̄ong kyo ni.

³² Ni iBitrus kina agh̄omani ash̄i kini nga, ̄om̄o tii ki d̄e ica b̄o, na aya sisang ni ava nu ūj̄o nga, kina agha pai na ting ni nga.

³³ Ajiya ya sang b̄o ni, iBitrus va t̄eri iYesu, “Agh̄o ̄ona, ukpaa n̄o umani iyi shi k̄o k̄e. Ima ta as̄o atai, iye inga nḡo, iye inga iMusa, iye ni inga iLiya.” Ara t̄o ye ima ra as̄o t̄eri ba.

³⁴ As̄o t̄eri kindi ni am̄o va ba ki ma fuga b̄o ya. Na ava k̄ong ̄er̄ebata.

³⁵ Ava k̄ong ice ̄er̄ewyue kid̄e am̄o, ni t̄eri si, “Adaw̄o nga shi An̄o mi anga uhwu hwiya, ̄ok̄ong nga.”

³⁶ ̄er̄ewyue ya kp̄e upii ni, ava nu iYesu ka yayu nga. Ava k̄om̄o. A wi ra ni ara t̄eri b̄o ace agh̄o ima ri anu ba.

IYesu L̄eni na an̄o ushi na Aghing Ushee

(IMat 17.14-21; IMar 9.14-29)

³⁷ Ikyua ya ȳeri ni ava shulu ka aya upang, ikir majiya va ma takwyue ni nga.

³⁸ Na ace agh̄o kid̄e ajiya nga va ȳor̄o, ki t̄eri si, “Agh̄om̄e, iso sh̄or̄ nḡo nu an̄o mi kina ica ahwoo, ka anga ka yayu nga.

³⁹ Aw̄e ni, ush̄e ka kila nga, aka waa akpa ba uye ba. Ushēe nga ka gyo nga, ̄er̄en̄oma nga ka tagha, anyu nga ka hwuru ̄of̄o. Akara sh̄eri b̄o nga ba sa a fila.

⁴⁰ Im̄e sh̄or̄ atina nḡo ka awoo nga w̄o, na ara bra b̄o ba.”

⁴¹ Ni iYesu va yira nga si, “Inu ̄of̄on̄o akyua ri ̄onḡo ta uma aipang, agh̄o tor̄o b̄o ̄ok̄ong, sa agba awii ni iki ci ni nu, ni ̄ek̄ong ni nu? Ba na an̄o nḡo k̄o k̄e.”

⁴² As̄o ba ni, ush̄e nga vasa sang nga ki gyo ki ̄er̄eb̄o na lip, ̄er̄en̄oma nga s̄o tagha. Ni iYesu va ḡer̄ ush̄e usulusu, ki l̄eni na an̄o, ava ma ate an̄o nga.

⁴³ Nadidu na va w̄o ica ni ̄er̄ekyuo On̄ong.

IYesu T̄eri Igh̄o Ukpo nga

(IMat 17.22-23; IMar 9.30-32)

⁴⁴ Tara ni upii ri ghila id̄e at̄ong nu. Aki ma An̄o Ajiya ka ajiya.”

⁴⁵ Ni ara kp̄el̄e b̄o upii ri ba, ash̄o w̄o ka ma nu ba. Ab̄o ni ahwiri ̄er̄ebata ughulu nga upii.

Inga c̄eri ni ̄ogh̄oghe?

(IMat 18.1-5; IMar 9.33-37)

⁴⁶ Inang va sang ki ̄ed̄eb̄o kaya inga shi aghaghe kid̄e b̄o.

⁴⁷ Ni iYesu ya kp̄el̄e ima shi ki id̄e ikwyi b̄o ni, ava kp̄en̄e av̄o ace an̄o ji ki waga nga ayayo ni nga.

⁴⁸ Ava t̄eri b̄o si, “Nadidu agh̄omani ayira anan̄o ri ko ̄ocami ni, im̄e na yira. Agh̄omani ayira mi ni, ayira agh̄omani atuma mi wodu. Agh̄omani ash̄i na ji kid̄e nu anga shi aghaghe.”

Agh̄omani Ashi k̄o Yeni nu Ot̄or̄o Ba ni, anga Shi anga nu

(IMar 9.38-40)

⁴⁹ IYahaya va yira nga si, “Agho ɔna, inu ace agho na awili ushee no uca ngo, iyi vasa kla nga, ka ashini iyiba.”

⁵⁰ Ni iYesu va teri bo si, “Uma kla nga ba. Nadidu aghomani ara toro nu ba ni, anga nu nga.”

ASamariya ace Anifong Atoro Oyira IYesu

⁵¹ Agolo oyira nga ka yaya aya ba ayayo ni, avasa ikwyi nagigang no ukyaa Urushelima.

⁵² Ava tuma aghotina nga na aso kyeng kite nga, avasa wolu ki ghila ace agho aSamariya kaya keri nga ya.

⁵³ Na ASamariyawa va toro bo uyira nga, ka osa ikwyi nga ni nadidu kaya Urushelima wo no shi wo.

⁵⁴ Ni atina nga iYakubu kina iYahaya aya nu kindi ni ava teri si, “Agho ɔna, uwang si iyi teri ugha ko ushulu ka ayaya ko ma gheli bo ko?”

⁵⁵ Nava tee, ki wang bo orang.

⁵⁶ Ava wolo, ki kyabo ace anifong.

Aghomana Ateri si Aba ki Yui IYesu (IMat 8.19-22)

⁵⁷ Aso kyeng ko utra ni, ace agho va teri nga si, “Iki yii ngo nadidu oka mani okikya.”

⁵⁸ IYesu va teri nga si, “Ava aghumu kina afong bo, unung kina erisogo bo, uwe ni Ano Ajiya ashini nga kina oko somo erekwe ba.”

⁵⁹ Avasa teri ace agho si, “yii mi.” Ava teri si, “Agho ɔna, yami kiya naa ate mi.”

⁶⁰ Ni IYesu va teri nga si, “Ya aghokpuru ka nira anayuru bo aghokpuru. Ka ingo ni, kya ko ya teri eregom Onong.”

⁶¹ Ace agho va teri si, “Agho ɔna, iki yii ngo, zono yami kiya shira ajiya mi.”

⁶² IYesu va teri nga si “Aghomani aso wuu kina ihwari uwuu ni, na aso kyoo utumu ni, ara kpaa kina eregom Onong ba.”

10

IYesu Tuma Ajiya Ishi Itinsara na apai

¹ Aya kpe kindi ni Onong va hwiya ace agho bo agha ishi itinsara na apai, ki tuma bo aya pilapai, ka lite ukyaa ofonofong kini ika mani anga ma ki kyaa.

² Ava teri bo si, “Ucuru ija shi nagigang, na agho ju utina shina ji. Kindi ni ushor Onong ucuru ija ka tuma aghotina kide ija, ka ma ju nga ucuru ija.

³ Ni, o si wolu! Uwe ni ime tuma nu kini ano atem ka biyating ava aghumu.

⁴ Uma kpaa ipa no ufe ba, ko ipa, ko akpo. Uma bili kototang na ace agho ko utra ba.

⁵ Nadidu ɔna mani oghila ni, oso teri si, ‘Ikwyifu ka ajiya ɔna ri.’

⁶ Insi agho shi ni ikwyifu shi kide ɔna ri ni, ikwyifu ki peni nga. Insi ba agho ba ni, oki vuwa ukushi nu.

⁷ Inu cica ko ɔna, no la no sa nadidu igho ima ra ama no, ka aghotina kpaa kina oka nga. Uma ka tili ika ushulu ba.

⁸ Nadidu ifong mani oghilani, insi ayira no ni, ola nadidu igho ima ra abano.

⁹ Inu leni na adumu ushi kide ifong, inu sa va teri bo si, ‘Eregom Onong ya ba ayayo nu.’

¹⁰ Nadidu ifong mani inu ghila ni ara yira no ba ni, inu so ghila itra bo no teri si,

¹¹ ‘Aco ifong no umani ashini ki ifra yini, izara no ya. Nadidu kindi ni uye si eregom Onong ya so ba.’

¹² Iso teri no, awii ra ni, aki cee no okong ahwoo aSodom kini ididu ifong.”

Olo ko ofonofong mani ora La bo Uk-paa ba

(IMat 11.20-24)

¹³ “Olo ngo, aKorasinu! Olo ngo aBetsaida. Kina uma usa uwo ica mani aju kide no, obo ni aju ka aTaya kina aSidon, ada ko la ukpaa aiwu, acii kina uma ikwyi ibibi kina otong.

¹⁴ Na awii ashuwa ni, aki cee no kong ahwoo aTaya kina aSidon ki cee no.

¹⁵ Ingo aKafarnahum, ujoŋ ngo ni aki ju kaya ɛrɛmɔŋ? Kai, ingo na ki fɛni ngo kide ugha.

¹⁶ “Nadidu aghɔmani ahwiri nɔ ni, ime na ahwiri. Aghɔ tɔrɔ nɔ ni, ime na tɔrɔ. Nadidu aghɔmani a tɔrɔ mi ni, aghɔmani atuma mi nga na tɔrɔ.”

Uvuwa ishi itinsara na apai

¹⁷ Ishi itinsara na apai vuwa ni ikwyifu, na asɔ tɛri si, “Aghɔ ɔna, ushɛɛ ma sɔ kɔŋ yi kaya nɔ uca ngo.”

¹⁸ Ava tɛri bɔ si, “Imɛ nu Isheɛ na akpaa kɔ ba ka yaya kini ɔsuma ugha ni.

¹⁹ Uwe ni, ima nɔ ɛrɛkyuɔ tina iyɔŋ kina inang, nɔ va shi ni ɛrɛkyuɔ ka ɛrɛkwɛ aghɔ tɔrɔ nɔ, ni ba imumani iki peni nɔ ba.

²⁰ Nadidu kindi ni, uma ju ikwyifu si ushɛɛ sɔ kɔŋ nu ba, inu ju ikwyifu si awɔŋ uca nɔ ka ayaya.”

IYesu ju ikwyifu

(IMat 11.25-27; IMar 13.6-17)

²¹ Agɔlɔ ra ni ava ju ikwyifu nagi-gang kina Aghing ɔnɔŋ, ava tɛri si, “Isa ngo izaa Ate, Ate ayaya na ɛrɛbɔ, kɔ shɔ ɔmari ukushi aghina uye kina ɔkpeli, ɔvasa yeni aghɔmani ayebɔ ice ima ba. Imɛ sa ngo izaa Ate, ka udi wɔshi umani ingo cɛɛ nɔ ɔkɔŋ ɔdɔdɔma.

²² Ko iligba ima ni Atemi nga ma mi. Ba aghɔmani aye si inga shi aɔ sa Ate, kɔ na aye Ate sa Aɔ, kina aghɔmani Aɔ wang yeni bɔ.”

²³ Ava tee kukushi atuma nga, ki tɛri bɔ kɔ yuyi si, “Anyu adaduma shi ki ica mani inu ima ri inu nu.

²⁴ Isɔ tɛri nu, aghɔ pii kɔ ɔtɔ ɔnɔŋ kina agɔm nagigang wang nu ima ra inu nu, na ara nu bɔ ba, awang va kɔŋ imumani inu kɔŋ, na ra kɔŋ bɔ ba.”

ABasamariye umani a yeni ahwoo

²⁵ Ace wii ni aghɔmɛɛ umɛɛ iMusa va sisang ki titara na asɔ mra nga, ki tɛri si, “Aghɔmɛɛ, ikɛmbɔ ni ki ju ki peni ɔkyuɔ ɔnga mani ushi wu na mara ba?”

²⁶ IYesu va tɛri nga si, “Ikɛmbɔ shi kide umɛɛ iMusa? Uka pila na nyi?”

²⁷ Ava yira nga si, “Yoo ɔnɔŋ ngo kina ikwyi ngo nadidu, kina ɔkyuɔ ngo, kina ɛrɛkyuɔ ngo, kina utiling nadidu. Ni va yoo ayikyoo uci ngo kini ɛrɛkwɛ ngo ni.”

²⁸ IYesu va tɛri nga si, “Ingo yira na bibɔrɔ. Ka ju kindi, ɔki lang.”

²⁹ Ajiya nga, wang hwuru ɛrɛkwɛ nga ni, iva tɛri iYesu si, “Inga shi ayikyoo uci mi?”

³⁰ Ni IYesu va yira nga si, “Ace aghɔ nga sang ka Urushelima na aki ya Ayeriko Na ayi vasa dara nga, ki wuru nga uma wɔ, ki tara ma nga uca ububi, ava wolu ki ya nga ɔkyuɔ ukushi ɔnɔŋ.

³¹ Ukadu wɔ ni ice ifirist va yii utra. Ava nu nga ni ava yii udaa ɛshɛɛ ki wolu ila nga.

³² Kindi ni ace aBalawe, ya fɔma ɔka ki nu nga ni, anga ma va yii udaa ushɛɛ, ki wolu ila nga.

³³ Ata icuru ni utra va ba na ace aghɔ aSamariya kukushi nga. Aya nu nga ni, ahwoo va kpɛnɛ ngau,

³⁴ ava kya ukushi nga, ava lolu nga irinyuru, na sha coo nga anyɛ kina amusum ikɔlɔ ashi. A va kpaa nga kaya iZaki nga, ki kya ni nga ɔna nga ki ya wang nga ɔkyuɔ.

³⁵ Ikyua ni ava kpaa adinari apai ki ma aghɔ kang, ki tɛri nga si, ‘Awang nga ɔkyuɔ wɔ, nadidu ima ri upii ni kutumu idi ni, insi iya vuwa ni isɔ ma nga ya.’

³⁶ Ni, kide aya tai ri ni, inga ni unu ni atee anayuru aghɔmani ayi ca?”

³⁷ Ava tɛri si, “Aghɔmani a yeni nga ahwoo.” Ni IYesu va tɛri nga si, “Ingo ma, kya kɔ ka ju kindɔ.”

IYesu kya Ila Kukushi IMarta kina IMaryamu

³⁸ Asɔ kyeng ni, ava ghila ace an-ifɔŋ, ace ayiri aghɔlɔ ca iMarta ava yira nga ka ɔna nga.

³⁹ Ashi kina anayuru aghɔlɔ ca si uMaryamu, aghɔmani acica ki shite Ate asɔ hwiri upii nga.

⁴⁰ IMarta ni apii Utina kpaa nga ikwyi wu, ava kya ɔkɔ shi nga, ki tɛri nga si, “Ate, ɔra nɔŋ ni, anayuru mi

yami ni sọ ju utina ka yayu mi ba? Tẹri nga si ashe mi kọ.”

⁴¹ Ni Ate va yira nga si, “IMarta, iMarta. Ikwyi ngo tẹẹ nọ uma nagigang.

⁴² Ima iyeng yu na wang. UMaryamu hwiya ima ididuma, na ki ba yira bọ yọ kọ ba.”

11

*Umẹẹ IYesu kaya Upii nọ Onong
(IMat 6.9-15; 7.7-11)*

¹ Ace awii ni IYesu sọ shọ Onong kọ uce uka. Aya kpẹ ni, ace agho kide aghoyii nga ba tẹri nga si, “Ate, mее аyọ upii nọ Onong, kono mani iYahaya mее aghoyii nga ni.”

² Aba tẹri bọ si, “Insi inu sọ pii nọ Onong ni, inu tẹri si, ‘Ate yi ka yaya, ta ni ajoy uca ngo, eręom ngo ba,

³ Ma аyọ imila aidi kina kwagba awii.

⁴ Kpaa аyọ uvulu kọ, kono umani аyọ ka kọ shee aghomani аju аyọ uvulu. Ba ya аyọ kiyi kpaa kide umara ba.’”

⁵ IYesu ba tẹri aghoyii nga si, “Aba ju si agha aye nu shina aghikyo, ni aba kyaa ona nga na abiyatę atii kiya ju si, aghikyo, kilikulu ma mi uta Imila,

⁶ ka ace aghikyo mi shi ka utra ukeng na aba na acii kina ime, ni ime ta shimi na imumani ime ki ma nga ba.’

⁷ Ni agho shi kide ba yara si, ‘Ba duma mi kọ ba. Aku ta anyu ubọ ya, na anọ mi shiya kini ime ka ya icuru. Imę taki brami usang ka ime manọ ice ima ba.’

⁸ Imę so tẹri nu, ime ye ni aki bọ sang nga ka ma nga imila si asa ayikyo nga ba, aki sang ka ma ajiya nga ima umani awang ka doro kọ ca anyu bọ.

⁹ Kindii ni, Imę so tẹri nu, shoru, aki ma ngo. Wang, ingo ki peni; hwura, aki fumu ngo anyu ubọ.

¹⁰ Aghomani ashọ ni aka ma nga; aghomani awang ni aka peni; Na aghomani a hwura ni, aki fumu nga anyu ubọ.

¹¹ Agba Ate nga kide nọ, anọ nga ki shọ nga itagbo na sa ma nga iyọ?

¹² Ta aki shọ nga A kpa, asu ma nga inang?

¹³ In kini inu aghomani inu shi agha akakiya ye uma anọ nu uma udodoma, inu ye ni na nyi wu ni Ate aYaya ki ma wu, aki ma aghomani ashọ nga Aghing Onong.”

*IYesu kina UBalzabul
(IMat 12.22-30; IMar 3.20-27)*

¹⁴ Ace awii ni, IYesu sọ woo agbatong nọ ushe kọ ka ace ajiya ni. Ishe nga ya kunu ni, agbatong va peni, ajiya va woo ica.

¹⁵ Ace agho bọ ba tẹri si, “Erękyuo uBalzabul agom nọ ushe wọ na asu wuru ushe wọ.”

¹⁶ Ace agho bọ ghulu nga ka amra nga, ava wang mani a yeni bu ace amaa ka ayaya.

¹⁷ Anga ni aye ima ushi kide ikwyi bọ, aba tẹri bọ si, “Eręom mani ikau oka upai, ita ki tarau wu ba. Kindi ni, insi ona mani okau oka upai, oki kpaa wu.

¹⁸ Insi ishe kau oka upai, na nyi wu ni eręom nga ki shi na akyuo kọ? Inu si akyuo uBalzabul kọ ni ime sọ wuru ushe kọ.

¹⁹ Insi akyuo uBalzabul wu ni ime so wuru ushe wu ni, aghoyii ngo ni? Akyuo inga wu ni ibọ so wuru wu? Kindi ni, abọ ki wa ashuwa.

²⁰ In kini ime woo ushe ni erękyuo Onong ni, eręom Onong kọ ba ukushi nu.

²¹ Insi ajiya umani ashina erękyuo loru abuu nga nagigang ni, asu sha ona nga, uma onanga ki ci ila bọ.

²² Insi agho cęri nga ni erękyuo okoro ni nga, ki va ca nga ni, ajiya nga sọ yeri uma okoro nga mani asa erękyuo ni bọ, ka va kau uma na аyęri,

²³ Aghomani ashi anga mę ba ni, ashi asho mi. Aghomani aka shemi nga ucuruwu ba ni, ufuruwu nasu ju.”

*Uvuwa Ushe Usulusu
(IMat 12.43-45)*

24 “In kini ush    ususu kunuwu kide      ma ajiya ni, ika kya wu   ka mani amusumu shibo ya ba na so wang   ka uwuru. In kini a peni nga ba ni, aki ju si, ‘Im   ki vuwa mi   na ni ime kunu wu.’

25 In kini aya ba ni, aki ba peni   na ni ako y  ri wu ki ky  ri wu.

26 Aki vuwa nga ka ya y  r uce ush    utinisara unga umani u   r nga na akakiya, na aki va ba ka ba ci k     kaa. Kind   ni uci nga ki    r akyua ni ububi.”

Uta anyu aipang

27 IYesu so t  ri uma kindi ni, ace ayiri kide ikir baijiya ba sang         ki t  ri nga si, “     g ta ayuru mani ajee ng   ki cee ng   anyu adaduma.”

28 IYesu ba yara si, “Agh  mani aka k    upii      g ki ba yii wu acee nu peni anyu adaduma.”

Uwang amaa

(IMat 12.38-42; IMar 8.12)

29 Ikir baijiya ya kh      ni, iYesu ba ju si, “Akyua akakiya wudi ri. Awang si ayeni b   amaa, aba yeni b   ace amaa ba bam ni anga iYunusa.

30 K      mani iYunusa ni amaa nga ka ajiya aNineba, kindi wu na an   ajiya ki shiwu ka akyua ri.

31 Awii ashuwa ni, ayiri ag  m iSheba ki sang kina ajiya akyuakyuari ri ka yeni si ata ju b   na bib      ba, ka aba ka uce uka atat    na giga ka aba k    um    uye iSolomon. Ni agh  mani a   r iSolomon w   k   ukadii.

32 Awii ashuwa ni, ajiya Anineba aki sisang kina ajiya akyua ri, ka yeni b   si ata ju b   na birbu ba, ka ib   sher uvulu ya ni         iYunusa. Agh  mani a   r iYunusa w   kukadii.”

Uyeri      ma

(IMat 5.15; 6.22-23)

33 “Ba agh  mani aki ta ugha ka ag-bilim   na sh   w   ba, ko na fuga kina ublikyo. Kayi, as   tiga kaya ima utiga, ka agh   ghila nu uyeri.

34 Ica y   shi agbilim        ma. Insi    a ng   shi ikyu   ni, nadidu      ma ng   ki shi na uyeri. Insi Ica ng   shi

kina udumu ni,       ma ng   ki shi ni iting.

35 Kindii ni, ing   so kra ta uyeri ng   ni iting y   ni.

36 Insi       ma ng   nadidu shina uyeri ni, uce uka shiwu na iting ba ni,   su ta uyeri nadidu,   s   ta uyeri ki ghimi ng   k      umani agbilim   ka ta uyeri kaya       ma ng   ni.”

IYesu ta AFarisiyawa kina Agh      Um    IMusa ka Ayay  

(IMat 23.1-36; IMar 12.38-40; ILuk 20.45-47)

37 IYesu ya kp    upii ni, ace aBafarisiye va y      nga ula imila. Aba kya uka ula imila ki ya cica ka la.

38 Na aBafarisiye ba wo ica nu mani IYesu kp      ula imila ba uhwuru iv   nga k      mani ab   ko gh  li wu ni.

39 Ate ba t  ri nga si, “Inu aFarisiyawa ni, inu ka hwuru utumu iwoo kina is  , ni kide no ni uder ajiya wu kina akakiya.

40 Inu abo! Inu ye nu si agh  mani aju utumu nga ju ide ba?

41 Inu ma agh  mani ashi b   ni ima ba ima ni ushi kide, na didu uma ki ba na pipar kukushi nu.

42 “      nu, aFarisiyawa! Uwe ni, uka ma      g ima iye kide ush  ,   kyul  , aya kina uma    r nang. Inu ta duman   na uju aipang kina uyoo      g ba.   mari b   si umani inu so ju, basi ashe uce ya ba.

43       nu, aFarisiyawa! Uwe ni, inu ka yoo na ama nu uka uci       ma kide     takwyu   aYahudawa, kina ubili ika ize.

44       nu! Inu shi kini al  r b   ang   mani ajiya keng ka ya na ata ye b   ba.”

45 Agha aye kide agh      um    iMusa ba yira nga si, “Agh     , Insi ing   t  ri kindi ni, iyi ma ni ing   cira yi.”

46 Ni iYesu va yira si, “Inu agh      um    iMusa,       nu! Ka inu kp   ajiya akpara na pam mani aki bira b   uko ba, inu ta taa n   b   av   ka inu sh     k   w   ba.

⁴⁷ Qlo nu! Ka inu ka vra alor anga agho pii ko oto Onong mani anirakpee no pili.

⁴⁸ Ushi ra ni inu ki ba yira umani anirakpee nu ju. A pili agho pii ko oto Onong, inu sa tumu bo alor.

⁴⁹ Kindii ni, amra Onong si, 'Iki tuma bo kina agho pii ko oto Onong kina aghotina Anọ Onong, ka pili ace agho bo, na ma ace agho bo olo.'

⁵⁰ Uwu sa ni aki ma ajiya akyuakyuari olo no umani a pili agho pii ko oto Onong ko kpaa ka kyua na akeri asing ko,

⁵¹ Ko kpaa ka ayi Abila kina anga uzakariya, Aghomani apii ka biyate agoo kina uka upipar kide ona Onong. Isu teri nu, ayii bo shi kaya akwyi nu.

⁵² Qlo nu, aghomee umee iMusa! Inu kpaa aca ufumu ona uye, inu ka kyakwyi nu ni, inu ta ghila nu ba, inu ta ba ya nu agho wang ughila ka ghila ba."

⁵³ IYesu ya kunu ko kadu ni, aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa ba de ko meni nga nagigang, aso pura nga ka peni uma nagigang,

⁵⁴ aso sha ka kpena nga kide upii nga.

12

IYesu Waa Atong aghoyii nga

¹ Agolo ra ni, ikir baija nagigang curu na so tang ace bo, iYesu ba kpena upii kina aghoyii nga, asi, "Inu ju na bribo kina uyisti aFarisiyawa, agho ju unu ica.

² Ba imumani afugaya ni iki kunu yo ba, ko ni imumani ashoyi ni aki ye bo ba.

³ Imumani inu teri ko uyuyi ni sa a kong yo ka ayaye. Imumani inu teri kide ide igunu ni, aki gyoo a kpa wu ka yaya obob ajiya na pam ki ko.

Aghomani aki Kong Erebatana nga (IMat 10.28-31)

⁴ "Inu ayikyo mi, ime so teri nu, inu ba ko erebatana agho pii erenoma ba, in kini akpee upii ni, ba imumani aki bra uju ba.

⁵ Ime ki teri nu aghomani inu ki ko erebatana nga. Inu ko erebatana aghomani insi apii ni, asi ni akyuo ufeni kide ugha. Ime so ba teri nu, anga si aghomani inu ki ko erebatana nga!

⁶ Ba aka gbara anuruderi ato na anei apai ba? Nadidu kindo ni, Onong ta yuu nga agha ayaye ko ba.

⁷ Ingo ni, kina ufilikwe ngo nadidu ni aku pila bo. Inu ba ko erebatana ba, ka inu cer Anuruderi na umani a wang nagigang!"

Uyeni Uyira IYesu kite ba Ajiya (IMat 10.32-33; 12.32)

⁸ "Ime so teri nu, nadidu aghomani ayeni kite ba ajiya si inga yira mi ni, Anọ Ajiya ki ko yeni si inga yira nga kite atuma Onong.

⁹ Aghomani a yeni si inga torumi kite ba ajiya ni, ime kiku yeni si itoro mi nga kite atuma Onong.

¹⁰ Aghomani kpaa erakwyue nga kini Onong nga ni kaya Anọ Ajiya ni, aki yira nga uvulu nga wu, nadidu aghomani akpaa erakwyue nga kini Onong nga ni ka ya Aghing Onong ni, aki yira bo olokpaa nga ba.

¹¹ In kini aba ni inu kite uka ta akwyi aYahudawa, ko ite agha uteri ashuwa, ko ite agha ite ni, inu ba meni ikwyi nu na imumani inu ki teri ba, ka inu woo akwyi nu ko ba,

¹² ka Aghing Onong ki mee nu imumani inu ki teri ka agolo ra."

Ighang Upii ka Aya Aghono Upeni, Abo

¹³ Ace agho kide ikir ba ajiya teri iYesu si, "Aghomee, teri anayuru mi si akau uma ungomani ate bayo kpoo ki ya ayona ama mi oka mi."

¹⁴ IYesu ba teri nga si, "Ayu! Inga sa mi ni ime ba nu agho ashuwa ko ni ime kau nu imumani ate nu kpoo ki ya nu?"

¹⁵ Aba teri bo si, "Inu sa kra, inu ju atatoto kina ko iligba ahwula, ka ba upeni uma wo sa upeni okyuo ba."

¹⁶ A va ma bo ila ki teri si, "Ija ace aghono upeni ju imila nagigang.

17 A va tɛri kide ikwyi nga si, 'Imɛ ki ju na nyi? Oka mani iki sa uma aghumu mi wɔ ki lara.'

18 A va tɛri si, 'Imumani imɛ ki ju yɛ, imɛ ki pulu afɔ mi wɔ, ki vra ace akakɔng, ki sa uma aghumu mi kina uma mi kide.

19 Imɛ ki tɛri ɛrɛkwɛ mi si, "Imɛ shi kina uma na pam mani imɛ ki kɔɔ ɔɔɔɔma wu anyi kina anyi. Tara ni iwuru, ni sha la, ni sha sa, ni ju uvra mi." '

20 Onɔng ba tɛri nga si, 'Ingo abo! Atii ri ni aki yira okyuo ngo wɔ. Uma umani Ingo curu ɛrɛkwɛ ngo ni oki tee unga inga?'

21 Umani, agho curu upeni ɛrɛkwɛ nga shi wudu, ashi na upeni kukushi Onɔng ba."

Inu ba bra ikwyi nu kaya ice ima ba (IMat 6.25-34)

22 IYesu ba tɛri aghoyii nga si, "Uta kindi ni Imɛ so tɛri nu, Inu ba bra ikwyi nu ni okyuo nu ba, ima ni inu ki la; ko imumani inu ki somo ki ɛrenoma nu.

23 Ka okyuo cɛri imila, ɛrenoma ni icɛri umugo.

24 Inu kra uunu! Aka pila bo ba na acuru bo ba, ashi bo na afɔ ba, kindi ni Onɔng ka ma bo imila. Utina nu cɛr unga uunu nagigang!

25 Inga kide no ni ubra ikwyi nga ki bra ukhimi agolo ko okyuo nga?

26 Insi inu bra no uju ima jii kindo ba ni, ikembɔ sa ni inu so bra ikwyi ka aya uma okokong ushe?

27 Unu kra umani ufuru ka fonu, aka ju bo utina ufufugu ba, ko onga ususugu, kindi ni, imɛ so tɛri nu, ko iSulemanu, kina ola irinofono nga ni, asono ko somo nga uma umani ucer unga ayayeng bo ba.

28 In kini Onɔng ka fiya obong aghumu kindo ni, unga umani Ushi wu kaidi ni, ikyua ni aki sa bo kide ugha, inu bo ni aki to ya nu ya? Inu agho ma aipang na jeɛ!

29 Inu ba bra ikwyi ni imumani inu ki la ba, kini umumani inu ki sa ba.

30 Ajiya asing aghomani ashi bo aYahudawa ba so wang igho nu uma ri, inu ma ni, Ate nu ye si inu wang bo.

31 Inu sa ikwyi nu ka umumani ushi unga ɛrɛgom Onɔng, aso kimi nu udibi uma wɔ.

Umɛɛ kaya Ucuru Upeni Ka yaya (IMat 6.19-21)

32 "Inu ishu ajaji, inu ba kong ɛrɛbata ba, ka Ate nu hwiri uwhai uma no oka kide ɛrɛgom nga.

33 Inu gbura umumani inu shini bo, ko inu ma aghila amir. Inu wang akwyi no ipa no ufe umani ika bayo ititang ba, upeni mani oka kperi bo nga ba ka yaya, oka umani ba ayi mani aki ba, ba iriyi mani iki bra wɔ ba,

34 Uka umani upeni ngo shi wu ni, oka wɔ ni ikwyi ngo shi wɔ."

Agra umani Aka ci na Zizal

35 "Inu lolu abuu nu, agbilimo no so la ugha.

36 Inu ba kini agho ci sha agho ona bo ka vuwa ka ona agya ubiya wɔ ni, in kini a hwura anyu uboo ni na aso fumu.

37 Oki shi uduma kukushi agira mani agho ona bo ko vuwa ka ba peni bo na ci na zizal. Imɛ so tɛri nu aipang, aki loru abuu nga, ka tɛri bo si acica ola imila, aki sa ka ama ko aligba agra nga imila.

38 Agra ra ki shi agha anyu adad-uma insi aba kina abiyate ating, ko kina ikwyating, ka peni bo na zizal.

39 Inu ye si, agho ona ta ye akua umani ayi ki ghila ide ona nga ni, ata ki ya nga ya ka ghila ba.

40 Inu ma so ci na zizal, ka agolo mani inu ta sanu ikwyi wɔ ba ni, Anɔ Ajiya ki ba."

Agra anga ushi na Aipang kina anga taa Aipang (IMat 24.45-51)

41 IBitrus ghulu si, "Ate, idi igho ighang upii ni, ayɔ bo ta nadidu ajiya wɔ?"

42 IYesu ba yira si, "Inga shi agira aipang anga uye ukyuu, mani agho

ona nga ki ma nga uko ona nga, aka ma agira ushe imila bo kide agolo?

⁴³ Agira anyu adaduma nga aghomani agho ona nga ba peni nga ni asu ju utina nga.

⁴⁴ I me so teri nu aipang, aki sa adidu agira ukra uma nga nadidu.

⁴⁵ Insi agira nga va teri ikwyi nga si, 'Agho ona mi ki tre wo no uba,' na sa dege kuca agira ba ghimi kina ayiri, na asa ghila ula kina usa ki vra,

⁴⁶ Agho ona agira ra ki ba, awii ni ata sa nga ikwyi wo ba, ko akyua mani ata ye nga ba. Ki vuwa ka awii mani ata sa nga ikwyi wu ba, aki ca nga nagigang. Ka ba sa ulo kina agho umani ashi bo na aipang ba.

⁴⁷ Agira umani aye imuwang agho ona nga ni ata ju nga uci na zizal ba na ata ba ju nga ba ni, aki ju nga uca nagigang.

⁴⁸ Aghomani ata ye nga imuwang agho ona nga ba ni, insi aju imumani ima uca ni, aki ca bo nga nagigang ba. Nadidu aghomani ama nga uma na pam ni, aki wang uma na pam kukushi nga, Aghomani ama uma upam nagigang ni, aki wang uma upam nagigang kukushi nga.

*IYesu ba na okau Akwyi
(IMat 10.34-36)*

⁴⁹ "Ugha wu ni ime ba usa ka sing. Uwang mi ni, ata ko ta wu!

⁵⁰ Ka ime shi kina iminimini agna ulo mani aki ju mi, ime kpaa sa aki ju mi nga!

⁵¹ Inu kpaa si ime ba na uci okyuo wu ka sing? Kaa yi! Ime so teri nu, ukau akwyi baijiya wu ni ime ba wu.

⁵² Ko kpaa ka kyuakyuari ni, ona ugna agha atong ki kau uka upai, agha apai ki la inang kina agha tai, agha tai ki la inang kina agha apai.

⁵³ Ate ki la inang kina ano nga, ano ki la inang kina ate nga. Ayuru kila inang kina ano nga, ano kila inang kina ayuru nga. Akeri li la inang kina abiya nga, abiya ki la inang kina akeri nga."

*Ukpili ushi akuari
(IMat 16.1-4; IMat 8.11-13)*

⁵⁴ IYesu ba teri ajiya si, "Insi inu nu uyuu aviya ka iriwura ni, inu ka ju si, aviya ki kpaa, aki ba kpaa.

⁵⁵ Insi inu ba nu uyuu ka use ila nusang ni, inu ka ba ju si, aki ju oci. Asu ba ju.

⁵⁶ Agho ju unu ica! Inu bira unu ushii asing, inu ta bira no ukpi amra adi akyua ba kukushi nu ba.?

⁵⁷ Ikembob sa ni inu ta ki ju nu imumani isi iduma ba?

⁵⁸ Insi ayikyo okoro ngo kyaa ashuwa ngo ni, ju ka inu yira ace ko tra, ingo ba to ngo ni, aki kyaa ni ngo ki ite agho teri ashuwa. Agho teri ashuwa ki kyaa ni ngo kukushi agha anirashi. Agha anirashi ki ta ngo kide ubo itii.

⁵⁹ Ime so teri nu, Ingo taki kunu ngo ko ukadu ba si ingo ja imumani asa ngo, ba imumani iki se."

13

Olokpaa ta Ukpo

¹ Akyua ra ni aghomani so ko oka ma iYesu nga ila agho aGalili mani iBilatus asa si aya pii, ayii ma zo ya na no mani awa ifuu wo.

² IYesu ba yira bo dita bo inu du kpaa si adi aGaliliyawa ce use ma agho aGalili nu uvulu, no umani a ko kong olo?

³ Ime do taa nu, kayi, inkini inu la no ukpaa mani nadidu nu nudo kpuru nu kini ibo ni.

⁴ Inu kpaa si usho nunanari le agho mani ovra kpa ka ya bo ka uSiluwam, ko kyo nu a pyi oshe ma ajiya ngo Urushelima nu uvulu? Kayi.

⁵ Ime do ta no ushiwudu ma, inkini inu lanu ukpaa ma ni, inu do kpurunu kini ibo ni.

*Ighang Upii Uwe mani Uka ma wo
Ikolo ma*

⁶ Ama do ma bo ighang upii do taa bo ni, ace aghimi sa no oshu uweng mani a pra ka ide owra nga abo kala ikolo ada peni nga ma.

⁷ Ada do taa agho keri ija, ngo nu aidi anyi atai wuji ime do kyengwang ikolo oshu mi daa peni mi ma. A kpa

da naa wọ. Ikembọ sa ado dala ọka ki lilo.

⁸ Ada yila nga di taa ni atina mi, yawoya mi kyele yo ka anyi ayi, mi sa culu wu ẹlẹbọ,

⁹ inkini asa nga ikolọ ka anyi ki ba ma ni, adọ kpa kọ.

IYesu leni na Ayiri Agunu ka Awii Uwuru aYahudawa

¹⁰ Ace awii ni iYesu sọ mē kọ uce ọka ọtakwyi aYahudawa ka Awii uwuru bọ,

¹¹ ace ayiri mani aghing Isheẹ sa nga ugunu anyi usho na ananari, aku gamu nga, aka bra nga tara na kikyama.

¹² IYesu ya nu nga ni, ava ayọrọ nga di taa nga, ayiri akau ngọ nu ugunu ngọ.

¹³ A ciya nga avọ ka didu akyua asisang ki brẹ Ọnọng.

¹⁴ Agha akakong ọkọ takwyue aYahudawa kong anang, mani iYesu ma ayiri la ọkyuọ ka wii uwuru aYahudawa, ada taa ajiya, ayọ sọ na awii mani ala atin mani ayọ kyeli utina, inu ba ka dalawii la nama manọ ọkyuọ, ba awii uwuru li ma.

¹⁵ Ate yila nga di taa, “Aghọ ju unu ica! Kwinga kide nu aka shii nga inaa nga ko izaki nga ko uka mani aka lor bọ, na kya niyo naya ma yọ amusum ka awii uwuru ma?”

¹⁶ Ushiwo duma ma ayiri li aghọ ute Ibrahim mani Isheẹ lor nga anyi usho na ananari, ushi wọ umani ashii nga kọ dudii ọlọ ka awii uwuru ma?

¹⁷ Aya taa nido ni aghọmani atoro bọ nga kong igho, nadidu ajiya kong ikwyifu nọ ima ọdọdọma mani adọ ju.

Ighang Upii kaya Ikir Ikpo (IMat 13.31; IMar 4.30-32)

¹⁸ IYesu taa bọ, “Ereğom Ọnọng lileẹ ike? Ikembọ adọ malaa kọ?”

¹⁹ Isọ lileẹ ikir Ikpo mani ace aghọ pila kide uwra nga, a fonu di cii ọshe, anelinu ma taa asọ bọ kaya ọshe.”

Ighang Upii kaya Uyisti (IMat 13.33)

²⁰ Ava tẹri bọ si “Ikembọ mi ki malaa ereğom Ọnọng kọ?”

²¹ Isọ lileẹ uyisti mani ace ayiri a kpa dizo ka iribii alkama imu mara itai, sọ peni uyisti nga nadidu.”

Utra Umumēni (IMat 7.13-14; 21.23)

²² A kpene utra kyaa nga ẹfẹlẹfong na anẹlẹfong, adọ mē Ajiya, na ta kyaa nga Urushelima.

²³ Ace aghọ taa nga ni Ate ma ayọ aghọmani adọ peni ufoo ni adọ shi bọ aghọ ma? Ada taa bọ ni.

²⁴ Inu ma ẹrẹkyuọ kọ ghila anyu mumēni, ime dọ taa nu ajiya na pam aki wang mani aghina, adọ bra bọ ma.

²⁵ In kini ate ọna ghina di fowa anyu ubọ, nudo tra kọ sosing nudo hwura anyu ubọ ngọ dọ taa ni Ate ma ayọ, fẹmẹ anyu ubọ, adọ yila bọ na taa ni, “Ime ye mi ọka mani inu ghala ma.

²⁶ Kadu inu dọ taa ni, ayọ la di sa ni ngọ, ingo mē ki ifong ma ayọ.

²⁷ Adọ taa ni, ime ye mi ọka mani inu ghala ma. Inu sang nọ kọ shi mi nadidu nu, inu aghọ ju akakhiya.

²⁸ Inu dọ ci, nọ ghula ayiri nu, awii umani inu nu iBrahim, kina iShaku, kina iYakubu, na aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng nadidu ka ereğom Ọnọng, inu akwyue nọ ni, adọ kra nọ.

²⁹ Ajiya dọ ba ka ushii ẹlẹpuwa na ushii awura, kina ushii dọ juwa, na khikha ula imila ka ereğom Ọnọng.

³⁰ Aghọmani asọ aghọ utumu dọ tee aghọ ite, aghọ ite dọ tee aghọ utumu.

IYesu kọ ahwoo Urushelima (IMat 23.37-39)

³¹ Kide akyua ra ace aFarisiyawa ba di taa nga ni, “Sisang kajii kọ kyang ice ifong, ki iHiridus wang pii ngọ wọ”

³² Ateri bọ, “Inu kya ya taa ava ghumu la, ngọ nu midu wulu ushe kaidi, adumu peni ọkyuọ, ikyua kindii, awii atai ni ime dọ kpẹ utina mi.

³³ Nido ni ime dọ lite nọ kyeng mi aji ne ikyua, na adawii, ushi wọ ọdọma mani apii aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng kọ uce ọka ma sa Urushelima.

³⁴ O! Urushelima, O! Urushelima, aghọmani apii aghọ pii kọ ọtọ Ọnọng,

afee aghomani atuma bo ko shi nu, elemo ko me wang culunu mani ananu ka culu ano nga kide ashoo nga, nu turo nu.

³⁵ Uwui aya nu ona nu kinedo ba aghu ba, ime do ta nu, nu ki va numi ma sai awii mani Inu ma, anyu adaduma kushi awo mani akin kide ecuwa Ate.

14

IYesu kide Ona aBafarisiye

¹ Ace awii wuru aYahudawa ni, aghila ona ace agha aghaghe aFarisiyawa ka aya la imila, ajiya ba sa nga ica.

² Ace agho udumu ufofo erenoma shi ka ite nga.

³ IYesu ghulu aghomee umee iMusa kina aFarisiyawa si, "Osò odoma ni ama okyuo ka awii uwuru aYahudawa ta na nyi?"

⁴ Ava komo, iYesu va kpeno nga ki ma nga okyuo, ki shira nga na sang nga.

⁵ Aba teri bo si, "Inga kide no, agho shi na ano ko izaki ni ikpaa kide uhwo ka awii uwuru aYahudawa, na aki woo nga ba?"

⁶ Abra bo uyira upii ba.

Ighang Upii Kaya Akyeng.

⁷ IYesu taa ighang upii aya nu ni aghomani ayoro bo usra agya na aso wang oko cica ododoma agha kakong, ada taa bo si.

⁸ Inkini ace agho yolo ngo ka agya ubuwa ni, ma khikha ko oka ododoma ma, peni agho ko do yolo ace aghomani ace ngo no oghughe ni,

⁹ Aghomani ayoro nu ka pai nu amado ba na ta ni, ngo ma awawo oko khikha, ododoma ingo do kong ighong, ado taa ngo ya khikha ko oka mani ufuma wo owo na ododoma ma.

¹⁰ Inkini ayoro ngo agya kya ya khikha ko oka mani ushi wo ododoma ma, kadu wo ni inga agho mani ayoro no agya ba ni, inga do taa ngo ayikyo, ma khikha kawo. Kadu ngo do pini ujo ngo ka shite agho mani ngo kyeng ni bo.

¹¹ Aghomani ajoo erekwe nga ni, aki shuu ni ko, aghomani ashuu ni erekwe nga ni ado joo nga.

¹² Ataa agho yolo nga agya, inkini ngo do yolo ayoo ula imila ta agya ni, ma ka yolo ayikyo ngo ma, ta anayuru ngo, ta awo ute ngo, ta anapai ngo, ta agho shi ni ufe, kpee ni ibo ma do yolo ngo, da do ju ngo.

¹³ Inkini ngo do yulo agya, yolo agho lamiri, agho kyeng ugunu, agho shina ohua elinema, kana agho shi afoo.

¹⁴ Kini do wo Ingo do pini anyu adaduma, ka ushi aghomani ashi bo na utra mani ado ma ngo ko ma. Ado ma ngo ka awii mani agho kpuru kide Onong do sisang.

Ighang upii ka ya agya aghaghe (IMat 22.1-10)

¹⁵ Aya kong nido ni, ayayi kide akikyo ula nga yila di taa iYesu, anyu adaduma kukushi aghomani ado la imila ni ngo kide erenom Onong."

¹⁶ Ataa nga, apya gho yolo agya aghoghe ayoro ajiya na pam.

¹⁷ Akyua agya ya ba ni, ada tuma agira nga, ataa aghomani a yolo, ayoo kpee keli kwike.

¹⁸ Nadidu bo dee agho wa ifra agho sice tane, "ameghe ebiya me wee ya nu yu. Kilikolu ayamiya.

¹⁹ Ada gho taa si ime ghe inaa uwuu itong ime do kyaa mi ya mala bo, mi do sholo ngo ya mi ya.

²⁰ Ada gho taa si, mi ko vo ayiri, ime do bra mi ba ma.

²¹ Agira da vra di ma taa Ate ona nga ila, Ate ona nga da ko anang, ataa agra nga, kunu kishang ngo kpeno itra ifong kina anila apuwa ngo ya yolo aghila amir, agunu, afoo na agho huwa elenoma.

²² Agira da taa, 'Ate ona, ima umani ngo taa ni ako kpee, oka va she wo.'

²³ Ate ona ta agira nga, akunu na kya itra ikikong, kina itra ufong ofisi, aculu ajiya na ma ghina, na tii ona mi.

²⁴ Imo do taa nu, ko agha yayi kide agho umani ime da yolo bo ado ko ghe agya mi ma.

Ima ushi Kide Uyii IYesu
(IMat 10.37-38)

²⁵ Ajiya nagigang do kiyii nga. Aba tee di taa bo.

²⁶ “Aghomani ado ba ushi me ni, sa ayoo mi di pye Ate nga, na ayuru nga, na ayiri nga, na ano nga, na anayuru nga ayiri na agheme, ee, kina okyuo nga ba ni, ado bra nga utee atuma mi ma.

²⁷ Aghomani A kpa nga ukumu oshe nga di kiyii mi ma ni, ado bra nga utee atuma mi ma.

²⁸ Inkini ace agho nu awii vra ona ayaya ni, ba ado khikha da kala ta aso na ufe umani odo ma nga na kpee utina ma?

²⁹ Insi ama ko ta elekpaa uvra, inkini ama do kpee nga ma, ajiya do sala nga.

³⁰ Ni ado taa si cer! Awe sang uvra ama do kpee nga ma.

³¹ “Agba agom nga wang kyaa okoro kina ace agom, ado zono khikha na kala ta inga agha ajiya aji usho do bra okoro na agha ajiya aji isho ipai ma?

³² Inkini ado bra nga ma ni, ado tuma kukushi bo na ashi atoo da ama akwe bo.

³³ Ushi wu du nadidu aghomani ashe nga ima mani aso kini yo ma, ado bra nga utee aghoyii mi ma.

Ighang Upii kaya Unyo
(IMat 5.13; IMar 9.50)

³⁴ Unyo so odoma inkini ododogo wo kpee wo ni, nanyi wo ni uhwai do vuwa wo?.

³⁵ Unyo shina fabo ni ba imumani ado ju nu bo ma ka ibiya, ta utaki, ado naa wo, agho umani aso na atong okoo na koo.

15

Ighang upii ngo anatemi mani uvuyo
(IMat 18.12-14)

¹ Nadidu agho yila agonu na agho shi na uvulu a yiri ba ukushi iYesu ka ko nga.

² AFarisiyawa na aghomee umee iMusa laa ko yeni ubra ikwyi na aso

taa, adidi ajiya so yila agho vulu, adogo la imila ni bo.

³ Ni iYesu ba taa bo ighang upii,

⁴ Inkini ace agho kide no so na analatemi aji, ayi vuu nga, ado ya isho lara usho na lara usho ko oka mani aka lor bo, nayawang mani uvuyo, saya peneyo ma?

⁵ Inkini apeni yo, ado kpa ayo ka ya uvunga, ni ikwyifu.

⁶ Inkini avuwa ba do ona, aki culu ayikyo nga na agho cice nga okoyeng natabu, nushime nu ikwyifu, migu pene anatem me mani uvu yo.

⁷ Ime dugotanu, Ushi wu du, aki peni ikwyifu ka yaya, kaya agho uvulu yayi mani alokpa, ko cee aya usho na ulara usho mani ashi yer na awang la ukpaa ma.

Ighang Upii Kaya Efe Mani Uvuyo

⁸ Ta agba ayiri nga, amashi ne efe azurfa usho, ama naa uzee, aki tanga ugha ka ogblimo nayeli onaa ma, aki ma ikwyi ko wang yo, nama peni yo ma?

⁹ Inkini ama peni yo, aki culu ayikyo nga na agho cice nga okayeng ka do taa bo si, “nu shemi nu ikwyifu, efe mani minaa la migu peni yo.

¹⁰ “Ushiwudu mido ta nu, ima ikwyifu kukushi Atuma Onong ka yaya inkini agho uvulu yayi lokpa.”

Ighang Upii Kaya Ano Mani Avulu nga

¹¹ Amado tabu, apya aghomani aso na ano analaghem apai.

¹² Anaji ta ate bo, ate mi, ma mi mame oka mani aka kau inkini aghokpo ni, atee da kau bo imumani aso neyo.

¹³ Aya ala nalawe najii anaji da culu omanga, A kpeno otra atakya nga ifong mani usoto, kadu aya volu ima nga kashi kaju wuru.

¹⁴ Aya kpe volu imumani aso neyo nedidu edefu ma kpaa ka ifong, amiri da kpeno nga.

¹⁵ Akyi kiya ma erekwe nga kukushi ace agho ifong kaju tina, adu agho dado ma nga ocee Alede.

¹⁶ Awang mani atii afunga ne imila mani adogu ocee alede neyo, apeni bo agho ma nga imila ma.

¹⁷ Ijiya nga ya vuwa adadota, aghami bo kide agira ate mi mani aso nu imila na pam na aka la di nirawo, ime we ni dafo wang pii mi.

¹⁸ Ime do sisang, ka ime ya peni ate mi, ki ta nga, ate mi, ime vulu kukushi agho ayaya kina ingo.

¹⁹ Ime da ma mi mani ayoro mi ano ngo ma, kpami lile ace agira ngo.

²⁰ Asisang, dikyaa ushi ate nga. Ashi atoro ni, ate nga nu nga na aba kong ahoo nga, ati ki kyaa ukushi ano, ate nga sang ki ya kpena nga, alako keni nga.

²¹ Ano tanga, ate mi, mivu agho shi ka yaya, ime vuu ngo, ime ma mi ayolomi anongu ma.

²² Ate nga taa agira nga, 'Kaisha, ya kpaa ugba mani ucee no ododoma, nama somo nga, nu somo nga animaa kina akpo

²³ Aba na ena mani acee no omala nama wa, nayola, na ayo ju ikwyifu.

²⁴ Ka ano mi ri ni aku kpo nga awii na ya vuwa, aku vuu nga diya vra, aba ju ikwyifu nagigang.

²⁵ Ano akong nga shi kaya ibiya. Aya ba ayayo nidona ni, aba kong na asu sra agya na aya.

²⁶ Ada yulo ace agira aca, aghulu nga ikembob doguba?

²⁷ Ata nga anayuru ngo sa, "Owo ni ate ngo wa ena mani acee nomala mani atakwyi ni nga na asakyo.

²⁸ Aghako kong ana, atoro nga ughila, ate nga kunu dila ko bobale nga.

²⁹ Ayira ate nga ditani, "Kala, ogha anye mani mi kyili ngo otina, mikodu torumi ima uta nguma, dunedo, ngo ko maminga annanima ma, miya sra agya na ayikyo mi.

³⁰ Anongu we ya ba, agho mani aya la efengu nedu ngo mani aso niyo kaya ayiri ijirija avuwa, ngo wanga ena mani opyi nomala.

³¹ Ate nga tanga, anomi kwagbawe ngo soni ni me, nedu ima mani misoneyo onga ngo wu.

³² "Oso duma mani ayo sa agya ni mani ayo peni ikwyifu, mani anayu ngo adakupko, ka kyua ri ni ako vuwa, adako vulunga kyuaryu ni apeni nga."

16

Ighang Upii kaya Agho Utina Aghaghe Utaa Aipang

¹ IYesu vasa teri aghoyii nga si, "Ako ju ace agholo ufe ngo mani ama agho utina aghaghe nga uma si akyogho nga ya. Ko utumu na vasa ba nga kini ila mani agho utina aghaghe nga so furu uma agho ona ko.

² Agho ona vasa yoro aghotina aghaghe nga ki teri nga si, 'Ikembob ni so kong kindii kaya erewe ngo? Ko ngo kiso shin aghotina aghaghe mi ba.'

³ "Aghotina aghaghe vasa teri ki ikwyi nga, 'aghon mi ki kla mi kutina, ekebo ni ime ki ju? Ime we ni ishimi kina akyogho uwuu ba, ni me hwiri ighong kisholo.

⁴ Yauwa! Ime ye imumani ime ki ju, peni a klami ko otina mi ni, ajiya so yira mi ki irina bo.'

⁵ "Avasa yoro Ajiya mani ate ona nga yii bo ita, ava ghulu aghi ite si, 'Ime ko na agho ona yii ngo?'

⁶ Avasa teri si, 'Agarwa na anye aji. Aghotina aghaghe vasa teri si awooke, kai shang igho ishob itong.'

⁷ Avasa teri acegho, 'Ngo ni, Ime ko na yighi ngo?' Inga vasa ter si, 'A buhu nga alkama aji yo. Aghotina aghaghe vasa teri si, 'Yira awo, kogho ishob nanari.'

⁸ "Agho ona vasa joo aghotina aghaghe agho taa aipang ka aju amira. Ka agha asing ko bra ukeng na ajiya bo ka asing ri kina amira ki gina ajiya uyeri ko."

⁹ IYesu vasa lite no teri si, "Ime so teri no, inu ju utina nu peni nu kong peni akwyino aghikyo ko. Kin dinipeni upeni kpee bo ni, aki yira no ki irina ingo taa amaa.

¹⁰ Agho mani amaa na ama ni nga (aminci) ki ima shi naji ni, aki borob mani nga ki ma ighighe. Agho taa

aipang ba ki ma shi naji, aki boro shi agho ta aipang ki ma ighighe.

¹¹ In peni nu taa aipang ko upeni asing ri ni, inga ki ma no okyoyu upeni aipang ni?

¹² In peni nu ra ju naipang kina akpara acegho ba ni, inga ki man o imumani shi nga nu ni?

¹³ Baa agira mani aki bra ju irigira akyote apai, ko a toro nga ayeng, na ayoo ayeng, ko na ju ayeng aipang, na toro ayeng. Uki bran o sa ikwyi nu ko yii onong no sa va sa ko wang ka kyua ayeng ra ba.”

*Ice Umee iMusa
(IMat 11.12-13; 5.31-32)*

¹⁴ Ushi kindo aFarisiyawa agho uyoo efe bo ni kokong imumani IYesu teri ni, avasa ta ishomo.

¹⁵ Ama ni IYesu vasa teri bo si, “Inu bo shi agho ki yeni ki ite majiya si, inu na aghaipang bo. Amma ni Onong’ye ikwyi no, omamani Ajiya yoo na ma bo agirma ni, obo ni Onong ka wang nu ba.

¹⁶ “Umee iMusa kino unga agho pii ko oto Onong koni ajiya sha yii ki ma ta ko nga kyua iYohana aghina Abaptisman. Amma ni ata ko mani ateri ila ididuma inga eregom Onong, kwinga soshers naigang ka peni ughilau.

¹⁷ “Kindo ni uki gina no yuyo no umani ayaya kini erebo pulu wu, mani ateri si iwoo iye vulu yo.”

*Umee ka ya Upuye Ubuwa
(IMat 19.1-12; IMar 10.1-12)*

¹⁸ Du Awo mani ashira ayiri nga kiva avo ace ni, aju zina awo mani avo awo mani ashira nga inga mani aju azina.

Ace Agholo ufe kina Ula’azaru

¹⁹ Aju Ace agholo ufe, aka tsomo ug-bang shino ufe, ngo shina amusumu aseseng gheng, aka la imila diduma koligba awii.

²⁰ Ka nyu ona nga ni ace aghina amir shiwu na yoro nga si Ilazarus, awo mani nididu erenoma nga sonu igunu. Aka ba ni nga kwaligba we ki ma yii nga.

²¹ Anga ni aka wang la imila ko na wa si ngo mani ekpaakaye tebura yol o ufe yo. Anirava ma ka kyaa kiya gheli irinyuru nga.

²² “Eshi do ci na aghina Amir ra vasa kpoo nga, atuma Onong vasa kpaa nga ki kyaa bo kukushi Ibrahim ko. Agholo ufe vasa kpo nga, avasa na nga.

²³ Aky a ona ugha adokong olo, avasa shang Erekwyue nga ka yaya ki nu Ibrahim ka too, kina Ilazarus.

²⁴ Avasa yoro ki teri si, ‘Ate Ibrahim, ko ohomi, ngo toma Ilazarus ka ata anevo nga kide amusum ka ta mi ka iregheme ki ime kong ogheng, ki ime so kong erenoma kide oghari’.

²⁵ “Ibrahim vasa ter nga si, shuni fa ano mi, Akyua mani ngo shika ayasing ri ni, oshi kina uma ododoma, Ilazarus ko olo, awuji aso kong ododoma, ongo sokong olo.

²⁶ Odiduwuma ni, ka biyateng mayo kini inu ni, uho oghoghe okyokuyo nagigang, na kyer mani acayo ki bira bo gina ki kyaa okoshiiyi ba, acawo kon o ma gina kota okoshiiyi ka ba okodu.’ Unu ma nudo buranu gana diba ushimayoma.

²⁷ “Awo shine efe ba teri si, ‘Ngo ate, ime so shorong, toma nga ka akya ona ate mi.

²⁸ Ime so na anayu atong aniraghome, akya kaya pighi ni bo, abu ma kon o ma ba okokong olo ogigang riba.

²⁹ Ibrahim ba teri si, Ai na anayur shi kon o umee iMusa kina awo anga agho pii ko oto Onong, akong uma umani ateri bo.’

³⁰ “Aghono upeni vasa yira si, kayi ate Ibrahim, insi ace agho sisang ka lor ki kyaa ukushi bo ni, aki lokpaa.’

³¹ “Ibrahim vasa teri si, ‘Inkini a kong bo umee iMusa kina nga mani agho pii ko oto Onong so teri ba ni, ko ni awasi ace agho sang kide aghopko ni, aki kong bo nga ba.

17

*Uvulu, Uma Aipang kini Itina
(IMat 18.6-7; IMat 18.21-22; IMar*

9.42)

¹ IYesu tɛri aghoyii nga si, “Ima usa uvulu ni iyi ya ni iki ba, nedo ni, ɔlo, aghomani anga sa ukpaa!.

² Numana ace agho nu sa ayayi kide abe anano uvulu, oki pee nga ni agira nga utii uhwo wu ko omoo nga, na feni nga ka ereyema ighighe.

³ Inu kala erekwe nu, inkini anayu vuu ni, yeni nga ubira ikwyi ngo, inkini ala ukpaa ni ya nga ya.

⁴ Inkini avuu iri tinsara ka awii yayi ni, aba vuwa iri tinsara dimata si, ‘Ime lokpaa,’ Osɔ mani ingo ya nga ya.”

Kimi Ayo Uma Aipang ko

⁵ Atina iYesu tɛri Ate si, “Kimi ayo uma aipang ko!”

⁶ Ate ona yira si, “Insi inu sina uma aipang na ji kini ikir ikpo ni, inu so tɛri udii oshɛ, ‘Ya ukadi ko kya ngo ereyema ighighe,’ Aki ju ima utɛri ngo.

⁷ Insi ace agho kide nu ni asi na agira uwuu ko uce atɛm ni, a toro ko vuwa ka aghumu ni, aki ju nga si, ba ko ba cica ko la imila?”

⁸ Aki tɛri nga si, ker mi imila oghɛ ka ime la mɛ sa, somani ingo ya dola onango ma?”

⁹ Adodu sa agira la izaanɔ mani aju imumani atɛri nga?

¹⁰ Ushi wu du, inkini inu ju nedu imumani atɛri nu, inu ju si, ‘Ayo ni agira bo, ayo ta mayi ba, ayo ju imumani ayo bra uju.’

IYesu Ma Aghono Ubili Usho Okyuo

¹¹ Ace awii ni iYesu la ite nu ukeng kyaa Urushelima ni, aba ghila ka amaa aSamariya kina aGalili.

¹² Aya sang ughila ace anifong ni, aghimi usho aghono ubili vasa ba peni nga, ateng ka atatoo.

¹³ Asa shang iliwyɛ ki tɛri si, “Ate Ona iYesu, koo aho mayo,”

¹⁴ IYesu ya nu bo ni, aba tɛri bo si, “Inu kya ukushi afirist ka anu nu, adogo keng ada ba na pupar.

¹⁵ Ayaye kide bo ya nu na apeni okyuo ni, aba vuwa nga na so bre Onong na iliwyɛ ighighe,

¹⁶ Aba kpaa ka afra iYesu, adogu sa nga elɛnau. Inga ni agho aSamariya nga.

¹⁷ IYesu yila nga dita, “Ba agho usho bo mi ma bo okyɔ ma? Ki alara usho ushe wu?”

¹⁸ Apeni bo agho mani aki vuwa da ama bre Onong ma, agho biba ri nga ka ayayu nga?

¹⁹ IYesu ta nga, “Sisang ka ingo ki kyeng ngo, uma aipang ngo ma ngo okyuo.

Uba Eregom Onong

(IMat 24.23-28; IMat 24.36-41)

²⁰ Ace akyua ni, aFarisiyawa sa ghulu iYesu nga akyua mani eregom Onong ki ba wu, ayila bo si, Eregom Onong ni, aki nu bo wu ne ica ma.

²¹ Aki tɛri nga bo si, ‘Awuji ma,’ Ta awudu ma, eregom Onong shi kide nu wu.”

²² Aba tɛri aghoyii nga si, “Akyua ki ba angɔ mani inu du wang unu awii yayi kide awii Anɔ Ajiya, inu du nunu ma.

²³ Aki tɛri nu si, ‘awuji,’ ko ni, ‘awudu!’ Inu ma kyaa ma, inu ma kiyi bo ma.

²⁴ Konɔ umani inyigha ka tsuma ki ma uyeri, kusang ka udi uka ki kya wu uda uka, umani uki shi wudu awii mani Anɔ Ajiya ki ba wu.

²⁵ Uma ri ta ko ba ni, sa azono mor awiya, ka ajiya akyua ri ba too bo nga.

²⁶ Konɔ umani uba ka akyua iNuhu ni, umani udoshi wudu ka kyua uba Anɔ Ajiya.

²⁷ Ajiya so la, na sa, na ju obuwa, aki ma obuwa, ka ama fuma awii umani iNuhu ghila nga ogbolo wu, anitsum no ugya sa ba ki ma pili bo nadidu bo.

²⁸ Umani aju wudu ka akyua iLutu, ajiya ki shi ko la, na sa, gheli, na gbara, na pila, na ovura.

²⁹ Awii mani iLutu kunu nga ka aSodom ni, ada shi ugha na oteghɛ ugha ka yaya, uma pili bo nadidu bo.

³⁰ Umani uki shi wudu ka awii uba Anɔ Ajiya.

³¹ Awii ra ni aghomani aso ka ya ubo na, uma nga so kide ubo ni, ama

shulu ka aya kpaa mọ ma. Kindọ na aghọmani ashi ka aya ibiya, ama vra ma.

³² Inu Shuni na Ayiri iLutu.

³³ Nadidu aghọmani awang kyo ọkyuọ nga ni, aki peni bọ wu ma. Aghọmani ama ọkyuọ nga ni, aki kyo wu ya.

³⁴ Imẹ so tẹri nu, aya pai do shi kaya iculo iyi, aki kpaa agha yayi naya agha yayi ya.

³⁵ Ayiri apai ki shi ko uhọ kọ ukuyi, aki kpaa ayi naya ayi ya.

³⁶ Aki nu ajiya apai kaya ibiya, aki kpaa ayayi na ya ayayi ya.

³⁷ Aghulu nga si, “Kabi wu, Ate?” Ayira bọ si, “Uka mani ọkọng sọ ni, ukadu wu ni ẹghavu ka culu wu.”

18

Ighang Upii Ayiri Aghọkpọ kina Aghọ Tẹri Ashuwa

¹ IYesu ma bọ ice ighang upii di ta si, usọ udu mani aka pii nọ Ọnọng, ama kla ma.

² Asi, “Ace aghọ tẹri ashuwa sọ aghọmani aye nga Ọnọng ma ka ice ifọng, aka duma nga na ajiya ma.

³ Ka ifọng ni, ace ayiri aghọ ukpo la ko keng ushi nga, na shọrọ nga si, ‘Ghila abiyating mayọ kina ashomi.’

⁴ Azọnọ tọrọ nga, amada vra di ta ka ikwyi nga si, ‘Kọnọ umani imẹ ka tẹ mi ẹrẹbata Ọnọng ma, imi ka ba damami na ajiya ma,

⁵ Umani ayiri ri kọ dama mi wu ni, imẹ do ghila abiyatng bọ, ama la ko damami ma nula kukeng ma.’”

⁶ Ate ba tẹri si, “Inu kọ ima umani aghọ utẹri ashuwa atẹr ri tẹri!

⁷ Ọnọng du ma nga ajiya nga mani anga huwa na aka ci atii kina atọnọ imumani aweẹ ma? Ado va ki laa nga kọ shẹbọ kọ?

⁸ Imẹ do ta nu, aki wọmọ ughila abiyating bọ. Ni, Anọ Ajiya yọ ba ni, aki ma peni uma aipang ka sing ri?”

Ighang Upii Ubafarisi kina Aghọ Yira Agonu

⁹ IYesu va ma idi ighang upii ka aghọmani A kpa akwyi bọ si ibọ ni

aghọ ju aipang bọ, na aka jer ajiya ushẹ, asi,

¹⁰ “Ace ajiya apai ghila ọna Ọnọng ka aya pii nọ Ọnọng aghaye kide bọ ni ubafarisiye bọ, ada aghaye ni aghọ yira agonu nga.

¹¹ Ubafarisiye ba sisang ki pii nọ Ọnọng ka ẹrẹkwẹ nga na asu ju si, ‘Ọnọng, imẹ sa ngọ ẹlẹnau, nọ mani imẹ shimi lileẹ oshẹ ma ajiya ma, aghọ dara itra, aghọ ju uma ububi, aghọ wang ayiri, mi shimi lileẹ aghọ yira agonu ri ma.

¹² Imẹ ka kpẹnẹ anyu mi ẹlẹpai kide awii atinsara, imi ka ma ima iye kide ushọ nadidu imumani imẹ peni.’

¹³ Ni, aghọ yira agonu ra tara ka atatọ, ahang nga ẹbice nga ka ayaya ma, ashi kọ kha ẹkọ nga, ado ta si, ‘Ọnọng, ko ohomi, ka imẹ ni aghọ uvulu nga!’

¹⁴ Imẹ do ta nu, ajiya ri avuwa nga aca nọ utomu ikwyi ka ibate Ọnọng. ka nadidu aghọmani ahang lekwyi nga ni, aki shulu ni nga, aghọmani aka shulu ni lekwyi nga ni, aki shang nga.”

IYesu kina Anọ Ajaji

(IMat 19.13-15; IMat 10.13-16)

¹⁵ Ace aghọ bọ ba nga na anọ ajaji bọ ka ama piya bọ, aya nu nedi ni aghoyii nga yeni bọ ọbira ikwyi.

¹⁶ IYesu ba yọlọ anọ ajaji kushi nga, ki ju si, “Inu ya anọ ajaji ka ba ushimi, inu ma kara bọ ma, ẹrẹgọm Ọnọng ni Inga ighọ bọ kọ.

¹⁷ Apapang ni imẹ do ta nu, aghọmani ayila nga ẹrẹgọm Ọnọng lileẹ mani anọ ajaji ka aju ma ni, aki ghila nga ẹrẹgọm ma.”

Aghọ Ite nu Peni

(IMat 19.16-30; IMar 10.17-31)

¹⁸ Ace aghọ ite ma ajiya ghulu nga si, “Aghọmẹ adaduma, ikẹmbọ ni imẹ duju ki imẹ ki imẹ peni ọkyọ ni Ushi wu na amara ba?”

¹⁹ “IYesu ba ta nga si, ikẹmbọ sa ni ingọ du yolomi agha adaduma? Ba ace agha adaduma, Ọnọng nga ka yayu nga.

²⁰ Ingo ye imumani Onong ta, ma wang ayiri agho ma. Ma pii agho ma. Mayi ma. Ma ta ater kaya agho ma. Ma ate ngo kina ayuru ngo elehuako bo.”

²¹ Ada tasi, “Ime kaju umali ni ime doshi anano.”

²² IYesu ya ko nedi ni, ata nga si, “Ima iyiye she ngo, gbalala imumani ngo so neyo nadidu, ka ingo kau agho shi namiri, ingo du peni upeni ka yaya. Ingo dado ba ngo ma kiyi mi.”

²³ Aya ko nedi ni, ikwyi nga bira yo, ashi aghono upeni nagigang.

²⁴ IYesu ya nu nedu ni, ata si, “Uki shi nu ulo mani agho upeni ghina eredom Onong!”

²⁵ Uki piye ni uyuyo mani urakumi ghina ofong alura, mani aghono upeni ghina eredom Onong.”

²⁶ Ajiya ya ko nedi ni ada ta si, “Inkini ushiwudu ni, inga ki peni ule wudu?”

²⁷ IYesu yira bo dita si, “Uma umani ula lekyo ajiya ni, ula bo elekoyo Onong ma.”

²⁸ IBitrus ta si, “Ayo ko ya uma umani ayo shini bo ya, ayo ki yii ngo.”

²⁹ IYesu ta bo, “Aipang, mi do ta nu, aki peni bo aghomani ado ya ona, ta ayiri nga, ta anayuru nga, ta agho biye nga, ta ano nga, kaya eredom Onong,”

³⁰ Na alar upeni imumani ipiye ididu ka kyuali, ka yaya aki peni okyuo no shiwu na amara ma.”

IYesu va Teri Ukpo Nga (IMat 20.17-19; IMar 10.32-34)

³¹ Ada kpaa usho na apai li ki kya uhwo, dita bo si, “Uwuji, ayo ki kya bo Urushelima, nadidu uma umani awoo kaya Ano Ajiya, ka avo ma agho pii ko oto Onong ni iki hura.

³² Aki gbalala nga kukushi aghomani ashi bo aYahudawa ba, na sila nga, aki ju nga ububi, aki taa nga akpe. Aki ker nga na aiwili, ka apii nga wu.

³³ Awii itai ni, aki sang.”

³⁴ Aghoyii nga ta kpele bo ima iyiye kide no uma ri ma. Asho wu no ima, ni ata kpele bo imumani aso taa ma.

Afoo Agho Shor Peni Ukyoo Uka (IMat 20.29-32; IMar 10.46-52)

³⁵ Aya ba ayayo na aYeriko ni, ace afo ci ka uhwo utra ado shor.

³⁶ Aya ko na ajiya na pam so wolu ni, ada ghulu si ikembo ki ba.

³⁷ Ataa nga si iYesu anga aNazaret nga so wolu.”

³⁸ Ada shang elewyi di taa si, “IYesu Ano uDauda, ko ahomi!”

³⁹ Aghomani ashi kite nga yeni obira ikwyi, ni aba ta A kpa ki kimi wu, “Ano uDauda, ko ahomi!”

⁴⁰ IYesu da tara di taa si “Aba ni nga kushi nga, aya ba ayayo ni, aghulu nga si,

⁴¹ “Ikembo ni ingo wang si ime ju ngo? Afoo da yira nga di taa si, “Ate, ime wang mani mi peni ukyoo uka.”

⁴² IYesu taa nga, “Yila ukyoo uka! Uma aipang ngo ma ngo okyuo.”

⁴³ Ka akyua ra ni, apeni ukyoo uka, akiyii iYesu, adogo bre Onong. Ajiya nadidu ya nu nido ni, a bre Onong!”

19

IYesu kina IZakka

¹ IYesu ghila ide ifong Ajeriko na aso woru ya.

² Ace ajiya shiya aghono uca si iZakka agha aghaghe uyira agonu, ashina upeni.

³ A wang mani inga ta nu iYesu, ni ata bra nga ba ka agna ni ashi agbabgbulu, ka ajiya shiya na pam.

⁴ Aba lite ki ya kiya nga aya osho uwe ka anu nga ka udu utra ko ni iYesu ki ba wu.

⁵ IYesu ya fuma uka ni, aba sang erekwe ka yaya ki teri si, “IZakka, shulu kaishang ka iyiya ni onang ko niki shulu wo kaidi.”

⁶ IZakka ba shulu kaishang ki yira nga ni ikwyifu.

⁷ Ajiya nadidu ya nu kindi ni, aba der ko teri uma, aba teri si ona aghina avulu ko ni ashulu ko.

⁸ IZakka sisang ki titara, ki teri Ate si, “Nu, Ate! Ukadii ka kyuari, iki kau upeni mi ka biyating ki ma aghina amir, aghomani ikula akpara nga ni,

iki biya nga sori nari ka ya imumani isala.”

⁹ IYesu ba tɛri nga si, “Aidi ni, ufoo ba ɔna ri, ka anga ni anɔ Ibrahim nga.

¹⁰ Ka Anɔ Ajiya ba ka aba wang imumani ivulu yɔ, ka afoo yɔ.”

Ighang Upii Apam Usho
(IMat 25.14-30)

¹¹ Asi kide uhuri uma ri ni, iYesu ba lite nɔtɛri bɔ ice ighang upii, ka aya sang ufuma Urushelima, Ajiya huri kini ɛrɛgɔm ɔnɔng ya sɔ ba yayɔ ni.

¹² Avasa tɛri bɔ si, “Akuju ace Ajiya na ajee nga ka ɔna ɛrɛgɔm na ki kyaa ice ifɔng ititɔghɔ kaya ma nga ɛrɛgɔm, na avuwa.

¹³ Aba yɔrɔ aghɔ ushɔ kide agira nga, ki ma bɔ apam ushɔ, aba tɛri bɔ si, ‘Inu tiliwu sa imɛ ya vuwa.’

¹⁴ Ni Ajiya ifɔng wang bɔ nga ba, na aba tuma atina kɔ utumu nga si, ‘Ayo ta wang yi si ama ajiya ri ɛrɛgɔm bayɔ ba.’

¹⁵ “Aya lo nga ɛrɛgɔm ni, aba vuwa nga aca. Asa tuma na agira na ama bɔ ufe ra, ka nu ta atiliwu ki peni ima kaya.

¹⁶ Aghi ite ba ki ba ju si, ‘Ate, upam uye ngɔ ma apam ushɔ.’

¹⁷ Aba ju si, ‘Agira adaduma! Insi ingɔ ju aipang kaya ima uji ni, imɛ sɔ ma ngɔ ɛrɛgɔrɔ ufɔng ushɔ.’

¹⁸ Agha ipai ya ba ni, aba ju si, ‘Ate, upam uye ngɔ ma apam atɔng.’

¹⁹ Ate ɔna ba yira si, ‘Ingɔ mani, iki ma ngɔ ufɔng utɔng.’

²⁰ “Ace agira va ba ki ba tɛri si, ‘Ate, upam ngɔ we! Imɛ kyo wu kide ugɛɛ ugyauto ki shɔ.

²¹ Ki huri ɛrɛbata, ka ingɔ ni ice ighɔ ajiya yɔ, utili ni ngɔ lɔ. I ngɔ ka ba wang uma ijirija, ingɔ ka curu ɔka umani ura pila ngɔ ba.’

²² Avasa tɛri nga si, ‘Ingɔ ni agira ababi ngaa! Imɛ ki ju ngɔ ashuwa ka ya imumani ingɔ tɛri kina anyu ngɔ. Ingɔ ye si imɛ ni ajiya nga nu utili kini imɛ lɔ, aghɔ wang uma ijirija, imɛ ka va curu ku uka umani ira pila mi kɔ ba?

²³ Insi ingɔ ye kindi ni, ikɛmbɔ wu sa ni ura sa mi nga ufe kɔ uka ukyuru

ufe wu ba, insi imɛ vuwa ni imɛ peni ice ima ka ya nu ufe ba?’

²⁴ Avasa tɛri ajiya mani ating kɔka si, ‘Uyira aghɔ upam uyeng ka ama aghɔ apam ushɔ ra.’

²⁵ Avasa yira ki tɛri nga si, Ate, ashina apam ushɔ!’

²⁶ Aba yira si, ‘Imɛ sɔ tɛri nu, na didu ajiya mani ashɔ kini ima ni, aki kyimi nga wu. Aghɔmani ashɔ ni ice ima ba ni, animu mani ashɔ ni yɔ ni, aki yira kɔ kuku shinga.

²⁷ Aghɔmani atɔrɔ mi kina aghɔmani awang bɔ si iju ɛrɛgɔm ka ayak-wyi bɔ ba ni, inu ba ni bɔ kɔkɛɛ ka pili bɔ kɔ ki temi.’ ”

IYesu Ghila Urushelima
(IMat 21.1-22; IMar 11.1-11; IYah 12.12-19)

²⁸ IYesu ya tɛri kindi ni, avasa lite ki kyaa Urushelima.

²⁹ Asɔ fuma aBetafaji kini aBetani ka ikyɔr ugbana Uzaitun ni, avasa tuma atina nga agha apai,

³⁰ Aɛri bɔ si, “Uya ghila efɔng ite nu ra, insi inu fuma ni, inu ki ya nu ace anɔ izaki ni aghɔ kɔ kila nga ba na alor. Ni usa shii kɔ bau kɔkɛɛ.

³¹ Insi ace aghɔ ju si, ‘Ikɛmbɔ sa nusɔ shii anɔ izaki ni, tɛri nga si Ate nga wang.’ ”

³² Aghɔmani atuma ba woru kiya nu kɔnɔ mani iYesu ateri bɔ ni.

³³ Asɔ shii izaki ni aghɔ anɔ izaki ba ghulu bɔ si “Ikɛmbɔ sa na asɔ shii izaki?”

³⁴ Aba tɛri si, “Ate wang kɔ.”

³⁵ Aba kyaa ni nga kukushi iYesu, a fɛni ugɛang bɔ kaya anɔ izaki ki tiya iYesu ya.

³⁶ Asɔ kyeng ni, ajiya ba ta ugɛang bɔ kɔ utira.

³⁷ Aya sang fuma Urushelima ni, ukɔ mani utira shishiri uka ugbana Uzaitun, ni ikir aghoyii ba ni ikwyifu na sɔ brɛ ɔnɔng ni ɛrɛwyuɛ ighighe ni uma usa uwo ica na anu,

³⁸ “Anyu adaduma ka agɔm na aki ba kide nɔ uca Ate! Ikwyifu shi ka yaya, ujɔɔ kukushi ɔnɔng!”

³⁹ Na ace afarisiyawa ashi kide ikir baiya vasa teri nga si, “Aghomee, ger aghoyii ngo!”

⁴⁰ Ava yira si, “Ime so teri nu, insi ajiya mi komo na kikiri ni, atighi ki ca kpaa.”

IYesu Ci ni Urushilima

⁴¹ Aya fuma ayayo ki nu ifong Urushilima ni, aba ci ni ifong.

⁴² Ime ko teri si, “Insi inu ye imu-mani iwang sa nu peni utomu ikwyi, ni asho wo ki ica no.

⁴³ Akyua ki ba no mani asho nu vra irivii ka ghiminu, ka adara nu ko iligba ikyor.

⁴⁴ Aki ta no ki erebo, inu kina ano nu nadidu, aki ya bo uce utighi kaya uce ba, ka inu ta yira nu si Onong ki ba oka ushi no ba.”

IYesu Ghila Ona Onong

(IMat 21.12-17; IMar 11.15-19; IYah 2.13-22)

⁴⁵ IYesu vasa ghila ona Onong na aso kla agho gbra uma.

⁴⁶ “Ako woo,” ateri bo si, “‘Ona mi ki shi ona upii no Onong, ni inu ko sawo no tee oka agho dara itra.’”

⁴⁷ Ko agbawii aka mee bo kide ona Onong. Ni Afirist akakong kina aghomee iMusa, kina aghite ma Ajiya awang utira mani apii ngau.

⁴⁸ Ni ara peni bo ba, ko upii ghila ikwyi akwinga mani shi ko kadu.

20

Aghulu Uka mani iYesu Peni Erekyuo nga wu

(IMat 21.23-27; IMar 11.27-33)

¹ Ace awii ni aso mee ajiya ko ona Onong na teri bo ila ididuma, afirist akakong kina aghomee iMusa, kina, agho akakong ona Onong, ba ukushi nga.

² Ateri nga si, “Ter ayo ebga erekyuo ngo du ju diji ima go,” inga ma ngo diji erekyuo?”

³ IYesu yira bo si, “Inga ma wang ghulu bo upii. Nutami,

⁴ Ubaftisma mani iYahaya ju ngo ayaya go, ta ngo ajiya ko?”

⁵ Asa pughe na ace bo, ki tersi, “Inkini ayo tersi, ‘Oghala ka yaya’, aki tersi, ‘Ikembu sa nu manu aipang nenga ma?’”

⁶ Inkini ayo tersi, ‘Okoshi Ajiya,’ “Nedu Ajiya ki tayo kina otighi, ka Ajiya yira si iYahaya so agho pii ko oto Onong.”

⁷ Kin nu a tersi, “Abo yebu oka mani akunuu ma.”

⁸ IYesu tersi, “Ngama ki terbo ma ta egba erekyuo nga so ju uma ri ma.”

Ighang Upii kaya aghomani Ama nga Uta Ija

(IMat 21.33-46; IMar 12.1-12)

⁹ Asa ter Ajiya diji ighang upii, Ajiya pra ebiya ada ma a piya awo wu uta yo asa kunu uking diya tere naghe gang.

¹⁰ Oge curu imila ya ba ni, ada tuma agira nga kushe awo mani ado kyeli abiya, mani ni ama nga anele ekolo ngo ebiya. Awo keli ebiya da kaa nga di kara nga avura a vura avo ijirija.

¹¹ Asa tuma ace agira, amma ni aya va kpeni nga di kaa nga, ki ju nga ububi avura avo kijirija.

¹² Asa va tuma ngo atai, asa sa nga ugunu ada feni nga nau.

¹³ Agha ija ba teri si, ikembu ni ime su ju? Ime ki tuma na ano mi, aghomani mi yoo ta aki nu okpotoro nga ni.

¹⁴ Agho yira uta ija ya nu nga ni, avasa teri ace bo si, “Aghomani aki lara ni ija we, tara ni pii ngau, ka ija tee aghamayo!”

¹⁵ Avasa feni nga ko tumu ija, ki pii ngau.

“Ikembu ni agho ija ki ju bo?”

¹⁶ Aki ma pughe awo keli abiya na ma ace agho bo abiya.”

Ajiya ya kong kin dini avasa tersi, “Onong maya ama lele kindi ba ma!”

¹⁷ Amma ni iYesu sa bu ekah di wulu bu, ekyamu na teri ki mamana awo la, “Otege mani awo vra to bo owo cece no ododoma?”

¹⁸ “Nadidu aghomani A kpa kaya utii la aki wula nga awawu, awo mani ni otee la kpaa ka ya nga aki hongu.”

Ughulu Upii kọ meri agonu kukushi Ikaisar

(IMat 22.15-22; IMar 12.13-17)

¹⁹ Aghomẹẹ upii iMusa kini ifirist adogo wang utra A kpẹnẹ nga, aye ataa diji ighang upii kaya bọ wọ amma ni akung ẹrẹbata Ajiya.

²⁰ Ala ko kyu nga, ada tuma awo sa eca ada ju lalei agho apapang. Asa ikwyi mani a pkani iYesu kaya peye mani ataa mani a ta nga kayelivo agho ite.

²¹ Agho mani atuma aghulu nga, “Aghomẹẹ, ayọ yisi ngọ do pughi kini ọmer imumani sọ aipang ngọ shi ngọ no wang elekyee ma ngọ do mẹẹ ọtra Ọnong na aipang.

²² Ọsọ duma ayọ ma ukaisar efẹẹ ẹrẹbọ ta ayọ ma ma ba?”

²³ Amma ni aya pkre amarabu asa terbu,

²⁴ “Yeni mi udinari. Ibice inga wo so ka ya? Ateri si ukaisar.

²⁵ Ada terbu si nu ma ukaisar ima ni so ngọ ukaisar nudi ma Ọnong ima ni ọso ngọ Onong.”

²⁶ Abra bu pkane nga nu uvu kaya ọpughi nga ma kidẹ ma Ajiya. Ada vasa ko wica ọgere ọpughe nga, asa bọrọ kọmọ.

Uwulu upighi kọ sang asing (aghokpuru)

(IMat 22.23-33; IMar 12.18-27)

²⁷ Ace aSadukiyawa, awo mani ateri ba usang ka olọr ba, asa ba kukushi iYesu nu uwulu.

²⁸ “Aghomẹẹ,” iMusa wọsi, insi ajiya kpo kiya ayiri nga na ashi nga kina anọ ma, anayuru nga sọ vọ nga ka apeni anọ.

²⁹ Na, akọ ju aca Ajiya atinsara. Ẹrẹkwyue kọng kọvo ayiri amma na akọkpo, a jer anọ ba.

³⁰ Agha ipai vasa vo ayiri kuma, avasa kpọ ba anọ ba.

³¹ Agha itai ma kindi. Ava ju si nai dubọ ka ti ni sara avoo ayiri ra, ava kpurubu ba anọ ba.

³² Aya kpẹẹ ni, na ayiri vasa kpọ.

³³ Ka kyuari ni, kọ sang alọr, ayiri ki shi ngọ nga? Ka akọ vọru nga ka tinsara bọ.”

³⁴ IYesu vasa teribu si, “Ajiya asing reni ka voru ayiri, aka va ma ayiri ubọwa.

³⁵ Amma ni aca aghọ bọ aki wang usang alọr, ka va ci sang alọr uki ba aki voru bọ ayiri ba, aki va ma bọ ubọwa ni bọ ba.

³⁶ Aki va kpuru bọ ba; asọ kina atuma Ọnong bọ ni. Asọ Anọ Ọnong, donma asọ anọ sisang ka alọr.

³⁷ Ki, iMusa nye ni ka yaye si, agho mani akpobu na ki sisang. Ila ushi uzuzi mani ula ogha, apii ka yirkwi Ate si, ‘Anga shi Ọnong Ibrahim, Ọnong Ishaku, kini Ọnong iYakubu.’

³⁸ Inga shi nga Ọnong agho kpuru wu ba, Amma ni Ọnong agha kyo, kọ shi nga kwinga sa awo kyo.”

³⁹ Ace aghomẹẹ iMusa ava peni ki tẹri si, aghomẹẹ uter na ki kya!”

⁴⁰ Kin dini apeni bu awo wulu uce upii ba.

Ughulu Upii kaya Ẹrẹkwyue Ukristi

(IMat 22.41-46; IMar 12.35-37)

⁴¹ IYesu terbu, “Ikẹmbọ sa ni aki tẹri si ukristi anọ udauda nga?

⁴² Udauda ki kirekwyue nga ter ka awọ uZabura si,

“Ate ayaya tẹri Ate ọna mi si,

“Cica ka avọ lami,

⁴³ Si imẹ sa agho tọrọ ngọ ka ata efrang.”

⁴⁴ “Udauda vasa yulo nga ‘Ọnong.’

Aki ju na nyi ka yurọ nga si anọ udauda?”

IYesu Ta aghomẹẹ iMusa ka Ayaye

(IMat 23.1-36; IMar 12.38-40; ILuk 11.37-54)

⁴⁵ IYesu tẹri aghoyii nga ki tema Ajiya si,

⁴⁶ Uju na brẹbọ kina aghomẹẹ iMusa, agho wang sọru ugbang kọkọng na ki goru, awang si abili bọ ka ika ula ize, awang si ama bọ ikọci ẹdiduma ki ka takwyue aYahudawa, kini ekọci ẹdiduma ka ọka agya.

⁴⁷ Abọ shi agho la akpara ayiri mani aghimibọ kọ kpurubu, naka pii nọ Ọnong ki gbigbang ka nu bu. Aki ju bọ aleshuwa ababi.”

21

Ubaiko Ayiri mani Aghimi nga ko Kpoo

(IMar 12.41-44)

¹ IYesu sang rikwye ki nu ace aghono upeni na so ma uma kide upeni bo koka ukyuru uma ona Onong.

² Avasa nu ace ayiri mani ashina amiri na aghimi nga ko kpoo aba osa anini apai na ra fuma okobo ba.

³ IYesu vasa teri si, "Ime so teri nu aipang si, imumani aghilamiri aghomani aghimi nga ko kpoo ra asa ni, ucer unga aghoshe na didu.

⁴ Ka inu ma naidu nu kide no upeni bo ko, ni anga kide namir nga ni ama imumani ashi ni yo ya nadidu ko uci nga."

IYesu Peni ko Pulu Ona Onong

(IMat 24.1-2; IMar 13.1-2)

⁵ Ace aghoyii iYesu vasa tee agho upii kaya ona Onong, no ukyer mani aju na atii adaduma, kina ighono uma mani ama. IYesu vasa teri si,

⁶ "Konon mani inu so kyoo kakyakyua ri ni, akyua ki ba no mani ba uce atii mani aki ya ka ya uce ba, kogba ni aki yiniwu kaya uce."

Okyo koo Erenoma

(IMat 24.3-14; IMar 13.3-13)

⁷ Avasa ghulu nga si, "Aghomee agba awii ko nudi ki ba wu? Agba amaa nga niki nu ka kyua mani udibi uma sobawu?"

⁸ Avasa teri bo si, "Inu ju naibor, ace agho ba ghimi nu ba. Ka Ajiya nagigang ki ba ki dinu uca mi, aki teri si, 'Ime shi inga!' Akyua ya sang uju. Inu ba yii bo ba.

⁹ Inu ba kong erabata ba ipeni inu kong ila okoro kini obira ikwyi ni. Iyi ya ni ummari ki kyoo uba, ni amara sonon ko sa nga uba ba."

¹⁰ Avasa lite nu teri si, "Erabong ki koron kini erabong, eragom kini ice.

¹¹ Aki ju zur erabo ububi, kini idafon kina idumu ibibi. Aki nu uma lo erabata kina uma sira uwo ica ni oso ba ka yaya.

¹² Uma ri tawu ba ni, aki kpenen nu, kaya lolu ka aju nu ububi. Aki kyaa ni

inu kite ukon shon Onong ka asa nu ko boon itii. Aki kyaa ni inu kukushi agom kina agho ite kide no uca mi.

¹³ Udiwu ki manon agolon uteri ice ima ka ya erekwe mi.

¹⁴ Kin dini, ucinuye ki ikwyi nu nakwya soshiwu si aki peni nu ubira ikwyi ko mani uson darakwyinu ba.

¹⁵ Iki manon ighang kini uye ukyuu mani ba ajiya ayeng kide agho shi ko ju irisho kini nu ba, aki bira bo tet upii ko na linang kini ima uteri no ba.

¹⁶ Ate nu, kina anon nu, kina ute nu, kina ayikyo nu aki ta nu tumu, ka vasa ka pili ace agho nu.

¹⁷ Kwinga ki toron nu ko uca mi.

¹⁸ Kindu ni ba ajiya ayeng kide nu mani ufilikwyi nga ki vulu ba.

¹⁹ Peni ubira umon ni, uki lang.

IYesu Teri Ukpaa Urushelima

(IMat 24.15-28; IMar 13.14-23)

²⁰ Du akyua mani inu nu aghomani akpon na ghimi Urushelima ni, uki kpele si akyua soba mani aki puluwu.

²¹ Kin dini aghomani ashi kide aYahudiya ni, ati bo ka kyabo ayanokong kong. Aghomani ashi kide efung na kunubon, aghomani ashi ka ufung fisi ni aba aghila idefon ba.

²² Ka akyua anang Onong ya ju ka ahura imumani akon woo.

²³ Ima erabata yo na ayiri shina afo kina ayiri gon anon kaidu akyua ra! Ka on ububi ki ghila erabong, anang Onong ki shulu kaya akwyi baija.

²⁴ Aki pili ace agho bo na anyu ikuma, ka va kpenen ace agho bo, ka kyabo iri gira kucenu ufong. Aghomani ashi bo aYahudawa ba ni aki ju Ajiya Urushelima aikiya, sa akyua ya fuma.

Uvuwa Anon Ajiya

(IMat 24.29-31; IMar 13.24-27)

²⁵ "Aki nu umumani umee erabata kaya eremon, kini uperen kini eyeren. Ajiya aya sing ki ba zon bo ni erabata konon uvila ogya kide avong ni.

²⁶ Ajiya ki peni ayi ukpaa ni erabata, aki kong erabata konon kyoo umumani oso ba kini yi ka sing ri. Ka aki zuru aya eremon.

²⁷ Akyua ra wu ni aki nu Anọ Ajiya na sọ ba kide amọ kini ẹrẹkyuọ nọ ujoọ ughoghe.

²⁸ Insi uma ri deko ba ni, titara ko shang akwyẹ nu, ka ufo nu ya ba ayayo.”

Umee Kaya Ushi Uweng.
(IMat 24.32-35; IMar 13.28-31)

²⁹ IYesu vasa ma bo ice ighang upii si, “Inu kra ushi uweng kina ashi nadidu.

³⁰ Insi aya sọ ju afa asasa ni, inu ka kyakwyino ka kpele si ẹrẹkperẹ yaso ba.

³¹ Kin diwuni, insi inu nu igho nu uma ri nọ osọ ba ni, inu ye si ẹrẹgom Onong yaso ba.

³² “Aipang ni sọ teri nu Ajiya aikuari ni, aki kpuru bu ba sa uma ri naidu ba kaya ica bo

³³ Ayerimoo kina asing aki puluwu, ni upii mi ki puluwu ba.

Ukyu akwyi nu

³⁴ “Uci nu ye, Inu ba ya ula kina vura kuma, kina ubira ikwyi asing ukpaa nu ikwyi ko ba, Ko umani awii ra ki ba ba uye ka ma kpaa nọ kini ayi nga ni.

³⁵ Ka ki ba kaya ẹrẹkwe kwinga mani aci ka sing ri naidu.

³⁶ Ci nu ye, nu sa pii nọ Onong ko gbakyua ko peni akyuọ langko ko umumani ukibani, kova tetara kite Anọ Ajiya.”

³⁷ ko gbawii ni, iYesu ka mee kide ona Onong, ni ipeni uka ba ugheni, aka kunu ki kyaa ayi tili na uzaitun kiya nyeri kukodu.

³⁸ Na ajiya nadidu ba kataating ka ba kong nga kide ona Onong.

22

Ijudas yira ki gbura IYesu
(IMat 26.1-5; IMar 14.1-2; IYah 11.45-53)

¹ Akyua usra agya ubiredi umani uka sang wu ba na aka yoro si agya ubulu ya sọ ba,

² afirist akakong kina aghomee iMusa sọ wang umani aso pii iYesu wu, na huri ẹrẹbata baijiya.

IYahuda Ma Ẹrẹkwyue ki Gbara IYesu ko

(IMat 26.14-16; IMar 14.10-11)

³ Ishee vasa ghila ide ikwyi iYahuda aghomani ayoro nga si Iskariyoti, agha yeng kide atina ushonapai ra.

⁴ Avasa kyaa kiya peni kina agha kakong afirist bo kina agha kakong usha ona Onong bo umani aki ma iYesu kukushi bo.

⁵ Avasa koo ikwyifu nagigang, avasa yira si aki ma nga ufe.

⁶ IYahuda vasa yira imumani ateri, avasa lite konọ wang utira mani aki ma iYesu na agho ba shiya ba.

Iyesu La Imila Agya Ubulu
(IMat 26.17-25; IMar 14.12-21; IYah 13.21-30)

⁷ Awii usra agya ubiredi ni uka sang wu ba ya ju ni, aki wa itimi agna usra agya ubulu,

⁸ iYesu vasa tuma iBitrus kini iYohana ki teri bo si, “Ukyu ko ya kyer imila agya ubulu ki ma la.”

⁹ Avasa ghulu si, “Kabi wu nuwang siya kyer imila wu?”

¹⁰ Avasa teri bo si “Insi ingo ghila idefong ni, uki nu ace ajiya na go iwoo na musumu. Inu sa yii nga ko kyaa ona mani aki ghila.

¹¹ Uteri agho shino ona si, aghomee nga tuma nu si ayọ ba ghulu ngo si, “Ki uboo mani ime kina atina mi kila imila agya ubulu wu?”

¹² Aki yeni nu uce uboo ayaya naku ker. Ukodu ni aki ju akywikeu.”

¹³ Avasa kya kiyanu akywike konọ mani iYesu teri bo ni, avasa ker imila agya ubulu.

Ujibi iYesu
(IMat 26.26-30; IMar 14.22-26; 1AKor 11.23-25)

¹⁴ Akyua ya ju ni, iYesu vasa cica kina agho utina nga ka la imila.

¹⁵ IYesu vasa teri bo si, “Ime ko sa ikwyi nọ ukila adi agya ubulu kini nu ni sa ukong olo!

¹⁶ Ime sọ teri nu, ime ta ki sọ lami ice imila ba sa ahwura wo ka ẹrẹgom Onong.”

¹⁷ Avasa kpaa igbohu ki sa Onong iza, ki t̄eri si, “Inu yira, k̄o kau kide nu.

¹⁸ Im̄e s̄o t̄eri n̄o si, ku kpaa kakyaukyau ri ni ikis̄o sa mi adibi akuma ik̄ol̄o na ashe ba sa ̄ereḡom Onong ya ba.”

¹⁹ Ava kpaa ubiredi ki sa Onong iza, ki wirau, ki ma b̄o, ki t̄eri b̄o si, “Udik̄o shi ̄eren̄oma mi man̄i aki ma kaya nu. Uka ju kindi k̄o ushuni kini me.”

²⁰ Kindi wu ni aya kper ujibi ni ava kpaa igbahu, ki t̄eri si, “Idi igbahu ni utaa anyu ̄os̄osau kini ayi mi na nau kaya nu.

²¹ Ni agh̄omani aki gbara mi wu s̄o la kini ime!

²² An̄o Ajiya ki kpoo k̄on̄o umani akyoni, ni ̄ol̄o agh̄omani agbara nga wu!”

²³ Atina nga vasa ghulu ace b̄o ta inga kide b̄o ki ju kindi ni.

²⁴ Inang vasa ghila ide b̄o k̄omani inga ki cer ni ughoghe.

²⁵ IYesu t̄eri b̄o si, “Aḡom Ajiya mani agh̄omani ashi b̄o aYahudawa ba ni, aka yeni Ajiya b̄o ̄ereḡoro, kumani akyote b̄o ka ȳoro akwyi b̄o si agh̄o fo ajiya.”

²⁶ Ni inu shinu kind̄o ba. Si ni, tara na aghakong kide nu t̄e anan̄o, akyote ni, atee agira.

²⁷ Inga cer kini ̄ereḡoro kide nu, agh̄omani acica na as̄o la, ta agh̄omani aka ya ma b̄o imila? Ba agh̄omani acicaa na as̄o la nga ba?. Ni ime we kini agh̄o kau imila nga ni.

²⁸ “Inu b̄o tara kini ime ka kyua na as̄o mara mi k̄o.

²⁹ K̄on̄o mani Ate mi ma mi akyuo uju ̄ereḡom ni, kindiwu ni ime s̄o k̄o ma nu,

³⁰ k̄o inu la n̄o sa kini ime, kuka ̄ereḡom mi, ka inu ju ashuwa kaya ite ush̄oni ipai Israila.

IBitrus ki N̄ere nga n̄o Uye IYesu (IMat 26.31-35; IMar 14.27-31; IYah 13.36-38)

³¹ “IBitrus, iBitrus! K̄ong mi! Ishēe wang si aya nga ka aper nḡo kini alkama ni.

³² Ni is̄o ush̄or Onong iBitrus, ka umaipang ukushi Onong k̄on̄o ma laraba. Ipeni ba vuwa ni, n̄o kper̄e Anayuru nḡo ikwyi.”

³³ IBitrus vasa t̄eri si, “Ate yi naidu, iki yighing k̄oni ub̄o iting k̄o nikikya ni nḡo. ipeni ukpo wu ni, iki kpo mi ni nḡo

³⁴ IYesu vasa t̄eri iBitrus si, Is̄o t̄eri nḡo, iBitrus, ak̄or ta k̄o tari wyi kina ating aidi ni, ukite si uyemi nga ba s̄o iri tai!”

Ucinuye nakwyi nu kina akyua ababi

³⁵ IYesu vasa ghulu atina nga si, “Akyua mani ituma nu ba ufeni, ba imila, ba akp̄o, inu wang ice ima ni inu peni nu ba?”

Avasa yira si, “Kaayi!”

³⁶ Avasa t̄eri b̄o si, “Ni naikyuari ni, nadidu agh̄omani ashi ni ufe, ko imila ni, as̄o kpaa ka ago, kini agh̄omani ashi ni ikuma ̄ok̄oro ba ni, agbira igbang nga ka aghe.

³⁷ Im̄e s̄o t̄eri nu si, upii Onong mani ak̄o woo t̄eri si, ‘Az̄o nga kide aghina avulu, iyi ya ȳo ni ahura kaya ̄erekwe mi.”

³⁸ Atina vasa t̄eri nga si, “Ate, ukuma ̄ok̄oro upai mi b̄e k̄okēe.” IYesu vasa t̄eri si, “Uma ya.”

IYesu Sh̄or Onong kayi tili Na shi Uzaitun

(IMat 26.36-46; IMar 14.32-42)

³⁹ IYesu ya ifong ighighe, ki kila ̄ekung na shi zaitun k̄on̄o mani ak̄o gheli wu ni. Atina nga vasa yighi nga.

⁴⁰ Afuma ̄okani, avasa t̄eri b̄o si, “Unu sh̄or Onong, uk̄on̄o ma kpa kide ogh̄emi Ishēe ba”

⁴¹ Avasa lite ki ju at̄o kini b̄o, kini ikang ufeni ̄otighi, avasa kpikpo ki sh̄or Onong.

⁴² Avasa t̄eri si Ate, peni ̄oyira sh̄or mi ni ukpami asong riwu. Amma ni ba uwang miwuba, si unga nḡo niki yighi.”

⁴³ Kindi ni avasa nu atuma Onong avasa kunu ka yayankikpini nga ikwyi.

⁴⁴ Ashi kide kɔŋ ubini nagigang ni, avasa lite kɔŋ shɔŋ ɔnɔŋ, ki ta kumani udung sɔ shulu nga kini ayii bɔ ni.

⁴⁵ IYesu ya sang kuka shɔŋ ɔnɔŋ ni, avasa vugu kumani atina shiwu, aya penibɔ na asɔ mɔŋ ni ikwyi ibibi.

⁴⁶ Avasa tɛri bɔ si, “Ikɛmbɔ ba na asɔ moo? Inu sisang, kɔ inu pii nɔ ɔnɔŋ ka inu ma kpaa kɔŋ ghimi ishɛɛ ba.”

A kpɛnɛ iYesu

(IMat 26.47-56; IMar 14.43-50; IYah 18.2-11)

⁴⁷ Ara tɔ yuru anyu ba ni, ikir ma ajiya ye avasa ba. IYahuda, agheyeng kide ugho shona apai, nga ba ni bɔ. Avasa yini ayayo kini iYesu ki kɛni nga.

⁴⁸ Ni iYesu vasa tɛri si, “IYahuda, ughoni ukeni kɔ nu ki ma anɔ ajiya kɔ lɛ?”

⁴⁹ Atina mani ashi ni nga ya nu kindi ni avasa ghulu iYesu si, akyote iju kini umɔ kɔŋ?”

⁵⁰ Aghaye bɔ ba wa agira ifirist ighighɛ ki kpaa nga ɔtɔŋ ila wu.

⁵¹ Amma ni iYesu vasa tɛri bɔ si, “Ayaya.” Avasa piya utung ajiya mani A kpa, ki dɛriya.

⁵² IYesu vasa tɛri afirist akakɔŋ kina ajiya shii ɔna ɔnɔŋ, aba ka ma kpɛnɛ nga, “Unu kunu umakor, kina ashi kina agho pili ajiya nga ni?”

⁵³ Kwagbakya nishi kini nu kide ɔna ɔnɔŋ, ura kpɛnɛ mi ba. Amma ni adikyua shi nga nu, ɛrɛkyuɔ iting.”

IBitrus nere iYesu

(IMat 26.57-58; IMat 26.69-75; IMar 14.53-54; IMar 14.66-72; IYah 18.12-18; IYah 18.25-27)

⁵⁴ Avasa kpɛnɛ IYesu ki wolu kini nga, ki kyaa ni nga ɔna ifirist ighighɛ. IBitrus sha yighibɔ ka tatugho.

⁵⁵ Ayako ta ugha ka aican ɔna, ki cicani, iBitrus vasa cica kide bɔ.

⁵⁶ agha yeng kide anirayiri dunaa mani ju utinaya ni anu nga na cicaa ka ayayo ugha ni, asa nga ica ava tɛri nga si, “Ai, Ajiya ri ni, ashi kini iYesu!”

⁵⁷ Amma ni iBitrus linang ki tɛri si, “Ayiri! Imɛ yemi nga ba!”

⁵⁸ Anakya najini, ace ajiya kpɛlɛ iBitrus, ava tɛri si awɛ mani agheyeng nga kide ajiya ri!” Amma ni iBitrus adɔŋ nu tɛri si, ita yemi nga ba.

⁵⁹ Aju awa ayeng ni ace ajiya vasa tɛri si, “Aipang na ajiya ri ashi kini nga, ka shi aghɔ aGalili nga.”

⁶⁰ Amma ni iBitrus vasa tɛri si, “Ajiya! Ita yemi imumani sɔ tɛri ba!” Asɔŋtɔ yuru anyu nga ba ni Akɔŋ vasa tariwyi.

⁶¹ Aghɔ ɔna vasa teghi ki nu iBitrus. Akyuarawu ava shuni imumani akyote tɛri nga ni, “Na tɔ mani akɔŋ tariwyi kina ating aidi, ukitɛri si uyemi ba sari tei.”

⁶² Avasa kunu asing, kiya ci nagigang.

Ka ma iYesu na afɔɔ, kiva ca nga

⁶³ Ajiya mani asɔ sha iYesu vasa kali nga kiva ca nga.

⁶⁴ Avasa lor nga ica ya na asɔ wulu nga si, “Ju amɔ aghaghe, inga cang ni!”

⁶⁵ Avasa lite kɔŋ kpaa ɛrɛkyuɛ nga kini ɔnɔŋ nga ni.

IYesu kite iBilatus kina iHiridus

⁶⁶ Ikyua yayer ni, akyote ajiya kina aghakakɔŋ afirist kina aghomɛɛ iMusa acur, na ava kyaa ni iYesu kukushi bɔ.

⁶⁷ Ava tɛri si, “Tɛri yi insi ingo shi uKristi” avasa terbɔ si “Insi tɛri ni, inu taki yira nɔ imumani atɛri mi ba,

⁶⁸ Ipeni ighulu nu ni ukigerimi ba.

⁶⁹ Amma ni kɔ sang kakyuari ni, Anɔ ajiya ki cica kavɔ ila ɔnɔŋ aghushina ɛrɛkyuɔ.”

⁷⁰ Naidubu vasa tɛri si, “Ashe ko ingo na Anɔ ɔnɔŋ nga?”

Ava yira si, kɔŋ mani utɛri ni “Utɛri si imeɛ.”

⁷¹ Avasa tɛri si, “Ikɛmbɔ ni inu wang si akɔŋ? Ai, iyi kakwyakwyi yi kɔŋ imumani a tɛri kina anyu nga!”

23

Ayakyɔ iYesu kite iBilatus

(IMat 27.1-2; IMat 27.11-14; IMar 15.1-5; IYah 18.28-38)

¹ Ikir ajiya vasa sisang ki kyaa ni iYesu kite iBilatus.

² Avasa teghi agho jugna asili ki teri nga si, "Ipeni nga na aso zogho ajiya yi ko, aso teri bo si ama biya Ikaisar agonu ba. Avasa terbo si anga shi Ukristi, Agom."

³ IBilatus vasa ghulu si, "Ungo shi Agom Ayahudawa?"

IYesu vasa teri nga si, "Uteri ngo wudu."

⁴ IBilatus vasa teri afirist akakong kina ajiya si, "Ime ni ira penimi ajiya ri kina avulu ba."

⁵ Avasa teghi agho meni nga si, "Umee nga wu ni aso shang ikwyi majiya wu ki ifong Ayahudiya. A kpaa ka erebo aGalili, ki ma ta kokee."

Akyani IYesu Kukushi iHiridus

⁶ IBilatus ya kong kindi ni avasa ghulu nga si, "Anga ni agho aGalili nga le?"

⁷ Aya kong si iYesu kunu ki isii mani iHiridus shi ni eregoro ko ni, avasa tuma ni iYesu kukushi iHiridus, ka akyua ni iHiridus shi uko Urushe-lima.

⁸ iHiridus ju ikwyifu no unu iYesu, ka aiwuu ni ako sa ikwyi unu nga, kaa kong ila iYesu kumani awang nu uma uwo ica mani iYesu ki ju.

⁹ iHiridus vasa ghulu nga ipii nai gang, ni iYesu raa teri icima ba.

¹⁰ Afirist akakong kina Aghomee iMusa vasa bite ki ma teri asili kaya erekwe iYesu.

¹¹ iHiridus kina aghina akpo nga awang jer nga amira, ki sila nga, ki kla nga, ki vasa somo nga igbang, ki vu ni nga ukushi IBilatus.

¹² Awii rau ni iHiridus kini iBilatus teghi Aghikyo ace ko, akyua ni ashi asho.

Awa IYesu Ashuwa Ukpo

(IMat 27.15-26; IMar 15.6-15; IYah 18.39-19.16)

¹³ IBilatus curu aghakakong afirist, kina agom ajiya kina ajiya naidu,

¹⁴ ki ter bo si, "Inu bami na ajiya ra si aso zogho ajiya wu. Aikyuari ni, ime ghulu nga kite nu, ira peni mi nga kina avulu ice ima ba.

¹⁵ iHiridus kindo. Uwọ sa ni aba ni nga kukushi yi. Bi mumani ajiya ri ju, ni ifuma mani apii nga wu ba.

¹⁶ kin dini ime ki ju nga aiworo na aso shernga."

¹⁷ Kogba agya bulu ni iBilatus akasher i ajiya ayeng ko bo iting, agho mani ajiya ka shorni.

¹⁸ Ni avasa shang erewyue nadidu bo ki teri si, "Alite ni nga, na aso sher Ibarabas!"

¹⁹ (Ka akyua ni asa somo iBarabas ko ubo iting ka avulu no umani ashang ajiya ikwyi, mani ba Igho ki ifong ba, ki ta ko mani apii ajiya.)

²⁰ IBilatus vasa kimi upeni kini bo, ka nga awang sheri iYesu.

²¹ Amma ni alite no shang awyue bo na soju, na teri si, "Agara nga Kaya ukumu ushi! Agra nga kaya ukumu oshel!"

²² IBilatus vasa volo uteri bo unga itai, "Ikembo ba ni aligba avulu nga ajiya ri ju? Ime ni ira peni mi nga kina avulu mani, amo mani apii nga ko ba. Ikisa ka aju nga aiworo, na aso sheri nga."

²³ Amma ni avasa titara naigbong, na aso meni nga si, sa agra nga ko ukumu oshel. Aya taka ko tutumu ni avasa bra nga.

²⁴ IBilatus vasa wa ashuwa mani ibo wang.

²⁵ Asher ajiya mani awang si asher, aghomani afeni kidi ubo iting kaya avulu mani ashang ikwyi konu upii ajiya. Amma ni IBilatus ma iYesu kukushi bo ka aju nga imumani awang.

Agra IYesu ko Ukumu Ushi

(IMat 27.32-44; IMar 15.21-32; IYah 19.17-27)

²⁶ Ayila akpo sokeng ni iYesu, avasa takwyue naca agho mani a yur si iSi-man, ajiya aSayirin, aso ki ba ka an-ifong. Avasa kpininga, ki sa nga ukpa ukumushi ka yighi iYesu ko tumu.

²⁷ Ajiya nagigang asha yighi nga, kide bo na ayiri shiya na aso ci nga wu.

²⁸ Ni iYesu teghi ki tēri si unu ayiri Urushelima ma ci ni mē ba, uci na akwyi nu, kina anōnō.

²⁹ Akyua ki ba mani ajiya ki ter si, ima ikwyifu, aghumani asōnō ujee bō ba, na sōnō sabu iriyere bō ba, asōnō worbu anō ba.'

³⁰ Aidu akyau, "Ajiya ki tērsi, atighi "Kpaa kaya akwii yi!" Aki tērsi itili si, yuru yi yaa."

³¹ "Ipeni asō ju kini kukushi ushi lalōr ni, Aki ju na nyi kō ushi mani okō hugha wu?"

³² Avasa kya kina ajiya apai mani avulu ni sa ki pighibo kini iYesu.

³³ Aya fuma okō mani ayorō "Igbo erekwe," Avasa gra nga kaya ukumushi ku akadū, kina ajiya pai mani avulu ra, agha yeng ka avō la nga agha yeng ka avō iprō ma nga.

³⁴ IYesu vasa tērsi, "Ate mi, esō shōr ngō kpaa bō uvulu kō, ka aye bu imumani asō ju ba." Avasa kō ace bō ugbang nga kō hugha ace bō.

³⁵ Ajiya vasa titara na asō kōghō. Akwyite kuma ni asō keli nga, asō tēri si, "Afor ace aghō, afor arikwyi ni, ipeni nga shi Ukristi anga Onōng Mani Ahugha!"

³⁶ Kina aghina akpō ni asō kali nga, kōnō ukeng kushi nga nō mēē nga amusumu kpikpam anga ikōlō na shi inabi.

³⁷ Avasa tēri nga si, "Ipeni ungo shi Agom Ayahudawa ni, nōsō fo erekwe ni!"

³⁸ Ka aya ni nga ni awōō ice iwōō si, ANGA SHI AGOM AYAHUDAWA.

³⁹ Agha yeng kidē aghina vulu mani agra kō ukumu shi ni, atēri nga upighi jer amira, atēri si "Ungō shi aghōfoo ra ba? Nōsō fo erekwe kini yini!"

⁴⁰ Amma ni agha yeng gēr adagho ki tēri si, "Ushin ni erēbata Onōng ba lē? Ungō mani awang ashuwa iki kya kini imumani uju ni?"

⁴¹ Iyi ni, aju yi iki kya kini imumani iyi ju. Amma ni inga ni avulu ike nga na ju?"

⁴² Avasa tēri si, "Ingō iYesu, shuni kini imē akyua mani oghila erēgōm

ngō wu!"

⁴³ IYesu vasa tēri si, "Iyiya ni sō tēri ngō si, aidi ri ni uki cicaa kini imē kō okā uwuru ka ayaya.

Ukpo iYesu

(IMat 27.45-56; IMar 15.33-41; IYah 19.28-30)

⁴⁴ Kina bughating atinōng, iting vasa yuru erēbō ya, ki ta ka akyua itai ngō oghē.

⁴⁵ Onōng sō ta wu ba. Ugyauto mani asunu ka anyu ubō ɔna Onōng barawu ika ipai.

⁴⁶ IYesu vasa shang erēwyue kina akyoghō ki tērsi, "Ate! Idē ivō yō ni esō ma aghing mi kō." Atēri kindi ni avasa wagha ufeni nga unga amaa na ki kpoo.

⁴⁷ agha aghaghe aghina akpō Aroma mani ashi ku akadū anu imumani ebani, avasa jōō Onōng ki tēri si, "Iyiya, ajiya ri ashina avulu ba!

⁴⁸ Ajiya mani acurni ka ma kyoo anu imumani ebani, naidubu vasa vugubō acani asō ca ikō ki ididu bira ikwyi.

⁴⁹ Nadidu ajiya mani aye iYesu ni, kina ayiri mani ayighi nga kōma ka aGalili, Aitara ka tatugho na asō kyoo.

Afuga iYesu

⁵⁰⁻⁵¹ Ace ajiya shiwu na ayorō si iYusufu, anga ni ashi ki ifōng Arimatiya kisighi aYahuda. Inga ni ajiya adaduma nga, aka ju aipang. Asō sha uba erēgōm Onōng. Inga ni agha yeng nga kidē aghakakung Ayahudawa, amma ni ara kōng ɔdɔdɔma imumani akyosa aki ju kuma najuba.

⁵² Avasa kya kushi iBilatus ki ya shōr sa ma nga okōng iYesu.

⁵³ Avasa shulu kōnō okōng, ki lor ugyauto alilin, ki sumō ka ace alōr mani atumu ki irihu utighi, okōō mani asōnō sa bō ace aghu ya kidē ba.

⁵⁴ Awii ra ni angō ju uma kō, ka Awii uwuru aYahudawa ya sō ba.

⁵⁵ Ayiri mani akyeng ni nga kusang ka aGalili awolu kini uyusufu ka aya

nu ukọ mani alọr nga shiwu kọnọ
mani asọmọ ọkọng iYesu kide.

⁵⁶ Avasa vuu bọ aca, kiya wang ima
uvọng kina anye ucoo, Awii uwuru
aYahudawa ya ju ni, avasa wuru kinọ
mani umẹẹ iMusa tẹri bọ ni.

24

Usang IYesu ka Lọr

*(IMat 28.1-10; IMar 16.1-8; IYah
20.1-10)*

¹ Kini ikwyating awii ayeng kide
awii atinsara ni, ayiri kya uka alọr
kina uma uvọng mani aba ni bọ.

² Aya ba ni aba peni na akọ yini utii
wu ka nyu alọr nga.

³ Avasa ghila ide, ni ara nu bu ukọng
iYesu Ate ba.

⁴ Ashi kide ubira ikwyi bọ kọ ni,
avasa nu ajiya apai na ating ka yayo
ni bọ, nọ gbang ufufuu nu ọsọ ma
uyeri kini ọsoma aviya ni.

⁵ Kide ẹrẹbata ni ayiri vasa shulu
na akwyi bọ ki ẹrẹbọ. Ajiya nga vasa
tẹri bọ si, "Ikembọ sa nusọ wang agha
akyuọ kide aghokpur?"

⁶ Ashiya kọ ukawẹ ba, akọ sisang.
Ushuni ni imumani atẹri nọ ka kyua
mani ashi ka aGalili.

⁷ Atẹri si, 'Iyi ya yọ ni ama anọ Ajiya
kavọ ajiya aghina avulu, ka gara nga
kaya ukumu ushi, awii itai na aki
sisang.' "

⁸ Ayiri vasa shuni nọ upii nga.

⁹ Aya vuu ka alọr nga ni, Avasa
tẹri aghọ shona ayeng kina ushẹ ajiya
nadidu uma ri.

¹⁰ Ayiri mani atẹri atina iYesu uma
ri ni, UMaryamu iMagadaliya nga,
kina iYowana, kina umaryamu ayur
iYakubu, kina ace ayiri mani ashi kini
bọ.

¹¹ Amma ni atina iYesu kpaa upighi
ayiri ra kini upighi ejirjauni, kin dini
ara ma bọ kinọ wu ba.

¹² Ni iBitrus vasa sisang kaishang
Ki kyaa uka alọr nga nọ uti. Kiya
kpikpo, ki teni ide, ki nu ughauto
alilin na kyo kọ uhọ uyeng. Avasa
vuu aca asọ dira imumani iba.

Utira Imawus

(IMar 16.12-13)

¹³ Kaidu awii ni ajiya apai kide
aghoyii iYesu ni asọ kyeng aki kyabọ
ace anifong mani ayọrọ si Imawus,
kuma ni ọtọ ẹfong kini Urushelima
fuma ukilomita ushọ na iye.

¹⁴ Asọ tẹri ila kina ace bọ nọ uma
umani ọkọ ba.

¹⁵ Asọ tẹri ila na asọ pii na ace bọ ni,
iYesu ki kirkwyi nga vasa yini ayayo
kini bọ na asọ keng ni bọ.

¹⁶ Ni avasa yuru bọ ica bọ ya, ba
aghomani anu nga ba.

¹⁷ Avasa tẹri bọ si, "Igba ila yọ ni inu
sọ tẹri kina ace nu?" Avasa titara nai
ki, ki shighi ubẹtẹ bọ wu.

¹⁸ Agha yeng kide bọ, ayọrọ nga si
iKiliyobas, avasa yira nga si, "Ashe,
kọ ungo ka yayung nga shi akyeng kọ
Urushelima ni ingo ta ye ngo umu-
mani uba ba ki ide na awii ri ba?"

¹⁹ Avasa tẹri bọ si, "Uligba uma?"
Avasa tẹri nga si, "Umumani uba kini
iYesu agha aNazaret. Anga ni aghọ
pii kọ ọtọ Onong nga, uma uju nga
kono upii nga shina akyuọ naigang
kukushi Onong kina ajiya na didu.

²⁰ Afirist akakong kina aghọ ite yi
gbira nga kọ ki wa nga ashuwa ukpọ,
ki ba gara nga kaya ukumu ushi.

²¹ Iyi sa go ikwyi ka kyua si Onong
ki fo Israila! Uwẹ ni, aidi wu shi awii
itai nọ mani uma ri ba.

²² Bang kin dini ace ayiri kide yi ju
uma umani usa ẹrẹbata. Ka akyaa alọr
kini kikyuating,

²³ na ara nu bu ẹrẹnoma nga ba,
avasa vughu ki ba tẹri yi si aju bu amọ
aghaghe, abọ nu atuma Onong mani
atẹri bọ si asha akyuọ.

²⁴ Ace aghọ kide bayọ kyaa alọr nga
kiya peni kono mani ayiri tẹri ni, na
anga ni ara nu bu nga ba."

²⁵ IYesu vasa tẹri bọ si, "Inu abo,
ikwyi nọ ka kpẹlẹ yọ upii aghọ pii kọ
ọtọ Onong ba kaisa ba!

²⁶ Ba iyi ya yọ ni anọ ukristi sa
awiya uma ri ba, ka va ghila nga ujọọ
nga ba?"

²⁷ Avasa yeni bọ nadidu imumani
awọọ upii Onong ka ya ẹrẹkwẹ nga,
kọ sang kọ mẹẹ iMusa ki ma ta kọshe
atina nadidu.

28 Asọ fuma anifong mani aki kya bọ wu ni, IYesu vasa ju kina aki walu ni,

29 Na avasa mēni nga ki tēri nga si, “Cica kini yi, ughē kọ ju, ọnong we nu kọ kpau.” Avasa keng ni bọ kiya shulu kọ ọna bọ.

30 Acica na asọ la imila, avasa kpaa ubiredi ki sa Ọnong iza, ki wurau ki ma bọ.

31 Ka kyua ra ni ica bọ vasa yemi, avasa kpẹlẹ nga. Na aba ashẹẹ nga.

32 Avasa tēri ace bọ si, Ikwyi ta fo yu ka kyua mani asọ pii kini yi kọ utira, asọ yeni yi upii Ọnong mani awọ ba?”

33 Avasa sisang kaishang ki vuu bọ Urushelima. Kiya peni agho usho nayeng na aku curu kọ uka uye kina ace ajiya,

34 asọ tēri bọ si, “Kaipang, Ate sisang! Ayeni ẹrẹkwẹ nga ukushi iBistrus!”

35 Agha pai ba ma ila imumani iba kọ utira, kono mani akpili nga ka akya na asọ wura Ubiredi.

IYesu Yeni Ẹrẹkwuẹ nga Kukushi Aghoyii nga

(IMat 28.14-18; IYah 20.19-23; UTin 1.6-8)

36 Ashi kọ pii kaya uma ri ni, iYesu ki kirkwyi nga vasa titara ka bighat-ing bọ, ki tēri bọ si, “Utomo ikwyi ba kukushi nu!”

37 Ẹrẹbata ba kpene bọ wu ba tee agho taa ẹrenoma, ahuri kono ahwo nga ni ibọ kyoo ni.

38 Asa tēri bọ si, “Ikembọ sani inu sọ ju ikwyi ibibi kindi, urava manọ aipang kide ikwyi nu ba?”

39 Inu nu ivo mi kini ifra mi, imẹ ki kirekwuẹ mi. Inu piya mi, ki kono, ka ahwu shi ni inoma kono ugboho ba, kono mani inu nu ni imẹ shini yọ.”

40 Aya tēri kindi ni, avasa yeni bọ ivo nga kini ifra nga.

41 Na asọ shi na akọ ma bọ aipang ba kini ikwyifu kina uwo ica, avasa tēri bọ si, “Qshini imila kọkẹ ri”

42 Aba ma nga iciri itagbo ufifor.

43 Ayira ki la, abọ ni asọ kyoo nga.

44 Aba tēri bọ si, “Udibi bọ shi umu-mani imẹ pii kaya ka kyua umani ishi kini inu, si iyiya ni ahwura uma umani awọ kaya ẹrẹkwuẹ mi kide umẹ iMusa kina awọ agho utina Ọnong kina Awọ Ate.”

45 Aba yemi ikwyi bọ na ba kpẹlẹ kini upii Ọnong mani awọ,

46 Aba tēri bọ si, “Kindi wu na woo si iyi ya yọ ni Ukristi sọ kono ububi, ka awii itai na asọ sisang ka alor.

47 Kindi wu ni aki ma ajiya ayasing ila Ọnong ọlọkpaa kina yira ọlọkpaa nọ uma ububi mani akọ ju wu. Aki kyo ju kọ Urushelima.

48 Inu bọ shi agho ki tēri udubi uma.

49 Uwẹ ni, imẹ ki tuma nu kono imu-mani Ate mi ta anyu ni. Ni inu zono sha kide ifong, sa ama nọ ẹrẹkyuọ uju ka yaya.”

A kpaa iYesu ki Kyabọ Ayaya kọ (IMar 16.19-20; UTin 1.9-11)

50 Aba kunu kini bọ ki kyaa ayayo na Abetani. Ukodu ni asa sang ivo nga ki ma bọ anyu adaduma.

51 Ashi kide uma bọ anyu adaduma ni, asa ya bọ, na asa kpaa nga ki kyabọ ayaya wu.

52 Abọ ni ajoyo nga, na asa vuubọ Urushelima kini ikwyifu nagigang.

53 Ko agbawii ni, ashị kide ọna Ọnong na bre Ọnong.

ILA IDIDUMA KA AVO IYAHAYA

Ighang Tee Ajiya

¹ Kọ kpaa ka akyua ni ighang shi kọ, ighang ni ishi kina Ọnọng, ighang ni, Ọnọng nga.

² Anga shi kina Ọnọng kọ kpaa ka akyua.

³ Nadidu uma ba kukushi nga, ni ba imumani aker nadidu ingo mani aker bọ yọ kini nga ba.

⁴ Ighang yọ shi ẹrẹpiya okyuo, okyuo wọ shi uyeri ka ajiya nadidu.

⁵ Uyeri sọ taa kide itii, ni itii ta bra yọ la akyuo nga ba.

⁶ Ace ajiya shi kọ, aghono uca si iYahaya aghomani Ọnọng tuma nga.

⁷ Ka aba teri ajiya aipang kaya uyeri, ka ajiya nadidu ma aipang ni nga.

⁸ Anga shi uyeri ba, aba ka aba yeni uyeri.

⁹ Uyeri aipang umani uka ma uyeri ka ajiya nadidu ki ba ide ashi ri.

¹⁰ Akyua ni, ighang shi kọ ka ashi, kina umani kini inga wọ ni aker ashi wọ ni, ashi ta ye wọ ngaa ba.

¹¹ Aba upra umumani ishi inga nga, ni ajiya nga ta yira bọ nga ba.

¹² Nadidu aghomani ayira nga, ki ba va ma aipang nọ uca nga ni, ama bọ ẹrẹgoro na atee anọ Ọnọng,

¹³ aghomani ajee bọ, basi na ayi ba, ko uwang ẹrenoma ko uwang ajiya, unga Ọnọng kọ.

¹⁴ Ighang ba tee ajiya ki ci kide bayo. Ayọ nu ujoọ nga, ujoọ unga Anọ aye anga Ate, ashi ni ikyua kina aipang.

¹⁵ IYahaya teri aipang kaya nga, ki ba sang ẹrewyue ki teri si, "Adii agho ri nga shi aghomani ime sọ pii kaya nga ka akyua ni ime si, 'Aghomani aki ba kọ utumu mi cee mi, ka ashi ite mi.' "

¹⁶ Inu ikyua nga wọ sa ni ama ayọ oka yi nadidu yi kwaligba akyua.

¹⁷ Ọnọng ma umee ka avo iMusa ni asi ma unu ikyua kina aipang ka avo iYesu Aghofoo.

¹⁸ Ba ajiya na akọ nu Ọnọng ba. Anọ aye nga aghomani Ọnọng ngaa, aba shi kina Ate ayaya nga yeni ayọ nga ni.

IYahaya teri aipang kaya iYesu
(IMat 3.1-12; IMar 1.1-8; ILuk 3.1-18)

¹⁹ Upii aipang ni iYahaya yeni wẹ ka akyua umani aYahudawa tuma afrist kina aLawiyawa ka Urushe-lima ka aya ghulu nga si, "Ingo si inga?"

²⁰ IYahaya ta la nga inang kọ ba, ateri ka ayaye si, "Ime shi Aghofoo ba."

²¹ Aba ghulu nga si, "Ingo shi inga? Ingo shi Iliya?"

Aba yira bọ si, "Kayi, Imee ba." Ingo shi agho pii kọ ọto Ọnọng ra?"

Aba yira si "Kayi."

²² Aba teri nga si, "Ingo shi inga? Yira ayọ upii umani ayọ ki ya teri aghomani atuma ayọ. Ikembọ nọ ingo sọ teri ni ẹrẹkwyue ngo?"

²³ Asi,

"Ime ni ẹreyue yoro wọ ka aghumu, 'Inu ker Ate ayaya nga itra kono umani agho pii kọ ọto Ọnọng Ishaya teri ni."

²⁴ Ni ace aFarisiyawa umani atuma ²⁵ ba ghulu nga si, "Insi ingo shi Aghofoo ko Iliya ko agho pii kọ ọto Ọnọng ra ba ni, ikembọ sa ni ingo sọ ju iminimini?"

²⁶ IYahaya ba yira bọ si, "Ime ni, ika ju iminimini na amusum, ace agho shi kide nu ni inu ta ye nu ngaa ba.

²⁷ Anga ki ba kọ utumu mi, aghomani ita maa mi ni ishii ani na akpo nga ba."

²⁸ Nadidu uma ri ba ka aBetani wọ, ka ubuu ẹreyema aYodan.

IYesu nga shi Itimi Ọnọng

²⁹ Ikyua ya yee ni, aba nu na aki ba nga ukushi nga. Aba ju si, "Itimi Ọnọng wẹ agho kpaa uvulu ashi nadidu!

³⁰ Aghomani ime teri si, 'Ace agho ki ba kọ utumu mi na acee mi, ka ashi kọ na akọ jee mi nga ba.'

³¹ Akyua ni ime kọ ye mi nga ba, ni ime ba ni ime sọ ju iminimini na amusum ka ayeni ngaa ka ajiya Israila.”

³² IYahaya ba yeni nga si, “Ime nu Aghing kini ikhimi kọ ni isọ shulu ka yaya ki ba cica ka aya nga.

³³ Akyua ni ime ye mi ngaa ba, Ọnong na atuma mi uju iminimini na amusum nga tẹri mi si, ‘Aghomani ingo nu na Aghing Ọnong shulu ki cica ka aya nga ni, anga shi agho uju iminimini na Aghing Ọnong.’

³⁴ Ime ẹrẹkwyue mi nu kindo ki ma aipang shi ajiya ri ni Anọ Ọnong ngaa.”

Aghomani akyo uyii IYesu
(IMat 4.18-22; IMar 1.16-20; ILuk 5.2-11)

³⁵ Ikyua ya yee ni, iYahaya ting kọ kadu kina agha apai kide aghoyii ngaa.

³⁶ Aba nu iYesu na aso wor, na aba ju si, “Nu, itimi Ọnong wudu!”

³⁷ Aghoyii ngaa agha apai ra ya kọo upii nga ni, aba yii iYesu.

³⁸ IYesu ya tee ki nu na aso yii ngaa ni, aba ghulu bo si, “Ikembọ ni inu sọ wang?”

Aba tẹri nga si, “Aghomee, abi wo ni ingo ci kọ?”

³⁹ IYesu ba yira bo si, inu ba ka inu ba nu.” Ava ba ki ba nu uka uci nga, ni ava ci ila bo kini inga ka awii ra, aci kọ ukadu kini nga ki wiya ya.

⁴⁰ Andrawus, anayuru iSiman iBitrus shi aghaye kide agha apai na ayii iYesu nọ umani akọọ upii iYahaya kaya iYesu.

⁴¹ Andrawus zono wang anayuru nga iSiman, asi, “Ayo kọ peni Aghofoo, iKristi.”

⁴² Aba kyaa na iSiman kukushi iYesu.

IYesu nu nga na asi, “Ingo shi iSiman anọ iYahaya. Aki yoro ngo si iKefas ko iBitrus, angọ yeni si utii.”

IYesu Yoro iFilibus kina iNataniyel

⁴³ Ikyua ya yee ni iYesu wang kyaa aGalili ni, aba ya peni iFilibus ki ju nga, “Yii mi.”

⁴⁴ iFilibus ni agha aBetsaida ngaa, ifong Andrawus bo kina iBitrus.

⁴⁵ iFilibus ya peni iNataniyel ki tẹri ngaa si, “Ayo peni ajiya umani awo ila nga kide umeẹ iMusa, kina ẹrẹwo agho pii kọ oto Onong, iYesu agha aNazaret, anọ iYusufu.”

⁴⁶ iNataniyel ba ghulu si, “Iligba ima ididuma yo ki kunu ka aNazaret?”

iFilibus ba ju nga si, “Ba kọ ingo ba nu.”

⁴⁷ IYesu ya nu iNataniyel na aki ba ukushi nga ni, aba ju si, “Nu agha Israila aipang, aghomani ashi na atẹri kide nga ba.”

⁴⁸ iNataniyel ba ghulu iYesu si, “Abi wo ni ingo yemi kọ?”

IYesu ba yira nga si, “Ime nu ngo ki ẹrẹpiya oshẹ uwe na iFilibus kọ yoro ngo ngaa ba.”

⁴⁹ iNataniyel ba yira iYesu si, “Aghomee, ingo shi Anọ Ọnong! Ingo shi agom Israila!”

⁵⁰ IYesu ba yira nga si, “Ingo ma aipang kọ nọ umani ime tẹri ngo si, ime nu ngo ki ẹrẹpiya oshẹ uwe? Ingo ki nu uma umani ucee kindo.”

⁵¹ IYesu va khimi utẹri nga kọ si, “Aipang ni ime sọ tẹri nu, inu ki nu ayaya na ashi aye, atuma Ọnong ki shi kọ kila na ashulu kaya Anọ Ajiya.”

2

IYesu sa ni amusum tee amusum Ikolo na ashe

¹ Awii itai ni, asa sra agya ubiya ka aKana anga aGalili. Ayuru iYesu shiya kọ ukaa.

² Akọ yoro iYesu kina aghoyii nga agya ubiya.

³ Amusum ikolo na ashe ya kpee bo ni, ayuru iYesu ba tẹri ngaa si, “Amusum ikolo na ashe bo kpee bo.”

⁴ IYesu ba yira ngaa si, “Ayiri, ikembọ sa ni ingo ba ukushi mi? Akyua mi ta kọ ba wo ba.”

⁵ Ayuru nga ba tẹri agira nga si, “Inu ju imumani asa nọ uju.”

⁶ Akyua ra ni, ukyo na amusum utin ugna umani aker na atii ni aYahudawa ka hwuru irighe wo

shiya kọ ukaa. Kọlọgba ka la ima umra amusum araji.

⁷ IYesu ba tẹri bọ si, “Sa amusum kọ ukwo na lilai. Aba sa ya ki tili wọ na lilai.

⁸ Aba tẹri bọ si, “Ka akyakyua ri ni, inu vo ace ka inu ya ma agha aghaghe na agya.” Aba vo amusum ki ya ma ngaa.

⁹ Agha aghaghe na agya ya piya amusum ki kọọ ni akọ tee anga ikọlọ na ashe ni ata ye ngaa uka umani aba ni bọ kọ ba, (agira ye uka umani avo amusum wọ), agha aghaghe agya ba yọrọ agheme asasa ki kyaa ugege uye kọ,

¹⁰ ni asi, “Kwinga ka zono uma amusum ikọlọ na ashe adaduma, na atọ ba na angọ umani ata fuma bọ adidu ba insi akyeng kọ sa ki shuu ni. Ingo ni ingo sọ amusum ikọlọ na ashe adaduma, akyua ri kọ ni ingo woo kọ!”

¹¹ Udii wọ shi ima usa uwo ica iye ni iYesu ju ka aKana anga aGalili, ki yeni ujọọ nga; ni aghoyii nga ma aipang ni ngaa.

¹² Aya kpẹẹ ni, aba wor kyaa aKafarnahum kina ayuru nga, kina anayuru nga, kina aghoyii nga; aya ci kọ ukadu ki la anirawii wọ.

IYesu Yeri Ọna Ọnong
(IMat 21.12-13; IMar 11.15-17; ILuk 19.45-46)

¹³ Akyua usra agya ubulu aYahudawa ya ba ayayo ni, iYesu ba kyaa Urushelima.

¹⁴ Kide Ọna Ọnong ni, aya peni ni ajiya sọ gbara inaa kina atem kina ukhimi, ni agho user ufe shi ka atebur bọ.

¹⁵ IYesu va keri aiwili na anii, ava kla bọ nadidu bọ kina atem kina inaa kide Ọna Ọnong. Ava naa ufe umani agho user sọ ju ki vila atebur nga kọ.

¹⁶ Aba tẹri agho gbra ukhimi si, “Inu kpaa uma nu wọ kọ ukadii! Inu ba tee nọ Ọna Ate mi uka la ize ba!”

¹⁷ Aghoyii nga wa shuni sa awọọ si, “Usa ikwyi uyoo ọna ngo sọ la kono ugha wọ ni.”

¹⁸ AYahudawa va ghulu ngaa si, “Aligba amaa uwo ica ngaa ni ingo ki yeni ayọ ungo umani uyeni erẹkyuọ ni ingo ju uma ri kọ?”

¹⁹ IYesu ba yira bọ si, “Inu pulu Ọna Ọnong ri kọ, ime ki shang wọ kide na awii atai.”

²⁰ AYahudawa ba ju si, “Akpaa anyi ishinari na atin na asọ vra ọna Ọnong ri! Ingo si ingo ki shang wọ kide na awii atai?”

²¹ Ni, Ọna Ọnong umani iYesu sọ pii kaya wọ shi erenoma nga.

²² Kọ utumu umani asang kọ ukpo ni, aghoyii ngaa shuni si asa tẹri kindii; ni ava ma aipang nọ upii Ọnong kina imumani iYesu sa tẹri.

²³ Akyua umani ashi ka Urushelima ka usra agya ubulu ni, ajiya na pam ma aipang nọ uca nga nọ umani anu uma usa uwo ica na asọ ju.

²⁴ Ni iYesu ta yira nga bọ ba ka aye bọ nadidu bọ nagigang.

²⁵ Ata wang ngaa agho umani aki tẹri ngaa ima kaya ajiya ba ka aye imumani ishi kide ikwyi kwinga.

3

INikodimus ba ukushi iYesu

¹ Ace ajiya aghono uca si iNikodimus shi kọ, aghaye kide aFarisiyawa, agha aghaghe aYahudawa.

² Ajiya nga ba ukushi iYesu na atii, atẹri nga si, “Aghomee, ayọ ye si ingo ni aghomee umani aba kukushi Ọnong ngaa; ki ba aghomani aki bra uju uma usa uwo ica ri ba sa aghomani Ọnong shi kini ngaa.”

³ IYesu ba yira ki tẹri si, “Aipang, ime sọ tẹri ngo, ba aghomani aki bra unu eregom Ọnong, sa azono khimi ujee ngaa kọ.”

⁴ INikodimus ba yira ngaa si, “Aki jee ajiya nagyi ni ashi kọ la awii apai? Aki va ghila ngaa ide afo ayuru nga ka aba jee ngaa unga ipai?”

⁵ IYesu ba yira nga si, “Aipang, ime sọ tẹri ngo, ba aghomani aki bra ughila ide eregom Ọnong ba, sa ajee nga na amusum kina aghing.

⁶ Imumani ajiya jee ni, ajiya ngaa, imumani aghing jee ni, aghing ngaa.

⁷ Ba woo ica nọ umani ime si, 'Iyiya ni, sa ajee nọ ka ayaya ba.'

⁸ Uwuru ka te ki kya wọ ọka nọ uhwiya, ni inu ka kọọ ishimini nga, ni inu ta ye uka umani ukunu wọ kọnọ ọka ni ọki kya wọ kọ ba. Kindii wọ ni aghomani ajee ngaa na aghing shi kọ."

⁹ INikodimus ba ghulu iYesu si, "Nagyi wọ ni udii ki ba kọ?"

¹⁰ IYesu ba yira nga si, "Ingo ni aghomẹẹ aghaghẹ nga ki Israila, ni ingo ta kpẹlẹ ngo uma ri ba?"

¹¹ Aipang ni ime sọ tẹri nọ, ayọ ka pii kaya imumani ayọ ye wọ, ni ayọ sọ ba yeni nu imumani ayọ nu, kindọ ni inu tọọ nọ ọkọọ imumani ayọ tẹri nu.

¹² Imẹ tẹri nu kaya uma ashi ri ni inu ta ma nu aipang kọ ba, nagyi wọ ni inu ki tọ ma aipang kọ nọ uma ni ushi unga ayaya?

¹³ Ba agho umani akọ kyaa ayaya ba, Anọ Ajiya kayu nga umani asuu ka ayaya ngaa kọ akyaa.

¹⁴ "Kono umani iMusa zẹẹ iyoo utii uyeri ka aghumu ni, kindii wọ ni iyiya na azeẹ Anọ Ajiya kọ,

¹⁵ ka nadidu aghomani ama aipang ni ngaa ni, aki peni okyuo ni ushi wọ na amaa ba.

¹⁶ "Ka Onong yoo ashi nagigang ki ma Anọ nga ka aye, ka aghomani ama aipang ni ngaa ni, aba kpoo ba, na asa peni okyuo ni ushi wọ na amaa ba.

¹⁷ Onong ta tuma ngaa na Anọ nga ka aba wa ashi ashuwa ba, ashi ni, apeni ufoo kukushi nga.

¹⁸ Nadidu aghomani ama aipang na Anọ Onong ni, aki wa bọ ngaa ashuwa ba. Nadidu aghomani ata ma bọ aipang ni ngaa ba ni, akọ wa nga ashuwa wudu ka ata ma nga aipang nọ uca Anọ aye Onong ba.

¹⁹ Umani ashuwa shi wẹ, uyeri ghila ashi, ni ajiya cẹ nọ uyoo itii kina uyeri, ka uma uju bọ ni unga akakiya bọ.

²⁰ Ka aghomani aka ju akakiya ni atọ ngo uyeri, aka va ba nga ọka uyeri ba ka aba nu uma uju nga ba.

²¹ Agho ju aipang ka ba ọka uyeri, ka anu ka ayaye si uma uju nga ni, Onong ta nga avo wọ."

Imumani IYahaya Yeni kaya IYesu

²² Aya kpẹẹ kindo ni, iYesu kina aghoyii nga ba sang ki kyabo isheẹ ẹrẹbọ aYahudiya. Akpaa akyua na ci kọ ukadu, na aso ju ajiya iminimini.

²³ IYahaya sọ kọ ju iminimini ka Ainon ka ayayo aSalim, ka amusum shi ya na pam kọ ukadu. Ajiya kyeng na aju bọ iminimini.

²⁴ Aju umari na akọ ta bọ iYahaya kide ubo itii ba.

²⁵ Ni aghoyii iYahaya tee agho la ilang kina ace aBayahude kaya itali uhwuru ka ahwuru irighe kono umani umẹ iMusa yeni ni.

²⁶ Aghoyii ba kyaa ukushi iYahaya agho uju iminimini kiya tẹri nga si, "Aghomẹẹ, ajiya umani inu shi kini ngaa ka udaa ugeẹ igho Urdun, aghomani ingo ki kirekwue ngo tẹri upii kaya nga ra, awudu na aso ju iminimini, ni kwinga sọ kyaa ukushi nga."

²⁷ IYahaya ba yira nga si, "Ba aghomani aki bra uyira ima ba sa ama nga ka ayaya.

²⁸ Inu ka kyakwyue nu ni inu shiya kọ uka ka asi, 'Imẹ shi aghofoo ba, atuma mi ki ime la nga ite wo.'

²⁹ Agho shi na ayiri asasa nga shi aghemẹ asasa. Ayikyo aghemẹ ka tara ka akọ ẹrwyue nga, aka kọ ikwyifu nagigang nọ okọọ ẹrwyue aghemẹ. Kindo wọ ni ikwyifu mi hwura wọ.

³⁰ Iyiya yọ ni ajiya nga sọ khimi ni ime sa vuu mi utumu.

Aghomani aba ka ayaya

³¹ "Aghomani aba ka ayaya cẹ kwinga. Aghomani aba ka asing ni, agha asing ngaa, na aka pii kaya uma asing wọ. Aghomani aba ka ayaya ni, ace kwinga.

³² Aka t̄eri imumani anu ki k̄o w̄o, nadidu kind̄o ni, ba agh̄omani ayira ima ut̄eri nga.

³³ Ni agh̄omani ayira uyen̄i amaa nga ni, a yira wudu si, iyiya ni Ɔn̄ong na agha aipang nga.

³⁴ Ka agh̄omani Ɔn̄ong tuma ni, upii Ɔn̄ong w̄o na as̄o t̄eri, ka Ɔn̄ong ma nga aghing nga anḡo umani ash̄i na amaa.

³⁵ Ate yoo An̄o, ama kwik̄e ki iv̄o nga.

³⁶ Nadidu agh̄omani as̄o ma aipang ka an̄o ni, ash̄i na Ɔkyūo n̄o ushi w̄o na amaa ba. Nadidu agh̄omani ata yira nga An̄o ba ni, aki peni nga Ɔkyūo n̄o ushi w̄o na amaa ba, anang Ɔn̄ong ki sh̄i kaya ƣ̄ekwyue nga.”

4

IYesu Kina Ace Ayiri Ka ASamariya

¹ AFarisiyawa ya k̄ong si iYesu s̄o pee Agh̄oyii nga, na asha ju b̄o iminimini ki gina iYahaya k̄o.

² Ni ba iYesu nga ki ƣ̄k̄ek̄wyue nga s̄o ju iminimini ba, agh̄oyii nga b̄o.

³ IYesu ya k̄ong Ila imumani ib̄a ni, ava ya aYahudiya ki vuu nga aGalili.

⁴ Iyiya ȳo ni iYesu kyeng id̄e aSamariya.

⁵ Ava ba id̄e ice if̄ong ka aSamariya aȳor̄o si aSaikar. If̄ong sh̄i ayayo kina ƣ̄eb̄o umani iYakubu ma An̄o nga iYusufu ka akyua ra.

⁶ Akadu wu ni irijiya iYakubu sh̄i k̄o. IYesu ya kiya n̄o kyeng ni, ava cicaa ka anyu irijiya. Udi ba kina abiyat̄e atin̄ong k̄o.

⁷ Ace ayiri agha aSamariya va ba uvo amusumu. IYesu va t̄eri nga si, “Ma mi amusumu ki im̄e sa.”

⁸ Agh̄oyii nga k̄o ghila b̄o id̄e if̄ong ka ya gh̄e imila.

⁹ Ayiri ra agha aSamariya va t̄eri iYesu si, “Nanyi wu ni unḡo ni aBayahude nga ni inḡo ki sh̄or mi amusum usa, im̄e agh̄omani im̄e sh̄i ayiri agh̄o aSamariya?” Ka aYahudawa ka kyoo b̄o agh̄o aSamariya ba.

¹⁰ IYesu va yira nga si, “Inḡo ta ye uma Ɔn̄ong, kina agh̄omani at̄eri nḡo si, ‘Ma mi amusum usa ni,’ inḡo ta k̄o

sh̄or nga ni ata k̄o ma nḡo amusum uma Ɔkyūo.”

¹¹ Ayiri va t̄eri iYesu si, “Agha aghaghe, Inḡo sh̄i nḡo ni ima uvo amusumu ba, irijiya sh̄i ikyuu. Ni abi k̄o n̄o peni adibi amusumu uma Ɔkyūo k̄o?”

¹² Ta inḡo gina ate yi iYakubu le, agh̄omani aya yi irijiya ni, anga ki k̄ir̄ek̄wyue nga, kina an̄o nga, kina ikina nga, asa amusumu nga le?”

¹³ IYesu va yira si, “Agh̄omani asa amusumu ri ki va k̄ong idafo na amusumu.

¹⁴ Ki nadidu agh̄omani asa amusumu mani iki ma nga ni, aki s̄o k̄ong idafo na amusumu ba ka aya ta k̄o sang asing. Amusumu mani iki ma nga ni aki tee nga anḡo uma Ɔkyūo umani ushi w̄o na amaa ba.

¹⁵ Ayiri va t̄eri nga si, “Aghaghe, ma mi adidu amusumu, ki ima s̄o k̄ong idafo na amusumu ba, ki im̄e ma s̄o ba ukadi uvo amusumu ba.

¹⁶ IYesu va t̄eri nga si, “Ya ȳor̄o agh̄em̄e nḡo k̄o ba uk̄e.”

¹⁷ Ava yira ki t̄eri si, “Ita sh̄i mi na agh̄em̄e ba.” IYesu va t̄eri nga si, “Inḡo t̄eri aipang n̄o mani inḡo t̄eri si ushi nḡo na agh̄em̄e ba.

¹⁸ Ka aipang nga sh̄i si, inḡo k̄o biya agh̄em̄e at̄ong, agh̄omani inḡo sh̄i kini nga ka aikyua ri ni ba agh̄em̄e nḡo nga ba.”

¹⁹ Ayiri va t̄eri iYesu si, “Aghaghe, im̄e kyoo ni Ɔnḡo na agh̄o pii k̄o Ɔt̄o Ɔn̄ong nga.

²⁰ Anirakp̄e n̄o sh̄or Ɔn̄ong ki itili ri. Ni inu aYahudawa t̄eri si Urushelima b̄o kpaa n̄o mani j̄o Ɔn̄ong k̄o.”

²¹ IYesu va yira nga si, “Ayiri, ma aipang ki imumani is̄o t̄eri, akyua ki ba mani ajiya ki j̄o b̄o Ate ki itili ra ba, ko Urushelima ba.

²² Inu ajiya aSamariya inu s̄o ta agho ki imumani inu ye nu ba. Ki iyi aYahudawa ye imumani iyi s̄o ju, ka ufoo kunu kid̄e aYahudawa k̄o.

²³ Ni akyua ki ba, kaa ak̄o ba, na agh̄o uj̄o aipang aki j̄o Ate kid̄e aghing, kina aipang, ka Ate wang idi igh̄o ajiya ka aj̄o nga.

²⁴ Onong ni aghing ngaa, agho ujoo nga ni, aso joo nga kide aghing, kini ide aipang.”

²⁵ Ayiri va teri iYesu si, “Ime ye si aghofoo mani ayoro nga si iKristi ki ba. Insi aba ni aki yeni yi kwike.”

²⁶ IYesu teri nga si, “Ime agho pii ni ngo, ime shi inga.”

²⁷ Aso kpee upii wudu ni aghoyii nga va vuu, ava wo ica konon mani anu ni aso pii na ayiri. Ni ba aghomani ateri nga si, “Ikembonon wang?” ko na awulu nga si, “Ikembonon sa ni oso pii ni nga?”

²⁸ Ayiri ra vasa ya ikyo nga ya ko ukadu ki kyaa ide ifong ki ya teri ajiya,

²⁹ “Inu ba, ku ma nu ajiya mani ateri mi kwike mani ikonon ju! Ta anga shi aghofoo ra?”

³⁰ Ajiya va hwuu kide ifong ki ba ukushi iYesu.

³¹ Ashi kide udu wudu ni, aghoyii iYesu va shonon nga ki teri si, “Aghomee, la imila.”

³² Ni iYesu va teri bonon si, “Ime shi ni ice imila mani inu ye nu ice ima kaya ba.”

³³ Aghoyii nga va wulu ace bonon si, “Ta ace agho ma nga imila le?”

³⁴ IYesu va yira si, “Imila mi yonon shi mani iju uwang aghomani atuma mi, ki ime va kpee utina nga.

³⁵ Ba inu ka teri si, ‘Ipiri inari yonon she nonon curu imila ba?’ Kindonon ni ime sonon teri nu, inu irite na biboronon, iyeni si, itonon ucuru.

³⁶ Agho curu imila sonon peni oka nga, aka va curu ima upeni nga ki kya okyonon utaa amaa konon, ka agho pila na curu ka ju ikwyifu.

³⁷ Akyua ra konon ni, ighang upii ra ni aipang nga, si, ‘Ace agho pila, ace ghonon curu imila.’

³⁸ Ituma nonon curu imumani uta konon nu onon kaya ba. Ace agho bonon konon onon, inu ni inu la udong usher bonon.”

³⁹ Agho aSamariya napam kide ifong ma aipang ni iYesu konon upii ayiri ra mani ateri si, “Ateri mi nadidu uma mani ikonon ju.”

⁴⁰ Agho aSamariya ya ba ukushi iYesu ni, ava shonon nga sa aci kini bonon, ava ci ni bonon awii apai.

⁴¹ Ajiya napam vasa ma aipang ni iYesu kaya upii nga.

⁴² Akyua ra konon ni agho aSamariya teri ayiri si, “Aikyua ri ni iyi ma aipang konon, ba si imumani onon teri yonon ba, kiyi ka kyakwyue yi konon, kiva ma aipang si ajiya ri nga shi aghofoo asing.”

IYesu Leni na Anon Agho Teri Ashuwa

⁴³ Aya la awii apai ni iYesu va sang ki isii aSamariya ki kyaa aGalili.

⁴⁴ Ki iYesu ki ekerekywue nga konon teri si, “Atina Onong ka ata shi nonon ujoo ki ereronon nga ba”.

⁴⁵ Aya foma aGalili ni, agha aGalili va yira nga kini ivonon ipai, ki ibonon ma kya agya ubulu konon Urushelima, anu imumani iYesu ju.

⁴⁶ IYesu va vuu nga ifong aKana ka aGalili, oka mani atee amusumu ikolonon nashi. Oka ni ace atina uteri ashuwa aghomani anon nga shi akyuonon ba ka aKafarnahum.

⁴⁷ Ajiya ra ya konon si iYesu we na vuu nga aGalili konon sang ka aYahudiya ni, ava kyaa okonon shi nga kiyi shonon nga kaya leni na anon nga aghomani ashiki anyu ukpo.

⁴⁸ IYesu va teri nga si “Insi inu ta nu nonon amaa kini uma onon uwo ica ba ni, inu ki ma nonon aipang ba ko nazii.”

⁴⁹ Atina oka uteri ashuwa va teri iYesu si, “Aghaghaghe, ba ki ma kee ka anon mi kina ma kpoo ba.”

⁵⁰ IYesu va teri nga si, “Wor ka anon ngonon ki ba akyuonon.” Ajiya nga ma aipang ki imumani iYesu teri nga, ava walu.

⁵¹ Ashi konon utira ukyya onon nga ni, agira vasa takwyue ni nga ava teri nga si, “Anon ngonon konon ba akyuonon.”

⁵² Ava wulu nga agolonon mani aba akyuonon konon. Ava teri nga si “Amushe ki na awa ayeng anga atinonon ni ufuru erenoma sher nga konon.”

⁵³ Ate Anon va kpele si akyua umani iYesu teri nga si “Wolu, ka anon ngonon ki ba akyuonon konon.” Ajiya kina agho onon nga va ma aipang ni iYesu.

⁵⁴ Udiwu shi utina uwo ica unga ipai mani iYesu ju kọ sang nga ka aYahudiya ki kyaa aGalili.

5

IYesu Leni na Agunu ka Igho ABetasda

¹ Aya kpẹẹ ni, iYesu va wolu ki kyaa Urushelima kọ uce usra agya aYahudawa.

² Kọ Urushelima ni ice igho na amusum shiya angọ mani aghimi nọ agee ọtong. Kina ijiya aYahudawa ni ayoro si ABetasda. Udidu igho ushi ayayo kina anyu ubo na Atem.

³ Agee ra yọ na adumu, kina afoo kina agunu na agho shomo ivọ na-pam kọ ghele na molu kọ.

⁴ Asọ sha ka zoọ amusumu nga ni. Ki ace agolo ni Atina Onong ka shulu ki zoọ amusumu nga, Avasa leni ki igho idumu mani ashi kini yọ.

⁵ Ukadu ni ace ajiya shiya ako la anyi ishitali na ananari kini udumu nga.

⁶ IYesu ya nu nga na yee ni, aye si ajiya nga kọ tiri wo nọ udumu nga, iYesu va teri ajiya si, “Ingọ wang Leni?”

⁷ Adumu nga va yira nga si, “Aghaghaghe, ishimi na agho mani aki she mi kọ ki ghila igho ka kyua mani asọ zoọ amusumu nga kọ ba. Insi ime sher si ime sọ ghila ni ace agho sa la mi ite kọ.”

⁸ IYesu vasa teri nga si, “Sisang, kọ kpaa ishoro ngo, kọ kyeng ila ngo!”

⁹ Kaidu agolo ni agho vasa leni, ava kpaa ishoro nga ki wolu. Idi ima ba ka awii uwuru aYahudawa.

¹⁰ Kindo ni AYahudawa vasa teri ajiya mani a leni ni ngaa si, “aidi ni awii wuru kọ, kono ume IMusa ni ikikya yọ na akpaa ishoro ba.”

¹¹ Ajiya nga vasa yira bo si, “Aghomani a leni ni me, a ngaa teri si ime kpaa ishoro mi ki wolu.”

¹² Avasa ghulu nga si, “Inga shi aidi ajiya mani ateri ngo si kpaa ishoro ngo ku wolu?”

¹³ Aghomani a leni ni ngaa ni, ata ye ti inga leni ni ngaa ba, ka ajiya shiya

napam kọ ukaa, iYesu vasa wolu kide majiya.

¹⁴ Ana kyua nazii ni, iYesu vasa peni nga kide Ona Onong, ki teri nga si, “Nu ni, ingo leni! Ni, ma sọ ju avulu ba, ki imumani ice idi nọ ububi ma ba ngo ba.”

¹⁵ Ajiya nga vasa wolu kiya teri aghakakong aYahudawa si, iYesu nga leni ni nga.

¹⁶ Kindo ni avasa tee agho ma iYesu olo, ka asọ ju udibi uma ka awii uwuru aYahudawa.

¹⁷ IYesu vasa teri bo si, “Ate mi sọ ju utina kọ ta kai kyua ri, ime ma ka ju.”

¹⁸ Udi upii sa ni aYahudawa khimi uwang iYesu sa apii nga kọ. Avasa teri si, “Ba si ace imumani ateri ka awii uwuru aYahudawa ba, ka ateri si ate nga Onong ngaa, ka ama si anga shi Onong wudu.”

Eregoro IYesu Ano Onong

¹⁹ IYesu vasa yira bo si, “Iyiya, iso teri nu, Ano ka ata ju ice ima, ka yayu nga ba, si imumani anu na Ate ka ju. Ki ididu imumani Ate ka ju, iyọ ni Ano ka ju.

²⁰ Ka Ate yoo Ano, aka va yeni nga uma mani inga ki ekerkywue nga ka ju, aki va yeni nga itina mani ice idibi, ka inu wo ica.

²¹ Kono umani Ate ka sang agho ukpuru ka apeni ikyuo ni, kindo ni Ano shi na akyuo ka agho umani ayoo.

²² Ate ra ju ace agho ashuwa ba, Na va ma Ano eregoro uju kwinga ashuwa,

²³ Ka ajiya naidu joọ Ano, kono mani aka joọ Ate ni. Naidu aghomani ata joọ Ano ba ni, aka ta joọ ate mani atuma nga wudu ba.

²⁴ “Iyiya, iso teri nọ, Naidu aghomani aka kong upii mi, kiva ma aipang ka aghomani atuma mi ni, ashi nọ okyuo utaa amaa. Aki ju nga ashuwa ba, ako bulu ukpo ki peni okyuo.

²⁵ Iyiya ni sọ teri nọ, akyua ki ba, ako ba ma, na agho kpuru bo ki kong erewyue Ano Onong, aghomani akong ki lang.

²⁶ Kono mani Ate ki ekerekywue nga ni erepiya okyuok kono, kindo ni asa si Ano nga tee erepiya okyuok kono.

²⁷ Ava ma nga eregoru uju ashuwa ki nga ni Ano ajiya nga.

²⁸ Inu ma woo ica na udi upii ba, ka akyua ki ba mani aghomani ashi kide na alor ki kong erewyue nga,

²⁹ Ka akunu. Aghomani aju uma ododoma ki sisang, ka apeni okyuok, ni aghomani aju utaa aipang ni, aki sisang ka va ju bo ashuwa.

³⁰ Ime ka bra mi uju ima ka ayayu mi ba. Ime so ju ashuwa kono umani Onong teri yi si iyi ju ni. Kindo ni ashuwa anga aipang kono, ki ba ima ushi kide ikwyi mi yono ni iso ju ba, ki ima ukunu kukushi agho utuma mi yono.

Agho Tara IYesu

³¹ "Ipeni ime tara erewyue mi ni, ni ima teri mi shi yono aipang ba.

³² Ka ace gho shi wu ni aki tara mi, ni iye si imumani aki teri kaya erewyue mi ni aipang nga.

³³ Inu tuma ajiya kukushi iYahaya, inga vasa teri nong aipang.

³⁴ Kindo ni ira toro mi na utara ajiya ba. Ime teri kindo ka inu peni ufoo.

³⁵ IYahaya ni ogbelemono ula ugha kono, ongo uyeri kono, ova ma aipang kono ju ikwyifu naigang kono uyeri nga ka ana golo nazii.

³⁶ Ni ime shi ni anga me agho tara mi angono mani agina agho tara iYahaya ya kaya erewyue mi. Uma mani iso ju, ongo mani Ate mi ma mi si ju, obono shi uma umani uyeri amaa, ate mi ngaa tuma nga.

³⁷ Ate mani anga tuma mi anga ki ekerekywue nga yeni aghomani atara mi. Inu sonono kono kong nu erewyue nga ba, inu sonono kono nu nong umani ashi ba.

³⁸ Ighang nga ci yono ki ikwyi nu ba, ki nu ta ma nu aipang kukushi aghomani Ate tuma ba.

³⁹ Inu so shuwa upii Onong, kono ukyoo nu ki ikwyi ki peni okyuok utaa amaa kide bo. Idibi ipii Onong iyono ki tara mi.

⁴⁰ Kindo ni inu toro nong ba okono shi mi kono peni okyuok.

⁴¹ "Ime ka ta yira mi ujoo kukushi shi bajiya ba"

⁴² Ki ime ye nu, iva sa ye si inu shi nu nong uyoo Onong kide ikwyi nu ba.

⁴³ Ime ba kide nong uca Ate mi, inu ta yira mi ba, ipeni ace agho ba kide nong uca erewyue nga ni, inu ki yira nga.

⁴⁴ Nanyi kono ni inu ki ma aipang ka akyua umani inu wang peni ujoo kushi ace nu, ni inu ta wang nong peni ujoo mani ukunu kukushi Onong umani anga shi ka ayayu nga ba?

⁴⁵ Inu ma teri si iki kyaa ashuwa nu kukushi Ate yi ba. Agho ki kyaa ashuwa nga shi iMusa, umani inu sa ikwyi si anga ki foo nu.

⁴⁶ Teri si inu ma aipang ni iMusa ni, inu ta kono ma aipang ni ime, ki iMusa wong kaya erewyue mi.

⁴⁷ Ipeni inu ra ma nu aipang kini imumani awong ba ni, nanyi kono ni inu ki ma aipang kono?"

6

IYesu cee ajiya Araji usho Ato (IMat 14.13-21; IMar 6.30-44; ILuk 9.10-17)

¹ Awii ra ya woru bo ni, iYesu va bulu ki kyaa udaa ugee ereyema aGalili, aka ba yoro wo si ereyema aTibariya.

² Ikir bajiya lite nong uyii nga, ka anu amaa nong uma umani aso ju na adumu.

³ IYesu va kila nga izize ki cica kina atina nga.

⁴ Ka akyakyua ri ni, agya ubulu ya so ba ayayo.

⁵ IYesu ya sang erewyue ki nu ikir bajiya ni, aba teri iFilibus si, "Abi wono ni ayono ki ghe imila umani iki maa ajiya ri kono?"

⁶ IYesu ghulu iFilibus kindo ka amara nga wong ka aye imumani aki ju.

⁷ IFilibus ba yira nga ki teri si, "Ufe ipii itin aghotina ki maa yono na agho imila umani kwinga ki peni na zee ba."

⁸ Aghaye kide atina nga aghono uca si Andrawus, anayuru iSiman iYahaya va teri iYesu si,

⁹ “Ace anano we na asi ni agbo ubiredi ito kina itagbo ipai. Ikembo wo yi idi ima ki ju na ajiya ri kindii?”

¹⁰ IYesu ba teri bo si, “Inu sa ajiya ka acica.” Uka ni obong shiya nagigang. Agheme va cica, afuma agha araji usho ato.

¹¹ IYesu ba kpaa agbo ubiredi, aya kpee usa Onong izaa ni, aba kau aghomani aci, aba bo nadidu imumani iki maa bo ko. Kindii wo na aju ni itagbo.

¹² Aya la ki suu ni, aba teri atina nga si, “Inu curu awo na ashe ka aba bra yo ba.”

¹³ Atina va curu awo ubiredi ki tii ka okoo usho no upai, awo umani ashe kide agbo ubiredi uto ko umani ajiya kpee ula.

¹⁴ Ajiya ya nu amaa imu wo ica ni iYesu ju ni, aba teri si, “Aipang, anga shi agho pii ko oto Onong umani asi aki ba asing.”

¹⁵ IYesu ya kpele si, ajiya wang kpaa nga ni erekyuo ka ama nga eregom ni, aba vuu nga aya izize kayu nga.

IYesu Kyeng kaya na Amusumu (IMat 14.22-23; IMar 6.45-52)

¹⁶ Ugha ya kpaa ni, atina iYesu ka sang ki kyabo ereyema.

¹⁷ Akyua ra ni uka ya sang uba ni itii, iYesu sa ko sang nga uba ukushi bo ba. Atina va ghila bo ide ogbolo ki kpena ubulu kyabo aKafarnahum.

¹⁸ Ereyema kpena utiyagha ka uce uwuru erekyuo so te.

¹⁹ Aya te ki fuma amel atai ko anari ni, aba nu iYesu na akyeng kaya na amusum, aso ba nga ayayo kina ogbolo. Atina va ko erebata.

²⁰ IYesu va teri bo si, “Imee, ba ko erebata ba.”

²¹ Aba to yira nga kide ogbolo. Kide anakyua ni ogbolo nga fuma uka umani aki kyabo ko.

Ajiya Wang IYesu

²² Ikyua ya yee na ushe baijiya na aci ka uhwo udaa ugee ereyema

ba kpele si ogbolo uye wo ba ukaa, akpele si iYesu ta ghila nga ogbolo kina atina ba, atina nga bo kyaa kayu bo.

²³ Ace agbolo umani aba ka aTibariya tara ko ka ayayo kina uka umani ajiya la ubiredi wo ko utumu umani akpee usa Onong izaa.

²⁴ Ajiya ya nu ni iYesu kina atina nga shi bo ya ko ukaa ba ni, aba ghila bo ogbolo ki kyabo aKafarnahum na aso wang iYesu.

IYesu nga shi Ubiredi uma Ukyuo

²⁵ Aya nu nga ka udaa ugee ereyema ni, aba ghulu nga si, “Aghomee, agba awii wo ni ingo ki ba wo?”

²⁶ IYesu va yira bo si, “Aipang, ime so teri nu, inu so wang ka inu la ubiredi ki suu, ba si inu kpele si amaa uma usa uwo ica ni ime ju ba.

²⁷ Inu ba duma na uwang imila ni ika bra yo ba, inu ju utina kaya imila umani ishi yo na amara ba inga uma okyuo utaa amaa. Imila umani Ano Ajiya ki ma nu yidii. Ka aya Ano Ajiya wo ni Ate Onong ko sa amaa uyen ni nga uyira nu.”

²⁸ Ajiya ba ghulu iYesu si, “Ikembo na ayo ki ju ka ayo hwura uma umani Onong wang?”

²⁹ IYesu ba yira bo si, “Imumani Onong wang si inu ju ye, inu ma aipang ka aghomani atuma.”

³⁰ Ajiya va ghulu iYesu si, “Aligba amaa uwo ica nga ni inu ki ju ka ayo nu ni ayo ma aipang ni ingo. Ikembo ni ingo ki ju?”

³¹ Ananirakpee bayo la umanna ka aghumu, konu umani awoo upii Onong si, “Ama bo imila ka ayaya ka ala.”

³² IYesu ba yira bo si, “Aipang, ime so teri nu, iMusa nga ma nu imila ra ka ayaya ba, Ate mi nga ka ma nu imila aipang ka yaya.

³³ Imila Onong yo ka shulu ka ayaya na asing okyuo.”

³⁴ Aba teri nga si, “Agho aghaghe, ka ma ayo igho imila ri kwaligba awii!”

³⁵ IYesu yira ki teri bo si, “Ime shi imila uma okyuo, aghomani aba

ukushi mi ni, aki sọ kọọ nga idafọ ba, aghọmani ama aipang ni ime ni, aki sọ kọọ nga idafọ na amusum ba.

³⁶ Kọnọ umani ime ẹri nu ni, inu nu mi, inu ta ma nu aipang ba.

³⁷ Nadidu aghọmani Ate ma mi ni, aki ba ukushi mi, aghọmani aba ukushi mi ni, iki kla mi nga ba.

³⁸ Ka ime shulu mi ka ayaya ki ime ba ju uyoo mi ba, uyoo aghọmani a tuma mi wọ.

³⁹ Uyoo aghọmani a tuma ni, ime ba vulu agha ayaye kọ kide aghọmani a ma mi ba, ime sang bọ ka awii usang asing.

⁴⁰ Ka uyoo Ate mi wọ si, nadidu aghọmani asọ kra Anọ ni, ki va ma aipang ni nga ni, ashi na okyuo utaa amaa, ime ki va sang nga awii usang asing.”

⁴¹ AYahudawa va duma kide ikwyi bọ ni iYesu ka atẹri si, “Ime shi imila ni ishulu ka ayaya.”

⁴² AYahudawa si, “Ba iYesu wẹ ri ba, anọ iYusufu aghọmani ayọ ye ate nga kina ayuru nga nadidu ba? Ikembọ sa ka akyakyua ri na asi, ‘Ime shulu ka ayaya?’”

⁴³ IYesu ba yira bọ si, “Inu shee uduma ki ikwyi nu kina ace nu.

⁴⁴ Ba aghọmani aki bra uba ukushi mi, in ba si Ate umani a tuma mi nga waa nga ba, ime ki va sang adidu ajiya ka awii usang asing.

⁴⁵ Awọọ kide ẹrẹwọ aghọ pii kọ ọtọ Onọng si, ‘Nadidu bọ ni Onọng nga ki mẹẹ bọ.’ Nadidu aghọmani akọ, ki va mẹẹ kukushi Ate ni, aka ba ukushi mi.

⁴⁶ Ba aghọmani akọ nu Ate in ba si aghọmani a kunu kukushi Onọng ba, agna kọ nu Ate.

⁴⁷ Aipang ni isọ ẹri nu, nadidu aghọmani ama aipang ni ashi nọ okyuo utaa amaa.

⁴⁸ Ime shi imila uma okyuo.

⁴⁹ Ananirakpẹẹ nu la umanna ka aghumu, nadidu kindọ ni akpuru bọ.

⁵⁰ Ni imila umani ika shulu ka ayaya ka nadidu aghọmani ala ni, aki kpoo nga ba.

⁵¹ Ime shi imila umani ika shulu ka ayaya. Nadidu aghọmani ala imila ri ni, aki peni okyuo ki ta kọ sang asing. Imila ri ni inọma ẹrẹnọma mi yọ, ingọ umani ime ki ma ka asing peni okyuo.”

⁵² AYahudawa ba tee aghọ linang kina ace bọ, asọ ju si, “Nagyi wọ ni ajiya ri ki ma ayọ inọma ẹrẹnọma nga ka ayọ la?”

⁵³ IYesu ba ẹri bọ si, “Aipang, ime sọ ẹri nu inkini inu ta la nu inọma ẹrẹnọma Anọ Ajiya ki sa ayi nga ba ni, inu shi nu nọ okyuo kide nu ba wudu.

⁵⁴ Nadidu aghọmani asọ la inọma ẹrẹnọma mi, na asọ va sa ayi ẹrẹnọma mi ni, ashi na okyuo utaa amaa, ime ki sang nga kọ sang asing.

⁵⁵ Ka inọma ẹrẹnọma mi ni, imila aipang yọ, ayi mi ni, uma usa aipang yọ.

⁵⁶ Nadidu aghọmani asọ inọma ẹrẹnọma mi, na asọ va sa ayi mi ni, ashi kide mi, ime kọ shi kide nga.

⁵⁷ Kọnọ umani Ate akyuo tuma mi ni, kaya nga wọ ni ime sọ cẹ wọ, kindii wọ ni aghọmani akpaa mi kina imila nga yọ ni, aki peni okyuo kaya mi.

⁵⁸ Ime shi imila umani ishulu ka ayaya. Ananirakpẹẹ nu la umanna, nadidu kindọ ni, akpuru bọ, nadidu aghọmani ala imila ri ni, aki peni okyuo ki ta kọ sang asing.”

⁵⁹ IYesu ẹri uma ri nadidu ka akyua umani asọ mẹẹ kide okọ takwyue aYahudawa ka aKafarnahum.

Iwọọ Okyuo ni ishi yọ na amara ba

⁶⁰ Ace aghọ bọ na pam kide aghoyii nga ya kọ kindọ ni, aba ju si, “Udii upii ri ni, ọlọ shiya, inga ki bra uyira wọ?”

⁶¹ IYesu ye si aghoyii nga sọ pii na ace bọ kaya umẹẹ nga ni, aba ẹri bọ si, “Udii umẹẹ bra nu ikwyi wọ?”

⁶² Nagyi wọ ni inu kọọ wọ ki ikwyi nu insi inu nu Anọ Ajiya na asọ kila nga oka umani aba wọ?

⁶³ Aghing nga ka ma okyuo. Ẹrẹnọma shi wọ na akyuo uju ima ba. Upii ni ime ẹri nu ni, aghing nga kina okyuo.

⁶⁴ Ace agho bō shi wō kide nu na ata ma bō aipang ba.” Ko kpaa ka akyua ni, iYesu ye aghomani ata ma bō aipang ba, kina aghomani aki gbura na wō.

⁶⁵ IYesu ba khimi uteri si, “Uwu sa ni ime teri nu si, ‘Ba aghomani aki bra uba ukushi mi, sa Ate ma nga akyuo.’”

⁶⁶ IYesu ya kpee upii nga ni, ajiya na pam kide aghoyii ya nga, aso yii bō nga ba.

⁶⁷ IYesu ba ghulu usho na apai si, “Inu wang kō sang nu?”

⁶⁸ ISiman iBitrus ba yira si, “Ate, ukushi inga wō na ayō ki kyaa? Ingo shina upii nō uka ma okyuo umani ushi wō na amara ba.

⁶⁹ Ayō ma aipang, ayō va ye si ingo shi agha upipar Onong ra.”

⁷⁰ IYesu ba yira bō si, “Ime hwiya agho usho na apai, aghaye nu ni ishee wō.”

⁷¹ Aso yeni si iYahuda, anō iSiman Iskariyoti, ka anga ki gbura nga kō, ka anga ni aghaye nga kide usho na apai.

7

Anayuru IYesu ta ma bō Aipang ni nga ba

¹ Aya sang ni iYesu ba kigor kide aGalili, ni ata wang nga ukyeng kide aYahudiya ba, ka aYahudawa na shiya kō akadū wang pii nga kō.

² Awii usra agya nō uzōō aYahudawa ya sang ju,

³ ni anayuru iYesu ba teri nga si, “Ushi odoma ni ingo vuu kyang aYahudiya ka aghoyii ngō ya nu uma uwō ica nō osō ju.

⁴ Nadidu aghomani awang na aye nga nagigang ni, aki sho nga ni uma na asō ju ba. Insi ingo su ju uma ri ni, yeni erēkwyue ngō ka ajiya ye ngō.”

⁵ Ka ibō anayuru iYesu ta ma bō aipang ni nga ba.

⁶ Ni iYesu ba teri bō si, “Akyua mi kō sang wō ju ba, ukushi nu ni kwaligba akyua shi na kike.

⁷ Inu ni ashi ki bra wō tōō nu nga ba, ime ni ashi ta wang mi nga ba ka ime ka teri utina akakiya ni aka ju.

⁸ Inu wor kya nu uka usra agya. ime ta ki kya mi ba, ka akyua mi kō sang wō ju ba.”

⁹ IYesu ya kpee uteri bō udibi uma ri ni, ava zōō laa nga ka aGalili.

IYesu kya usra agya ka Urushalima

¹⁰ Anayuru nga ya kpee uworu kya bō uka usra agya ni, iYesu va woru kō uyuyi, ata woru nga ka ayaye ba.

¹¹ AYahudawa su wang nga kō okō usra agya, asō ghulu si, “Abi kō ni ajiya ri shi kō?”

¹² Kide ikir baijiya ni ajiya sō pii na ace bō kaya iYesu kō uyuyi. Ace agho bō sō teri si, “Ajiya adaduma nga.” Ace agho bō si, “Kayi, asō dor ajiya wō.”

¹³ Ni ba aghomani abra uteri ila iYesu kide baijiya ba, ka asō hwiri erēbata aYahudawa.

IYesu Mee kaya Usra Agya Uzōō

¹⁴ Aya fuma abiyate usra agya ni, iYesu va ghila nga ide ona Onong ki kpenē umee.

¹⁵ Agha akakong aYahudawa va woo ica ki ghulu si, “Ikembō sa na ajiya ri ye uma nagigang ba si akō kya okō upila iwōō ba?”

¹⁶ IYesu va yira bō si, uma umani ime sō mee ni, unga mē bō ba, unga aghomani atuma mi bōō.

¹⁷ Nadidu aghomani hwiya uju ima ni Onong wang ni, aki ye si umee mi ba kō ukushi Onong, ba ukushi mi ba.

¹⁸ Aghomani amee uma erēkwyue nga ni, awang jōō erēkwyue nga kō. Ni aghomani asō jōō aghomani atuma mi ni, anga shi agha aipang, ni ashi nga ni utaa aipang ba.

¹⁹ iMusa nga mee nu ba? Ni ba ace aghomani asō yii umee ba?”

²⁰ ajiya va yira si, “Ingo shi nō ushee kide ngō. Inga bu bō wang pii ngō kō?”

²¹ IYesu va yira bō si, “Ime ju ima uwōō ica iye, ni inu woo ica nadidu nu.

²² IMusa ma nu upii si inu sho aghumu, anga kyö uju ba, anani-rakpëë bö. Kindö ni unu ka sho ananö aghumu ka awii uwuru aYahudawa.

²³ In kini aki bra usho aghumu na anö ka awii uwuru aYahudawa ni ka aju imumani umëë iMusa terti ni, ikëmbö sa ni inu köö anaa wö nö umani imë ma erënomä ökyuö ka awii uwuru?

²⁴ inu ba terti ajiya ashuwa ni ima ni inu nu ni ica ba, inu terti ajiya ashuwa ni ima ushi na birbö.”

IYesu nga shi Aghöfoo?

²⁵ Na ace ajiya Urushelima terti si, “Ajiya ri nga na su wang na wang pii nga kö ri ba”

²⁶ Awë ni, asö pii ka ayaye, ata terti bö nga ice ima ba. Ta agha ite kö yira si anga shi aghöfoo ni?

²⁷ Uwë ni, ayö ye uka ni ajiya ri kunu kö, akyua ni aghöfoo aipang ki ba kö ni, ba aghö ki ye uka ni a kunu kö ba.”

²⁸ IYesu sö mëtë kide öna Önong ni, ava sang erëyuë si, “Inu ye mi, inu va ye uka ni ikunu kö. Ita bami ni erëkyuö erëkyuë mi ba. Aghö utuma mi ni agha aipang nga, anga ni inu ta ye nu nga ba.

²⁹ Imë ni iye nga, ka ukushi nga kö ni imë kunu kö, anga tuma mi.”

³⁰ IYesu ya terti udibi uma ri ni, ajiya nga va wang utra ukpënë nga. Ni ba aghö piya nga ba, ka akyua nga ta kö ju wö ba.

³¹ Kindö ni ajiya na pam va ma aipang ni iYesu, na asö ju si, “Ni, akyua ni aghöfoo ki ba ni, aki ju uma uwo ica ka acëë uma ni ajiya ri ju ni?”

Aghite aYahudawa wang kpënë IYesu

³² AFarisiyawa köö uma ni ajiya sö terti kaya iYesu, ni afirist akakong kina aFirisiyawa va tuma aghö sha öna Önong sa ya kpini nga.

³³ IYesu yira bö si, “Akyua ni iki ci kini nu si na zëë, akpëë ni iki vuu mi ukushi aghö utuma mi.

³⁴ Inu ki wang mi, ni inu ta ki nu mi nga ba. Uka ni shiya ni uta ki bra nö uba ba.”

³⁵ AYahudawa va pii na ace bö ki ju si, “Abi wö na ki kyaa kö na ayu ta ki peni yi nga ba? Ta aki kyaa ukushi aYahudawa na ku furu bö na shi kina aghömani ashi bö aYahudawa ba ni, ka aya mëtë aghömani ashi bö aYahudawa ba ku kadu ni?”

³⁶ Ikëmbö na asö yeni na si, ‘Inu ki wang mi, ni uta ki peni mi nga ba?’ Ikëmbö na asö yeni si “Uka ni imë shiya ni uta ki bra nö uba ba?”

Uta anyu Amusum uma Ökyuö

³⁷ Awii upra usra agya, angö shi awii aghaghë usra agya ni, iYesu tara ki sang erëyuë ki ju si, “Nadidu aghö köö usa amusum na ba ukushi mi ka aba sa.

³⁸ Nadidu aghö ma aipang ni me ni, ‘Avö mëtë amusum umëë ökyuö ki kunu kide ikwyi nga,’ Könö umani upii Önong terti ni.”

³⁹ IYesu sö pii kaya aghing Önong, anga ni aghö ma aipang ni nga ki yira, ka agha akyua ri ni a ta kö ma bö aghing Önong ba, ka ata ku jöö bö iYesu ba.

Ajiya wang Iger kaya IYesu

⁴⁰ Ajiya ya köö udi upii ni iYesu terti ni, ava ju si, “Aipang, adi aghö ri nga si aghö pii kö ötö Önong ra.”

⁴¹ Ace aghö bö va ju si, “Adi aghö ri nga si aghöfoo.” Ki ta ka kyua ri, aghöfoo ri ni aGalili nga na kunu wö?

⁴² Ba upii Önong terti si aghöfoo ki kunu kide ute uDauda ba?” Aki va kunu ka aBaitalami, anifong umani uDauda kunu kö ba?”

⁴³ Anyu baijiya va kau kaya iYesu.

⁴⁴ Ace aghö bö wang kpënë nga, ba aghömani abra piya nga ba.

Utaa Aipang Aghö ite AYahudawa

⁴⁵ Aghö sha ya vuu bö ni, afirist akakong kina aghite aFarisiyawa va ghulu bö si, “Ikëmbö sa ni uta ba nu ni nga ba?”

⁴⁶ Aghö sha nga va yira si, “Ba ajiya na akö pii kina ajiya ri ni ba.”

⁴⁷ AFarisiyawa va tɛri agho sha si, “Inu ni ako dor nu wudii?”

⁴⁸ Ta ace agho shi wo kide agho ite ko aFarisiyawa ni ama aipang ni nga?

⁴⁹ Ni ikir bajiya ri ni ata ye bo ice ima ko umee iMusa ba, ibo ni agha anyu ababi bo.”

⁵⁰ INikodimus aghomani akya ukushi iYesu ka akyua, agha aye kide bo, tɛri bo si,

⁵¹ Ko umee iMusa ni ayo taki bra bo uwa ajiya ashuwa ba, sa akoo ka anyu nga, ka ye ima ni aso ju.”

⁵² Ava yira nga si, “Ingo ni agha aGalili nga na? Kra ide upii Onong ko nu, ba ace agho pii ko oto Onong na ki ba ka aGalili ba.”

Ayiri na akpenɛ ko Wang Agheme

⁵³ Kwinga va kyaa aca.

8

¹ Ni iYesu va wor kya izize na ashe uzaitun.

² Ni kikyuating ni iYesu va ghila nga ide ona Onong. Ajiya nadidu va ba bo ukushi nga, ava ko cica na aso mee bo.

³ Na aghomee iMusa kina aFarisiyawa va ba na yiri na akpenɛ nga na anye kina agheme. Ava sa nga na tara ka fate bo.

⁴ Na ava ju iYesu nga si, “Aghomee, ayiri ri ni akpenɛ nga na nye kina agheme.

⁵ Ni, umee iMusa tɛri si ataa igho ri na atii sa akpuru bo. Ni ingo ni ingo tɛri si ike?”

⁶ Aghulu nga kindi ri ka mra nga, ka peni uvulu na ki kya ni ashuwa nga. Ni iYesu va kpikpo, ki woo iwoo ki erebo na anivo nga.

⁷ Aya dee ko ghulu iYesu nga ni, ava sisang ki tara ki ju bo si, “Nadidu agho na ashi no uvulu ba ni akyo uta ayiri ri no utii.”

⁸ Ni iYesu va kpikpo ki dee ko woo ki erebo.

⁹ Aya koo kindo ni, ava dee ko sang bo ko ukadu ka yila ye, ko kpaa ka agho ite bo ki ta agha azazi bo, ki she

iYesu nga ka yu nga, kina ayiri na tai kite nga.

¹⁰ Ni iYesu va sang ki tara, ki ghulu nga si, “Ayiri, abi na ashi ko? Ba agho na awa ngo ashuwa ba ni?”

¹¹ Ava yira si, “Ba agho ba.” ni iYesu ju nga si, ime ma ta wa ngo nga ashuwa ba. wor, ni ba khimi uvulu ko ba.”

IYesu nga shi Uyeri Ashi

¹² IYesu va khimi upeni na ajiya si, “Ime shi uyeri ashi. Agho yii mi ta ki kyeng nga kide itii ba, aki peni uyeri okyuo.”

¹³ Na afarisiyawa va ju iYesu nga si, “Ingo so yeni erekwue ngo shi aipang nga ni ingo yira ko ba.”

¹⁴ IYesu va yira bo si, “Ko ni ime yeni erekwue mi ni, uyira mi ni aipang nga, ki ime ye uka ni ukunu ko, kini uka ni iki kya mi ko. Inu ta ye nu uka ni ikunu ko ba kini uka ni ikyo mi ko ba.

¹⁵ Unu ka kyua ashuwa ko kyoo ajiya. Ime ni ika ju mi ace agho ashuwa ba.

¹⁶ Ko ni ime ki ju ashuwa ni, ashuwa mi ni aipang nga, ki imee kayu mi ba, ka Ate mi na atuma mi shi kini me.

¹⁷ Kide umee nu ni awoo si, inkini agha pai tɛri ima iyeng ra ni, iyiya yo na yira upii bo ka aipang nga.

¹⁸ Ime ni ika yeni erekwue mi, Ate agho tuma mi ni anga shi agha ipai.”

¹⁹ Ava ghulu nga si, “Abi wo ni Ate ngo ra shi ko?” iYesu va yira bo si, “Inu ta ye mi nga ba, inu ta va ye nu Ate mi ba. Inu ta ye mi ni, Inu ta ye Ate mi.”

²⁰ IYesu tɛri upii ri ka akyua na aso mee ka ayayo kono uka ni aka kyo ufe na aka ma kide ona Onong. Kindo ni ba agho ukpenɛ nga ba, ka akyua nga ta ko ju wo ba.

Uka ni iki Kya mi ni inu ta ki bra ukyya ba

²¹ Ni iYesu va khimi uteri ajiya nga si, “Ime ki wor, inu ki wang mi, inu ki

va kpuru nu kide uvulu nu. Uka ni iki kya mi ni, inu ta ki bra nu kyaa ba.”

²² Udi sa ni agha ite aYahudawa va ju si, “Ushi ni, Aki pii ẹrẹkwyue nga wo nu nga ni a ju si, ‘Uka ni iki kya mi ni, inu taki bra nu kyaa ba?’”

²³ Ni iYesu va lite no teri bo si, “Inu shi ka ẹrẹbo, ime ni ikunu ka ayaya ko. Inu ni anga ashi ri bo, ime ni anga ashi ri nga ba.

²⁴ Owọ sa ni ime teri nu si inu ki kpuru nu kide uvulu nu. Ka insi inu ta ma nu aipang si agho ni ime teri nu si ime shi ba ni, inu ki kpuru nu kide uvulu nu.”

²⁵ Ibo va ghulu iYesu nga si, “Ingo ni inga”? IYesu va yira bo si, “Ime shi agho ni ime teri nu ko kpaa ka akyua.

²⁶ Uma shi wo na pam ni ime ki bra uteri kaya nu, ki ime ju nu ashuwa. Ni ime su teri ashi uma ni ime kong kukushi agho na tuma mi kayu wo, na aso teri aipang ko.”

²⁷ Ajiya nga ta kpele bo si asu pii ni bo kaya Ate ba.

²⁸ Owọ sa ni iYesu ju bo si, “Akyua ni inu ki zee Anọ Ajiya ni, akyua ra ko ni inu ki kpele si ime shi nga. Inu ki kpele si ita shi mi ko uju kwike no ubra ẹrẹkwyue mi ba, ka ime so teri ima ni Ate tuma mi ko.

²⁹ Agho tuma mi shi kini ime, ata shee mi nga kayu mi ba, ka ime so ju imumani awang ko agba akyua.”

³⁰ Akyua ni iYesu so teri udibi uma ri na ajiya napam va ma aipang ni nga.

Anọ Ibrahim

³¹ IYesu va teri aYahudawa na ma aipang ni nga si, “In kini inu ko umee mi ni, inu ni aghoyii mi bo anga aipang.

³² Ni inu ki ye aipang, aipang ki ma nu ulang.”

³³ Ava yira nga si, “Ayo ni anọ Ibrahim bo, ayo ta ko shi yi agira ace agho ba. Ni ikembọ sa ni ingo sa ju si ayo ki peni ulang ni?”

³⁴ IYesu va yira bo si, “Aipang, iso teri nu si, nadidu agho na aso ju uvulu ni agira uvulu nga.

³⁵ Agira ka ci nga ka aca ki ta ko sang asing ba, ka anọ ni anga ona nga ki ta ko sang asing.

³⁶ Kindii ni insi anọ ma nu ulang ni, inu ki peni ulang unga aipang.

³⁷ Ime ye ni inu ni anọ Ibrahim bo, ni inu wang pii mi ko, ka inu ta yira no umee mi ba.

³⁸ Ime so teri nu imumani ime nu kukushi Ate mi, ni inu so ju imumani inu kong kukushi ate nu.”

Isheẹ nga shi Ate nu

³⁹ Ava yira nga si, “Ibrahim nga shi ate ba yo.” Ni iYesu va yira bo si, “Awasi inu na anọ Ibrahim bo ni, inu ta ko ju uma umani Ibrahim ju.

⁴⁰ Ime ni ajiya nga agho uteri aipang anga ni ime kong kukushi Onong, ni inu wang pii mi ko. Ibrahim ta ju idi ima ba.

⁴¹ Kindii ni inu so ju imumani ate nu ka ju wo.” Ni aYahudawa va ju si, “Ayo ni anọ useshi bo ba. Onong nga shi Ate ba yo, anga ashi kayu nga Ate na ayo shi ni nga.”

⁴² IYesu ju bo si, “Ata ju si Onong nga shi Ate nu ni inu ta ko yoo mi, ka ukushi Onong ko ni ime kunu ko, agha akyua ri ni ime we ko kee. Ita ba mi no ubra ẹrẹkwyue mi ba, Onong nga tuma mi.

⁴³ Ikembọ sa ni inu ta kpele nu upii mi ba? Ka inu ta bra nu okong umee mi ba.

⁴⁴ Inu ni anga ate nu Isheẹ bo, ni inu wang ju imumani awang. Inga ni agho pili nga ko kpaa ka akyua awang nga aipang ba, ba aipang kide nga ba. Akyua na aso teri ater ni aso yeni igho nga ko, ka inga ni agha ater nga, ate ater nga.

⁴⁵ Ni ime so teri aipang, inu ta yira mi nga ba.

⁴⁶ Inga kide nu ki bra uyeni uvulu nga? In kini aipang nga ni ime so teri ni, ikembọ sa ni inu ta ma nu aipang ni ime ba?

⁴⁷ Agho na ashi angọ Onong ni aka hwiri imumani Onong teri. Ni inu ta hwiri imumani Onong teri ba, ka inu ni angọ Onong bo ba.”

IYesu Cẹ Ibrahim nga

⁴⁸ AYahudawa va yira nga ki ju si, “Aipang nga nọ umani, ayọ tẹri si ingo ni agho aSamariya nga agho shi nu ushe ba?”

⁴⁹ IYesu va yira bọ si, “Imẹ ni agho shi nọ ushe nga ba. Imẹ sọ ma Ate mi ughoghe wọ, ni inu su vuu nọ ughoghe mi kọ.

⁵⁰ Imẹ sọ wang ujọọ ẹrẹkwyue mi ba. Ace agho shi kọ na nga sọ wang mi wọ, anga shi agho tẹri ashuwa.

⁵¹ Aipang, imẹ sọ tẹri nu, agho na sọ yii umẹ mi ni ata ki kpoo nga ba.”

⁵² Na aYahudawa va ju nga si, “Ka akyua ri ni, ayọ ma aipang si ingo shi nọ ushe. Ibrahim kina Atina Onong kọ kpuru bọ, ni ingo si, ‘Nadidu agho na asọ yii umẹ mi ni ata ki kpoo nga ba.’

⁵³ Ingo kpaa kono uce ate bayo Ibrahim ni? Inga ku kpoo, kindo wọ ni agho pii kọ otọ Onong kọ kpuru bọ. Ingo kpaa kini ingo ni ingaa ni?”

⁵⁴ IYesu yira bọ si, “Inkini imẹ jọọ ẹrẹkwyue mi ni, udu ujọọ ra ni uma wọ ice ima ba. Agho na asọ jọọ mi ni anga shi Ate mi, agho mani inu sọ tẹri si anga shi Onong nu.

⁵⁵ Inu ta ye nu nga ba, ni imẹ ye nga. Awasi imẹ tẹri nu si imẹ ta ye mi nga ba ni, imẹ ta kọ tee agha atẹri kini inu ni. Ni imẹ ye nga, imẹ ka va ju imumani wang si imẹ ju.

⁵⁶ Ate nu Ibrahim wẹ ni akọọ ikwyifu nagigang ka apeni unu ufono mi, anu wọ, ki kọọ ikwyifu.”

⁵⁷ AYahudawa va tẹri iYesu si, “Igho wẹ ni uta kọ fuma ngọ anyi ishi itong ba, nọ sọ ju si ingo ye Ibrahim.”

⁵⁸ IYesu tẹri bọ si, “Aipang, imẹ sọ tẹri nu, ata kọ jee Ibrahim nga ni, imẹ shi kọ.

⁵⁹ IYesu ya tẹri udii upii ri ni ava kpaa atii na wang taa nga kọ. Ni iYesu va sọ ẹrẹkwyue nga, ki kunu nga kide ona Onong.

9

IYesu Ma Agho mani Ajee nga na ashi Afoo Ukyoo Uka

¹ IYesu sọ wor wudu ni, ava nu ace ajiya ni kọ kpaa kọ ujee nga ni afoo nga.

² Na aghoyii nga va ghulu nga si, “Aghomẹ, uvulu inga wọ sa ni ajee ajiya ri na shi afoọ ri? Uvulu nga kọ, ta uvulu aghojee nga kọ?”

³ Ni iYesu va yira bọ si, “Basi ajiya ri kọ aghojee nga vulu ba, ni ajee nga afoo ka yeni ubra Onong kọ.

⁴ Iyiya yọ ni ayọ lite nọ uju utina agho mani atuma mi ni onong shi kọ. Atii ki ba, ni ba agho ki bra uju utina ba.

⁵ Insi imẹ shi ka ashi ni, imẹ shi uyeri ashi.”

⁶ Aya tẹri kindii ni ava ta akpe ki ẹrẹbong, ki zọọ ni ẹrẹbong, nava vo ẹrẹbong na azọọ ki coo ki ica ajiya nga.

⁷ Aju ajiya nga si, “Wor, ya hwuru ica ngọ ka amusum igho aSiluwam.” Idi ighang ri yọ shi “Utuma.” Na ajiya nga va wor kiya hwuru ica nga, ki vuu ni ica sọ kyoo uka.

⁸ Agha ayayo nga kina agho ka kyoo nga kọ shọ ka akyua, aju si, “Ba ajiya ri nga ka shọ ra ba?”

⁹ Ace agho bọ va ju si, “Anga.” Ace agho bọ si, “Kayi, alile ace wọ.” Ni, ajiya nga va yira ki kirekwyue nga si, “Aini, imẹ shi ajiya nga.”

¹⁰ Ibọ va ghulu nga si, “Aju nagyi wọ ni ica ngọ fomo?”

¹¹ Ava yira bọ si “Ajiya na aka yoro si iYesu ra nga zọọ ẹrẹbong ki coo mi ki ica. Ateri mi si imẹ ya hwuru ka ighong aSiluwam. Imẹ va kyaa ki ya hwuru ni imẹ tee agho ukyoo uka.”

¹² Ibọ va ghulu nga si, “Abi kọ na ajiya shi kọ?” Ava ju si, “Ita yemi ba.”

AFarisiyawa wang uye upeni ukyoo uka Afoo

¹³ Na ajiya nga va kyaa na aghojee nga na shi afoo ka kyua ukushi aFarisiyawa.

¹⁴ Awii uwuru aYahudawa kọ ni iYesu zọọ ẹrẹbong ki fomo ajiya ri ica wọ.

¹⁵ Kindo wọ ni aFarisiyawa va ghulu nga si, nagyi wọ na apeni ukyoo wọ. Ni ajiya nga va ju si, “Azọọ

erebo ki coo ki ica mi, ni ime hwuru, ka akyakyua ri ni ime ka kyoo uka.”

¹⁶ Ace aFarisiyawa va ju si, “Ajiya ri ni oko ushi Onong wo na akunu wo ba, ka aka yii nga Onong awii uwuru aYahudawa ba.” Ni ace agho bo ghulu ki ju si, “Nagyi wo na ajiya ushi no uvulu ki ju uma uwo ica kindii wo?” Ni agho bo va kau.

¹⁷ Ni ava khimi ughulu ajiya nga si, “Ikembo no ingo ki teri kaya erewyue ajiya ri, ka ingo na afomo ngo ica?” Ajiya nga va yira bo si, “Atina Onong nga.”

¹⁸ Aghakakong aYahudawa ni, ata ma bo aipang si ajiya ri shi afoo ko kpaa ka akyua ba, ni akyakyua ri ni aka kyoo uka ba. Kindo ni, ava tuma na aghojee nga.

¹⁹ Ava ghulu bo si, “Adi agho ni ano no ngaa? Inu si ajee nga ni ashi afoo? Ni, aju nanyi na aso bra ukyoo kakyakyua ri?”

²⁰ Ni aghojee nga va yira si, “Ayo ye si ano bayo we ri, ni ajee nga na ashi afoo.”

²¹ Ayo ni, ayo ta ye yi unga ni aju na aso kyoo uka kakyakyua ri ba, ayo ta ye yi agho ni afomo nga ica ba. Inu ghulu nga, ashi nga anano ba, aki teri na anyu nga.”

²² Aghojee nga teri kindii ka ate erobata aghakakong aYahudawa, ka ko kpaa ka akyua ni aYahudawa ku ju si nadidu agho ni aju si iYesu nga si aghofoo ni, aki kla nu ka oko takwyue aYahudawa.

²³ Owos sa ni aghojee nga ju si, “Ashi nga anano ba, inu ghulu nga.”

²⁴ Ni aFarisiyawa va khimi uyoro ajiya ni ajee nga na ashi afoo ko kpaa ka akyua, ki ju nga si, “Teri aipang ko ujoo Onong. Ka ayo ni ayo ye si ajiya ni ama ngo ukyoo uka ri ni agho uvulu nga.”

²⁵ Ni ava yira ki ju bo si, “Ko ni agho uvulu nga, ni ime ta ye mi ba. Ima iye yo ni ime ye, akyua nishi afoo, kindi ni ime kyoo uka.”

²⁶ Ava khimi ughulu nga si, “Ikembo na ju ngo? Afomo ngo ica nagyi?”

²⁷ Ava yira bo si, “Ime ko teri nu, inu

ta ko nu ba. Ikembo sa ni inu wang va khimi okoo ko? Ta inu wang ko tee aghoyii nga ni?”

²⁸ Ava ciya ajiya nga si, “Ingo tee shi aghoyii nga, ka ayo ni, aghoyii iMusa bo.

²⁹ Ayo tee ye si Onong pii kini iMusa, ni, ajiya ri ni ayo ta ye yi uka ni akunu wo ba.”

³⁰ Ni, ajiya nga va yira bo si, “Aidi ni ima uwo ica ye! Inu ta ye nu uka ni akunu wo ba, awe ni afomo mi ica!

³¹ Ayo ye si Onong ka ko nga agho uvulu ba, ni aka ko agho shor nga, ki ka va yii upii nga.

³² Ko ukpaa ka akyua ni aker ashi ni ata ko ko bo si ace agho fomo ica agho ni ajee nga na ashi afoo ba.

³³ Ajiya ri ni, awasi ukushi Onong wo ni akunu wo ba ni, ata ko bra nga uju ice ima ba.”

³⁴ Ava yira nga si, “Ungo aghoni ajee ngo kide uvulu, uwang mee yi ta?” Ni, ava kla nga.

Ufoo unga Aghing

³⁵ IYesu ko ila si akla ajiya nga, Aya peni nga ni, ava ghulu nga si, “Ingo ma aipang na Ano Ajiya ni?”

³⁶ Ajiya nga va yira si, “Ate, inga shi agho? Teri mi ki ma aipang ni nga.”

³⁷ IYesu teri nga si, “Ingo nu nga, anga shi agho upii ni ngo.”

³⁸ Ni ajiya nga va ju si, “Ate, ime ma aipang.” Ava joo nga.

³⁹ IYesu va ju si, Ime ghila ashi ri wo ki ime teri ashuwa, ka aghoni aka kyoo bo ba ni apeni ukyoo, agho ukyoo ni asa tee afoo.”

⁴⁰ Ni aFarisiyawa ushi ko ukadu ya ko kindo ni, ava ju nga si, “Ungo so ju si ayo ni afoo bo wudu?”

⁴¹ IYesu va teri bo si, “Awasi inu ni afoo bo ni, inu ta shinu na alaki uvulu ba. Ni, inu si inu kyoo ni, alaki uvulu nu ni ashiya.

10

Aghocee kina atem nga.

¹ Aipang nga ni iso teri nu, aghomani aghila nga ishu na atem ka

anyu ghila ba ni, aghila ka ace anyu ni, anga na ayi ngaa.

² Aghomani aghila ka anyu ni, anga shi agho shi na atem.

³ Agho sha atem ka fomō nga oka, atem ka kōng ɛrɛwyuɛ nga, aka yoro bō nō uca bō.

⁴ In kini awoo bō ka asing ni, aka woru kite bō, atem ka yii nga ka aye ɛrɛwyuɛ nga.

⁵ Aki yii bō akyeng ba, aki tɛbō ka ata ye bō ɛrɛwyuɛ nga ba.

⁶ IYesu tɛri bō idi ighang upii ri, ibo ni ata kpɛlɛ bō imu tɛri nga ba.

⁷ IYesu va khimi utɛri bō si, “Aipang nga ni iso tɛri nu, imɛ sa anyu ughila atem.

⁸ Aghomani aba ku kite mi ni ayi bō, atem ka va kō bō bu ba.

⁹ Imɛ sa anyu, aghomani aghila ukushi mi imɛ ki foo nga, aki ghila ka kunu ngaa, aki peni imu wang nga.

¹⁰ Ayi ka ba ki va yi, ki pili, ki bra wo. Imɛ ba ki ɛbō pɛni okyuō, ki ɛbō peni wō na giga.

¹¹ Imɛ sa aghocee adaduma. Aghocee adaduma ka ma okyuō nadidu ka atem.

¹² Agho ju utina umani na abiba ni ngaa sa cee atem ne, inga na agho cee ngaa ba, atem na ngaa ba. Inkini ava aghumu ba ukushi bō ne, a ki shiri atem ka te ngaa. Ava aghumu ki kpɛni atem ka kiya bō nadidu.

¹³ Agho utina umani abiba ni ngaa ki te ngaa kō ufɛ bō na aja ngaa, ba ima ni iduma ngaa na atem ba.

¹⁴ “Imɛ sa aghucee adaduma. Iye amɛɛ atem, amɛɛ atem ye mi,

¹⁵ Kini umani ni imɛ ye ate mi, ate me ma na ye mi. Ika ma okyuō mi ka atem.

¹⁶ Imɛ si na atem nga mani ashi bō udi ishū ri ba. Imɛ ki vu ne bō. Ka aki kōng ɛrɛwyuɛ mi, aki ba ishū iyɛ, agho cee agha yɛ.

¹⁷ Ima ni sa ni ate mi ka Yoo mi idi, ika ma okyuō mi ki va kpaa wo ko.

¹⁸ Ba agho mani aki kpaa mi okyuō wo, imɛ ma wo ki kirikwyi mi, imɛ shina ɛrɛgorō ni ki ma wo ko, imɛ shi ni ɛrɛgorō ni ki kpaa wo kō. Ima ni ate

mi tɛri mi si iju idi.”

¹⁹ kindu ne aYahudawa va de ku ola inang kina acee bō.

²⁰ Na pam ki idɛ bō va tɛri si asa ni ushɛɛ agho tiyagha ngaa. Ikɛmbō sa ni inu so kōng nga?

²¹ Acee agho va tɛri si, “upii ri ni nga agho shi nō ushɛɛ wo ba. To ni ushɛɛ ki bara ufumu ica afoo?”

²² Akyua ya ju nga usra agya uma ɔna ɔnōng ka Urushelima, akyua ra ni iriwe shi wo.

²³ IYesu kyeng ke da izogō ɔna ɔnōng na iSulemanu vra.

Izogō iSulemanu.

²⁴ AYahudawa ba ghɛmɛ nga, ki tɛri nga si “Ayo ki sha ki ita ka agbawii nō ingo shee yi kō ughulu ikwyi yi? Insi ngo shi iKristi ni, tɛri ayo ka ayayɛ.”

²⁵ IYesu va yira ki tɛri bō si “Imɛ kō tɛri nu, inu taa ma nu aipang ki yira ba. Utina ni imɛ sō ju nō uca Ate mi ni, inu ki ye ta kō imɛ ni ingaa.

²⁶ Inu taa ma nu aipang ba, ki inu shi nō atem mi ba.

²⁷ Atem mi ka kōng ɛrɛwyuɛ mi, imɛ ye bō, ibō kō ye mi.

²⁸ Imɛ ka ma bō okyuō umani ushi wo na amaa ba. Aki kpuru bō nga ba, ba agho umani aki yira bō kō ki ivō mi.

²⁹ Ate mi na ama mi atem ni, acee kwinga nō ughoghɛ. Ba agho umani aki yira bō kō ki ivō Ate mi.

³⁰ Imɛ kina Ate mi shi aghaye ra.”

³¹ AYahudawa va khimi uyɛri atii na wang taa nga kō.

³² IYesu va yira ki tɛri bō si “Kidɛ nō upam ni imɛ ju nu kukushi Ate, kaya uligba wō kidɛ ni inu wang taa mi na atii?”

³³ AYahudawa va tɛri nga si “Ba si iyi wang taa ngo na atii kidɛ utina ɔdodoma ni ingo ju wō ba, ingo sō tɛri upii ububi ɔnōng wō sa.” Ingo agho mani ingo sa ajiya ni ingo wang yenɛ ɛrɛkwyuɛ ngo si ingo sa aghaye ra kina ɔnōng.”

³⁴ IYesu va tɛri bō si “Awoō kidɛ umɛɛ iMusa si, ɔnōng tɛri si, inu ni inōng yō”.

³⁵ Ayu ye si nadidu upii Onong na awoq ni ushi wo ater ba. Insi ate teri aghomani aso hwiri upii nga si 'inong' yo ni,

³⁶ Ime, aghomani ate hwiya ki tuma mi ka ashi ri ni, inu wang teri si utina ujer amara ni iso ju, no umani ime teri si, 'Ime ni Ano Onong nga'?

³⁷ Insi uma umani Ate mi so ju bo ni ime so ju ba ni, inu ba ma aipang ni ime ba.

³⁸ Insi uma bo ni ime so ju ni, inu ta ma nu aipang ba ni, inu sa ma aipang ni uma ni inu kyoo ni ime so ju, Ate shi kide mi, ime ko shi kide nga.'

³⁹ Ava ma erakyuo na wang kpena nga, ava sang nga kide bo.

⁴⁰ IYesu va sang nga ki kyaa anyu erayema Urdun uka ni iYahaya ju iminimini ko ukpaa ka akyua, ni aci ya ka ukaa.

⁴¹ Ajiya na pam va ba ukushi nga, ni aso teri nga si "IYahaya ka ju nga uma uwo ica kindi ba, imumani a teri ka ajiya ri ne aipang nga."

⁴² Ko ukadu ra ni ajiya na pam va ma aipang ni iYesu.

11

Ukpo iLazaru

¹ Ace Ajiya shi wo na ayoro nga si iLazaru aghomani a sa shi akyuo ba ka aBetani. Ki ifong iMaryamu kina anayuru nga iMatta.

² iLazaru aghomani ashi akyuo ba ni anayuru iMaryamu nga, anga shi aghomani asa coo Ate iYesu nga anye uvong ki ifra na va cira wo ni ufarik-wyi nga ra.

³ Anayuru va tuma kukushi iYesu, ki teri si "Ate, aghomani ngo yoo ra ni, ashi akyuo ba".

⁴ IYesu ya kong kindo ni, ava teri si "Udumu ri ta ki sa wo nga ukpo ba, oki ba no ujoo kukushi Onong ka bre Ano nga."

⁵ IYesu yoo iMatta kina anayuru nga, kina iLazaru.

⁶ Kindo ni aya koo si iLazaru shi akyuo ba ni, ava khimi awii apai ko oka umani ashi wo.

⁷ Aya kpee ni ava teri aghoyii nga si, "Ayo vuu yi aYahudiya".

⁸ Aghoyii nga va teri nga si, Aghomee, awii ri ni aYahudawa wang taa ngo na atii, ni ingo wang va kya ngo ukadu?"

⁹ IYesu va yira bo si, "Ba si awa usho na apai yo shi awii aye ba? aghomani a wang kyeng kide uyeri ni aki kpa nga afra nga ba, ka akyoo uyeri ashi ri.

¹⁰ Aghomani aso kyeng kide itii ni, aka ker ifra nga ka uyeri shi wu ya ba".

¹¹ Aya kpee uteri bo udu umara ni, ava khimi uteri bo si "Aghikyo yi iLazaru so mor wu, ime ki kyami ki ime ya sang ngaa ko mor".

¹² Kindo ni aghoyii nga va teri nga si, "Ate, inkini umor wo ni, aki leni".

¹³ IYesu yeni si iLazaru ku kpoo wu, ebo aghoyii nga kpaa si aso umor wulu wu ni.

¹⁴ IYesu va teri bo ka ayaye si, "iLazaru ko kpoo.

¹⁵ Inu bo sa ni ime shi ni ikwyifu no umani ime shimi ya ko ka ba, ki inu ma aipang. Ayo ba wolu ka ayo kya yi ukushi nga".

¹⁶ iToma aghomani ayoro si iDidimos va teri anayuru nga, aghoyii si, "Iyi ma ko kee, ki iyi ya kpuru yi kina nga".

IYesu nga usang ko ukpo kina okyuo.

¹⁷ IYesu ya foma ukadu ni, ava kong si, iLazaru ko la awii anari kide alor no umani anaa wo.

¹⁸ ABetani shi ka yayo kina Urushe-lima, ototo bo cee wo ikang itai ba.

¹⁹ AYahudawa na pam so ba na abili iMatta kina iMaryamu no kpoo anayuru bu.

²⁰ Ni iMarta ya kong si iYesu wo di ni, ava kunu ki ya sa ngaa asho nu ba. Ni UMaryamu va ghila ngaa ka aca.

²¹ Kindu ni iMata ba teri iyesu ngaa si, "Ate, da sa aku shi wo ni anayuru nga ta ko kpoo ngaa ba.

²² ko ka akyuakyuari ni iye ni onong ta ma ngo imumani ngo soro nga".

²³ IYesu va tɛri ngaa si, “Anayuru ngo ki sisang”.

²⁴ Ni iMarta va tɛri nga si, “Iye ni aki sisang ka awii utaa amara”.

²⁵ IYesu va tɛri nga si, “Imɛ sa aghɔmani iki sang aghɔ kpuru, aghɔmani a ma aipang ni mɛ ni, kɔ na akpɔɔ ni aki ɔkyuɔ.

²⁶ Aghɔmani a sa akyuu ni, aka ma aipang ni mɛ ni, aki ci ka fuma sang asing aki kpɔɔ ngaa ba. Ngo ma aipang ni mɛ?”

²⁷ IMata ba tɛri nga si, “ima aipang ate, “Eɛ, Ate, ima aipang ngo sa aghɔfoo ra, anɔ ɔnɔng aghɔmani aki ba asing ri”.

IYesu ci.

²⁸ A ya tɛri kindɔ ni, a va wor ki ya yɔɔ anayuru nga uMaryamu, ki tɛri si, “aghumɛɛ a ba, asi ngo ba.”

²⁹ A kɔng kindɔ ni, ava ju kaisa ki sisang ki kyaa ukushi iyesu.

³⁰ IYesu kɔ sang nga ɔghila ngaa idi ifɔng ba. A shi kɔ ka ni iMarta sa ngaa ashɔ ko.

³¹ Amara ni aYahudawa na si kini imaryamu na abili ngaa va nu na kunu ngaa asing ni, a va ki yi ngaa akpaa si aki kyaa ɔka alo ngaa ni, ka ya ci kɔ kadu ni.

³² Ni uMaryamu ya fuma ɔka ni iYesu shi wɔ ni, anu ngaa ni, a va kpaa ki tɛ nga, ki tɛri si, “Atɛ, da si ngo shi wɔ ni, anayuru mi ta ku kpɔɔ ngaa ba.”

³³ IYesu ya nu na asu ci ni, aYahudawa na keng kini ngaa ɛbɔ ma na su ci ni, ima va lo ngaa ke ikwyi na giga.

³⁴ A va tɛri si, “Abi wu inu naa nga ko?”

A va tɛri ngaa si, “Atɛ ba kɔ ba nu.”

³⁵ Amaa ra ni iYesu va ci.

³⁶ Kindu ni aYahudawa va tɛri si, “kara mani a yoo ngaa!”

³⁷ Acee aghɔ bɔ ki de bɔ va tɛri si, “A fumu ica afɔɔ ra ni, ikɛmbɔ sa ni ata ju nga umani ajiya ra ki kpɔɔ ngaa ba?”.

IYesu sang iLi'azaru ngaa.

³⁸ IYesu ghɛmi duma wɔ ki ikwyi nga na giga, a va kyaa ɔka alo nga. Alo

nga ni utii ughɔghɛ bɔ na a dara ayu kɔ.

³⁹ IYesu va tɛri bɔ si, “Inu yini utii wɔ.”

Amaa ra ni iMarta anayuru aghɔmani akpɔɔ va tɛri iYesu si, “Atɛ, aki shi kɔ yuu kindi, asa awii anari ku mani akpɔɔ.”

⁴⁰ IYesu va tɛri nga si, “Imɛ tɛri ngo si inkini ngo ma aipang ni ngo ki nu ujɔɔ ɔnɔng ba?”

⁴¹ A va yini utii wɔ. IYesu va sang irikwyi nga ka ayaya ki tɛri si, “Atɛ, isa ngo iza ni ngo kɔng mi.

⁴² Iye si ngo ka kɔng mi kɔ agba akyua, i tɛri kindɔ ka ajiya na shi kɔ kawɛ ri ni ama aipang si ngo tuma mi.

⁴³ A tɛri kindɔ ni a va sang ɛrɛyue ka yaya ki tɛri si, “ILi'azaru kunu!”

⁴⁴ Aghɔmani akpɔɔ va kunu, ifra nga kini ifɔng nga na loru na ageɛ nɔ uma ko, ibate nga ni ayuru na uma ni anaa nga kɔ.

IYesu va tɛri bɔ si, “inu shiri nga, ka wor.”

Alor IYesu ngaa anyu ababi.

(IMat 26.1-5; IMar 14.1-2; ILuk 22.1-2)

⁴⁵ Amara ni aYahudawa na ba ubili uMaryamu ngaa ba nu ima ni iYesu ju ni, ava ma aipang kukushi nga.

⁴⁶ Ace aghɔ bɔ va wor ki kyaa bɔ kukushi aFarisiyawa, ki ya tɛri bɔ ima ni iYesu ju.

⁴⁷ Kindɔ ni Afirist akakɔng kina aFarisiyawa va curu agha akakɔng ɔkɔ ɔka. A va ghulu bɔ si, “Ikɛmbɔ nɔ inu su ju? Ajiya ri we ni asu ju uma uwo ica na gigang!”

⁴⁸ insi iyii shɛri nga na aju uma ri ni, naidu ajiya ki ma aipang ku kushi nga, kindɔ ni aRomawa ki ba ka va kpaa ifɔng yi wɔ kina ɔna ɔnɔng yii kɔ!”

⁴⁹ Kide bɔ ni acee ajiya shi wɔ ni ayuru nga si ikayafa aghumani ashi kide afirist akakɔng ka ayii ra, a va tɛri bɔ si, “Inu ta ye nu ice ima ba ko na ji!”

⁵⁰ Inu ta kra nu ba, ushi uduma na ajiya ayeng kpɔɔ ka ya ajiya na pam,

nọ mani a tẹri si ajiya na didu bọ na kpuru bọ.”

⁵¹ Udii upii ni iKayafa tẹri ni, unga yọọ irikwyi nga wọ ba, ka nga si aya aghaghe nga aFirist ayii ra, ayeni nga kide aghing si iYesu ki kpọọ ka aya ajiya na didu.

⁵² Ba si aYahudawa ka yu ba, ka curu anọ Onong aghomani ashii kọ uce nọ ka na pam ka ba ajiya aye ra.

⁵³ Imu kpeni ka awii ni, aba taa ayuu aghu mani aki pii iYesu nga wọ.

⁵⁴ Kindo ni iYesu ta su keng nga ka ayaye kide aYahudawa ba, aba she uka, ki kyaa ifong ni sa yayo kina aghumu, ki ghila ngaa ifong na yuru si iFrayim. oka du wu ni a va ce wo kina aghoyii nga.

⁵⁵ Awii sra agya ubulu nga aYahudawa ya sang ba ni, Ajiya na pam va ba ifong Urushelima ka ba huru akwyi bọ na ki sa awii usra agya.

⁵⁶ Ade ku wang iyesu ngaa, ati tara kọ ka ushor Onong na aghulu acee bọ, asu tẹri si, “ikembọ ni inu nu? Aki ba usra agha ri?”

⁵⁷ Kindo ni aFirist akakong kina aFarisiyawa kọ lor ayuu si, aghomani aye oko mani iYesu shi wọ ni, agho ba tẹri bọ ki ebọ ya kpeni nga.

12

A coo iYesu nga ayii uvong ka aBetani.

(IMat 26.6-13; IMar 14.3-9)

¹ Usra agya ubulu ya se awii atin ni, iYesu va kyaa aBetani, oka ni iLazaru aghomani iYesu sang ngaa a shi wọ

² kọ ka du wu ni a keri nga imila atii kọ, iMarta ngaa ka wu imila, iLazaru shi agha ayeng ki de aghumani ni ala imila kini iYesu.

³ uMaryamu va kpaa ayi uvong kide abiya ate abo unardi nga ni a shini ofe na giga, ki coo iYesu ngaa ki ifra ki cira wọ ni fuu irikwyi nga. oka na didu ona va ba ni avong.

⁴ Amara ni iYahuda Iskariyoti, agha ayeng ki de aghoyii ngaa, aghomani aki gbara iYesu nga wọ, va tẹri si,

⁵ “Ikembọ sa ni ata gbara bọ ayi uvong ri wọ ka aya na ofe aji usho atai ka va ma agho shi na amiri ba?”

⁶ IYahuda tẹri udi upii ba si a duma na agho shi na amiri ba, ki nga ni ayi ngaa. Nga ka kọ ipa nọ ofe, ki de wọ ni aka sa yi wo.

⁷ Iyesu va tẹri nga si, “sheri nga ya, ka akyo ayi ri sa awii ni aki naa mi wọ ngaa to wo bọ.

⁸ Kọ a gba awii ni agho wang ka shi kini inu, inu ma ni ba kọ agba wii ni inu shi kini ime ba.

Ataa iLazaru ngaa ayuu ababi.

⁹ Ikir ma ajiya aYahudawa ya kong si iYesu shi kọ ka we ni, a va ba, ba si iYesu ngaa ni aba ukushi nga ka yu nga ba, ama ni ibo nu iLazaru aghomani asang nga kọ kpọọ.

¹⁰ Kindo ni aya akakong aFirist a va taa ayuu si asu pii iLazaru ngaa wọ.

¹¹ Ki iLazaru ngaa sa ni aYahudawa na pam su sheri aFirist bọ na ma aipang ni iYesu.

IYesu ghila Urushelima.

(IMat 21.1-11; IMar 11.1-11; ILuk 19.28-40)

¹² Ni ikyua ni ikir baiya na ba usra agya ubulu ni, a va kong si iYesu ashii kọ utiya uba Urushelima.

¹³ A va yeri ayaa udabinu ki kunu bọ asing, ki ya sa nga ashọ, na sang ayuu na tẹri si,

“Ujọọ!

Ayuu adaduma ka aghomani aki ba kọ uca ate!

Ayuu adaduma ka agom nga Israila!”

¹⁴ IYesu peni acee anọ Izaki ni a va kila nga, kini imuma ni awoo si,

¹⁵ “Inu ba kong erabata ba, inu ajiya Urushelima.

Agom nọ udii ka ya anọ Izaki!”

¹⁶ Kọ kpaa ka amara ni aghoyii nga ta kpai bọ imumani a ju ra ba, a ya kpee ubre iYesu nga ni, a va kpai si iwoo na awulu ra ni ka ya irikwyi

ngaa iYesu, umaa keng na brẹbọ kọ nọ ma ni awulu.

¹⁷ Aghomani a shi kini nga ka kyua na yorọ iLi'azaru ngaa na kunu ki da alo ni, ki sang ngaa kọ kpọ, a dẹ kọ tẹri ajiya imumani iYesu ju.

¹⁸ Ajiya na giga kyaa ki ya sa nga asho, ka kọng ima uwo ica na aju.

¹⁹ Amaa ra ni, aFarisiyawa va pii kina anayuru bọ si, "Inu kra, inu ta biya nu ula ẹrẹkyuọ nga ba, ashi ri na didu su yii nga!"

Acee Helenawa kra iYesu ngaa.

²⁰ Kide aghomani aba shor ka wii usra agya ubulu ki ebọ ba jọọ ni, Helenawa shiya.

²¹ A va ba ukushi IFilibus, agha aBetsaida ka AGalili, ki tẹri nga si, "Aya aghaghe, iyi wang pii kini iYesu."

²² IFilibus va wor ki ya tẹri Andarawus ngaa, ni ka pai bọ va kya ki ya tẹri iYesu ngaa.

²³ IYesu va yara bọ si, "Akyua ku ju na brẹ anọ ajiya.

²⁴ Aipang ngaa ni ime sọ tẹri ngọ, in ba si ikir alkama ki ẹrẹbọ ni kpọ yu ba ni, iki cẹ ki yu bọ. Inkini i kpọ yu ni, iki ma anọ na pam.

²⁵ Naidu aghomani yoo okyuọ nga aki shiri wo. Aghomani a toro nga okyuọ nga ka ashi ri ni, asu sheri wo ya ka ki peni okyuọ ka awii taa amaa.

²⁶ Aghomani awang ju mi utina ni, aki yii mi. oka ni ime shi wo ni aki yii mi ka ju mi utina. Ate mi ki jọọ aghomani asu ju utina mi."

IYesu pii kọ mani ngaa ki kpọ.

²⁷ "Akyuakyuari ni ime huri ikwyi mi ni iso lo. Ikembọ ni ime su tẹri? 'Ate, foo mi ka adidi akyua'? Akau, ime ba don adidi ri akyua kọ.

²⁸ Ate, brẹ uca ngọ."

Upii va kunu ka yaya si, "Ikọ brẹ ngaa, iki va ghemi ubrẹ ngaa kọ."

²⁹ Ikir baijiya ni shiya, ko pii ni, a va tẹri si, "Aini iriviya kọ," Ace ghọ bọ si, "Atuma Onong ngaa peni."

³⁰ IYesu va tẹri bọ si, "Upii ri ba ka ya inu kọ, ba si ka ya ime wọ ba.

³¹ Akyua ri kọ ni aki tẹri ashi ri ashuwa kọ, Akyua ri kọ ni aki tumu aghọ ẹrẹgom ashi kọ.

³² Inkini aya sang mẹ kọ ka ashi ri kọ ni, iki curu ajiya ka ba ukushi mi."

³³ IYesu tẹri kindọ ki ngaa yeni bọ ighọ kpọ ni ngaa ki kpọ

³⁴ Ikir baijiya va tẹri iYesu si, "Aini, umẹẹ ba yọ tẹri iyii si, aghofoo ki cẹ kini awii sang ashi. Iya ya wo ni ngọ su tẹri si aki sang Anọ Ajiya ka yaya? Ngaa si adidu anọ ajiya?"

³⁵ IYesu va tẹri bọ si, "Uyeri shi wo kini inu ka akyua na a zẹẹ kọ. Inu keng akyua ni uyeri shi ki ni inu, ka itii ki ba. Aghọ keng ki itii ta ye ngaa uka na ki kyaa kọ ba.

³⁶ Inu ma aipang ni uyeri, ka akyua ni ushi kini inu, ki inu tee anọ yeri."

AYahudawa va dẹ kọ toro bu ma aipang ni iYesu.

Iyesu ya kpẹẹ tẹri udii upii ri ni, a va sang ngaa ki ya sho irikwyi nga ki dẹ bọ.

³⁷ Kọ nu mani iYesu ka ju uma uwo ica ki ite bọ ni, ama ni ataa ma bọ aipang kọ ukushi nga ba.

³⁸ Udii umari hwura ka ya imumani atuma Onong Ishaya tẹri si,

"Ate, ingaa ma aipang ni utuma ba yo,

Ngaa na ayini nga ni

Imumani avọ Ate ju?"

³⁹ Imumani sa ni ataa ma bọ aipang ba, kọ nọ mani Ishaya tẹri kọ cee oka si,

⁴⁰ "A tee ni bọ afoo,

A sa ufoo irikwyi ki ikwyi bọ,

Ka ba bra ukyoo ni ica bọ ba,

koni akpili ki dẹ ikwyi bọ,

Ka vuu ukushi mi, ime ki leni bọ."

⁴¹ Ishaya ju kindu ki ngaa nu ujọọ iYesu, ki ngaa ma ni ama ila nga.

⁴² Kindu ra ni Ajiya na pam ma aipang ni iYesu, kina acee akwyite bọ ma aipang kọ ukushi nga. Kindu ra ni ahuri ẹrẹbata na yini ka aFarisiyawa

ye, ka wang bọ ka kla bọ ka ọkọ tak-wyue aYahudawa ba.

⁴³ Ibọ ka wang jọọ ka ayuu ba Ajiya ki te na ujọọ mani Ọnọng ki ju bọ.

Upii Iyesu ki ju ashuwa

⁴⁴ IYesu sang ẹreyue ki teri bọ si, “Aghọmani ama aipang ukushi me ni, ukushi mi kọ yu wu na ma aipang kọ ba, ama ni ukushi aghọmani a tuma me wọ.

⁴⁵ Naidu aghọmani asọ kyoo mi ni, aghọ kyoo aghọmani a tuma me.

⁴⁶ Imẹ ba kana anọ uyeri ngaa ka ashi naidu aghọmani na ma aipang ni me ni aki cẹ bọ kide itii ba.

⁴⁷ Naidu aghọmani ahuri umeẹ mi ni, ata ma bọ aipang ba ni, imẹ ki ma bu ẹrekiya utina bu ba. Imẹ ta ba me teri ashi ashuwa ba, imẹ ba ki me ba foo ashi kọ.

⁴⁸ Aghọmani a toro mi ngaa, ata yara nga upii mi ba, ashi ki na aghọmani aki tara ashuwa, upii ni me teri, uwu ki teri nga ashuwa ka awii utaa amaa.

⁴⁹ Uma ni me su meẹ nu ba ukushi mi wo ni ọka ba wo ba, Ate mi na atuma mi ngaa su teri uma ni me su teri nu kono upii ni imẹ ki teri.

⁵⁰ Imẹ ye si ọkyuo utaa amara ni aka peni wo kọ upii na Ate ma. Kindu ni naidu ima ni imẹ teri ni, imẹ teri yo kini imumani Ate teri si imẹ teri.”

13

IYesu hwuru ifra atina nga

¹ Na akyua usra agya ubulu aYahudawa ya sọ ba ni, iYesu ye si akyua ngaa ba, inga ki sher asing ka vuu, ọka ushi Ate ayaya. IYesu yoo agha asing nadidu, ayoo bọ ki ta ka amaa.

² Akyua mani iYesu kina aghoyii nga sọ la imila ni, Ishẹẹ va ghila ikwyi iYahuda Iskariyoti, anọ iSiman, ava gbra iYesu.

³ IYesu ye ni Ate ma kwike ki ivo nga, ava ye si inga ba kukushi Ọnọng kọ, ni ukushi Ọnọng kọ ni inga ki vuu kọ.

⁴ Akyua mani asọ la imila ni, iYesu va sisang ki woo igbang nga, inga ayaya, ava loru ugyauto ka buu nga.

⁵ Ava sa amusum kide awuu, ki hwuru atina nga ifra, na sha na bra bọ ifra kina ugyauto mani a loru ka buu nga.

⁶ IYesu va ukushi iBitrus. IBitrus va wulu nga si, “Ate, ingo ki hwuru mi ifra?”

⁷ IYesu va teri nga si, “Ingo ki ye ngo ima ushi kọ ju mi kakyakyua ri ba ni, ingo ki kpele kọ tutumu.”

⁸ IBitrus va teri nga si, “Kayi! ingo ki hwuru mi ifra ba.” IYesu va teri nga si, “Insi ita hwuru ngo nga ifra ba ni, ingo shi ngo nọ ọka kukushi mi ba”.

⁹ IBitrus va teri nga si, “Aghọ ọna, basi ifra yọ ni ingo ki hwuru ba, hwuru nadidu ivo mi kina ẹrekwue mi”

¹⁰ IYesu va teri nga si, “Aghọmani akọ sọmọ ni, atọ na pipar, ifra nga yọ wang hwuru, ba ọsọmọ ba ko ma. Inu shi na pipar, ba nadidu nu wọ ba.”

¹¹ Ka iYesu ye aghọ mani aki gbra nga. Owọ sa ni ateri si, “Ba nadidu nu bọ shi na pipar ba.”

¹² Na aya kpeẹ uhuru bọ ifra ni, ava sọmọ igbang nga, na va vuu ọka uci nga, kiya cicaa. Ava wulu bọ si, “Inu kpele imumani imẹ ju nu?”

¹³ Inu yoro mi si Aghọmeẹ kina Ate, aipang nga, kọ umani ushi wudu.

¹⁴ Insi imẹ Ate nu kina Aghọmeẹ nu, hwuru nu ifra ni, iyiya yọ ni inu hwuru ifra ace nu.

¹⁵ Imẹ yeni nu amaa kọ, inu sọ kọ ju kono umani imẹ yeni nu.

¹⁶ Imẹ teri nu aipang, agira kara cẹri ate nga ba, aghọmani atuma kara gina aghọ mani atuma nga ba.

¹⁷ Akyakyua ri ni inu kpele ọmari ni, Ọnọng ki ma nu anyu adaduma peni inu ju bọ ni.

¹⁸ Ba nadidu nu kọ ni imẹ sọ pii kọ ba, imẹ ye aghọmani imẹ hwiya. Ka ahwura uma mani, awọọ kide upii ọnọng, ọngo mani ingo teri si ‘Aghọmani ala imila mi, a ta mi utumu’

¹⁹ “Imẹ sọ teri ngo uma ri nọ ọkọ ba bọ ba, peni uya ba ni ingo sọ ma aipang si imẹ shi inga.

²⁰ Imẹ sọ teri ngo aipang, aghọmani

ayira, aghomani ime tuma ni, ayira mi wudu. Aghomani ayira mi ni ikwyi iye ni, ayira aghomani atuma mi wudu.”

²¹ IYesu ya kpee uteri uma ri ni, ikwyi nga va bra yo nagigang, ava teri si “Aipang nga ni ime teri nu, agha yeng ki gbra mi ko.”

²² Ni atina iYesu va tee agho ukyoo ace no umani ara ye bo atina umani aso teri kaya nga ba.

²³ Ace atina iYesu mani ayoo nagigang, cicaa ka ayayo nga.

²⁴ ISiman iBitrus va wulu nga na avo si awulu iYesu ta inga na aso pii kaya nga.

²⁵ Ni atina iYesu va ba ayayo kini nga, ki wulu nga si, Ate ingaa?

²⁶ IYesu va teri si, “Ime ki somo awo ubiredi ri kide iso. Aghomani ime ma nga ni, anga.” IYesu ya kpaa awo ubiredi ki somo kide iso ni, aba ma iYahuda ano iSiman Iskariyoti.

²⁷ Ni iYahuda ya yira ubiredi nga ni, ishee va ghila nga. IYesu va teri nga si “Aju ima mani awang ju kaishang.”

²⁸ Ko umani, ba aghomani akpele imumani iYesu so yeni.

²⁹ Ace agho bo kpaa si, iYahuda nga shi agho kyuru ipa no ufe bo ni, IYesu so teri nga si aya ghe ima uwang bo ko usra agya wo, ko na ama aghina amir ice ima.

³⁰ Ni iYahuda ya kpee ula ubiredi nga ni, ava kyaa asing. Akyua ni, ating ko ju.

IYesu Teri Umani IBitrus Ki La Inang Uye IYesu

³¹ IYahuda ya kunu kide uboo ni, iYesu va teri si “Akyakyua ri ko ni ajoo Ano Ajiya ko, ava joo Onong ni nga.

³² Insi Onong yira ujoo ni nga ni, Onong ki ma Ano ujoo ni erekwyue nga, ka akyua ra ni aki peni ujoo.

³³ Inu ano mi ofisi, ime shi kini inu, ka anakyua nazii. Kono umani ime teri aYahudawa si, Inu ki wang mi, ni inu ki bra nu ba oko shi mi ba.

³⁴ Ime ma nu imumani Onong sa uju ososa, inu yoo ace nu. Inu yoo ace nu kono umani ime yoo nu ni.

³⁵ Kindi wo ni kwinga ki ye si inu ni aghoyii mi bo, insi inu yoo ace nu.”

³⁶ ISiman iBitrus va wulu si “Ate, abi wu ni ingo ki kyang ko?” IYesu va teri nga si, “Ingo ki bra ngo ukyaa kini ime ka akyakyua ri ba, ingo ki ba ko tutumu.

³⁷ IBitrus va wulu nga si “Ate, ikembo sa ni ime ki bra mi uyii ngo ka akyakyua ri ba? Ime ki ma okyuo mi kaya ngo”

³⁸ IYesu va teri nga si, “Ingo ki ma okyuo ngo kaya mi? Ime so teri ngo aipang, akor ta ko ta erewyue ni, ingo ki teri si ingo ta ye mi ba iritai.”

14

IYesu Nga Shi Utra Ukyaa Okushi Ate Ayaya

¹ “Inu ma dama ikwyi nu ba. Inu ma aipang ko Onong kina ka inu va ma aipang ki ime.

² Ona ate mi ni, aboo shiya napam. Ba kindo ba ni ita ko teri nu si ime ki kya mi ki ime ya ker nu okaa?.

³ Peni iya kpee uker nu oka ni, iki ba ki ma kpaa nu, ka inu ma peni mi.

⁴ Oka umani ime ki kya mi ni, inu ye utra.”

⁵ Ni iToma va teri iYesu si, “Ate, iyi ye yi oka mani oki kyang ba, nanyi wo ni iyi ki kpele utra ko?”

⁶ IYesu va teri nga si, “Ime shi utra, ime shi aipang, ime va shi okyuo. Ba agho mani aki kyaa ukushi ate ayaya, na ata yii nga ukushi mi ba.

⁷ Awasi inu ye mi ni, inu ta ko ye ate mi. Ni ko kpaa akyua ri ni inu ye nga, kiva nu nga!”

⁸ IFilibus va teri nga si, “Ate, yeni yi Ate ayaya, ko uwang yi wudu.”

⁹ IYesu va teri nga si “Ime ko kpaa akyua ni nu kindi nagigang, ni ki ta ka akyua ri ni, inu ta ye mi nga ba iFilibus? Aghomani anu mi ni, anu Ate ayaya! Ikembo sa ni ingo teri si, ‘Ime yeni nu Ate?’

¹⁰ Ingo ta ma ngo aipang si, ime shi kide Ate, ni Ate ko shi kide mi ba? Upii umani ime so teri nu ni, onga me bo ba, onga Ate umani ashi kide mi, anga so ju utina nga.

¹¹ Inu ma aipang si ime shi kide Ate, Ate ko shi kide mi, ko ni inu ma aipang kina utina mani ime ju.

¹² Aipang nga ni iso teri nu, aghomani ama aipang kini ime ni, aki ju itina mani ime ju. Agho ki ju itina mani igina inga me, ka ime ki vuu mi ukushi Ate.

¹³ Inu shor kwike kide no uca mi, ime ki ju, ka Ano ma Ate ujo.

¹⁴ Nadidu imumani inu shor kide no uca mi ni, ime ki ju.

Uta Anyu Uki ba Aghing Onong

¹⁵ “Peni inu yoo mi ni, inu ki ju imumani ime sa uju.

¹⁶ Ime ki shor Ate, ka ama nu ace agho ki she nu ko, aghomani aki ci kini nu ka aya ta ko sang asing.

¹⁷ Agho nga shi aghing aipang, agha ayasing ta yira bo nga ba, ka ata nu bo nga ba, ko ni ata ye bo nga ba. Ni inu ye nga, ashi kini inu, aki va shi kide nu.

¹⁸ Ime ki sher nga ya kina akyor ni ba, ime ki vuu mi ukushi nu.

¹⁹ Akyua shi najii, agha aya asing ki so nu mi ba, ni inu ki nu mi, ka ime shi akyuo, inu ki ko shi akyuo.

²⁰ Awii ra ni inu ki kpele si, ime shi kide Ate mi, inu kide mi, ime kide nu.

²¹ Aghomani ayira imumani ime sa uju ki ju ni, abo shi agho uyoo mi. Aghomani ayoo mi ni, Ate mi ki yoo bo. Ime ki ko yoo bo, ki ime va yeni bo erekwyue mi.

²² Ni iYahuda, ba Iskariyoti ba, va teri nga si, “Ate, ikembosani ingo yeni yi erekwyue ngo ni ingo ta yeni ngo agha aya asing ba?”

²³ IYesu va teri nga si “Nadidu aghomani ayoo mi ni, aki ju imumani ime teri bo ni, Ate mi ki yoo bo, iyi ki ba ukushi bo ki ima ci kini inga.

²⁴ Nadidu aghomani ata yoo mi nga ba ni, aki ju uma uteri mi ba. Nadidu ighang upii mi ni, ba ime yob ba. Nadidu ighang upii mi ni, inga Ate mi yo, aghomani atuma mi.

²⁵ Ime so teri nu uma ri ka akyua ni ime shi kini nu.

²⁶ Agho ki she nu ko, aghing Onong, aghomani Ate ayaya ki tuma kide no

uca mi, anga ki mee nu uma nadidu, aki va shuni nu uma umani ime teri nu.

²⁷ “Ime sher nu no uci okyuo, uci okyuo mi ko ni ime ma nu. Ime ta ma nu nga kina agha aya asing ri ka ma ba. Inu ma dama ikwyi nu ba, inu ma va kong erebata ba.

²⁸ Inu kong ni ime teri si ime ki wor, ni ime kiva vuu ukushi nu. Awasi inu yoo mi ni, inu ta ko ju ikwyifu ka ime ki kya mi ukushi Ate, ka Ate cee mi.

²⁹ Ime so teri nu uma ri ka akyakya ri, no to ba. Peni uya ba ni, inu so ma aipang.

³⁰ Ime ki so kpaa mi akyua ko pii ni inu nagigang ba, ka agho go eregom asing ri so ba. Ashi na akyuo kaya erekwyue mi ba.

³¹ Ime ju nabiboro imumani Ate sa mi uju, ka agha aya asing ye si ime yoo Ate. Inu sisang ki iyi sher ukee”

15

IYesu Nga Shi Oshe Inabi Onga Aipang

¹ “Ime shi oshe inabi onga aipang, Ate mi nga shi agho uwuu ikolo na ashi.

² Aki kpa kwaligba aga umani ita ma wo ikolo ba. Aki khimi uker kwaligba aga umani ama ikolo, ka ukhimi ujee wo.

³ Inu shina pipar no upii mani ime teri nu.

⁴ Inu ci kide mi, ime ko ci kide nu. Kono umani ba aga oshe ikolo iki mu ikolo ni erekwyue wo ba, sa ushi kina oshe ikolo. Inu ki ko bra nu ba, sa inu shi kini ime.

⁵ “Ee, ime shi oshe ikolo, inu ni, aga nga. Aghomani ashi kide mi ni, ime ki ko shi kide bo, aki mu ikolo nagigang. Inbasi kini ime ba ni, inu ki bra nu ju ice ima ba.

⁶ Aghomani ashi kini ime ba ni, ashi kini aga umani anaa ko ni iva hwiya wo. Igho aga ra ni aka yeri bo ki sa kide ugha.

⁷ Peni inu shi kide mi ni, upii mi ki ko shi kide nu, nadidu imumani inu shor ni, aki ma nu.

⁸ Peni inu ma ikolọ nagigang ni, inu ni aghoyii mi anga aipang bọ. Oki nyeni ujoọ Ate mi.

⁹ “Kono umani Ate yoo nu ni, kindi wo ni ime kọ yoo nu wo. Inu ci ya kide uyoo mi.

¹⁰ Peni inu ju imumani ime sa uju ni, inu ki shi kide uyoo mi, kono umani ime ju ima uteri Ate mi ki ci kide uyoo nga ni.

¹¹ Ime teri nu uma ri, ka inu peni ikwyifu. Ee, ikwyifu nu tii.

¹² Uteri mi wo si, inu yoo ace kono umani ime yoo nu ni.

¹³ Ba uyoo umani ucee udii, uma okyuo ngo kaya na aghikyo ngo.

¹⁴ Inu ni aghikyo mi bọ, peni inu ju ima uteri mi ni.

¹⁵ Ime so yoro nu si agira ba, ka agira ye imumani agho ona nga so ju ba. Akyua ri, inu ni aghikyo mi bọ, ka ime teri nu kwike mani Ate mi teri mi.

¹⁶ Ba inu bọ hwiya mi ba, ime hwiya nu. Utina nu wo shi, inu ya ma ikolọ ingo ki ci nagigang, ka Ate ma nu imumani inu shor nga kide no uca mi.

¹⁷ Uteri mi wo nga shi si, inu yoo ace nu.

Asing Toro wo Aghoyii IYesu

¹⁸ “Insi asing toro nu ni, inu ye si ime ni a toro wo na ato toro nu.

¹⁹ Asing ki yoo nu, peni inu ni anga nga bọ ni, inu ni ba anga asing bọ ba. Ime hwiya nu kaya asing ri, owo sani asing toro nu.

²⁰ Inu shuni ni imumani isa teri nu? ‘Agira kara gina agho ona nga ba.’ Peni asa ju mi ububi ni, inu mani aki to ju nu ububi. Peni ayira umee mi ni, aki yira unga nu.

²¹ Aki ju nu umari nadidu kaya no uca mi, ka aye bọ aghomani atuma mi ba.

²² Basi umani iba ki ma pii kini bọ ba ni, ada shi bọ kina ivulu ba, ni ana akyua ri ni ashi bọ na ice ima uteri anga ivulu bọ ba.

²³ Aghomani atoro mi ni, a toro Ate mi.

²⁴ Adawasi ime da ju mi bọ uma umani ba aghomani aki bra uju ba ni,

ada shi bọ ni ivulu ba. Ni anu uma ju mi, nadidu kindii ni atoro mi kina ate mi.

²⁵ Uma ri ba ka na ahwura umee iMusa mani uteri si, ‘A toro mi ba ice ima.’

²⁶ Ime ki tuma aghomani aki ma she nu kọ, aki ba kukushi Ate mi. Anga shi aghing aipang, aghomani akunu kukushi Ate, anga ki teri aipang kaya erekwyue mi.

²⁷ Inu ni amaa na ayeni nga, ka inu shi kini nga kọ kpaa ka akyua.

16

¹ “Ime teri nu uma ri ka inu ba waa utumu no uma aipang no ba.

² Aki kla nu ka oko takwyue aYahudawa. Iyiya ni akyua ya sang uba umani nadidu aghomani apii nu kọ ni, aki hwiri kini inga so ju utina Onong wo ni.

³ Aso ju kindii ka ata kọ sang bọ uye Ate kina Anọ.

⁴ Ime teri nu uma ri ka akyua ni uba kọ ni, inu shuni si ime kọ teri nu.

Utina Aghing Onong

“Ime ta teri nu nga uma ri kọ kpaa ka akyua ba ka ime shi kini inu.

⁵ Ka akyakyua ri ni ime ki kyami ukushi aghomani atuma mi. Nadidu kindi ni, ba aghomani aghulu mi si, ‘Abi wo no ingo ki kya ngo kọ ba?’

⁶ Ikwyi nu so koo ububi no umani ime teri nu uma ri.

⁷ Kindii ni, ime so teri nu aipang, ukyeng mi cee no ododoma kukushi nu, ka agho ushe nu kọ ra kọ ba nga ba. Insi ime woru ni, ime ki tuma nu ni nga.

⁸ Akyua umani agho she nu ki, aki yeni asing si iyiya ni ughulu ikwyi bọ shi na kikya ba kaya uvulu, kina aya uju aipang, kina uwa ashuwa.

⁹ Ughulu ikwyi bọ kaya uvulu shi wo na kikya ba ka atoo bọ uta erapiya uma aipang bọ ba.

¹⁰ Ughulu ikwyi bọ kaya uju aipang shi wo na kikya ba, ka ime ki kya mi ukushi Ate mi, inu va so nu mi nga ba.

¹¹ Ughulu ikwyi bọ kaya uwa ashuwa shi wọ na kikyba ba, ka akọ wa aghọ uko ẹrẹgọm asing ri ashuwa.

¹² Imẹ shẹ nọ uma na pam umani imẹ ki tọ tẹri nu, ni inu ta ki bra nọ ukpaa bọ kakyakyua ri ba.

¹³ Insi aghing aipang ya ba ni, aki kyeng ni nu kide aipang nadidu, ka ba upii nga wọ na aki tẹri ba, aji tẹri uma umani aka hwiri wọ, aki ba tẹri nu uma umani ọki ba.

¹⁴ Aki jọọ mi, ka aki kpaa imumani imẹ tẹri wọ ka atẹri nu.

¹⁵ Nadidu imumani Ate shi ni yọ ni imẹ yọ, imẹ ni inga yọ. Ọwọ sa ni imẹ si Aghing ki kpaa imumani imẹ tẹri wọ ka atẹri nu.”

Ikwyi ibibi ki vuu yọ ikwyifu

¹⁶ “Kọ utumu anakyua ni, inu ta ki nu mi nga ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi.”

¹⁷ Ace aghoyii nga ba tẹri ace bọ si, “Ikẹmbọ na asọ yeni nọ umani atẹri yi si, ‘Kọ utumu anakyua ni, inu ta ki nu mi nga ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi?’ Ikẹmbọ na asọ ba yeni nọ umani asi, ‘Imẹ ki kya mi ukushi Ate?’”

¹⁸ Aba lite nọ utẹri si, ‘Kọ utumu anakyua na zẹ?’ Ayọ ta ye bọ imumani asọ yeni ba.”

¹⁹ IYesu ye si aghoyii nga wang ghulu nga kaya upii ri, aba tẹri bọ si, “Inu sọ ghulu ace nu kaya imumani imẹ sọ yeni nọ umani imẹ si, ‘Kọ utumu anakyua ni, inu ta ki nu mi nga ba, kọ utumu anakyua ni, inu ki nu mi?’”

²⁰ Aipang, imẹ sọ tẹri nu, inu ki ni ikwyi ibibi, asing ki kọọ ikwyifu. Inu ki kọọ ikwyi ibibi, ni ikwyi ibibi nu ki tee ikwyifu.

²¹ Insi ayiri ki jee ni, aka kọọ ọlọ nagigang, ka akyua ujee nga kọ ju. Insi akpẹẹ ujee anọ ni, aka yuu ọlọ na asa kọọ wọ ka ashi ni ikwyifu nọ umani ajee anọ ka asing.

²² Umani ushi wudu kukushi nu. Inu sọ ju ikwyi ibibi ka akyakyua ri, imẹ ki khimi unu nu kọ, akyua ra wọ ni inu ki ju ikwyifu wọ, ba aghọmani aki yira nu ikwyifu kọ ba.

²³ Awii ra ni inu ta ki shọ mi nga ice ima ba. Aipang ni imẹ sọ tẹri nu, Ate ki ma nu nadidu imumani inu shọ kide nọ uca mi.

²⁴ Ki ba ta ka akyua ri ni, inu ta kọ shọ nu ima kide nọ uca mi ba. Inu shọ, inu ki peni, ka ikwyifu nu hwura.”

²⁵ Imẹ ju utina na ighang upii ki yeni nu uma ri kọ. Akyua ki ba ni iki pii ni inu ka ayaye kaya Ate, iki sọ ju mi utina ni ighang upii ba.

²⁶ Awii ra ni inu shọ kide nọ uca mi. Inu ki shọ Ate ka akyakwyi nu, imẹ ki shọ nu ya ba,

²⁷ ka Ate yoo nu ka akyakwyi nu, ka inu yoo nga, inu ba ma aipang si aba kukushi Ọnọng wọ.

²⁸ Ukushi Ate wọ ni imẹ ba wọ, imẹ shila asing, akyakyua ri ni iki ya asing ki vuu mi ukushi Ate.”

²⁹ Aghoyii nga ba yira si, “Eẹl, akyakyua ri wọ ni ingọ sọ pii wọ ka ayaye, ba ni ighang upii ba!

³⁰ Akyakyua ri ni ayọ ye si ingọ ye kwike. Ingọ ka bra uyira upii na akọ ghulu ngọ nga ba. Udii sa ni ayọ ma aipang si ingọ ba kukushi Ọnọng kọ.”

³¹ IYesu yira si, “Inu ma aipang ka akyakyua ri?

³² Akyua ki ba, akọ ba, agna umani kwinga ki te kyaa aca nga ka inu ya mi kayu mi. Kindọ ni, imẹ shi kayu mi ba, Ate shi kini imẹ.

³³ “Imẹ tẹri nu umari ka inu peni uci ọkyuọ kide mi. Kide asing ri ni inu sọ kọọ ọlọ, inu kpẹnẹ ikwyi nu ka imẹ la ẹrẹkyuọ asing.”

17

IYesu Pii nọ Ọnọng

¹ IYesu ya kpẹẹ utẹri udubi uma ni avasa shang ẹrẹkwyuẹ nga ka ayaya ki pii nọ Ọnọng si,

“Ate mi, akyua ya ju. Nọ ujọọ Anọ ngọ ka ingaa ni akọ jọọ ngọ.

² Kọ uma Anọ ẹrẹgọrọ kaya ajiya, ka ama ọkyuọ utaa amaa kukushi aghọmani ingọ ma nga.

³ Ọkyuọ utaa amaa shi si, ajiya ye ngọ, ọngọ aghọmani ọngọ shi Ọnọng kayu ngọ aghọ uma aipang.

⁴ Imẹ joọ ngo ka asing ri kọ hwura utina mani ingo ma mi si imẹ ju.

⁵ Ka aikyua ri ni, Ate, joọ mi kini ujoọ mani imẹ shi ni wọ kite ngo nọ ta kọ ker asing ba.”

IYesu Pii nọ Ọnọng kaya aghoyii nga

⁶ “Imẹ kọ yeni umani ushi ka ajiya mani ingo ma mi ka asing ri. Kọ kpaa ka akyua ni abọ na anga ngo bọ, ni ingo ma mi bọ, ava yii upii ngo.

⁷ Aikyua ri na aye si nadidu imu-mani ingo ma mi ni ukushi ngo kọ.

⁸ Ki ighang mani ingo tẹri mi ni Imẹ tẹri bọ, avasa yira. Aye si aipang nga ni ukushi ngo kọ ni imẹ kunu kọ, ama aipang si ingo tuma mi.

⁹ Imẹ sọ shọr kaya akwyue bọ. Ba ajiya asing ri ni sọ shọr kọ ba, ki kaya ajiya mani ingo ma mi bọ, abọ ni imẹ sọ shọr kọ.

¹⁰ Nadidu imumani imẹ shi ni yọ ni inga ngo yọ, ni imumani ingo shi ni yọ ni inga mẹ yọ. Ava yeni ujoọ kukushi bọ.

¹¹ Imẹ kyeng ba okọ ushi ngo. Imẹ ki sọ cica mi ka asing ri ba, ki ibọ sọ shi kide asing. Ate agho upipar, kyuru bọ kide nọ uca ngo, uca umani ingo ma mi, ka tee agha ayeng, kono umani imẹ shi kini ingo ni.

¹² Akyua umani imẹ shi kini ibọ ni, isha bọ kide nọ uca ngo, uca umani ingo ma mi, isha bọ, ba agho umani avulu si agha yeng mani ashi agho ide ugha, ka ahwura imumani upii Onong tẹri.

¹³ Akyua ri ni imẹ kyeng ba okọ shi ngo. Ni isọ shọr udubi uma ni imẹ sọ shi ka aya asing ka aghoyii mi peni uhwura ikwyifu kide ikwyi bọ.

¹⁴ Imẹ tẹri bọ ighang ngo. Asing vasa tọrọ bọ, ka abọ ni ba anga asing ri bọ ba, kono umani imẹ ni ba anga asing ri nga ba ni.

¹⁵ Imẹ shi mi kọ shọr ngo sọ ukpaa bọ kaya asing ri ba, Ni isọ shọr ngo sọ udara bọ ka agha ababi ri.

¹⁶ Abọ ni ba anga asing ri bọ ba, kono mani imẹ ni ba anga asing ri nga ba.

¹⁷ Hwuru bọ aipang, ki ighang ngo ni, ọnga aipang kọ.

¹⁸ Imẹ tuma bọ kide asing, kono mani ọngo tuma mi ni.

¹⁹ Ki ibọ bọ ni imẹ sọ hwuru ẹrẹkwyue mi ki ibọ kọ hwuru akwyi bọ na aipang.”

IYesu Pii nọ Ọnọng kaya agho uma Aipang

²⁰ “Ba adi bẹ agho kayu bọ ni imẹ shọr ba, ni imẹ sọ shọr kaya ajiya mani aki ma aipang kono upii bọ.

²¹ Ate, imẹ sọ shọr nadidu bọ ka teghi agha yeng ra. Kono mani ingo shi kide mi ni, imẹ ni ishi kide ngo, isọ shọr ta ni ashi kide yi, ka Ajiya asing ri ma aipang si ingo tuma mi.

²² Imẹ ma Ajiya ri ujoọ mani ingo ma mi, ka teghi agha yeng kono mani ishi agha ayeng ni.

²³ Imẹ ki cica kide bọ, ingo kide mi, ka teghi agha yeng ra, ka Ajiya ye si ingo tuma mi, ka aye si uyoo mi.

²⁴ “Ate, imẹ wang si adibi ajiya mani ingo ma mi ka aci ni imẹ okọ mani imẹ shi wu. Imẹ wang si anu ujoọ ngo, ọngo mani ingo ma mi nọ uyoo mi na akọ ker bọ asing ba.

²⁵ Ate, agha aipang, agha asing yeng ba, imẹ ni imẹ yeng, ajiya ri ni, aye si ọngo tuma mi.

²⁶ Imẹ tẹri bọ mani ọngo ushi, iki lite nọ uyeni bọ, kọ yoo mani ingo yoo mi, ni, ulara kide bọ, imẹ ni ishi kide bọ.”

18

A kpeni IYesu (IMat 26.47-56; IMar 14.46-50; ILuk 22.47-53)

¹ IYesu ya kperi upii nọ Onong ni, a va bulu na atina nga ki kyabọ oda uhọ avong aKidron. Kọ oda uhọ avong nga ni ice ija shi ya, ni iYesu kina atina nga va ghila ide.

² IYahuda, agho mani a gbura iYesu wu, a ye ukadu, ki iYesu kọ gheli nọ kyeng ukadu na atina nga.

³ Ni iYahuda va kpa aghola okpo ikir, kina agho sha, agho mani agha kakong afirist kina aFarisiyawa a

tuma. A kya ija nga na kọ agbilimo uyer, na ashi ugha, kina uma ọkọrọ.

⁴ IYesu mani aye nadidu ima ki ba nga ni, ava kunu, ki wulu bọ si, “Inga nọ wang?”

⁵ Ava yira si, “IYesu aBanazaret.”

IYesu va yira bọ si, “Imẹ” IYahuda aghọ mani a gbura nga wu ting kina ibọ

⁶ IYesu ya yira si, “Imẹ shi nga ni”, ajigha nga vasa waa nọ tumu ki kpaa ki ẹrẹbong.

⁷ IYesu vasa kimi uwulu bọ si, “Inga nọ wang?”

Ava yira si, “IYesu aBanazaret.”

⁸ IYesu vasa yira bọ si, “I mẹ ẹrẹ nọ si, imẹ shi nga, Insi imẹ inu wang ni, na ajigha ri na akikyabọ.”

⁹ Udi ba ka upii iYesu mani akọ ẹrẹ hura. Ka akọ ẹrẹ akyua ra si, “Aghọ mani ingọ mani ko agha ayeng ra wulu ba.”

¹⁰ Ni iSiman iBitrus aghọ mani ashi kina ikuma, ava wo ki kpa agira ifirist ighighe, ni ọtong avọ ila nga kua wu. uca agira nga bọ shi iMalkus.

¹¹ Ni iYesu vasa ẹrẹ iBitrus si, “Vuu kina ikuma ngọ kide ọfong. Iki sa mi kide asong mani Ate mẹ ma mi si isa ba?”

IYesu ki ite iFirist ighighe

(IMat 26.57-58; IMar 14.53-54; ILuk 22.54)

¹² Na aghọla ọkpọọ kina aghaghe bọ kina aghọ sha ọna Ọnong ba ki ma kpẹni nga, ki va loru nga

¹³ ava kyu ba ni nga ukushi iHannana, inga shi ate ayiri iKayafa. IKayafa ni anga shi ifirist ighighe ka anyi ri.

¹⁴ IKayafa nga ma aYahudawa upii si uceri ni ọduduma agha yeng kpoo kaya agha pai.

iBitrus la inang uye iYesu

(IMat 26.69-70; IMar 14.66-68; ILuk 22.55-57)

¹⁵ Ni iSiman iBitrus kina ace atina iYesu yii nga kọ utumu. Atina iYesu ri ni ifirist ighighe nga ye nga, anga va sa ghila ide ọna ifirist ighighe nga kini iYesu.

¹⁶ Ni iBitrus va sa lara ta ka anyu bọ ka sing. ada atina iYesu mani ifirist ighighe nga ye nga ni va kunu ki peni kina anayiri shi kọ sha anyu bọ, avasa ghila kina iBitrus.

¹⁷ Anayiri mani asha anyu bọ va ẹrẹ iBitrus, “Ingọ shi ngọ ka ide agha atina ajiya ri ba?” iBitrus va yira nga si, “Kayi, imẹ shi mi ka ide ba.”

¹⁸ Asọ ju iriwe, aghọ sha ya kyeri ugha na akyiri, na ati-ting, na ahuri ucoci ugha. iBitrus ni ati-ting ya kina bọ na whuru ucoci ugha.

Ifirist Ighighe wulu iYesu uma

(IMat 26.59-66; IMar 14.55-64; ILuk 22.66-71)

¹⁹ Ni ifirist ighighe va wulu iYesu ipii kaya atina nga kina umẹ nga.

²⁰ IYesu va yira nga ki ẹrẹ si, “Ai, imẹ ẹrẹ upii ka ayaye ki ite akwinga, imẹ va mẹ ki ọna Ọnong kina ika ọta akwyi aYahudawa na acuru nadidu. Imẹ sono kọ ẹrẹ mi ice ma kuyuyi ba.

²¹ Ya ni ingọ sọ wulu mi? Wulu aghọ mani akong mi. Ka aye imu-mani imẹ ẹrẹ.”

²² IYesu ya ẹrẹ kindọ ni, ace aghọ kide aghọ sha na ting va hala iYesu na avọ, na va wulu nga si, “Kindọ wu ni ingọ ki yira ifirist ighighe wu?”

²³ IYesu va yira si, “Insi imẹ ẹrẹ uvulu ni,” “Ni asọ nyeni mani ushi. Insi imẹ ẹrẹ aipang ni, ikembọ sa ni ingọ gyo mi?”

²⁴ Ni iHannana va sa na kpa iYesu kaya loru, ukushi iKayafa ifirist ighighe.

iBitrus vasa nẹrẹ uye iYesu ọnga ipai

(IMat 26.71-75; IMar 14.69-72; ILuk 22.58-62)

²⁵ Ni iBitrus shi kọ kọng ọcoci ugha ni, ace aghọ va wulu nga si, “Ka ingọ shi agha yeng kide atina iYesu?”

Ni iBitrus vasa nẹrẹ, ki ẹrẹ si, “Ba imẹ ba.”

²⁶ Ace aghọ ka ide agira ifirist ighighe ashi ya. Agira nga ni ashi ko ute aghọ mani iBitrus kwya nga ọtong ko, ava sa ẹrẹ iBitrus si, “I ta nu ngọ kina inga ka ija ba?”

²⁷ Ni iBitrus vasa ba nẹrẹ. Ba ọbura akyua akọr va sa ta iriwi.

IYesu ki ite iBilatus
(*IMat 27.1-2; IMat 27.11-14; IMar 15.1-5; ILuk 23.1-5*)

²⁸ Ni ikwyating ava kpa iYesu ka ọna iKayafa ki kya ugunu igwamna aRoma. ni avasa tọrọ bọ ọghila idẹ ugunu, ka ma kpẹni irighe ki ite Ọnọng ka va bọra bọ ọla imila ubulu ba.

²⁹ Ukadu wu ni iBilatus va kunu asing ki ma wulu, “Avulu ikẹ nga ni upẹni ajiya ri ni nga?”

³⁰ Avasa yira nga si, “Ada wa si ashi ayi ba ni,” “iyi da kọ ba yi ni inga ukushi ngọ ba.”

³¹ iBilatus va tẹri bọ si, “Uwulu ni nga ka kyakwyi nu kọ ya ju nga ashuwa kini mani umẹẹ nu tẹri ni.”

Ni aYahudawa vasa tẹri si, “Ai, ara mayi irigoro ukpa ọkyọ ajiya ba.”

³² Udi ba ka hura upii mani iYesu tẹri ighọ ukpọ mani inga ki ju.

³³ iBilatus va vuu idẹ ọbọ tẹri ashuwa, avasa yuru iYesu ki wulu nga si, “Ingọ shi agom aYahudawa?”

³⁴ IYesu va yira si, “Udi upii ngọ ta ace aghọ tẹri ngọ upii kaya irikwyi mi?”

³⁵ iBilatus va yira nga si, “Ai, ni imẹ shi mi aBayahude, ajiya ngọ bọ kina agha kakong afirist abọ ba ni ngọ ukushi mi. Ikembọ ni uju?”

³⁶ IYesu va tẹri nga si, “Eregom mi ni ba inga asing ri kọ ba. Ada wa si ikọ ni, agira mi da kọ kọrọ ki kla mani aYahudawa a kpeni mi wu.”

³⁷ Ni iBilatus va tẹri si, “Ingọ na agom nga, ni!”

IYesu va yira nga si, “Ingọ tẹri na kikya ni mani utẹri si Imẹ ni agom nga. imumani isa na ajee mi wudu, imumani isa ni mẹ ba asing ri dọ, ki mẹ tara ka aipang. Nadidu aghọ mani ashi ka uho aipang na akong mi.”

³⁸ iBilatus va wulu nga si, “Ikembọ shi aipang?” Kini udi ni akunu kikya ukushi aYahudawa ki tẹri bọ si, “Imẹ ni ita peni nga kina ace avulu ba.

³⁹ Ni uwẹ ni itali nu yu ni isher nu agha yeng kide aghọ shi kọ bọ ọting ka agya ubulu. Inu wang mi si ‘isher agom aYahudawa?’”

⁴⁰ Avasa tẹri bọ ni ẹrẹwyuẹ ighighe, “Kai, ba anga ba! Ma yi iBarabbas!” iBarabbas ni ace ayi upili ajiya nga.

19

A wa iYesu ashuwa ọkpọ

¹ Ukadu ni iBilatus va sa ni ata iYesu aiwiri.

² Aghọ ọkpọ nga vasa ju itagya inga akara ki sumu ki irikwyi iYesu. Ava sumu nga uma veng

³ ava kya ukushi nga ki va kya, na sha ca nga na tẹri si, “Ọkyọ ngọ tiri wu, agom aYahudawa!”

⁴ Ni iBilatus va kimi ukunu kọ, ki tẹri aYahudawa, “Uwẹ ni ki woo nu iYesu, ki ira peni mi nga na vulu ba.”

⁵ Uka udu ni iYesu va kunu ni itagya ẹregom inga akara kina igbang veng. Ni iBilatus va tẹri bọ si, “Ajiya nu wẹ.”

⁶ Agha kakong afirist kina aghọ sha ọna Ọnọng, ava ta shang ẹrẹwyuẹ na tẹri si, “Agara nga! Agara nga!”

⁷ AYahudawa va tẹri nga si, “Ai, iyi shi kini umẹẹ, kono mani umẹẹ tẹri ni ọshi na pii ngọ kọ, ka a tee ni irikwyi Ọnọng.”

⁸ iBilatus ya kong udi upii ni ava kimi okong ẹrẹbata kọ.

⁹ Ava kimi ghila idẹ ugunu. Ki ya wulu iYesu “Ingọ kunu ka abi?” Ni iYesu ra yira nga ba.

¹⁰ Ọkọ sani iBilatus va tẹri nga si, “Ingọ tọrọ ngọ upii ni mẹ? Ingọ ta yeng si imẹ shi kina akyọ mani ishering ngọ ba, kọ ni igara ngọ ba?”

¹¹ IYesu va yira nga si, “Ingọ ki shi ngọ ni akyọ kaya mi ba in da si ara ma ngọ ka yaya ba. Aghọ mani a ma mi kide ivọ ngọ aceri ngọ kina vulu.”

¹² Ka aya upii ra ni, iBilatus a wang mani asher iYesu, ni aYahudawa la ite nọ tẹri si, “Insi ingọ sher ajiya ri ni, ingọ shi ngọ aghikyọọ iKaisar ba. Nadidu aghọ mani akpa irikwyi nga sa ashi agom ni asọ wang la utumu iKaisar wudu.”

¹³ IBilatus ya kɔng mani atɛri ni, ava wɔ iYesu ki cica ki ice igɔ ashuwa ɔka mani ayuru si ɔdɛmi atighi. kini irighimi Aramaya ni aka yuru si aGabbata.

¹⁴ Awii ucuru akpara usra agya ubulu kɔ ɔnga awii atinsara, kina atinɔng.

“Agɔm nu wɛ,” IBilatus va tɛri aYahudawa.

¹⁵ AYahudawa va shang ɛrɛwyuɛ na tɛri si, “A pighi nga! A pighi nga! Agara nga!”

IBilatus va wulu bɔ si, “Inu wang si igara agɔm nu?”

Ni aghakakɔng afirist va tɛri si, “Iyi shi yi kina ace agɔm ba in ba si iKaisar ba.”

¹⁶ ɔka udu ni iBilatus va kpa iYesu ki ma aYahudawa ka gara nga.

Agara iYesu

(IMat 27.32-44; IMar 15.21-32; ILuk 23.26-43)

Aghɔla ɔkpɔ va wulu ni iYesu.

¹⁷ A go gara ushi nga, ki kya uce ɔka mani ayɔrɔ si ɔka igbahu irikwyi. Kina irighimi Aramaya ni ayɔrɔ si aGolgota.

¹⁸ ɔka dɔ kɔ ni agara nga kɔ, kina ace agha pai, ace aghɔ ka avɔ ila, ace aghɔ ka avɔ ipuruma iYesu ka bɔgating.

¹⁹ IBilatus wɔ ice iwɔ kiya deri kaya gara. A wɔ si, “IYESU ABANAZARET, AGOM AYAHUDAWA.”

²⁰ AYahudawa nagigang pila iwɔ ka ɔka mani agara iYesu kɔ ni ushi ayayo ni ifɔng, iwɔ ni awɔ ni irighimi Aramaya, ni iRomanci, ni iHelenanci.

²¹ Ni agha kakɔng afirist aYahudawa va tɛri iBilatus, “Ma wɔ si, ‘Agɔm aYahudawa’, ɔsɔ wɔ si, ‘Ajiya ri tɛri si anga shi agɔm aYahudawa’.”

²² IBilatus va yira bɔ si, “Ima mani imɛ kɔ wɔ ni, imɛ kɔ wɔ wudu.”

²³ Aghɔla ɔkpɔ nga ya kperi gara nga ni, ava yeri uma ugo nga, ki ko ika inari, kwagba ɔkpɔ kpa ɔka yeng, ava kpa igbang igbigbang mani ara huri bɔ ba. a huri kɔ kpa ka ya ki ta ka ta.

²⁴ Ava tɛri ace bɔ si, “Iyi ma giya kɔ ba, iyi ma wuru itɔ kaya ki nu aghɔ mani aki la.”

Udi ba ka imumani awɔ kide upii ɔnɔng hura,

“Ako ɔgbang mi kide bɔ

kiva wuru itɔ kaya umami.”

Imumani aghɔla ɔkpɔ nga ju wudu.

²⁵ Ni, ucice gara ni ayuru iYesu, anayuru ayuru nga, iMaryamu ayiri ikilobas, kina iMaryamu iMagadala.

²⁶ IYesu ya nu ayuru nga kina atina nga mani ayɔ nagigang na ating ka yayɔ, ava tɛri ayuru nga si, “Ayiri, anɔ ngɔ wɛ,”

²⁷ ni atina nga ni, “Ayuru ngɔ wɛ.” Kɔ kpa ka kua ra ni, atina va kpa nga kikyɔ ɔna nga.

ɔkpɔ iYesu

(IMat 27.45-56; IMar 15.33-41; ILuk 23.44-49)

²⁸ IYesu ye si a kperi akwike ni, ka va hura imumani awɔ kide awɔ ɔnɔng na ava tɛri si, “Imɛ wang sa amusum.”

²⁹ Ace abom shi kina amusum ikɔlɔ na ashi shi kɔ ka dɔ. Ava sɔ imusumu kide, ki sɔmɔ ka ashi ki sang ki ta ka anyu iYesu.

³⁰ IYesu ya yira amusum ikɔlɔ na ashi ni ava tɛri si, “Akperi!” ɔkadɔ ava suu ni irikwyi nga ki shɛri ɔkyɔ nga.

³¹ Awii ucuru akpara, ikua na awii ɔkɔkɔng kɔ. Ka aYahudawa wang bɔ mani ɔkɔng shi kaya gara ka awii uwuru ba, ava sɔrɔ iBilatus ka ma bɔ anyu wura ifra bɔ ka va shulu ni ikɔng.

³² Aghɔla akpɔ ba ki wura ifra agha yeng mani agara ki na iYesu, ava kya ki ya wura ifra aghing ipai kɔ.

³³ Ni aya ba aya iYesu ni, ara wura bɔ ifra nga kɔ ba, ka akɔ kpɔ.

³⁴ Ni, agha yeng va waa nga ni ikuma kɔ uho, ki isha nga, ayii kina amusum va kunu.

³⁵ Aghɔ mani anu nga tɛri, ni aipang nga na atɛri. Ayɛ si atɛri aipang, ni atɛri ki inu ma ma aipang.

³⁶ Uma ri ba ka upii ɔnɔng hura, “Ba ɔgbahɔ yeng nga mani ɔki wura wu ba,”

³⁷ ni, uce upii Onong tɛri si, “A ki wang agho mani atulu.”

Onaa iYesu
(IMat 27.57-61; IMar 15.42-47; ILuk 23.50-56)

³⁸ Ata iricuru ni, iYusuf ajiya Ari-matiya, agho mani ashi atina iYesu ko uyuyi ka ahuri ɛrɛbata aYahudawa, a soro okong iYesu ka kpa. IBilatus ma nga, ava ya kpa okong iYesu.

³⁹ INikodimus agho mani asa kya okushi iYesu na ating, akyeng ni iYusuf, ako uma ovong, azoo amur kina alos, ofoma omoo ishi tai.

⁴⁰ Ajiya nga ka pai bo kpa okong ki lomoo ki na ugyauto ki na uma ovong kini mani aYahudawa ka ju ko naa ajiya.

⁴¹ Oka mani agara iYesu ice ija shiya, kide ija nga ni ace alo shiya angoo mani asono ta bo ace agho yaba.

⁴² Ushi si awii ucuru akpara aYahudawa ni alo shi ka yayoo, ava ta iYesu ya ko ka do.

20

Usisang IYesu Ka Alo

¹ Kina ikwyating inga awii ayeng osati, no ka sono ko yer wu ba, iMaryamu iMagadaliya, akya oka alo iYesu, anu na ko yini otighi anyu alo ko.

² Ava tii kiya peni iBitrus kina da agho yii iYesu mani ayoo ra. Ava tɛri bo si “Ako woo Ate ko kide alo, owe ni ita ye yi oka mani asomo nga ko ba.”

³ IBitrus kina da agho yii iYesu, va wor ki kya bo oka alo.

⁴ Ibok ka pai bo aso tii, ni ada ghoo tii ki kyu fuma oka alo kiya iBitrus.

⁵ Ava ta aghong ki teni, ava nu ugyauto mani afuwa nga ko yii, ni ada ghila ide alo ba.

⁶ Ni si go obo iBitrus ko utumu nga, ava ma ghila ide alo, ki nu ugyauto mani afuwa anga ni oyii.

⁷ Ava nu imu okong mani afuwa anga irikwyi ko, ko da uho, ada zoo bo ya kina oda ugyauto ba.

⁸ Ni agho yii iYesu mani afuma alo kisher iBitrus, va ghila. Aya nu ni ava ma aipang.

⁹ Ni ki ta ka aikyuari ni ada kpili bo ima mani awoo kide upii Onong si, iyiya yu ni iYesu ki sisang ko kpo.

¹⁰ Ni agho yii nga va vuu bo aca.

IYesu Nyeni Irikwyi Nga Kushi iMaryamu

¹¹ IMaryamu ting ka sing koka alo, na sha na ci. Na aso ci ni, ava ta aghong ki teni ide alo.

¹² Na va nu atuma Onong apai ago uma ufufugu, na acica koka mani okong iYesu osa shi ko, agha yeng cica koka irikwyi nga, ada ghoo ni ka ta ifra nga.

¹³ Ava wulu nga si, “Ayir, ikembo sani ingo so ci?”

Ava yira bo si, “Ako kpaa Ate mi ko,” Ateri si, “Ime ta yemi oka mani asomo nga ko ba.”

¹⁴ Aya kper otɛri omari ni, ava tee ki nu iYesu nating, ni ada kpili nga ba.

¹⁵ IYesu va tɛri nga si, “Ayir, ikembo ni ingo su ci? inga ni ingo so wang?”

IMaryamu kpasi agho ju tina kide ija nga, oko sani ateri nga si “Agho ona, peni ingo kpaa nga ni, no tɛri mi oka mani osomo nga ko, kiya wo nga.”

¹⁶ IYesu va tɛri nga si, “IMaryamu!”

Ava tee kikyaa oka shi iYesu, ki tɛri nga kina iYahudanci si, “Rabboni” oko shi aghomee.

¹⁷ IYesu va tɛri nga si, “Ma kpini mi ba, ki sono kyami oka shi atemi ba. Ni kya ko ya tɛri anayurumi si, iki vuu mi oka shi ate mi kina ate nu, Onong mi kina Onong nu.”

¹⁸ Ni iMaryamu iMagadala va kya oka shi agho yii iYesu, ki tɛri bo si “inga nu iYesu!” ava tɛri bo uma mani a tɛri nga.

IYesu Nyeni Irikwyi Nga Oka Shi Agho Yii Nga

¹⁹ Kina oghe onga awii ayeng atin-sara, na agho yii iYesu afuwa akwyi bo kide oboo, ka ahuri ɛrɛbata aghakakong aYahudawa. Ni iYesu va ba, ki ma titara ga bughating bo, ki tɛri bo si, “Inu peni ikwyifu!”

²⁰ A kpèr tẹri bọ upii ni, ava nyeni bọ ivọ nga kina ẹsha nga. Na aghọ yii nga va peni ikwyifu nagigang kini unu iYesu.

²¹ IYesu va kimi ọtẹri bọ si “Inu peni ikwyifu! umani Ate mi tọma mi ọkọ ni ime ma tọma nu.”

²² Ava sho bọ fẹni nga, ki tẹri bọ si, “Inu yira aghing Onong.

²³ Insi inu yira ọlọkpaa ivulu aghọ ni, ayira; insi ọda yira nu ọlọkpaa ivulu nga ba ni, aki yira bọ ba.

IYesu Nyeni IToma Irikwyi Nga

²⁴ Agha yeng kide aghọ yii iYesu, aghọ mani ayọrọ si iToma (ko iciri), asara shiya kakua mani iYesu sa ba kọ ba.

²⁵ Ushe aghọ yii iYesu va tẹri nga si “Ibọ nu Ate!”

Ava tẹri bọ si, “Inga ki ma aipang ba, si inga nu irinyuru ẹka akusa, ki nga va piya kina ani vọ nga, ki nga ta avọ ka irinyuru ọnga ẹsha nga.”

²⁶ Utumu awii ananari ni, aghọ yii iYesu ashi kide ọna, iToma shiya ni bọ. Anyu abọọ shibọ aye ba, iYesu va ghila ki titara ka bughating bọ, ki tẹri bọ si, “Inu peni ikwyi ifuu.”

²⁷ Ava tẹri iToma si, “Ta ani vọng kọ kawẹ, kẹri ivọ mi. Nawa avọng kọ piya irinyuru ẹsha mi. Sheri uju ọta uma aipang ya nọ tee aghọ ma aipang.”

²⁸ IToma va tẹri nga si, “Atemi kina Onong mi!”

²⁹ IYesu va tẹri nga si, “Ingo ma aipang ki ingo nu mi. Agha anyu adaduma bọ aghọ mani ama aipang ba a numi ba.”

³⁰ IYesu ju uce nọ uma uwo ica nagigang kọka shi atina nga, ọngọ mani ada wọ bọ kide awọ riba.

³¹ Awọ udibi ri ki inu ma aipang si, iYesu nga shi Ikristi, anọ Onong. Kọ ma aipang ni nga ni, iki peni ọkyo kide uca nga.

21

IYesu kini huri itagbo inga wo ica

¹ Utumu udi ni iYesu kunu ọkushi atina, ka anyu avọng aTibariya. Mani ọba wẹ,

² ISiman iBitrus, kina iToma aghọ mani ayuru nga si uciri, kina iNataniyel ka aKana anga aGalili, kina anọ iZabadi, kina ace atina apai ashiya kini bọ.

³ IBitrus va tẹri si, “Imẹ kikya mi ahuri itagbo.” Aghọ sha va tẹri si, “Iyi maa kikya ni ngo.” Ava kọnọ ki ghila ọgbọlọ ki wulu. Ka ting ni ata kpẹni bọ ice ma ba.

⁴ Ọka sọ yeri ni, iYesu ting ki bele avọng, ni atina nga ta kpili bọ si iYesu nga ting ba.

⁵ IYesu va yuru bọ ki tẹri si, “Aghọ ikyo, inu shi ki na itagbo?”

Ayira si, “Kai”

⁶ IYesu va tẹri bọ si, “Fẹni ima huri itagbo nu ka avọ ila ọgbọlọ nu ki inu ki peni.” A ya ju kindọ ni avasa kpini itagbo nagigang na ara bọra bọ ọwaga ka ata kide ọgbọlọ nga ba.

⁷ Atina ra mani iYesu yọ ra va tẹri iBitrus si, “Ate nga!” ISiman iBitrus ya kọng na atẹri si, “Ate nga,” ava kpa igbang nga ki sọmọ ka ago igbang ba ava funu ki ghila ide amusum.

⁸ Ushe atina ayii kide ọgbọlọ, awaa imu huri itagbo ki huri itagbo natitọ, ka atọ bọ atọ na uho avọng ba, kina ọmara aji kọ ni.

⁹ Aya shulu ni, ava nu ujakri ugha sọ yara kọ kadu kina itagbo kaya, kina ubiredi.

¹⁰ IYesu tẹri bọ si, “Ba ki na ice itagbo mani inu kpini ka aikuari.”

¹¹ ISiman iBitrus ghila ọgbọlọ ide na amusum nga ki ya waa imu huri itagbo ki ba uho avọng. Itagbo tii ni ikikọng, 153, ki ni ọghẹ ni ima huri itagbo ta gaa yu ba.

¹² IYesu va tẹri bọ si, (Inu ba kọ ma la imila ikwyating.”) Ba aghọ kide bọ mani abura wulu nga, “ta anga ni inga?” Ka aye si Ate nga.

¹³ IYesu ba, ki kpa ubiredi ki ma bọ, ki va ju kindọ kini itagbo.

¹⁴ Ona itai mani iYesu nyeni irikwyi nga ka kushi atina nga utumu mani ahang nga ka kpo.

IYesu kina iBitrus

¹⁵ Aya kpẹri la imila ni, iYesu va tẹri iSiman iBitrus si, “ISiman anọ

iYohanna, ingo yọ mi kina aipang ki cee aduba agho?"

¹⁶ IYesu va kimi tẹri si, "ISiman anọ iYohanna, ingo yọ mi ka aipang?"

Ava yira si, "A, Ate, ingo ye si ime yọ ngo."

IYesu va tẹri, "Sa ica kina atẹm mi."

¹⁷ Ọnga itai mani awulu nga, "iSiman anọ iYohanna ingo yọ mi?"

IBitrus kọng anang ka iYesu wulu nga sọ iritai, "Ingo yọ mi?" Ava tẹri si, "Ate, ingo ye umari nadidu; ingo ye si ime yọ ngo."

IYesu va tẹri si, "Ma atẹm mi imila."

¹⁸ Imẹ tẹri nu aipang, ushi ananọ ni usa ka sọmọ uma ka irinuma nu ka kyakwyi nu nọ kya nọ ọka mani inu wang; insi inu ya ba anọrapi ni ọki nawa ivọ nọ, ace agho nga ki sọmọ nọ uma na nyeni nu ọka mani inu wang kya."

¹⁹ IYesu tẹri kindọ ka nyeni igho ukpo mani iBitrus ki ju ka jọọ Ọnọng. Ni ava tẹri nga si, "Yii mi!"

²⁰ IBitrus va tẹẹ ki nu agho yii iYesu mani ayoo sọ yii bọ. Anga shi agho yii iYesu ra mani atọrọ ki ikọ iYesu ka akua la imila ubulu. Anga wulu iyesu si, "Ate, inga ki gbra ngọ kọ?"

²¹ IBitrus ya nu nga ni, ava wulu nga si, "Ate, ajiya ri ni?"

²² IYesu va yira si, "Insi ime wang si aci akyo si iya vuu, ikẹmbọ shi ẹmẹnẹ ngo? Ingo nọ yii mi."

²³ Kaya udi ni ila nga kpa kwabi ọka shi anayuru si agho yii iYesu ri ki kpo ba. Ni iYesu ra tẹri si aki kpo nga ba; atẹri si, "Insi ime wang si aci akyo si mẹ ya vuu ni, ikẹmbọ shi ẹmẹnẹ ngo?"

²⁴ Anga shi agho yii iYesu ra mani atara kọ tumu uma ri ki va wọ bọ. Iyi ye si ọtẹri nga ni aipang nga.

²⁵ IYesu va ju uce nọ uma ikir. Ada wa si aki wọ akwike ni, nadidu asing ki shi wu na ọbọọ mani aki ta awọ mani awọ kọ ba.